

Aan de gebruiker van dit handboek ...

Onze medewerkers feliciteren u met uw nieuwe camper. U heeft een hoogwaardig voertuig aangeschaft, waarvan u veel plezier zult hebben.

Gelijk bij de overname krijgt u van de Bürstner-dealer een gedetailleerde instructie voor alle belangrijke functies, zodat u uw camper altijd correct en vooral eenvoudig kunt bedienen en gebruiken.

Als permanente begeleider voor het beantwoorden van vragen over uw camper staan u dit handboek, de gebruiksaanwijzing van de fabrikant van het basisvoertuig en de gebruiksaanwijzingen van de fabrikanten van de apparatuur ter beschikking.

Voor het begin van de eerste rit

Gebruik dit handboek niet alleen als naslagwerk, maar maak u er grondig mee vertrouwd.

Vul de garantiekaarten voor de inbouwapparatuur en de speciale uitvoeringen in de afzonderlijke gebruiksaanwijzingen in en stuur de garantiekaarten op naar de fabrikanten van de apparatuur. Daarmee verzekert u zich van uw recht op garantie voor alle apparatuur.

1	Inleiding	7	4.11.1	Vouwverduistering/vouwgordijn	37
1.1	Algemeen	8	4.11.2	Vouwverduistering Remis (speciale uitvoering)	38
1.2	Milieu-instructies	8	4.12	Brandstof tanken	38
2	Veiligheid	11	5	Camper opstellen	39
2.1	Brandveiligheid	11	5.1	Handrem	39
2.1.1	Voorkomen van brand	11	5.2	Opstap	39
2.1.2	Brandbestrijding	11	5.3	Oprijblokken	39
2.1.3	Bij brand	11	5.4	Wielkeggen	39
2.2	Algemeen	12	5.5	Steunen	40
2.3	Verkeersveiligheid	12	5.5.1	Algemene instructies	40
2.4	Gebruik van een aanhanger	14	5.5.2	Hefsteunen (SAWIKO) (speciale uitvoering)	40
2.5	Gasinstallatie	14	5.6	230-V-aansluiting	41
2.5.1	Algemene instructies	14	5.7	Koelkast	41
2.5.2	Gasflessen	15	5.8	Satellietinstallatie (speciale uitvoering)	41
2.6	Elektrische installatie	16	5.8.1	Installatie met automatische antenneafstelling (Teleco)	42
2.7	Waterinstallatie	16	5.8.2	Installatie met automatische antenneafstelling (Oyster)	42
3	Voor het rijden	17	5.9	Markies (speciale uitvoering)	44
3.1	Sleutels	17	6	Wonen	45
3.2	Kentekenbewijs	17	6.1	Centrale vergrendeling (speciale uitvoering)	45
3.3	Bijlading	18	6.2	Ingangsdeur	46
3.3.1	Begrippen	18	6.2.1	Ingangsdeur, buiten (Hartal M1)	46
3.3.2	Berekening van de bijlading	21	6.2.2	Ingangsdeur, binnen (Hartal M1)	47
3.3.3	Voertuig juist beladen	22	6.2.3	Ingangsdeur, buiten (Hartal Premium) (speciale uitvoering)	47
3.3.4	Opbergruimte achter	23	6.2.4	Ingangsdeur, binnen (Hartal Premium) (speciale uitvoering)	48
3.3.5	Fietsenrek Bike/E-Bike (speciale uitvoering)	24	6.2.5	Raam ingangsdeur (Hartal Premium) (speciale uitvoering)	48
3.4	Gebruik van een aanhanger	26	6.2.6	Vouwbare hor aan de ingangsdeur (speciale uitvoering)	49
3.5	Aanhangerkoppeling (speciale uitvoering)	26	6.3	Achterklep	49
3.6	Elektrisch bedienbare opstap	26	6.4	Service luiken	50
3.7	TV-installatie (speciale uitvoering)	28	6.4.1	Klepslot met drukknop	51
3.8	Afdekkingen van het aanrecht en de afdruiptank	28	6.4.2	Luik voor de 230-V-aansluiting, vierkant	51
3.9	Aanbouwonderdelen vergrendelen	28	6.4.3	Afsluitdeksel voor drinkwatervulopening	52
3.10	Sneeuwkettingen	29	6.5	Meubelluiken	52
3.11	Verkeersveiligheid	29	6.5.1	Meubelluiken met drukknop	52
4	Tijdens de rit	31	6.5.2	Meubelluiken met greep en drukknop	53
4.1	Rijden met de camper	31	6.6	Lichtschakelaar	53
4.2	Achteruitrijcamera (speciale uitvoering)	32	6.6.1	Ingangsbereik	53
4.3	Rijsnelheid	32	6.6.2	Binnen	54
4.4	Remmen	33	6.6.3	Kledingkastverlichting (gedeeltelijk speciale uitvoering)	54
4.5	Veiligheidsgordels	33			
4.5.1	Algemeen	33			
4.5.2	Veiligheidsgordel juist dragen	34			
4.6	Kinderzitjes	34			
4.7	Pilotenstoel voor bestuurdersstoel en passagiersstoel	35			
4.8	Stoelverwarming (speciale uitvoering)	35			
4.9	Hoofdsteunen	36			
4.10	Opstelling van de zitplaatsen	37			
4.11	Vouwverduisteringen in de bestuurderscabine	37			

6.7	Houder voor flatscreen (gedeeltelijk speciale uitvoering)	55	8.4	Elektroblok (EBL 99)	88
6.7.1	Houder aan zuil	55	8.4.1	Accu-scheidingsschakelaar	90
6.7.2	Houder met ontgrendelingsgreep	55	8.4.2	Accu-keuzeschakelaar	90
6.8	Ventileren	56	8.4.3	Accubewaking	90
6.9	Ramen	56	8.4.4	Acculading	90
6.9.1	Uitzetbaar raam	57	8.5	Paneel IT 96-2	91
6.9.2	Verduisteringsrollo en rolhor	59	8.5.1	Hoofdschakelaar 12 V	91
6.9.3	Vouwverduisteringen voor voorruit, bestuurdersraam en passagiersraam	60	8.5.2	Indicatie-instrument V/tank voor accuspanning en water- of afvalwaterhoeveelheid	92
6.10	Dakluiken	62	8.5.3	Schakelaar voor waterpomp	93
6.10.1	Heki-dakluik (mini en midi) (gedeeltelijk speciale uitvoering)	62	8.5.4	Accu-alarm voor woonruimteaccu	94
6.10.2	Dakluik Omni-Vent met ventilator (speciale uitvoering)	64	8.5.5	12-V-controlelicht	94
6.10.3	Dakluik Skyroof (gedeeltelijk speciale uitvoering)	65	8.5.6	230-V-controlelicht	94
6.11	Tafels	68	8.6	Zonnepanelen (speciale uitvoering)	94
6.11.1	Hangtafel met steunpoot	68	8.7	230-V-boordnet	95
6.11.2	Zwenktafel	69	8.7.1	230-V-aansluiting	96
6.11.3	Vouwtafeltje (modelafhankelijk)	69	8.7.2	230-V-voorziening aansluiten	96
6.12	Bedden	70	8.8	Zekeringen	97
6.12.1	Opklapbaar bed met gasdrukveer (T 600)	70	8.8.1	Zekeringen 12 V	97
6.12.2	Hefbed (Brevio T 601, T 641 en T 646)	70	8.8.2	Zekering 230 V	100
6.13	Zitgroepen ombouwen om te slapen (speciale uitvoering)	72	8.9	Buitencontactdoos (speciale uitvoering)	101
6.13.1	Ombouw half-dinette tot noodbed	72	8.10	Stroomschema's	102
6.13.2	Ombouw van zitgroep achter tot 2-persoonsbed (T 645 en T 646)	72	8.10.1	Stroomschema's binnen	102
6.14	Uitbouwbaar sideboard (T 600, T 601 en T 641)	73	8.10.2	Stroomschema buiten	104
6.15	Doucheaansluiting voor buitendouche (speciale uitvoering)	74	9	Inbouwapparatuur	105
7	Gasinstallatie	75	9.1	Algemeen	105
7.1	Algemeen	75	9.2	Verwarming en boiler	106
7.2	Gasflessen	76	9.2.1	Modeluitvoeringen met gasafvoerschousteen aan de rechter voertuigkant	106
7.3	Gasflessen vervangen	77	9.2.2	Juist verwarmen	107
7.4	Gasafsluitkranen	78	9.2.3	Heteluchtverwarming en boiler met digitaal bedieningspaneel CP plus	107
7.5	Externe gasaansluiting (speciale uitvoering)	79	9.2.4	Extra warmtewisselaar (speciale uitvoering)	112
7.6	Omschakelinstallatie Crash-Protection-Unit (speciale uitvoering)	80	9.2.5	Elektrische vloerverwarming (speciale uitvoering)	113
8	Elektrische installatie	83	9.3	Klimaatregeling (speciale uitvoering)	114
8.1	Algemene veiligheidsinstructies	83	9.3.1	Dometic	114
8.2	Begrippen	84	9.3.2	Telair	116
8.3	12-V-boordnet	85	9.4	Gaskooktoestel	117
8.3.1	Radiokeuzeschakelaar (speciale uitvoering)	85	9.5	Afzuigkap (speciale uitvoering)	118
8.3.2	Startaccu	86	9.6	Koelkast	119
8.3.3	Woonruimteaccu	87	9.6.1	Koelkast-ventilatierooster	119
			9.6.2	Gebruik (Dometic met handmatig energiekeuze-systeem HES)	120
			9.6.3	Gebruik (Theftford met handmatig energiekeuze)	122
			9.6.4	Vergrendeling van de koelkastdeur	125

10	Sanitaire inrichting	127	12	Onderhoud	151
10.1	Watervoorziening, algemeen	127	12.1	Inspectiewerkzaamheden	151
10.2	Waterinstallatie	128	12.2	Onderhoudswerkzaamheden.....	151
10.2.1	Watertank	128	12.3	Deuren.....	151
10.2.2	Drinkwatervulopening met deksel	128	12.4	Woonruimteaccu	152
10.2.3	Waterinstallatie vullen.....	129	12.5	Vervangen van gloeilampen, buiten.....	152
10.2.4	Water bijvullen.....	130	12.5.1	Verlichting front	153
10.2.5	Overloop sluiten/openen.....	130	12.5.2	Verlichting achter.....	154
10.2.6	Water aftappen (draaigreep met overloop).....	131	12.5.3	Verlichting zijkant.....	154
10.2.7	Waterinstallatie leegmaken.....	131	12.5.4	Gloeilamptypen voor buitenverlichting.....	155
10.3	Afvalwatertank.....	133	12.6	Vervangen van gloeilampen, binnen	155
10.3.1	Afvalwater aftappen	133	12.7	Reserveonderdelen	155
10.3.2	Verwarming voor afvalwatertank en afvalwaterleidingen (speciale uitvoering)	134	12.8	Typeplaatje	156
10.4	Toiletruimte	135	12.9	Waarschuwings- en aanwijzingsstickers	156
10.5	Toilet	135	13	Wielen en banden	157
10.5.1	Toilet voorbereiden	136	13.1	Algemeen.....	157
10.5.2	Zwenkbaar toilet	137	13.2	Keuze van de banden	158
10.5.3	Fecaliëntank leegmaken.....	138	13.3	Aanduidingen op de band	159
11	Verzorging	139	13.4	Omgang met banden.....	159
11.1	Uitwendige verzorging.....	139	13.5	Wiel vervangen	160
11.1.1	Algemeen	139	13.5.1	Algemene instructies	160
11.1.2	Wassen met hogedrukreiniger	139	13.5.2	Aandraaimoment	160
11.1.3	Voertuig wassen	140	13.6	Bandenspanning	162
11.1.4	Vensterruiten uit plexiglas.....	140	14	Storingsopsporing	165
11.1.5	Onderkant	141	14.1	Reminstallatie	165
11.1.6	Opstap.....	141	14.2	Elektrische installatie.....	165
11.2	Inwendige verzorging	141	14.3	Gasinstallatie	168
11.3	Waterinstallatie	143	14.4	Verwarming/boiler	168
11.3.1	Afvalwatertank reinigen.....	143	14.4.1	Verwarming/boiler Truma met digitaal bedieningspaneel CP plus	168
11.3.2	Watertank reinigen	143	14.5	Klimaatregeling	170
11.3.3	Waterleidingen reinigen	144	14.5.1	Dometic	170
11.3.4	Waterinstallatie ontsmetten.....	144	14.5.2	Telair	171
11.4	Afzuigkap	145	14.6	Gaskooktoestel	171
11.5	Klimaatregeling	145	14.7	Koelkast.....	172
11.5.1	Dometic.....	145	14.7.1	Dometic	172
11.5.2	Telair.....	145	14.7.2	Thetford	173
11.6	Winterverzorging	146	14.8	Watervoorziening.....	174
11.6.1	Vorbereidingen	146	14.9	Opbouw	176
11.6.2	Wintergebruik	146	15	Speciale uitvoeringen	177
11.6.3	Na het winterseizoen.....	146	15.1	Gewichten van speciale uitvoeringen.....	177
11.7	Stilstand	147			
11.7.1	Tijdelijke stilstand	147			
11.7.2	Stilstand in de winter.....	148			
11.7.3	Ingebruikname van het voertuig na tijdelijke stilstand of na stilstand in de winter	149			

16	Technische gegevens	181
16.1	Aanzicht plattegronden	181
16.2	Lengtemaattabel	182
16.3	Stroomvoorziening	183
17	Nuttige tips	185
17.1	Verkeersbepalingen in het buitenland	185
17.2	Hulp op de Europese wegen	185
17.3	Verkeersbepalingen voor campers	188
17.4	Overnachten in het voertuig buiten campings	191
17.5	Gasvoorziening in Europese landen	193
17.6	Bepalingen m.b.t. tol in Europese landen	193
17.7	Tips voor veilig overnachten onderweg	194
17.8	Tips voor winterkampeerders	194
17.9	Reischecklists	195
18	Inspectieschema	197

Voor ingebruikname deze gebruiksaanwijzing volledig lezen!

De gebruiksaanwijzing altijd in het voertuig meenemen. Alle veiligheidsbepalingen ook meegeven aan andere gebruikers.

- ▶ Het niet inachtnemen van dit teken kan personen in gevaar brengen.

- ▷ Het niet inachtnemen van dit teken kan leiden tot beschadigingen aan het voertuig.

- ▷ Dit teken verwijst naar aanbevelingen of bijzonderheden.

- ▷ Dit teken verwijst naar milieubewust handelen.

Deze gebruiksaanwijzing bevat secties, waarin uitrustingen van een bepaald model of speciale uitvoeringen zijn beschreven. Deze secties zijn extra gekenmerkt. Het is mogelijk dat uw voertuig niet is uitgerust met deze speciale uitvoeringen. De uitrusting van uw voertuig kan daarom bij sommige afbeeldingen en beschrijvingen afwijken.

Anderzijds kan uw voertuig zijn uitgerust met andere speciale uitvoeringen, die niet worden beschreven in deze gebruiksaanwijzing.

De speciale uitvoeringen zijn alleen dan beschreven als hierbij een nadere uitleg nodig is.

De apart bijgevoegde gebruiksaanwijzingen in acht nemen.

- ▷ De aanwijzingen "rechts", "links", "voor", "achter" zijn gerelateerd aan de rijrichting.
- ▷ Alle maten en gewichten zijn "circa"-gegevens.

Loopt het voertuig schade op door het niet inachtnemen van de in deze gebruiksaanwijzing aangegeven instructies, dan komt uw recht op garantie te vervallen.

Onze voertuigen worden voortdurend verder ontwikkeld. Wij vragen om uw begrip dat wijzigingen in vorm, uitrusting en techniek zijn voorbehouden. Uit de inhoud van deze gebruiksaanwijzing kunnen om deze redenen geen claims door de fabrikant worden aanvaard. Beschreven zijn de uitrustingen die tot op het moment van in druk gegeven bekend zijn.

Overname, vertaling en verveelvoudiging, ook van uittreksels, is zonder schriftelijke toestemming van de fabrikant niet toegestaan.

1.1 Algemeen

Het voertuig is gebouwd volgens de stand de techniek en de erkende veiligheidstechnische regels. Desondanks kunnen personen letsel oplopen of het voertuig beschadigd worden, als de veiligheidsinstructies in deze gebruiksaanwijzing niet in acht genomen worden.

Het voertuig alleen in technisch onberispelijke staat gebruiken. De gebruiksaanwijzing in acht nemen.

Storingen, die de veiligheid van personen of van het voertuig aantasten, meteen door vaklieden laten verhelpen. Om verdere schade te voorkomen bij storingen de schademinimaliseringsplicht van de gebruiker in acht nemen.

De reminstallatie en gasinstallatie van het voertuig alleen door een geautoriseerde werkplaats laten controleren en repareren.

Veranderingen aan de opbouw mogen alleen worden aangebracht met toestemming van de fabrikant.

Bij het beladen altijd rekening houden met de technisch toegelaten totale massa.

Houdt u zich aan de door de fabrikant voorgeschreven termijnen voor keuring en inspectie.

1.2 Milieu-instructies

- ▷ Verstoor de rust in de natuur niet en houd de natuur schoon.
- ▷ In principe geldt: Afvalwater in iedere vorm en huisvuil horen niet thuis in de straatgoot of in de vrije natuur.
- ▷ Afvalwater aan boord alleen opvangen in de afvalwatertank of desnoods in andere daarvoor geschikte reservoirs.
- ▷ Afvalwatertank en toilet-cassette of fecaliëntank alleen leegmaken op daarvoor aangewezen sanitairstations op campings of staanplaatsen. Bij verblijf in steden en gemeentes de regelgeving bij de staanplaatsen in acht nemen of naar sanitairstations vragen.
- ▷ Maak de afvalwatertank zo vaak mogelijk leeg, ook wanneer deze nog niet helemaal vol zit (hygiëne).
Afvalwatertank en evt. aftapleiding zo mogelijk na het leegmaken met vers water uitspoelen.
- ▷ Toilet-cassette of fecaliëntank niet te vol laten raken. De toilet-cassette of de fecaliëntank onmiddellijk leegmaken wanneer de niveauaanduiding oplicht of eerder.
- ▷ Huisvuil ook op reis sorteren in glas, blik, plastic en groen afval. Bij de betreffende gastgemeente vragen naar de afvalverwerkingsmogelijkheden. Huisvuil mag niet worden gedeponeerd in de vuilnisbakken op parkeerplaatsen.
- ▷ De afvalbakken zo vaak mogelijk in de tonnen of containers leegmaken, die daarvoor zijn bedoeld. Zo kunnen onaangename luchtjes worden vermeden en blijft er niet te veel afval aan boord.

- ▷ Voertuigmotor bij stilstand niet onnodig laten draaien. Een koude motor stoot in stationaire gang zeer veel schadelijke stoffen uit. De bedrijfstemperatuur van de motor wordt het snelst bereikt door te rijden.
- ▷ Voor het toilet milieuvriendelijke en biologisch goed afbreekbare chemische producten gebruiken in geringe doseringen.
- ▷ Voor langere verblijven in steden en gemeentes parkeerplaatsen opzoeken die speciaal voor campers zijn aangewezen. Bij de betreffende stad of gemeente naar parkeermogelijkheden informeren.
- ▷ Staanplaatsen altijd in schone toestand achterlaten.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan belangrijke veiligheidsinstructies. De veiligheidsinstructies dienen ter bescherming van personen en voorwerpen.

De instructies hebben betrekking op:

- de brandveiligheid en het handelen bij brand
- de omgang met het voertuig in het algemeen
- de verkeersveiligheid van het voertuig
- het gebruik van een aanhanger
- de gasinstallatie van het voertuig
- de elektrische installatie van het voertuig
- de waterinstallatie van het voertuig

2.1 Brandveiligheid

2.1.1 Voorkomen van brand

- ▶ Kinderen nooit alleen in het voertuig laten.
- ▶ Brandbare materialen weg houden van verwarmings- en kookapparaten.
- ▶ Halogeenlampen kunnen zeer heet worden. Als de lamp is ingeschakeld, moet de veiligheidsafstand tot brandbare voorwerpen altijd 30 cm bedragen. Brandgevaar!
- ▶ Nooit draagbare verwarmings- of kookapparaten gebruiken.
- ▶ Alleen geautoriseerde vaklieden mogen de elektrische installatie, de gasinstallatie of de inbouwapparatuur wijzigen.

2.1.2 Brandbestrijding

- ▶ In het voertuig altijd een poederbrandblusser meenemen. De brandblusser moet toegelaten en gekeurd zijn en altijd voor het grijpen liggen.
- ▶ De brandblusser regelmatig door geautoriseerde vaklieden laten controleren. Keuringsdatum in acht nemen.
- ▶ Al naargelang de uitrusting is de brandblusser bij de levering inbegrepen.
- ▶ In de buurt van de kookplaat altijd een blusdeken klaar houden.

2.1.3 Bij brand

- ▶ Alle inzittenden evacueren.
- ▶ Elektrische voorziening uitschakelen en van het electriciteitsnet isoleren.
- ▶ Hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.
- ▶ Alarm slaan en brandweer roepen.
- ▶ Brand bestrijden, indien dit zonder risico mogelijk is.

- ▷ Van de plaats en de bediening van de nooduitgangen op de hoogte stellen.
- ▷ Vluchtwegen vrijhouden.
- ▷ Gebruiksaanwijzing van de brandblusser in acht nemen.

Als nooduitgangen gelden alle ramen en deuren, die voldoen aan de volgende criteria:

- Naar buiten openend of verschuivend in horizontale richting
- Openingshoek ten minste 70°
- Diameter van de kozijndagmaat ten minste 450 mm
- Afstand tot de voertuigbodem maximaal 950 mm

2.2 Algemeen

- ▶ De zuurstof binnen in het voertuig wordt door ademen of door het gebruik van op gas werkende inbouwapparaten verbruikt. Daarom moet de verbruikte lucht voortdurend worden verversd. Met het oog hierop zijn in het voertuig kunstmatige ventilatieopeningen (bijv. dakluiken met kunstmatige ventilatie, paddestoeldakventilators of vloer ventilators) ingebouwd. Kunstmatige ventilatieopeningen noch van binnen noch van buiten afdekken, bijv. met een wintermat, of dichtzetten. Kunstmatige ventilatieopeningen vrijhouden van sneeuw en bladeren. Er dreigt verstikkingsgevaar door een verhoogd CO₂-gehalte.
- ▶ Let op de doorgangshoogte van de deuren.

- ▷ Voor de inbouwapparatuur (verwarming, kookplaat, koelkast enz.) alsmede voor het basisvoertuig (motor, remmen enz.) zijn de betreffende gebruiksaanwijzingen en bedieningshandleidingen maatgevend. Absoluut in acht nemen.
- ▷ Als er toebehoren of speciale uitvoeringen worden aangebouwd, kunnen de afmetingen, het gewicht alsmede het rijgedrag van het voertuig veranderen. De aanbouwonderdelen moeten deels in de voertuigpapieren worden geregistreerd.
- ▷ Alleen velgen en banden gebruiken, die voor het voertuig zijn toegelaten. Informatie over de grootte van de toegelaten velgen en banden ontleen aan de voertuigpapieren of bij de geautoriseerde dealers en servicepunten opvragen.
- ▷ Bij het parkeren van het voertuig de handrem vast aantrekken.

- ▷ Bij het verlaten van het voertuig absoluut alle deuren, serviceluiken en ramen sluiten.
- ▷ Gevarendriehoek, verbandtrommel en/of waarschuwingsknipperlicht meenemen als deze wettelijk zijn voorgeschreven.
- ▷ Met het voertuig pas op de openbare weg rijden, als de chauffeur een voor deze voertuigklasse geldig rijbewijs bezit.
- ▷ Bij de verkoop van het voertuig alle gebruiksaanwijzingen van het voertuig en de inbouwapparatuur meegeven aan de nieuwe eigenaar.

2.3 Verkeersveiligheid

- ▶ Voor het begin van de rit de werking van signalerings- en verlichtingsinrichting, de besturing en de remmen controleren.
- ▶ Na langere stilstand (ca. 10 maanden) reminstallatie en gasinstallatie door een geautoriseerde werkplaats laten controleren.
- ▶ Voor het begin van de rit en ook na korte ritonderbrekingen controleren of de opstap volledig is ingeklapt.

- ▶ Voor het begin van de rit het hefbed beveiligen.
- ▶ Voor het begin van de rit de verduisteringen aan de voorruit, het bestuurders- en passagiersraam openen en vastmaken.
- ▶ Voor het begin van de rit het flatscreen en de beeldschermhouder in de basispositie brengen en vergrendelen. Wanneer de beeldschermhouder in een TV-kast is ingebouwd: TV-kast sluiten.
- ▶ Voor het begin van de rit de losse afdekkingen van het aanrecht en van de afdruiptank afnemen en veilig opbergen in het keukenblok of in de kledingkast.
- ▶ Voor het begin van de rit alle bewegende delen en alle losse voorwerpen veilig opbergen.
- ▶ Voor het begin van de rit verstelbare tafels vergrendelen.
- ▶ Voor het begin van de rit alle draaibare stoelen in de rijrichting draaien en vergrendelen. Tijdens de rit moeten de draaibare stoelen in de rijrichting vergrendeld blijven.
- ▶ Tijdens de rit mogen personen zich alleen ophouden op de toegelaten zitplaatsen (zie hoofdstuk 4). Het toegelaten aantal zitplaatsen kan worden afgeleid uit de voertuigpapieren.
- ▶ Op zitplaatsen geldt de verplichting tot het dragen van veiligheidsgordels.
- ▶ Voor de rit de gordels omdoen en tijdens de rit omlaten.
- ▶ Bij kinderen altijd gebruik maken van beveiligingen, die voor de betreffende lichaamslengte en het gewicht zijn voorgeschreven.
- ▶ Kinderzitjes uitsluitend op de daarvoor bestemde zitplaatsen bevestigen.
- ▶ Het basisvoertuig betreft een kleine vrachtwagen. Rijstijl dienovereenkomstig aanpassen.
- ▶ Bij onderdoorgangen, tunnels e.d. rekening houden met de totale hoogte van het voertuig (inclusief daklasten).
- ▶ In de winter moet voor het begin van de rit het dak sneeuw- en ijsvrij zijn.
- ▶ Regelmatig voor het begin van de rit of iedere 2 weken de bandenspanning controleren. Een verkeerde bandenspanning veroorzaakt overmatige slijtage en kan de banden beschadigen of zelfs doen klappen. Het voertuig kan uit controle raken (zie sectie 13.6).
- ▶ De verwarming niet gebruiken op tankstations. Explosiegevaar!
- ▶ De verwarming niet gebruiken in gesloten ruimten. Verstikkingsgevaar!

- ▷ Voor het begin van de rit de bijlading in het voertuig gelijkmatig verdelen (zie hoofdstuk 3).
- ▷ Bij het beladen van het voertuig en bij ritonderbrekingen, als er bijv. bagage of levensmiddelen worden bijgeladen, rekening houden met de technisch toegelaten totale massa en de toelaatbare asbelastingen (zie voertuigpapieren).
- ▷ Voor het begin van de rit de kastdeuren, deur van toiletruimte, alle laden en luiken sluiten. De deurbeveiliging van de koelkast vergrendelen.
- ▷ Voor het begin van de rit ramen en dakluiken sluiten.
- ▷ Voor het begin van de rit alle serviceluiken sluiten en de sloten van de luiken vergrendelen.

- ▷ Voor het begin van de rit de externe steunen verwijderen en de aan het voertuig aangebouwde steunen inklappen.
- ▷ Voor het begin van de rit de antenne in de parkeerstand brengen.
- ▷ Bij de eerste rit en altijd na het vervangen van een wiel de wielschroeven/wielmoeren na 50 km aandraaien. Later van tijd tot tijd controleren op goed vastzitten. Aandraaimoment zie hoofdstuk 13.
- ▷ Banden dienen niet ouder te zijn dan 6 jaar omdat het materiaal metertijd broos wordt (zie hoofdstuk 13).
- ▷ Banden, wielophanging en besturing zijn blootgesteld aan een bijkomende belasting, als er sneeuwkettingen zijn gemonteerd. Met sneeuwkettingen langzaam (maximaal 50 km/u) en alleen over straten rijden die volledig met sneeuw zijn bedekt. Het voertuig kan anders beschadigd worden.

2.4 Gebruik van een aanhanger

- ▶ Bij het aan- of afkoppelen van een aanhanger is voorzichtigheid geboden. Ongeval- en verwondingsgevaar!
- ▶ Tijdens het rangeren voor het aan- of afkoppelen mag niemand zich tussen het trekvoertuig en de aanhanger bevinden.

2.5 Gasinstallatie

2.5.1 Algemene instructies

- ▶ Voor het begin van de rit, bij het verlaten van het voertuig of als de gas toestellen niet gebruikt worden, alle gasafsluitkranen en de hoofdafsluitkraan aan de gasfles sluiten.
- ▶ Bij het tanken, op veerboten en in de garage moeten alle op gas werkende apparaten uitgeschakeld zijn (al naargelang uitvoering: verwarming, kookplaat, bakoven, grill, koelkast). Explosiegevaar!
- ▶ Wanneer een op gas werkend apparaat wordt gebruikt, het apparaat niet in gesloten ruimtes (bijv. garages) in gebruik nemen. Vergiftigings- en verstikkingsgevaar!
- ▶ De gasinstallatie alleen door een geautoriseerde werkplaats laten onderhouden, repareren of wijzigen.
- ▶ De gasinstallatie voor de ingebruikname en conform de nationale bepalingen door een geautoriseerde werkplaats laten controleren. Dit geldt ook voor niet aangemelde voertuigen. Bij wijzigingen aan de gasinstallatie de gasinstallatie meteen door een geautoriseerde werkplaats laten controleren.
- ▶ Ook de gasdrukregelaar en de gasafvoerbuizen moeten worden gecontroleerd. De gasdrukregelaar moet na 10 jaar worden vervangen. De eigenaar van het voertuig is verantwoordelijk voor het initiatief van de maatregel.
- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie (gaslucht, hoog gasverbruik) bestaat explosiegevaar! Onmiddellijk de hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten. Ramen en deuren openen en goed ventileren.
- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie: Niet roken, geen open vuur en geen elektrische apparaten (lichtschakelaar enz.) bedienen. Dichtheid gasvoerende delen en leidingen niet met open vuur controleren.

- ▶ Op inwendige aansluitstukken mogen alleen de daarvoor bestemde apparaten aangesloten zijn. Een apparaat niet buiten het voertuig gebruiken wanneer het op een inwendig aansluitstuk is aangesloten.
- ▶ Voor ingebruikname van de kookplaat voor een toereikende ventilatie zorgen. Raam of dakluik openen.
- ▶ Gaskooktoestel of gasbakoven niet gebruiken voor verwarmingsdoel-einden.
- ▶ Als er meerdere gastoestellen voorhanden zijn, dan is voor ieder appa-raat een gasafsluitkraan vereist. Wanneer gastoestellen niet worden gebruikt, moet de betreffende gasafsluitkraan worden gesloten.
- ▶ Ontstekingsbeveiligingen moeten na uitgaan van de gasvlam binnen een minuut sluiten. Daarbij is een klik te horen. Werking zo nu en dan controleren.
- ▶ De ingebouwde gastoestellen zijn uitsluitend ontworpen voor gebruik met propaangas, butaangas of een mengsel van beide gassen. De gas-drukregelaar alsmede alle ingebouwde gastoestellen zijn ontworpen voor een bedrijfsdruk van 30 mbar.
- ▶ Propaangas is gasvormig tot -42 °C, butaangas daarentegen slechts tot 0 °C. Bij lagere temperaturen is er geen gasdruk meer aanwezig. Butaangas is niet geschikt voor gebruik in de winter.
- ▶ De gas slang op de aansluiting van de gasflessen regelmatig op dicht-heid controleren. De gas slang mag geen scheurtjes vertonen en niet poreus zijn. De gas slang uiterlijk 10 jaar na productiedatum in een erkende werkplaats laten vervangen. De gebruiker van de gasinstallatie moet voor de vervanging zorgen.
- ▶ De gaskast is door zijn functie en constructie een ruimte met opening naar buiten. De standaard ingebouwde kunstmatige ventilatie nooit afdekken of dichtzetten. Ontsnappend gas kan anders niet naar buiten worden weggeleid.
- ▶ De gaskast mag niet als opbergruimte worden gebruikt.
- ▶ De gaskast beveiligen tegen de toegang van onbevoegden. Daarvoor de toegang afsluiten.
- ▶ De hoofdafsluitkraan op de gasfles moet toegankelijk zijn.
- ▶ Alleen apparaten op gas (bijv. gasgrill) aansluiten die voor een gasdruk van 30 mbar zijn bedoeld.
- ▶ De gasafvoerbuis moet aan de verwarming en aan de schoorsteen goed afsluiten en stevig vastzitten. De gasafvoerbuis mag niet beschadigd zijn.
- ▶ De rookgassen moeten onbelemmerd naar buiten kunnen stromen en de verse lucht moet onbelemmerd toe kunnen treden. Daarom de gas-afvoerschoorsteen en inlaatopeningen schoon houden en vrijhouden (bijv. van sneeuw en ijs). De onderrand van het voertuig mag niet met flappen of door sneeuwwallen worden afgesloten.

2.5.2 Gasflessen

- ▶ Gasflessen alleen in de gaskast meenemen.
- ▶ Gasflessen in de gaskast verticaal plaatsen.
- ▶ Gasflessen beveiligd tegen draaien en kantelen vastbinden.
- ▶ Gas slang spanningsvrij op de gasfles aansluiten.

- ▶ Als de gasflessen niet op de gaslang zijn aangesloten, altijd de beschermkap aanbrengen.
- ▶ Hoofdafsluitkraan aan de gasfles sluiten voordat de gasdrukregelaar of de gaslang van de gasfles wordt verwijderd.
- ▶ Gasdrukregelaar of gaslang op de gasfles alleen met de hand aansluiten. Geen gereedschap gebruiken.
- ▶ Voor het gebruik in voertuigen uitsluitend een speciale gasdrukregelaar met veiligheidsventiel gebruiken. Andere gasdrukregelaars zijn niet toegelaten en voldoen niet aan de hoge eisen.
- ▶ Bij temperaturen onder 5 °C ijsbestrijdingsinstallatie (Eis-Ex) voor gasdrukregelaar gebruiken.
- ▶ Alleen gasflessen van 11 kg of 5 kg gebruiken. Campinggasflessen met ingebouwd terugslagventiel (blauwe flessen met een inhoud van max. 2,5 resp. 3 kg) mogen in uitzonderingsgevallen met een veiligheidsventiel worden gebruikt.
- ▶ Voor buitengasflessen zo kort mogelijke slangen gebruiken (max. 150 cm).
- ▶ Blokkeer nooit de ventilatieopeningen in de vloer onder de gasflessen.

2.6 Elektrische installatie

- ▶ Alleen vaklieden aan de elektrische installatie laten werken.
- ▶ Voordat er werkzaamheden worden uitgevoerd aan de elektrische installatie, alle apparaten en lichten uitschakelen, de accu afklemmen en het voertuig van het net scheiden.
- ▶ Alleen originele zekeringen met juiste waarden gebruiken.
- ▶ Defecte zekeringen alleen vervangen, als de foutoorzaak bekend en verholpen is.
- ▶ Zekeringen nooit overbruggen of repareren.

2.7 Waterinstallatie

- ▶ Staand water in de watertank of in waterleidingen wordt na korte tijd ondrinkbaar. Daarom voor ieder gebruik van het voertuig de waterleidingen en de watertank grondig reinigen. Na ieder gebruik van het voertuig de watertank en alle waterleidingen volledig leegmaken.
- ▶ Bij stilstand van meer dan één week de waterinstallatie vóór het gebruik van het voertuig ontsmetten (zie hoofdstuk 11).

- ▷ Als het voertuig gedurende meerdere dagen niet wordt gebruikt of bij vorstgevaar niet wordt verwarmd, de totale waterinstallatie leegmaken. Ervoor zorgen dat de waterpomp op het paneel is uitgeschakeld. De waterpomp loopt anders warm en kan beschadigd worden. De waterkranen in de middelste stand geopend laten. Het veiligheids-/aftapventiel (indien aanwezig) en alle aftapkranen geopend laten. Zo kunnen vorstschade aan de inbouwapparatuur, vorstschade aan het voertuig en afzettingen in watervoerende componenten worden vermeden.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staat belangrijke informatie over wat u voor het begin van de rit in acht moet nemen en welke handelingen u voor de rit moet uitvoeren.

De instructies hebben betrekking op:

- de sleutels
- het kentekenbewijs
- de bijlading en de berekening hiervan
- de juiste belading van het voertuig en het fietsenrek
- het gebruik van een aanhanger
- het in- en uitklappen van de opstap
- het bevestigen van de TV-installatie
- het opbergen van de spoelafdekking
- het vergrendelen van aanbouwonderdelen
- het gebruik van sneeuwkettingen

Aan het einde van het hoofdstuk vindt u een checklist, waarin de belangrijkste punten nog eens zijn samengevat.

3.1 Sleutels

Bij het voertuig ontvangt u de volgende sleutels:

Twee sleutels voor

- het contactslot
- de bestuurders- en passagiersdeur
- de brandstoftank

Twee sleutels voor

- de ingang deur van de opbouw
- de drinkwatervulopening
- de serviceluisen
- de achterklep

Altijd een reservesleutel bewaren buiten het voertuig. Het betreffende sleutelnummer noteren. Bij verlies kunnen onze geautoriseerde dealers en werkplaatsen u verder helpen.

3.2 Kentekenbewijs

Uw camper moet voorzien zijn van een kentekenbewijs. De nationale bepalingen met betrekking tot het kentekenbewijs in acht nemen.

Houd er rekening mee, dat in sommige landen naast het EU-nummerbord een aparte landensticker verplicht is.

3.3 Bijlading

- ▶ Het overladen van het voertuig en een verkeerde bandenspanning kunnen het klappen van de banden tot gevolg hebben. Het voertuig kan uit controle raken (zie sectie 13.6).
- ▶ In de voertuigpapieren staat de technisch toegelaten totale massa of de massa inclusief in de fabriek aangebrachte speciale uitvoering (de daadwerkelijke massa) vermeld, maar niet het gewicht van het beladen voertuig (zie sectie 3.3.1). Voor uw eigen veiligheid raden wij aan het beladen voertuig (met alle voorwerpen en personen die op reis in het voertuig mee getransporteerd worden) voor het begin van de rit op een weegbrug te wegen.
- ▶ De snelheid aan de bijlading aanpassen. Bij zware bijlading wordt de remweg langer.

- ▷ De in de voertuigpapieren opgegeven technisch toegelaten totale massa (het toegestane totaalgewicht) en de maximale asbelasting door de bijlading niet overschrijden.
- ▷ Ingebouwd toebehoren en speciale uitvoeringen reduceren de belading.
- ▷ De in de voertuigpapieren opgegeven asbelastingen aanhouden.

Bij het beladen erop letten dat het zwaartepunt van de bijlading zich direct onder de bodem van het voertuig bevindt. De rij-eigenschappen van het voertuig kunnen anders wijzigen.

Maximaal toegelaten draaglasten

Naam	Belasting (kg)
Daklast	90
Fietsenrek E-Bike	80
Hefbed	200

3.3.1 Begrippen

- ▷ In de techniek is het begrip "massa" tegenwoordig in de plaats van het begrip "gewicht" gekomen. In het algemene taalgebruik is "gewicht" echter nog het gangbare begrip. Voor een beter begrip wordt daarom in de volgende secties het begrip "massa" alleen in vaststaande formuleringen gebruikt.

Technisch toegelaten totale massa in beladen toestand

De technisch toegelaten totale massa in beladen toestand is het gewicht dat een voertuig nooit mag overschrijden.

De technisch toegelaten totale massa in beladen toestand bestaat uit de **daadwerkelijke massa** en de **bijlading**.

De technisch toegelaten totale massa in de beladen toestand is door de fabrikant in de voertuigpapieren aangegeven.

Daadwerkelijke massa

De daadwerkelijke massa bestaat uit de massa in rijklare toestand en het gewicht van de in de fabriek aangebrachte speciale uitvoering.

Massa in rijklare toestand

De massa in rijklare toestand is het gewicht van het rijklare standaardvoertuig (zonder in de fabriek aangebrachte speciale uitvoering).

De massa in rijklare toestand bestaat uit:

- Leeg gewicht (massa van het lege voertuig) met de in de fabriek ingebouwde standaarduitrusting
- Gewicht van de bestuurder
- Gewicht van de basisuitrusting

Tot het leeg gewicht behoren de ingegoten smeermiddelen als olie en koelvloeistof, het boordgereedschap, het reservewiel en een voor 90 % gevulde brandstoftank.

Als gewicht van de bestuurder wordt altijd 75 kg berekend, onafhankelijk van hoeveel de bestuurder feitelijk weegt.

De basisuitrusting bestaat uit alle uitrustingen en vloeistoffen die voor een veilig en reglementair gebruik van het voertuig noodzakelijk zijn. Het gewicht van de basisuitrusting bevat:

- Een gevuld verswatersysteem
- Een voor 90 % gevulde gasfles
- Een gevuld verwarmingssysteem
- De voedingskabels voor de 230-V-voorziening
- Een gevuld toiletspoelsysteem
- Het inbouwpakket voor een extra accu, als een extra accu mogelijk is

De afvalwatertank en de fecaliëntank zijn leeg.

Voorbeeld voor de berekening van de basisuitrusting

Watertank in rijtoestand met 50 l (overloop open)	50 kg
Gasfles (11 kg _{Gas} + 5,5 kg _{Fles})	+ 16,5 kg
Boiler met 12 l	+ 12 kg
230-V-voedingskabel	+ 4 kg
Inbouwpakket extra accu	+ 20 kg
Totaal	= 102,5 kg

De massa in rijklare toestand en de daadwerkelijke massa worden in de voertuigpapieren vermeld (bijv. 2900/2950 kg).

Bijlading

De bijlading bestaat uit:

- Conventionele belasting
- Bijkomende uitrusting
- Persoonlijke uitrusting

- ▷ De bijlading van het voertuig kan verhoogd worden door de daadwerkelijke massa te verminderen. Hiervoor is het bijvoorbeeld toegestaan om de vloeistofreservoirste legen of de gasflessen te verwijderen.

Verklaringen bij de afzonderlijke bestanddelen van de bijlading vindt u in de volgende tekst.

Conventionele belasting	<p>De conventionele belasting is het gewicht waarmee de fabrikant voor de passagiers rekening heeft gehouden.</p> <p>Conventionele belasting betekent: Voor iedere zitplaats waarin de fabrikant heeft voorzien, wordt 75 kg berekend, onafhankelijk van het feitelijke gewicht van de passagiers. De bestuurdersplaats is al in de massa in rijklare toestand opgenomen en mag niet worden meegerekend.</p> <p>Het aantal zitplaatsen is door de fabrikant in de voertuigpapieren aangegeven.</p>
Bijkomende uitrusting	<p>Tot de bijkomende uitrusting behoren toebehoren en speciale uitvoeringen. Voorbeelden voor bijkomende uitrusting zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Aanhangerkoppeling ● Dakreling ● Markies ● Fietsenrek of motorhouder ● Satellietinstallatie ● Magnetron <p>De gewichten van de verschillende speciale uitvoeringen zijn in hoofdstuk 15 aangegeven of kunnen bij de fabrikant worden opgevraagd.</p>
Persoonlijke uitrusting	<p>De persoonlijke uitrusting omvat alle in het voertuig meegenomen voorwerpen, die niet bij de conventionele belasting en de bijkomende uitrusting zijn inbegrepen. Bij de persoonlijke uitrusting worden bijvoorbeeld gerekend:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Levensmiddelen ● Servies ● Televisie ● Radio ● Kleding ● Beddengoed ● Speelgoed ● Boeken ● Toiletartikelen <p>Bovendien worden tot de persoonlijke uitrusting gerekend, onafhankelijk van de opbergplek:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Dieren ● Fietsen ● Boten ● Surfplanken ● Sportuitrustingen <p>Voor de persoonlijke uitrusting moet de fabrikant conform de geldende bepalingen met tenminste een gewicht rekening houden dat volgens de volgende formule wordt berekend:</p>
Formule	<p>Minimumgewicht M (kg) = $10 \times N + 10 \times L$</p>
Verklaring	<p>N = max. aantal personen inclusief bestuurder, zoals door de fabrikant opgegeven</p> <p>L = totale lengte van het voertuig in meters</p>

3.3.2 Berekening van de bijlading

- ▶ De berekening van de bijlading in de fabriek is gedeeltelijk gebaseerd op gemiddelde gewichten. De technisch toegelaten totale massa in de beladen toestand mag uit veiligheidsoverwegingen echter in geen geval worden overschreden.
- ▶ In de voertuigpapieren staat de technisch toegelaten totale massa of de massa inclusief in de fabriek aangebrachte speciale uitvoering (de daadwerkelijke massa) vermeld, maar niet het gewicht van het beladen voertuig (zie sectie 3.3.1). Voor uw eigen veiligheid raden wij aan het beladen voertuig (met alle voorwerpen en personen die op reis in het voertuig mee getransporteerd worden) voor het begin van de rit op een weegbrug te wegen.

De bijlading (zie sectie 3.3.1) is het verschil in gewicht tussen

- De technisch toegelaten totale massa in beladen toestand en
- de daadwerkelijke massa.

Voorbeeld voor het bepalen van de bijlading

	Te berekenen massa in kg	Berekening
Technisch toegelaten totale massa volgens de voertuigpapieren	3500	
Daadwerkelijke massa inclusief basisuitrusting overeenkomstig de voertuigpapieren	- 3070	
Levert als toegelaten bijlading op	430	

De berekening van de bijlading uit het verschil tussen de technisch toegelaten totale massa in beladen toestand en de door de fabrikant aangegeven daadwerkelijke massa is echter slechts een theoretische waarde.

Alleen als het voertuig met gevulde tanks (brandstof en water), gevulde gasflessen en complete bijkomende uitrusting op een weegbrug wordt gewogen, kan de feitelijke bijlading worden vastgesteld.

Daarbij als volgt te werk gaan:

- Het voertuig eerst alleen met de voorwielen op de weegbrug rijden en laten wegen.
- Het voertuig vervolgens met de achterwielen op de weegbrug rijden en laten wegen.

De afzonderlijke waarden geven de huidige asbelastingen aan. Deze zijn belangrijk voor de juiste belading van het voertuig (zie sectie 3.3.3). De som van de waarden is het huidige gewicht van het voertuig.

Het verschil tussen de technisch toegelaten totale massa in beladen toestand en het gewogen gewicht van het voertuig is de feitelijke bijlading.

Aan de hand daarvan kan weer worden bepaald welk gewicht voor de persoonlijke uitrusting resteert:

- Het gewicht van de meerijsende personen bepalen en van de waarde voor de feitelijke bijlading aftrekken.

Het resultaat is het gewicht dat aan persoonlijke uitrusting daadwerkelijk kan worden bijgeladen.

3.3.3 Voertuig juist beladen

- ▶ De technisch toegelaten totale massa in beladen toestand uit veiligheidsoverwegingen nooit overschrijden.
- ▶ De lading gelijkmatig op de linker- en rechterzijde van het voertuig verdelen.
- ▶ De lading gelijkmatig over beide assen verdelen. Daarbij de asbelastingen in acht nemen die in de voertuigpapieren zijn aangegeven. Bovendien de toegelaten draagkracht van de banden in acht nemen.
- ▶ Zware lasten achter de achteras kunnen de vooras door hefboomwerking (↕—↕) ontlasten. De ontlasting van de vooras heeft vooral een negatieve invloed op de rij-eigenschappen bij voertuigen met voor-asaandrijving.
- ▶ Alle voorwerpen zo opbergen dat deze niet kunnen wegglijden.
- ▶ Zware voorwerpen (voortent, conserven e. d.) in de buurt van de as opbergen. Voor het opbergen van zware voorwerpen zijn vooral diepergelegen opbergruimten geschikt, waarvan de deuren niet in de rijrichting kunnen worden geopend.
- ▶ Lichtere voorwerpen (wasgoed) in de dakopbergkasten opbergen.

De opbergruimte achteraan biedt ook plaats aan zware voorwerpen (bijv. scooters). De asbelasting van de achteras wordt daardoor in sommige gevallen overschreden.

De afzonderlijke assen mogen echter onder geen beding te zwaar worden beladen. Daarom is het belangrijk op welke afstand tot de assen de lading wordt opgeborgen.

Om de lading juist te verdelen, zijn een weegbrug, een meetlint, een rekenapparaat en een beetje tijd nodig.

Met twee eenvoudige formules kan worden berekend wat voor effect het gewicht van de lading op de assen heeft:

Formules

$A \times G : R =$ gewicht op de achteras

Gewicht op de achteras – $G =$ gewicht op de vooras

Verklaring

A = afstand tussen opbergruimte en vooras in cm

G = gewicht van de lading in de opbergruimte in kg

R = wielbasis van het voertuig (afstand tussen de assen) in cm

- ▷ De afstanden buiten het voertuig horizontaal van het midden van het voorwiel naar het midden van de opbergruimte of het midden van het achterwiel meten.

Asbelastingen berekenen:

- De afstand tussen opbergruimte en vooras (A) met het gewicht van de lading in de opbergruimte (G) vermenigvuldigen en het resultaat door de wielbasis (R) delen. Daaruit volgt het gewicht waarmee de lading in de opbergruimte de achteras belast. Dit gewicht en de opbergruimte noteren.
- In een tweede stap het gewicht in de opbergruimte (G) van het zojuist berekende gewicht aftrekken. Als de uitkomst daarbij een **positieve** waarde is (voorbeeld 1), betekent dat de vooras met deze som **ontlast** wordt. Als de uitkomst een **negatieve** waarde is (voorbeeld 2), betekent dat de vooras **belast** wordt. Deze waarde eveneens noteren.

- Op deze manier alle opbergruimten van het voertuig berekenen.
- In een laatste stap alle voor de achteras berekende gewichten bij de achterasbelasting optellen en alle voor de vooras berekende gewichten bij de voorasbelasting optellen of ervan aftrekken.
Hoe achterasbelasting en voorasbelasting worden berekend, is in sectie 3.3.2 beschreven.

Als de berekende waarde de toegelaten asbelasting overschrijdt, moet de lading anders worden opgeborgen.

Als de vooras te sterk wordt ontlast, verslechteren de grip van de banden op de rijbaan (tractie) en de bestuurbaarheid van het voertuig, vooral bij voertuigen met voorasaandrijving. Ook in dit geval de lading anders opbergen.

Voorbeeld berekening

		Voorbeeld 1	Voorbeeld 2
Afstand naar de vooras	A	(A1) 450 (cm)	(A2) 250 (cm)
Gewicht in de opbergruimte	G	x 100 (kg)	x 50 (kg)
Wielbasis van het voertuig	R	÷ 325 (cm)	÷ 325 (cm)
Belasting op de achteras (bij de asbelasting optellen)		138,5 (kg)	38,5 (kg)
Gewicht in de opbergruimte		- 100 (kg)	- 50 (kg)
Ontlasting bij de vooras (van de asbelasting aftrekken)		38,5 (kg)	
Belasting van de vooras (bij de asbelasting optellen)			-11,5 (kg)

3.3.4 Opbergruimte achter

- ▶ Bij het beladen van de garage/opbergruimte achter moet men rekening houden met de toelaatbare asbelastingen en de technisch toegelaten totale massa.
- ▶ De toegestane achterasbelasting niet overschrijden.

- ▷ In de opbergruimte achter zijn sjorrails met sjorogen gemonteerd. De lading altijd aan de sjorogen bevestigen. Voor het bevestigen spanriemen of evt. sjornetten maar nooit rubberen expanders gebruiken.
- ▷ Voor het vastbinden van de lading altijd het vastzitten van de sjorogen in de sjorrail controleren. Als het sjorrog niet vast in de sjorrail is verankerd, kan bij scherpe stuurbewegingen of bij remmen de lading wegglijden of losraken.
- ▷ Verdeel de lading gelijkmatig. Te zware geconcentreerde belastingen beschadigen de vloerbedekking.
- ▷ Het door uw handelaar aangeboden houdersysteem gebruiken als er tweewielers in de garage achter worden meegenomen.

3.3.5 Fietsenrek Bike/E-Bike (speciale uitvoering)

- ▶ Bij het beladen van het fietsenrek moet men rekening houden met de toelaatbare asbelastingen en de technisch toegelaten totale massa.
- ▶ Een totale breedte van 2,55 m mag niet worden overschreden. De bevestigingen voor de fietsen instellen. Het uitstekende gedeelte aan de zijkant moet met een rode vlag worden gekenmerkt.
- ▶ Het fietsenrek met maximaal 2 fietsen (ook E-Bikes, Pedelects) beladen.
- ▶ Fietsenrek voor de rit in rijstand vergrendelen.
- ▶ Fietsen met aanwezige riemen bevestigen en na een paar kilometer controleren of zij goed zijn bevestigd.
- ▶ De bevestiging van de fietsen op het fietsenrek na de eerste 10 km rijden en vervolgens bij iedere rustpauze controleren.
- ▶ Fietsenrek niet als bagageriek of als ladder gebruiken.

- ▷ Het fietsenrek dient enkel voor het transport van fietsen en elektrisch ondersteunde fietsen (E-Bike, Pedelect).
- ▷ De door de fabrikant aangegeven totale massa mag niet worden overschreden.
- ▷ Het nummerbord en de achterlichten mogen niet worden afgedekt.
- ▷ De maximale draagkracht van het fietsenrek bedraagt 80 kg.
- ▷ Bij het beladen van het fietsenrek rekening houden met het zwaartepunt. Wanneer slechts **één** fiets op het fietsenrek wordt meegenomen, de fiets zo dicht mogelijk tegen de wand van het voertuig.
- ▷ Voor bevestiging van de fietsen controleren of de bevestigingsarmen en de wielhouders van het fietsenrek goed zijn afgesteld. Indien nodig de bevestigingsarm of wielhouder op de fiets afstellen.
- ▷ Ritten met uitgeklapt fietsenrek zonder fietsen zijn niet toegestaan.
- ▷ Voor elke rit controleren:
 - Is het fietsenrek zonder fietsen correct ingeklapt?
 - Zijn de fietsen met het koord van het fietsenrek veilig aan het fietsenrek bevestigd?

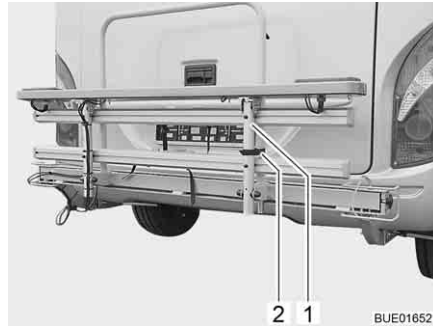
Beladen van het fietsenrek met fietsen

Bij het beladen van het fietsenrek rekening houden met het zwaartepunt. Het zwaartepunt van de fietsen moet erg dicht in de buurt van de achterwand van het voertuig liggen. Het fietsenrek altijd van binnen naar buiten beladen.

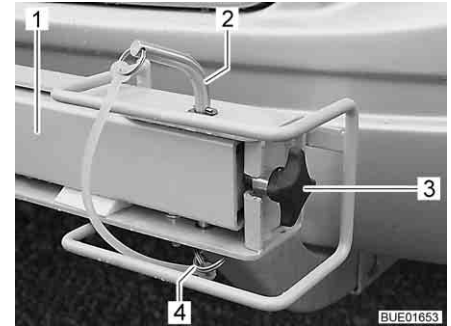
Zo wordt het fietsenrek juist beladen:

- De zwaarste fiets direct tegen de achterwand plaatsen.
- De lichtste fiets aan de buitenkant van het fietsenrek plaatsen.
- Telkens het voorwiel en het achterwiel van een fiets met de houderlussen bevestigen die aan het fietsenrek zijn aangebracht.
- Elke fiets aan de bevestigingsarm bevestigen.

Wanneer slechts **één** fiets op het fietsenrek wordt meegenomen, de fiets zo dicht mogelijk tegen de achterwand.

Afb. 1 Fietsenrek (ingeclapt)

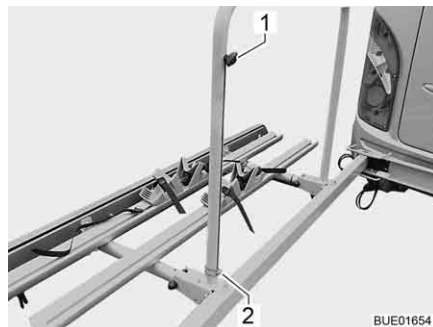
Afb. 2 Vergrendeling fietsenrek

- Riemen (Afb. 1,2) losmaken en beugel (Afb. 1,1) naar beneden klappen.
- Fiets op het fietsenrek tillen en in de wielhouders plaatsen.
- Fiets stevig aan bevestigingsarm bevestigen.
- Beide wielen met riemen aan de wielhouders bevestigen.
- Wanneer een tweede fiets moet worden vervoerd: De tweede fiets op dezelfde manier bevestigen als de eerste.
- Veilige bevestiging van beide fietsen controleren.

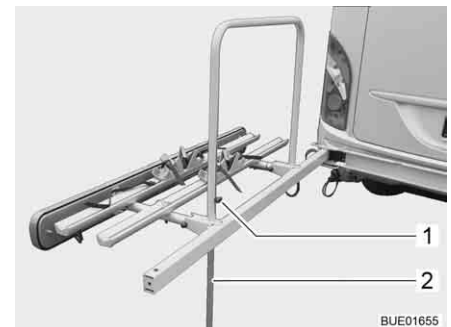
U kunt het fietsenrek opzij laten zwenken, zodat de achterklep kan worden geopend.

Fietsenrek opzij zwenken:

- Veerstekker (Afb. 2,4) uittrekken.
- Veiligheidsbouten (Afb. 2,2) naar boven uittrekken.
- Stergriepmoer (Afb. 2,3) losdraaien, evt. uitdraaien.
- Zwenkarm (Afb. 2,1) vasthouden en opzij zwenken.

Afb. 3 Bevestiging van de steun

Afb. 4 Steun

Fietsenrek ondersteunen:

- Splitpen (Afb. 3,2) ontgrendelen en eruit trekken.
- Knevelschroef (Afb. 3,1) losdraaien.
- Steunbuis (Afb. 4,2) bij de knevelschroef tot de vloer laten zakken.
- Kartelschroef (Afb. 4,1) weer vastdraaien.

Fietsenrek in rijstand brengen:

- Steun naar boven schuiven en vergrendelen.
- Zwenkarm vasthouden en naar het voertuig toe zwenken.
- Wanneer de zwenkarm correct tegen het rek aanzit: Stergriepmoer stevig vastdraaien.
- Zwenkarm met veiligheidsbouten en veerstekker vergrendelen.

3.4 Gebruik van een aanhanger

- ▶ Bij het aan- of afkoppelen van een aanhanger is voorzichtigheid geboden. Ongeval- en verwondingsgevaar!
- ▶ Tijdens het rangeren voor het aan- of afkoppelen mag niemand zich tussen het trekvoertuig en de aanhanger bevinden.
- ▶ Rekening houden met de toelaatbare oplegdruk en achterasbelasting van de camper. De achterasbelasting vindt u in het kentekenbewijs.

- ▷ Aanhanger met oplooprem: Aanhanger niet met opgelopen rem aan- of afkoppelen.
- ▷ Aanhangerkoppeling met afneembare trekhaak: Als de trekhaak verkeerd gemonteerd is, kan de aanhanger losbreken. Gebruiksaanwijzing van de aanhangerkoppeling in acht nemen.
- ▷ De kogelkop past alleen op het meegeleverde opnamesysteem. Als de kogelkop moet worden vervangen, moet het opnamesysteem ook worden vervangen.

3.5 Aanhangerkoppeling (speciale uitvoering)

- ▶ Bij het aanbouwen van een aanhangerkoppeling de maximale steunbelasting en het aanhangwagengewicht afleiden uit de voertuigpapieren.
- ▶ Na 1.000 bedrijfsuren de bevestigingsschroeven van de aanhangerkoppeling aandraaien.

- ▷ Als de aanhangerkoppeling later wordt bevestigd, is registratie in de voertuigpapieren vereist. De benodigde documenten worden bij de aanhangerkoppeling geleverd.
- ▷ Als de aanhangerkoppeling in de fabriek wordt bevestigd, is de aanhangerkoppeling in de voertuigpapieren opgenomen. De aangewezen documenten altijd in het voertuig meenemen.
- ▷ Neem ook de gebruiksaanwijzing van de fabrikant in acht.

Registratie in de voertuigpapieren

Aanbouw door uw dealer of uw servicepunt laten monteren. Deze regelen ook alle formaliteiten voor u.

3.6 Elektrisch bedienbare opstap

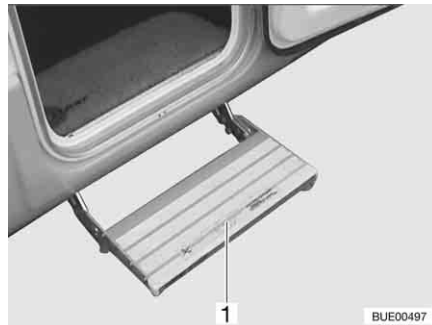
- ▶ Voor het begin van de rit en ook na korte ritonderbrekingen controleren of de opstap volledig is ingeklapt.
- ▶ Houd afstand tijdens het inklappen of uitklappen van de opstap.
- ▶ De opstap pas betreden, als deze volledig is uitgeklappt. Verwondingsgevaar!
- ▶ Nooit personen of lasten met de opstap optillen of neerlaten.

- ▷ Let op het verschil in hoogte van de treden en zorg bij het opstappen voor een vaste en effen ondergrond.
- ▷ De lagers en scharnieren van de opstap niet invetten of oliën (zie hoofdstuk 11).

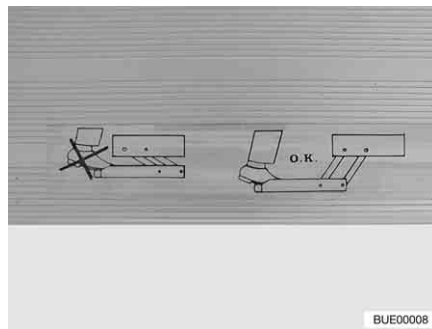

- ▷ De knop voor het bedienen van de opstap is binnen in het voertuig nabij de ingangsdeur geplaatst.
- ▷ Als de opstap niet naar behoren ingeklapt en vergrendeld is en het contact wordt ingeschakeld, licht een rood controlelicht op het dashboard op.
- ▷ De waarschuwing op de opstap in acht nemen.

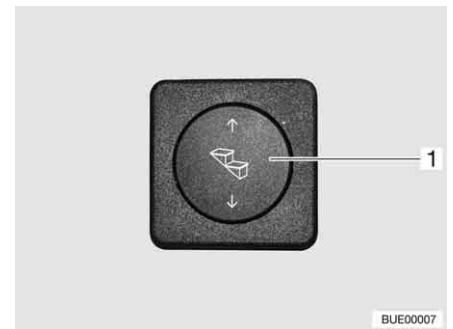

Afb. 5 Opstap

De voertuigen zijn voorzien van een elektrisch uitklapbare opstap met één trede (Afb. 5,1).

Afb. 6 Waarschuwing opstap

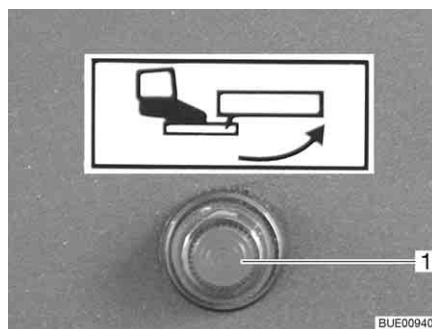

Afb. 7 Bedieningsknop opstap

De opstap voor het betreden helemaal uitklappen (Afb. 6).

Uitklappen: ■ Wipknop (Afb. 7,1) onderaan indrukken (minstens 3 seconden), tot de opstap helemaal uitgeklapt is.

Inklappen: ■ Wipknop (Afb. 7,1) bovenaan indrukken tot de opstap helemaal ingeklapt is.

Afb. 8 Controlelicht

Als het contact wordt ingeschakeld terwijl de opstap is uitgeklapt, brandt er een controlelicht (Afb. 8,1) op het dashboard.

3.7 TV-installatie (speciale uitvoering)

- ▶ Voor het begin van de rit het flatscreen en de beeldschermhouder in de basispositie brengen en vergrendelen. Wanneer de beeldschermhouder in een TV-kast is ingebouwd: TV-kast sluiten.
- ▶ Voor het begin van iedere rit controleren of de antenne zich in de parkeerstand bevindt. Gevaar voor ongevallen! Parkeerstand betekent: De antenne wijst naar achteren, is volledig neergelaten en is in deze positie vergrendeld.

- ▷ Verdere informatie over het positioneren van het flatscreen zie hoofdstuk 6.

3.8 Afdekkingen van het aanrecht en de afdruiptak

- ▶ Bij een ongeval of bij een noodstop kunnen de losse afdekkingen van het aanrecht (Afb. 9,1) en de afdruiptak de inzittenden van het voertuig verwonden. Voor het begin van de rit de losse afdekkingen verwijderen en veilig in het keukenblok of in de kledingkast opbergen.

Afb. 9 Spoelafdekking (voorbeeld)

3.9 Aanbouwonderdelen vergrendelen

- ▶ Bij een ongeval of noodstop kunnen de losse aanbouwonderdelen de inzittenden van het voertuig verwonden. Voor de rit losse aanbouwonderdelen in de daarvoor bestemde houders vergrendelen of op een veilige plek in het voertuig opbergen.

- ▷ Niet vergrendelde luiken en deuren kunnen tijdens het rijden openklappen en onderdelen van de binneninrichting beschadigen. Voor de rit alle luiken en deuren vergrendelen.

3.10 Sneeuwkettingen

- ▷ Sneeuwkettingen alleen monteren, als de afstand tussen banden en voertuigcarrosserie ten minste 50 mm bedraagt.
- ▷ Banden, wielophanging en besturing zijn blootgesteld aan een bijkomende belasting, als er sneeuwkettingen zijn gemonteerd. Met sneeuwkettingen langzaam (maximaal 50 km/u) en alleen over straten rijden die volledig met sneeuw zijn bedekt. Het voertuig kan anders beschadigd worden.
- ▷ Montagevoorschrift van de producent van de sneeuwkettingen in acht nemen.
- ▷ Geen sneeuwkettingen op lichtmetalen velgen aanbrengen.

Alleen de juiste sneeuwkettingen gebruiken:

Bandenmaat	Maat sneeuwkettingen
215/70 R 15 C	230
225/75 R 16 C	245
235/60 R 17 C	245

Het gebruik van sneeuwkettingen is onderworpen aan de bepalingen van de afzonderlijke landen.

- Sneeuwkettingen altijd rond de aandrijfwielen aanbrengen.
- De spanning van de sneeuwkettingen controleren na enige meters te hebben gereden.

3.11 Verkeersveiligheid

- ▶ Regelmatig voor het begin van de rit of iedere 2 weken de bandenspanning controleren. Een verkeerde bandenspanning veroorzaakt overmatige slijtage en kan de banden beschadigen of zelfs doen klappen. Het voertuig kan uit controle raken (zie sectie 13.6).

Voor het begin van de rit de checklist doornemen:

Basisvoertuig

Nr.	Controles	Gecontroleerd
1	Alle voertuigpapieren zijn aan boord	
2	Banden of bandenspanning in correcte toestand	
3	Voertuigverlichting, rem- en achteruitrijlichten functioneren	
4	Oliepeil van motor, transmissie en servostuur gecontroleerd	
5	Koelvloeistof en ruitenwisservloeistof gevuld	
6	Remmen functioneren	
7	Remmen reageren gelijkmatig	
8	Voertuig blijft tijdens het remmen in het spoor	

Woonopbouw buiten

Nr.	Controles	Gecontroleerd
9	Markies volledig opgerold	
10	Dak sneeuw- en ijsvrij (in de winter)	
11	Buitenaansluitingen afgekoppeld en leidingen opgeborgen	
12	Externe steunen verwijderd	
13	Aangebouwde steunen ingeklapt en bevestigd	
14	Wielkeggen verwijderd en opgeborgen	
15	Opstap ingeklapt (letten op controlelicht)	
16	Service luiken gesloten en vergrendeld	
17	Ingangdeuren gesloten	
18	Totale hoogte van het voertuig, incl. beladen dakdrager vastgesteld en genoteerd. Informatie m.b.t. de hoogte in de bestuurderscabine binnen handbereik bewaren	

Woonopbouw binnen

19	Ramen en dakluiken gesloten en vergrendeld	
20	Flatscreen vergrendeld	
21	TV-antenne ingetrokken (voorzover ingebouwd)	
22	Losse onderdelen en aanbouwonderdelen opgeborgen of bevestigd	
23	Open tableaus afgeruimd	
24	Afdekkingen voor het aanrecht en de afdruiptak veilig opgeborgen	
25	Koelkastdeur vergrendeld	
26	Koelkast omgeschakeld op 12-V-gebruik	
27	Alle schuiflades en luiken gesloten	
28	Alle deuren vergrendeld	
29	Kinderzitjes gemonteerd op zitplaatsen met driepuntsgordels	
30	Draaistoelvergrendeling voor bestuurdersstoel en passagiersstoel vergrendeld	
31	Verduisteringen in de bestuurderscabine geopend en vergrendeld	

Gasinstallatie

32	Gasflessen in de gaskast tegen verdraaien vastbinden	
33	Als de gasflessen niet op de gaslang zijn aangesloten, altijd de beschermkap aanbrengen	
34	Als geen Crash-Protection-Unit aanwezig is: Hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkranen gesloten	

Elektrische installatie

35	<p>Accuspanning van de start- en woonruimteaccu (zie hoofdstuk 8) controleren. Wordt er op het paneel een te lage accuspanning getoond, dan moet de betreffende accu worden bijgeladen. Let op de instructies in hoofdstuk 8</p> <p> ▷ Begin de reis met volledig opgeladen startaccu en woonruimteaccu.</p>	
----	---	--

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor het rijden met de camper.

De instructies hebben betrekking op:

- de achteruitrijcamera met LCD-monitor
- de rijsnelheid
- de remmen
- de veiligheidsgordels
- de kinderzitjes
- de stoelen inclusief hoofdsteunen
- de opstelling van de zitplaatsen
- de vouwverduisteringen in de bestuurderscabine
- het tanken

4.1 Rijden met de camper

- ▶ Het basisvoertuig betreft een kleine vrachtwagen. Rijstijl dienovereenkomstig aanpassen.
- ▶ Voor het begin van de rit en ook na korte ritonderbrekingen controleren of de opstap volledig is ingeklapt.
- ▶ Aan de zitplaatsen waarvoor gebruik tijdens de rit is toegelaten, is een veiligheidsgordel gemonteerd. De veiligheidsgordel tijdens de rit altijd dragen.
- ▶ Nooit tijdens de rit de veiligheidsgordel losmaken.
- ▶ Meerrijdende personen moeten op hun plaatsen blijven zitten.
- ▶ De deurvergrendeling mag niet geopend worden.
- ▶ Remmen met schokken vermijden.
- ▶ Bij gebruik van een navigatietoestel het reisdoel alleen wijzigen als het voertuig staat. Daarom een parkeerplaats of een veilige stopplaats opzoeken, als het reisdoel moet worden gewijzigd.
- ▶ Tijdens de rit via de monitor van het navigatietoestel geen DVD afspelen.

- ▷ Op slechte wegen langzaam rijden.
- ▷ Voorzichtig rijden bij het oprijden op veerboten, bij het oversteken van oneffenheden en bij het achteruitrijden.

- ▷ Als deze aanwijzingen niet opgevolgd worden en daardoor een ongeluk of schade ontstaat, aanvaardt de fabrikant geen aansprakelijkheid.
- ▷ De in hoofdstuk 2 beschreven veiligheidsinstructies moeten worden nageleefd.
- ▷ Als in het voertuig een achteruitrijcamera is ingebouwd, schakelt de camera bij het schakelen in de achteruitversnelling automatisch aan.

4.2 Achteruitrijcamera (speciale uitvoering)

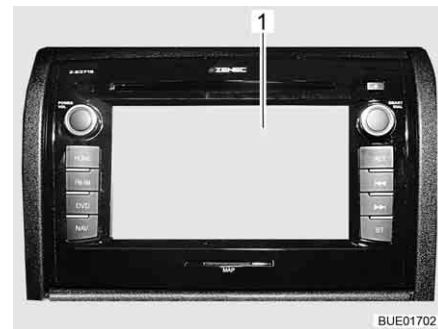
Afb. 10 Achteruitrijcamera met infraroodverlichting

In het voertuig is een achteruitrijcamera (Afb. 10,1) ingebouwd.

Als het donker is, wordt het zichtveld van de achteruitrijcamera (Afb. 10,1) door infrarood-LED's verlicht.

Afb. 11 LCD-monitor (Pioneer)

Afb. 12 LCD-monitor (Zenec)

Het beeld van de achteruitrijcamera wordt naar het centrale multimedia-/navigatiesysteem geleid en op de aanwezige LCD-monitor (Afb. 11,1 of Afb. 12,1) weergegeven.

Als de voertuigmotor draait of de ontsteking is ingeschakeld schakelen de achteruitrijcamera en LCD-monitor automatisch in op het moment dat in de achteruitversnelling wordt geschakeld.

Als de voertuigmotor draait of de ontsteking is ingeschakeld kunnen de achteruitrijcamera en de LCD-monitor met een bedieningstoets of met een knop op het display met de hand worden ingeschakeld.

Met een bedieningstoets of de knop "OFF" op het display kan het systeem worden uitgeschakeld.

- ▷ Verdere informatie ontlenu aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

4.3 Rijsnelheid

- ▶ Het voertuig is met een krachtige motor uitgerust. Zo staan in moeilijke verkeerssituaties voldoende reserves ter beschikking. Het hoge vermogen maakt een hoge eindsnelheid mogelijk en vereist zeer goede rijcapaciteiten.
- ▶ Het voertuig is zeer gevoelig voor wind. Bijzonder gevaar levert plotseling optredende zijwind.

- ▶ Ongelijkmatige of eenzijdige belading verandert het rijgedrag.
- ▶ Op onbekende wegen kunnen moeilijke verhoudingen van de rijbanen heersen en verrassende verkeerssituaties optreden. Pas daarom voor uw eigen veiligheid de rijsnelheid telkens aan de verkeerssituatie en de omgeving aan.
- ▶ De nationale wettelijke snelheidsbeperkingen aanhouden.

4.4 Remmen

- ▶ Gebreken aan de reminstallatie meteen laten verhelpen door een geautoriseerde werkplaats.

- ▷ Hard remmen vermijden. Bij hard remmen, waarbij de wielen blokkeren, slijten de banden sneller en onregelmatig. Dit vermindert het rijcomfort. De banden kunnen zelfs onbruikbaar worden.

Voor het begin van iedere rit

Voor iedere rit door test-remmen controleren:

- Functioneren de remmen?
- Reageren de remmen gelijkmatig?
- Blijft het voertuig tijdens het remmen in het spoor?

4.5 Veiligheidsgordels

4.5.1 Algemeen

Het voertuig is in de woonruimte bij de zitplaatsen, waar volgens de wet een veiligheidsgordel is voorgeschreven, met veiligheidsgordels uitgerust. Voor het dragen van gordels gelden de van toepassing zijn de nationale bepalingen.

- ▶ Voor de rit de gordels omdoen en tijdens de rit omlaten.
- ▶ Gordels niet beschadigen of klemmen. Laat beschadigde veiligheidsgordels vervangen door een geautoriseerde werkplaats.
- ▶ De gordelbevestigingen, het oprolautomatisme en de gordel sloten niet wijzigen.
- ▶ Iedere veiligheidsgordel alleen gebruiken voor **een** volwassen persoon.
- ▶ Voorwerpen niet samen met een persoon vastbinden.
- ▶ Veiligheidsgordels zijn niet toereikend voor personen met een lichaamslengte van minder dan 150 cm. In dat geval extra voorzieningen gebruiken. Letten op keuringscertificaat.
- ▶ Kinderzitjes uitsluitend op de daarvoor bestemde zitplaatsen bevestigen.
- ▶ Gebruikte veiligheidsgordels na een ongeluk (laten) vervangen.
- ▶ Tijdens de rit de rugleuning van de stoel niet al te ver naar achter leunen. De werking van de veiligheidsgordel is anders niet meer gegarandeerd.

4.5.2 Veiligheidsgordel juist dragen

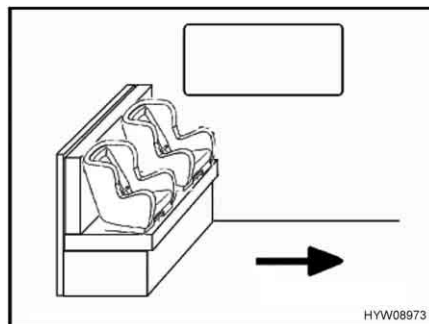
- ▶ De gordel niet verdraaien. De gordel moet plat tegen het lichaam liggen.
- ▶ Voor het dragen van de veiligheidsgordel een correcte zithouding aannemen.

De veiligheidsgordel wordt juist gedragen, wanneer de heupgordel onder de buik en over het heupgewricht loopt. De schoudergordel moet over de borst en de schouder (niet over de hals) lopen. De gordel moet hierbij altijd strak tegen het lichaam liggen. Kleding met een dikke voering moet daarom voor het rijden worden uitgetrokken.

4.6 Kinderzitjes

- ▶ Kinderen onder de 13 jaar, die kleiner zijn dan 150 cm, tijdens de rit met een geschikt en officieel goedgekeurd kinderzitje beveiligen.
- ▶ Kinderzitjes uitsluitend op de daarvoor bestemde zitplaatsen bevestigen.
- ▶ Kinderen voor het begin van de rit vastmaken en erop letten dat de kinderen tijdens de rit vastgemaakt blijven.
- ▶ Op de passagiersstoel alleen een naar achteren gericht kinderzitje ("Reboard-systeem") gebruiken, wanneer de voor- en zij-airbag zijn uitgeschakeld. De afzonderlijke gebruiksaanwijzing van de chassisfabrikant en de waarschuwingsbordjes in het voertuig in acht nemen. Wanneer het naar achteren gerichte kinderzitje niet meer wordt gebruikt, de airbags weer inschakelen.

Afb. 13 Kinderzitjes op zitbank

De pijl in Afb. 13 geeft de rijrichting aan.

De kinderzitjes zijn ingedeeld in vijf klassen:

Klasse	Lichaamsgewicht	Leeftijd (ongeveer)
0	Tot 10 kg	Tot 9 maanden
0+	Tot 13 kg	Tot 18 maanden
I	9 kg tot 18 kg	9 maanden tot 4 jaar
II	15 kg tot 25 kg	3 jaar tot 7 ½ jaar
III	22 kg tot 36 kg	6 jaar tot 12 jaar

De volgende tabel laat zien welke kinderzitjes op welke zitplaatsen kunnen worden gebruikt.

Stoelen	Leeftijdsgroepen			
	< 10 kg (0-9 maanden)	< 13 kg (0-24 maanden)	9-18 kg (9-48 maanden)	15-36 kg (4-12 jaar)
Voorste passagiersstoel	X	U ¹⁾	U ¹⁾	U ¹⁾
Tweede zitrij (Afb. 13)	U ²⁾	U	U	U
daarbij betekent:				
U:	Geschikt voor "universele" kinderzitjes, die voor deze leeftijdsgroep zijn goedgekeurd.			
X:	Zitplaats is niet geschikt voor kinderen in deze leeftijdsgroep.			

¹⁾ Geldt alleen zonder airbag of bij gedeactiveerde airbag.

²⁾ Alleen mogelijk op de desbetreffende zitplaats wanneer de afstand tot de tafel groot genoeg is of de tafel verwijderd is.

4.7 Pilotenstoel voor bestuurdersstoel en passagiersstoel

- ▶ Voor het begin van de rit alle draaibare stoelen in de rijrichting draaien en vergrendelen.
- ▶ De stoelen tijdens de rit in de rijrichting vergrendeld laten en niet verdraaien.

- ▷ Voor het draaien van de stoelen in een opgesteld voertuig altijd de handrem trekken.

- ▷ De bestuurdersstoel en passagiersstoel zijn bestanddeel van het basisvoertuig. Het instellen van de stoelen is in de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig beschreven.
- ▷ Afhankelijk van model en uitvoeringsvariant verschillen de mogelijkheden voor stoelverstelling.

4.8 Stoelverwarming (speciale uitvoering)

- ▷ De stoelverwarming werkt alleen, wanneer het contact is ingeschakeld.

Afhankelijk van de uitvoering kunnen de bestuurders- en passagiersstoel worden verwarmd door stoelverwarming met twee standen.

Afb. 14 Schakelaar voor stoelverwarming

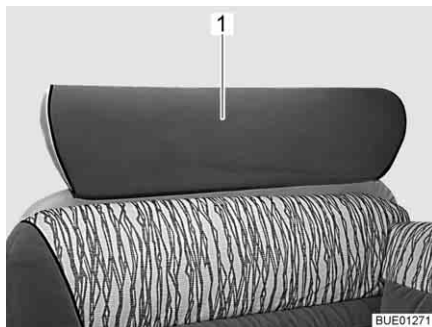
Stoelverwarming inschakelen:

- Schakelaar (Afb. 14,1) linksachter op de stoelconsole indrukken.
 - Voor geringe verwarmingscapaciteit: Schakelaar naar beneden drukken.
 - Voor hoge verwarmingscapaciteit: Schakelaar naar boven drukken.
- Wanneer de stoelverwarming werkt, brandt de LED (Afb. 14,2).

Stoelverwarming uitschakelen:

- Schakelaar (Afb. 14,1) in de middelste stand zetten. De LED gaat uit.

4.9 Hoofdsteunen

Afb. 15 Hoofdsteun zitbank

Hoofdsteun (Afb. 15,1) voor het begin van de rit zo instellen, dat het achterhoofd ongeveer op oorhoogte wordt ondersteund.

Afb. 16 Symbool "Hoofdsteunen instellen"

De hoofdsteunen met de hand naar boven trekken of naar beneden drukken.

4.10 Opstelling van de zitplaatsen

- ▶ Tijdens de rit mogen personen zich alleen ophouden op de toegelaten zitplaatsen. Het toegelaten aantal zitplaatsen kan worden afgeleid uit de voertuigpapieren.
- ▶ Tijdens het rijden is het verboden op de langzitbanken te zitten.
- ▶ Op zitplaatsen geldt de verplichting tot het dragen van veiligheidsgordels.

Afb. 17 Symbool "Zitplaats tijdens de rit niet gebruiken"

Zitplaatsen die tijdens de rit niet mogen worden gebruikt, zijn voorzien van een sticker (Afb. 17).

4.11 Vouwverduisteringen in de bestuurderscabine

4.11.1 Vouwverduistering/vouwgordijn

- ▶ Tijdens de rit moeten de vouwverduisteringen voor de voorruit, het bestuurders- en passagiersraam geheel verwijderd zijn.

Afb. 18 Vouwverduistering/vouwgordijn

Vouwgordijn verwijderen:

- Drukknoppen (Afb. 18,1) losmaken, magneetstrips losmaken en vouwgordijn van het raam afnemen (hier weergegeven voor passagiersraam).
- Vouwgordijnen in woonruimte opbergen.

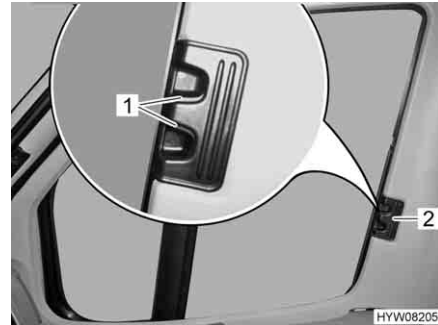
4.11.2 Vouwverduistering Remis (speciale uitvoering)

- ▶ Tijdens de rit moeten de vouwverduisteringen voor de voorruit, het bestuurders- en passagiersraam geopend, vergrendeld en geborgd zijn.

Afb. 19 Vouwverduistering voor de voorruit

Afb. 20 Vouwverduistering voor bestuurders-/passagiersraam

Vergrendelen:

- De beide helften van de vouwverduistering voor de voorruit bij de greep (Afb. 19,2) tot de aanslag naar buiten schuiven. Daarbij de greep horizontaal in de richting van de vergrendelingsuitsparing bewegen.
- De ontgrendelingsgrepen (Afb. 19,1) laten vastklikken.
- De vouwverduisteringen voor het bestuurdersraam en het passagiersraam aan de greep (Afb. 20,2) tot aan de aanslag inschuiven.
- De ontgrendelingsgrepen (Afb. 20,1) laten vastklikken.

4.12 Brandstof tanken

- ▶ Bij het tanken moeten alle op gas werkende apparaten uitgeschakeld zijn (al naargelang uitvoering: verwarming, kookplaat, bakoven, grill, koelkast). Explosiegevaar!

- ▷ De brandstofvulopening is bestanddeel van het basisvoertuig.
- ▷ De brandstofvulopening is gekenmerkt met het opschrift "Diesel".

De positie van de brandstofvulopening is te vinden in de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor het opstellen van het voertuig.

De instructies hebben betrekking op:

- de handrem
- de opstap
- de oprijblokken
- de wielkeggen
- de bediening van de steunen
- de 230-V-aansluiting
- de koelkast
- het afstellen van de antenne
- het op- en uitrollen van de markies

- ▷ Het voertuig zo horizontaal mogelijk neerzetten. Indien nodig oprijblokken gebruiken. Het water uit de douchebak kan anders niet goed weglopen.
- ▷ Het voertuig beveiligen tegen wegrollen.
- ▷ Dieren (vooral muizen) kunnen binnen in de wagen aanzienlijke schade veroorzaken. Om dit te vermijden, het voertuig na het opstellen regelmatig op schade of sporen van dieren inspecteren.

5.1 Handrem

Bij het parkeren van het voertuig de handrem vast aantrekken.

5.2 Opstap

- ▷ Let op de instructies in sectie 3.6.

Voor het uitstappen uit het voertuig de elektrisch bedienbare opstap helemaal uitklappen. Het controlelicht op het dashboard in de gaten houden.

5.3 Oprijblokken

- ▷ Oprijblokken zijn niet bij de levering inbegrepen. De toebehorenhandel biedt verschillende modellen aan.

Met behulp van oprijblokken kan het voertuig horizontaal geparkeerd worden bij een hoogteverschil op stijgende hellingen en oneffen staanplaatsen.

5.4 Wielkeggen

Bij het parkeren van het voertuig op stijgende of dalende hellingen wielkeggen gebruiken.

5.5 Steunen

5.5.1 Algemene instructies

- ▶ De hefsteunen mogen niet worden gebruikt als wagenkrik voor werkzaamheden onder het voertuig (zoals het vervangen van een wiel of onderhoudswerkzaamheden).
- ▶ Er mogen geen personen onder het opgetilde voertuig gaan liggen.

- ▷ De handrem aantrekken alvorens de hefsteunen uit te klappen.
- ▷ De aangebouwde steunen niet als wagenkrik gebruiken. De steunen dienen alleen voor de stabilisatie van het geparkeerde voertuig tegen het inveren van de achteras.
- ▷ Bij het neerzetten van het voertuig erop letten dat de steunen gelijkmatig worden belast.
- ▷ De steunen voor het weggrijden tot de aanslag naar boven draaien, volledig inklappen en vergrendelen.

- ▷ Bij een zachte of doorbuigende ondergrond een grote plaat onder de steunen leggen om te voorkomen dat ze in de grond wegzakken.
- ▷ Het voertuig zo horizontaal mogelijk neerzetten. Het water uit de douchebak kan anders niet goed weglopen.

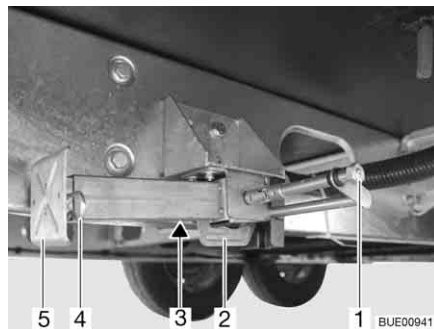
5.5.2 Hefsteunen (SAWIKO) (speciale uitvoering)

- ▷ Al naargelang het model beschikt de zeskant over een gewricht waarmee de steeksleutel vanuit een betere positie gedraaid kan worden.

Opdat een foutloze werking is gegarandeerd, de binnenbuizen van de hefsteunen regelmatig reinigen en invetten.

Afhankelijk van het model zijn de hefsteunen in de lengte verstelbaar.

Afb. 21 Hefsteun

Uitklappen:

- De steeksleutel op de zeskant (Afb. 21,1) plaatsen en draaien tot de hefsteun loodrecht naar beneden staat.
- Wanneer de hefsteun verstelbaar in lengte is, de splitpen (Afb. 21,4) uit de steunvoetverlenging (Afb. 21,5) trekken.
- Steunvoetverlenging tot de gewenste lengte uittrekken.
- Splitpen in de voetverlenging steken.
- Aan de zeskant draaien, tot de hefsteun helemaal op de grond rust en het voertuig horizontaal staat.

- Inklappen:*
- De steeksleutel op de zeskant (Afb. 21,1) plaatsen en draaien tot de hefsteun weer los komt van de grond.
 - Wanneer de hefsteun verstelbaar in lengte is, de splitpen (Afb. 21,4) uit de steunvoetverlenging (Afb. 21,5) trekken.
 - Steunvoetverlenging (Afb. 21,5) helemaal inschuiven en splitpen (Afb. 21,4) in het gat in de steunvoetverlenging steken.
 - Op de zeskant (Afb. 21,1) draaien tot de hefsteun naar boven gedraaid is en de geleiding (Afb. 21,2) zich helemaal aan het uiteinde van de sleuf (Afb. 21,3) bevindt.

- ▷ Voor het begin van de rit het volgende in acht nemen: Zijn alle hefsteunen volledig ingeschoven, alle steunvoetverlengingen helemaal ingeschoven en met de splitpen vergrendeld?

5.6 230-V-aansluiting

Het voertuig kan op een 230-V-voorziening worden aangesloten (zie hoofdstuk 8).

5.7 Koelkast

- ▶ Als de koelkast op 12-V-gebruik is gezet, verbruikt hij continu stroom. Daarom op gasgebruik instellen, als de voertuigmotor **niet** draait en het voertuig **niet** aan de 230-V-voorziening is aangesloten.

Bij apparaten met automatische energiekeuze werkt het 12-V-gebruik van de koelkast bij automatisch gebruik alleen als de voertuigmotor draait. Als de voertuigmotor is uitgeschakeld, de koelkast op 230-V-gebruik of gasgebruik omstellen.

5.8 Satellietinstallatie (speciale uitvoering)

- ▶ Voor het begin van iedere rit controleren of de antenne zich in de parkeerstand bevindt. Gevaar voor ongevallen!

- ▷ Het voertuig moet bij het zoeken naar de satelliet rustig staan. Niet in het voertuig heen en weer lopen.
- ▷ Satellietontvangst is alleen mogelijk, als de antenne in directe kijkrichting op de gewenste satelliet is gericht en het zicht niet door hindernissen wordt geblokkeerd.
- ▷ Verdere informatie ontlenen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant van de apparatuur.

5.8.1 Installatie met automatische antenneafstelling (Teleco)

De satellietinstallatie is met een automatische positioneervoorziening uitgerust. De automatische positioneervoorziening zorgt voor de exacte afstelling van de antenne.

In het flatscreen is een digitale receiver geïntegreerd.

De satellietinstallatie wordt met een afstandsbediening bediend.

- 1 TV-toets Aan/Uit
- 2 Toets Aan/Uit
- 3 Functietoetsen

Afb. 22 Afstandsbediening

Installatie afstellen:

- Televisie en receiver inschakelen.
- Op de afstandsbediening de toets "Aan/Uit" (Afb. 22,2) indrukken. De satellietantenne komt omhoog uit de parkeerstand.
- Met de functietoetsen (Afb. 22,3) de gewenste zender instellen. Als de installatie de satelliet heeft gevonden, dan verschijnt automatisch het TV-programma.

5.8.2 Installatie met automatische antenneafstelling (Oyster)

- ▶ Voor het begin van iedere rit controleren of de antenne zich in de parkeerstand bevindt. Gevaar voor ongevallen!

- ▷ Het voertuig moet bij het zoeken naar de satelliet rustig staan. Niet in het voertuig heen en weer lopen.
- ▷ Satellietontvangst is alleen mogelijk, als de antenne in directe kijkrichting op de gewenste satelliet is gericht en het zicht niet door hindernissen wordt geblokkeerd.
- ▷ Neem ook de gebruiksaanwijzing van de fabrikant in acht.

De satellietinstallatie is met een automatische positioneervoorziening uitgerust. De automatische positioneervoorziening zorgt voor de exacte afstelling van de antenne op de gewenste satelliet.

De bediening gebeurt via een menu (op het beeldscherm van de TV) met de afstandsbediening.

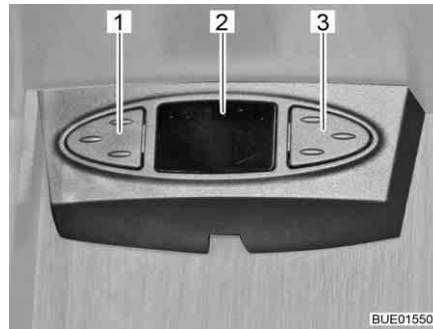
Installatie afstellen:

- De televisie inschakelen.
- De receiver met de netschakelaar inschakelen. Als de groene LED op de infrarood ontvanger van de receiver brandt, dan is de receiver gebruiksklaar.
- De receiver met de afstandsbediening inschakelen. De satellietantenne richt zich uit de parkeerstand op en schakelt in de zoekmodus.

Als de installatie de satelliet heeft gevonden, dan verschijnt automatisch het gekozen TV-programma.

Satellietmuis

Al naargelang het model is de satellietinstallatie van een satellietmuis voorzien. Het display (Afb. 23,2) van de satellietmuis geeft het ingestelde kanaal weer. Met de beide toetsen kunnen de basisfuncties van de satellietinstallatie worden bediend (van zender wisselen, in-/uitschakelen).

Afb. 23 Satellietmuis

Satellietmuis bedienen:

- Vorige zender in de zenderlijst selecteren: Linker toets (Afb. 23,1) indrukken.
- Volgende zender in de zenderlijst selecteren: Rechter toets (Afb. 23,3) indrukken.
- Tussen radio en tv schakelen: Toetsen (Afb. 23,1 en Afb. 23,3) tegelijkertijd kort indrukken.
- Receiver in-/uitschakelen: Toetsen (Afb. 23,1 en Afb. 23,3) tegelijkertijd ingedrukt houden.

5.9 Markies (speciale uitvoering)

- ▷ Bij harde wind, hevige regen of sneeuw de markies inrollen.
- ▷ Bij lichte regen een van de steunpoten verkorten, zodat het water kan weglopen.
- ▷ De markies alleen oprollen als het doek droog is. Als de markies met nat doek moet worden opgerold: De markies zo snel mogelijk weer uitrollen om het doek te laten drogen.
- ▷ Verwijder loof en grof vuil van de markies, voordat deze gesloten wordt.

- ▷ Markies alleen als bescherming tegen de zon gebruiken.
- ▷ Neem ook de gebruiksaanwijzing van de fabrikant in acht.

Voordelen van de markies

De voordelen van een markies zijn:

- De markies zorgt voor schaduw.
- Met de markies wordt een overdekte ruimte voor de camper gecreëerd en het ruimteaanbod vergroot.
- Het voertuig wordt gerieflijker vormgegeven.

Afb. 24 Markies

Markies opstellen:

- Markies (Afb. 24,1) met de handlier uitdraaien.
- Bij de geopende markies de steunen (Afb. 24,2) opstellen.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor het wonen in het voertuig.

De instructies hebben betrekking op:

- het openen en sluiten van deuren en luiken
- de lichtsakelaars
- het instellen van de spotlights
- het positioneren van de televisie
- het ventileren van het voertuig
- het openen en sluiten van ramen en rol gordijnen
- het openen en sluiten van de vouwverduisteringen in de bestuurderscabine
- het openen en sluiten van de dakluiken
- het veranderen van de tafelbladen
- het ombouwen van tafels
- het gebruik van de bedden
- de uitbouw van het sideboard
- het gebruik van de buitendouche

6.1 Centrale vergrendeling (speciale uitvoering)

- ▷ De centrale vergrendeling vergrendelt de bestuurdersdeur, de passagiersdeur, de opbouwdeur en de achterklep.
- ▷ De centrale vergrendeling is buiten werking als de accu-scheidingschakelaar aan het elektroblok is uitgeschakeld.
- ▷ Wanneer binnen 40 seconden na het indrukken van de ontgrendelingsknop geen deur wordt geopend, worden de deuren automatisch opnieuw door de centrale vergrendeling vergrendeld.

Afb. 25 Afstandsbediening centrale vergrendeling

Ontgrendelen:

- Toets (Afb. 25,1) eenmaal kort indrukken. De deursloten zijn ontgrendeld.

Vergrendelen:

- Toets (Afb. 25,2) eenmaal kort indrukken. De deursloten zijn vergrendeld.

6.2 Ingangsdeur

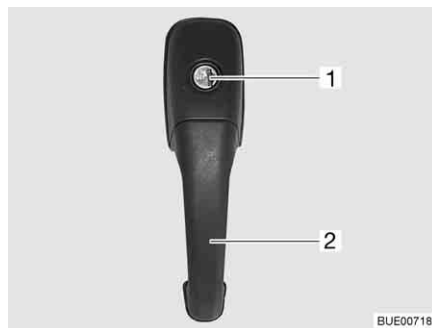

- ▶ Alleen met vergrendelde deuren rijden.

- ▷ Het vergrendelen van de deuren kan verhinderen, dat de deuren vanzelf open gaan, bijv. bij een ongeval.
- ▷ Vergrendelde deuren verhinderen tevens het ongewenste binnendringen van buitenaf, bijv. als u voor een verkeerslicht stopt. Door vergrendelde deuren kunnen echter hulpverleners in noodgeval het interieur van het voertuig moeilijk bereiken.
- ▷ Bij het verlaten van het voertuig altijd de deuren vergrendelen.

6.2.1 Ingangsdeur, buiten (Hartal M1)

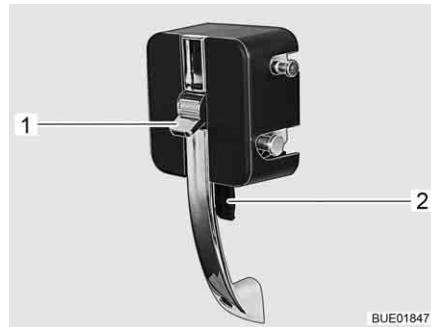

Afb. 26 Deurslot ingangsdeur, buiten

- Openen:*
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 26, 1) steken en draaien, totdat het deurslot is ontgrendeld.
 - Sleutel in middelste stand terugdraaien en uittrekken.
 - Aan de deurgreep (Afb. 26, 2) trekken. De deur is geopend.

- Vergrendelen:*
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 26, 1) steken en draaien, totdat het deurslot is vergrendeld.
 - Sleutel in middelste stand terugdraaien en uittrekken.

6.2.2 Ingangsdeur, binnen (Hartal M1)

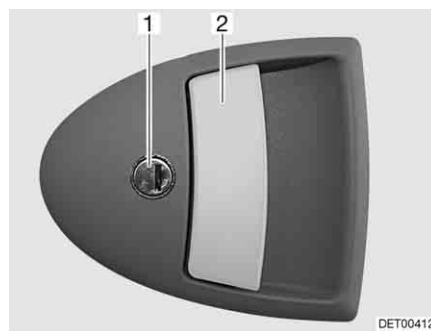

Afb. 27 Deurslot ingangsdeur, binnen

Openen: ■ De hendel (Afb. 27,2) drukken.

Vergrendelen: ■ De schuif (Afb. 27,1) naar boven drukken. Er is een rode markering zichtbaar.

6.2.3 Ingangsdeur, buiten (Hartal Premium) (speciale uitvoering)

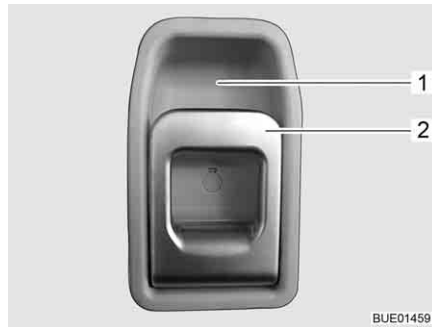

Afb. 28 Deurslot ingangsdeur, buiten

Openen: ■ Sleutel in cilinderslot (Afb. 28,1) steken en draaien, totdat het deurslot is ontgrendeld.
 ■ Sleutel in middelste stand terugdraaien en uittrekken.
 ■ Aan de deurgreep (Afb. 28,2) trekken. De deur is geopend.

Vergrendelen: ■ Sleutel in cilinderslot (Afb. 28,1) steken en draaien, totdat het deurslot is vergrendeld.
 ■ Sleutel in middelste stand terugdraaien en uittrekken.

6.2.4 Ingangsdeur, binnen (Hartal Premium) (speciale uitvoering)

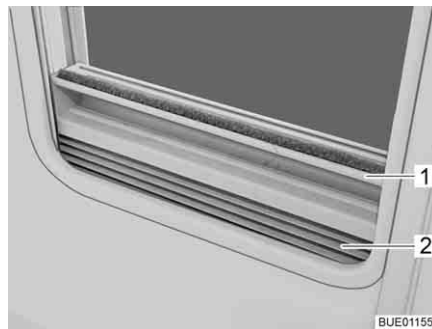
Afb. 29 Deurslot ingangsdeur, binnen

Openen: ■ Aan de greep (Afb. 29,2) trekken. Het deurslot wordt ontgrendeld.

Vergrendelen: ■ De greep (Afb. 29,2) boven in de richting van de greepkom (Afb. 29,1) drukken.

6.2.5 Raam ingangsdeur (Hartal Premium) (speciale uitvoering)

In de ingangsdeur is een raam met een vouwverduistering geïntegreerd.

Afb. 30 Vouwverduistering

Sluiten: ■ De vouwverduistering (Afb. 30,2) in het midden van de greeplijst (Afb. 30,1) vastpakken, van onder naar boven trekken en op de gewenste hoogte loslaten. De vouwverduistering blijft in deze hoogte staan.

Openen: ■ De vouwverduistering in het midden van de greeplijst vasthouden en naar beneden schuiven.

6.2.6 Vouwbare hor aan de ingangsdeur (speciale uitvoering)

- ▷ De hor helemaal openen voordat de ingangsdeur wordt gesloten.

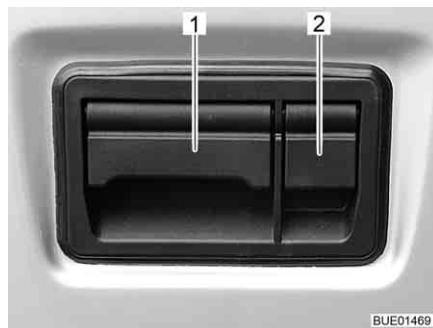
Afb. 31 Hor

- Sluiten:*
- Hor aan de lijst (Afb. 31,1) volledig eruit trekken.
- Openen:*
- Hor aan de lijst (Afb. 31,1) in de uitgangspositie terugschuiven.

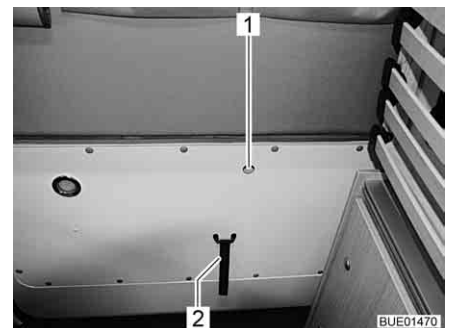
6.3 Achterklep

- ▶ Alleen met correct gesloten achterklep rijden.

Afb. 32 Klepslot achterklep, buiten

Afb. 33 Ontgrendeling achterklep, binnen

- ▷ Het openen van de achterklep wordt door twee gasveren ondersteund. De achterklep blijft staan voordat de maximale openingshoogte is bereikt, zodat ook kleinere personen de klep kunnen sluiten. De gasveren houden de achterklep in deze stand.
Wilt u de maximale openingshoogte van de klep benutten: Achterklep met de hand tot de aanslag naar boven duwen.
- ▷ Bij modellen met centrale vergrendeling (speciale uitvoering) wordt de achterklep via de centrale vergrendeling ver- en ontgrendeld.

- Van buiten openen:*
- Beschermklep (Afb. 32,2) openen.
 - Sleutel in cilinderslot steken en draaien, tot het klepslot is ontgrendeld.
 - Sleutel in middelste stand terugdraaien en uittrekken.
 - Klep (Afb. 32,1) naar boven trekken en achterklep openen.

- Van binnen openen:*
- De kleine hendel in de opening (Afb. 33,1) met uw vinger naar boven trekken en tegelijkertijd tegen de achterklep duwen.

- ▷ De achterklep kan ook van binnen ontgrendeld en geopend worden, wanneer deze gesloten is.

- Sluiten:*
- Rand van achterklep of lus (Afb. 33,2) vastpakken en achterklep sluiten.

- Vergrendelen:*
- Beschermklep (Afb. 32,2) openen.
 - Sleutel in cilinderslot steken en draaien, tot het klepslot is vergrendeld.
 - Sleutel in middelste stand terugdraaien en uittrekken.

Hor

- ▷ De hor helemaal openen voordat de achterklep wordt gesloten.

Afb. 34 Hor

- Sluiten:*
- Hor aan de lijst (Afb. 34,1) volledig eruit trekken.

- Openen:*
- Hor aan de lijst (Afb. 34,1) in de uitgangspositie terugschuiven.

6.4 Serviceluiken

- ▷ Voor het begin van de rit alle serviceluiken sluiten en de sloten van de luiken vergrendelen.
- ▷ Voor het openen en sluiten van het serviceluik alle sloten openen of sluiten die aan het serviceluik zijn aangebouwd.

- ▷ Bij het verlaten van het voertuig alle serviceluiken sluiten.

De op het voertuig aangebrachte serviceluiken zijn met uniforme cilindersloten uitgevoerd. Daarom kunnen met één sleutel alle sloten worden geopend.

6.4.1 Klepslot met drukknop

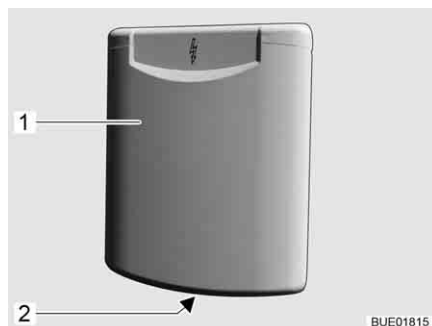
Al naar gelang de grootte van het luik is het serviceluik voorzien van een of twee afsluitbare druksloten.

Afb. 35 Drukslot serviceluik

- Openen:**
- Sleutel in cilinderslot van het afsluitbare drukslot (Afb. 35,1) steken en een kwartslag draaien. Het drukslot is ontgrendeld.
 - De sleutel eruit trekken.
 - Evt. ook het tweede afsluitbare drukslot ontgrendelen.
 - Beide drukknoppen van de druksloten gelijktijdig met de duimen indrukken en het serviceluik openen.
- Sluiten:**
- Serviceluik sluiten en dichtdrukken. De druksloten zijn nu vastgeklikt, maar nog niet vergendeld.
 - Sleutel in cilinderslot van het afsluitbare drukslot (Afb. 35,1) steken en een kwartslag draaien. Het drukslot is vergendeld.
 - De sleutel eruit trekken.
 - Evt. ook het tweede afsluitbare drukslot vergendelen.

6.4.2 Luik voor de 230-V-aansluiting, vierkant

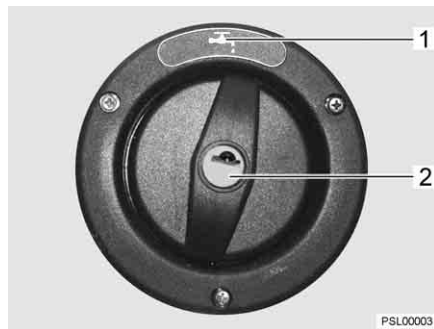

- 1 Serviceluik
- 2 Greepopening

Afb. 36 Luik voor de 230-V-aansluiting

- Openen:**
- In greepopening (Afb. 36,2) bij het serviceluik (Afb. 36,1) grijpen en het serviceluik naar boven draaien.
- Sluiten:**
- Het serviceluik naar beneden draaien en dichtdrukken.

6.4.3 Afsluitdeksel voor drinkwatervulopening

Afb. 37 Afsluitdeksel voor drinkwatervulopening

▷ De drinkwatervulopening is gekenmerkt met het symbool "☰" (Afb. 37,1).

Openen:

- Sleutel in cilinderslot (Afb. 37,2) steken en tegen de klok in draaien.
- Afsluitdeksel verwijderen.

Sluiten:

- Afsluitdeksel in de drinkwatervulopening plaatsen.
- Sleutel met de klok mee draaien.
- De sleutel eruit trekken.

6.5 Meubelluiken

▷ Voor het begin van de rit alle meubelluiken en binnendeuren sluiten en vergrendelen.

▷ De in deze sectie afgebeelde meubelluiken zijn voorbeelden. Al naar gelang het model kunnen de sloten en grepen van de meubelluiken afwijken van de hier weergegeven vorm.

6.5.1 Meubelluiken met drukknop

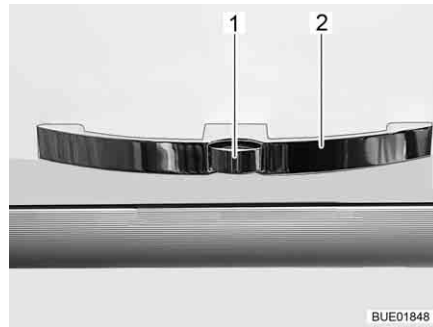
Afb. 38 Meubelluik met drukknop

Openen:

- Binnenste deel van het slot indrukken. De drukknop springt naar buiten (Afb. 38).
- Drukknop vastpakken en meubelluik openen.

- Sluiten:*
- Meubelluik sluiten.
 - Drukknop indrukken, tot deze vastklikt. Na het vastklikken is het meubelluik goed gesloten.

6.5.2 Meubelluiken met greep en drukknop

Afb. 39 Meubelluik met greep (voorbeeld)

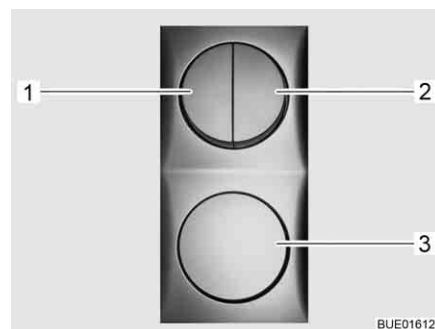
- Openen:*
- De ontgrendelingsknop (Afb. 39,1) aan de greep (Afb. 39,2) indrukken en ingedrukt houden.
 - Aan de greep trekken, tot het meubelluik open is.
- Sluiten:*
- Het meubelluik omlaagdrukken tot het luik merkbaar sluit en de vergrendeling hoorbaar vastklikt.

6.6 Lichtschakelaar

6.6.1 Ingangsbereik

- ▷ De in deze sectie afgebeelde lichtschakelaars zijn voorbeelden. Al naar gelang het model kunnen het type en de toekenning van de lichtschakelaars afwijken van de hier weergegeven vorm.

Afb. 40 Lichtschakelaar

Afb. 41 Voortentverlichting

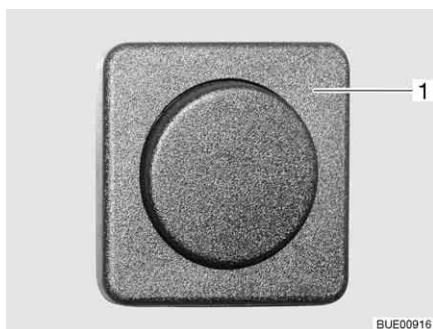
In het ingangsbereik bevinden zich de lichtschakelaars (Afb. 40,1-3) voor de volgende lampen:

- Verlichting ingang
- Verlichting voortent
- Verlichting woonruimte

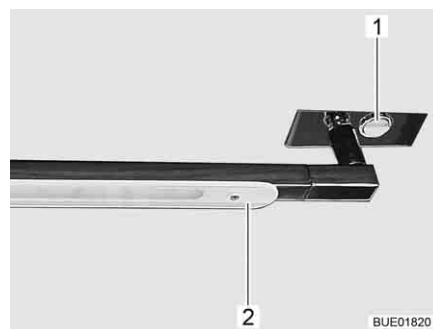
6.6.2 Binnen

- ▷ De in deze sectie afgebeelde lampen zijn voorbeelden. Niet alle in het voertuig gebruikte lampen zijn weergegeven. Aan de hand van de voorbeelden wordt de mogelijke inbouwplaats van lichtschakelaars verduidelijkt. Het type en uiterlijk van de lichtschakelaars kan van de hier weergegeven vorm afwijken.

Afb. 42 Schakelaar, gescheiden van de lamp

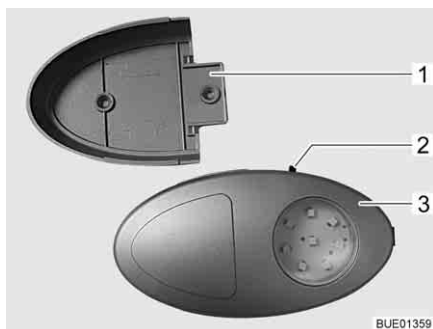
Afb. 43 Staaflamp draaibaar, lichtschakelaar direct bij de lamp

De lichtschakelaar (Afb. 42,1 of Afb. 43,1) binnen bevindt zich in de buurt van de lamp of direct aan de lamp (voorbeeld staaflamp (Afb. 43,2)).

6.6.3 Kledingkastverlichting (gedeeltelijk speciale uitvoering)

- ▷ De kledingkastverlichting kan uit de vastgeschroefde houder (Afb. 44,1) getrokken worden en als zaklamp gebruikt worden.
- ▷ Wanneer de kledingkastdeur gesloten wordt, wordt de kledingkastverlichting automatisch uitgeschakeld.
- ▷ Een lichtsensor zorgt ervoor dat de kledingkastverlichting alleen brandt indien het donker is. Zo wordt voorkomen dat de kledingkastverlichting per ongeluk bij daglicht ingeschakeld wordt en de batterijen voortijdig leegraken.

Afb. 44 Kledingkastverlichting

De schakelaar voor het in- en uitschakelen (Afb. 44,2) is direct bij de kledingkastverlichting (Afb. 44,3) aangebracht.

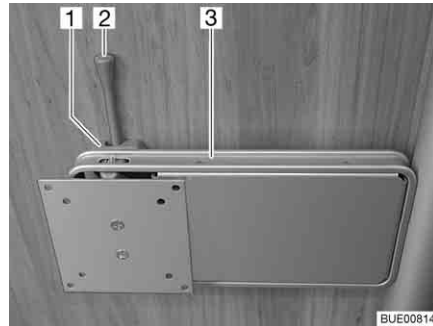
6.7 Houder voor flatscreen (gedeeltelijk speciale uitvoering)

- ▶ Voor het begin van de rit het flatscreen en de beeldschermhouder in de basispositie brengen en vergrendelen. Wanneer de beeldschermhouder in een TV-kast is ingebouwd: TV-kast sluiten.

6.7.1 Houder aan zuil

De houder voor het flatscreen is bevestigd aan een zuil.

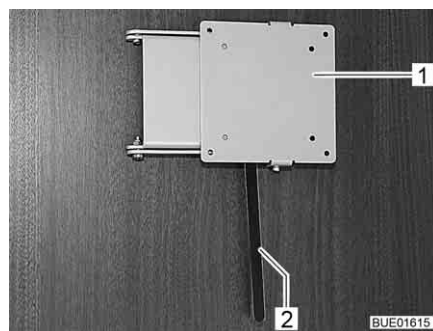

Afb. 45 Houder aan zuil

- Positioneren:*
- De ontgrendelingsgreep (Afb. 45,2) opzij duwen en de houder (Afb. 45,3) met het flatscreen in de gewenste positie draaien.
 - Flatscreen lichtjes naar boven drukken en in de gewenste positie zwenken. Er zijn drie verschillende standen mogelijk.
- Opbergen:*
- Flatscreen terugdraaien tot de houder (Afb. 45,3) in de vergrendeling (Afb. 45,1) klikt.

6.7.2 Houder met ontgrendelingsgreep

De houder voor de flatscreen is aan de wand bevestigd.

Afb. 46 Houder met ontgrendelingsgreep

- Positioneren:*
- De ontgrendelingsgreep (Afb. 46,2) opzij duwen en de houder (Afb. 46,1) met het flatscreen in de gewenste positie draaien.
 - Flatscreen lichtjes naar boven drukken en in de gewenste positie zwenken. Er zijn drie verschillende standen mogelijk.
- Opbergen:*
- Flatscreen terugdraaien tot de houder (Afb. 46,1) in de vergrendeling klikt.

6.8 Ventileren

- ▶ De zuurstof binnen in het voertuig wordt door ademen of door het gebruik van op gas werkende inbouwapparaten verbruikt. Daarom moet de verbruikte lucht voortdurend worden verversd. Met het oog hierop zijn in het voertuig kunstmatige ventilatieopeningen (bijv. dakluiken met kunstmatige ventilatie, paddestoeldakventilators of vloer ventilators) ingebouwd. Kunstmatige ventilatieopeningen noch van binnen noch van buiten afdekken, bijv. met een wintermat, of dichtzetten. Kunstmatige ventilatieopeningen vrijhouden van sneeuw en bladeren. Er dreigt verstikkingsgevaar door een verhoogd CO₂-gehalte.

- ▷ Bij bepaalde weersomstandigheden kan ondanks toereikende ventilatie condenswater ontstaan aan metalen voorwerpen (bijv. schroefverbindingen aan de bodem van het voertuig).
- ▷ Bij opengewerkte plaatsen (bijv. paddestoeldakventilatoren, dakluikranden, contactdozen, vulopeningen, luiken enz.) kunnen bijkomende koudebruggen ontstaan.

Condenswater

Door regelmatig en doelgericht ventileren voor een continue luchtverversing zorgen. Alleen op deze manier wordt verhinderd, dat zich bij koeler weer condenswater en als gevolg daarvan schimmel vormt. Als verwarming, luchtverdeling en ventilatie op elkaar zijn afgestemd, kan in koele seizoenen een aangenaam woonklimaat worden gecreëerd. Om tocht te vermijden de luchtuitstroomopeningen op het dashboard sluiten en de luchtverdeling van het basisvoertuig op circulatielucht zetten.

Het voertuig bij langere stilstand af en toe goed doorluchten, met name in de zomer, omdat er warmteophoping mogelijk is. Daarbij niet alleen het interieur, maar ook de van buitenaf toegankelijke opbergruimten ventileren. Wanneer het voertuig in een gesloten ruimte is ondergebracht (bijv. garage), ook de staanplaats ventileren. Optredend condenswater kan schimmelvorming tot gevolg hebben.

6.9 Ramen

- ▷ De ramen zijn uitgerust met verduisteringsrollo of vouwverduistering en met rolhor of vouwbare hor. Verduisteringsrollo's en rolhorren springen na het losmaken van de vergrendeling door trekkracht automatisch terug in de uitgangspositie. Om het trekmechanisme niet te beschadigen het verduisteringsrollo of rolhor vasthouden en langzaam in de uitgangspositie terugbrengen. De vouwverduistering en de vouwbare hor bestaan uit dun weefsel. Om de vouwverduistering of de hor niet te beschadigen, de vouwverduistering of de hor voorzichtig aan de greep in de uitgangspositie terugbrengen.
- ▷ Rolgordijnen niet gedurende langere tijd gesloten houden, anders kan er materiaalvermoeidheid optreden.

- ▷ Als het verduisteringsrollo of de vouwverduistering helemaal is gesloten, kan er bij sterke zonnestraling warmteophoping tussen het verduisteringsrollo/de vouwverduistering en het raam optreden. Het raam kan beschadigd worden.

Als de verduistering in de onderste rolgordijnbehuizing ingebouwd is, de verduistering bij sterke zonnestraling daarom slechts voor 2/3 sluiten. Zo kan de warmte tussen raam en verduistering ontsnappen.

Als de verduistering in de onderste rolgordijnbehuizing ingebouwd is, de verduistering helemaal sluiten en regelmatig openen.

Daarnaast het raam in de stand "continue ventilatie" brengen.

- ▷ Voor het begin van de rit de ramen sluiten.
- ▷ Al naargelang het weer de ramen zo ver sluiten, dat er geen vocht kan binnendringen.
- ▷ Voor het openen en sluiten van de ramen dienen alle vergrendelingshendels die aan de ramen zijn gemonteerd geopend of gesloten te worden.

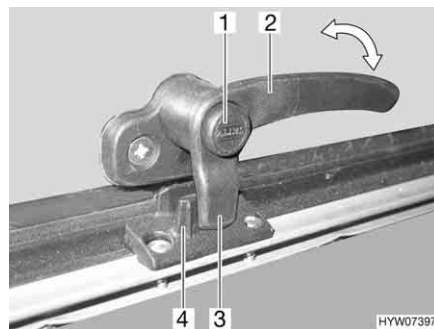

- ▷ Bij het verlaten van het voertuig altijd de ramen sluiten.
- ▷ Binnen in het dubbele plexiglasraam kan zich bij sterke temperatuurverschillen of extreme weersomstandigheden een lichte aanslag van condenswater vormen. Het raam is zo geconstrueerd dat condenswater bij een stijgende buitentemperatuur gemakkelijk kan verdampen. Voor beschadiging van het dubbele plexiglasraam door condenswater hoeft men niet te vrezen.

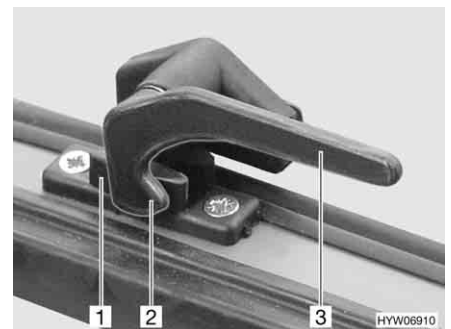
6.9.1 Uitzetbaar raam

- ▷ Als ramen met automatische uitzetters zijn gemonteerd, het raam helemaal openen, om de vergrendeling vrij te geven. Als de vergrendeling niet opgeheven en het raam toch gesloten wordt, kan het raam wegens de grote tegendruk breken.
- ▷ Bij het openzetten van de uitzetbare ramen erop letten dat er geen vervormingen optreden. Uitzetbare ramen gelijkmatig openen en sluiten.
- ▷ Als de vergrendelingshendel met een vergrendelingsknop uitgerust is, bij elke bediening van de vergrendelingshendel de vergrendelingsknop indrukken.

Afb. 47 Vergrendelingshendel met vergrendelingsknop in stand "gesloten"

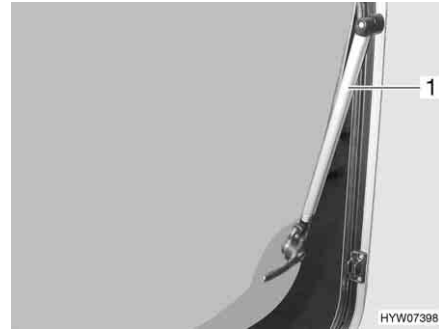

Afb. 48 Vergrendelingshendel in stand "gesloten"

- Openen:**
- Indien aanwezig, de vergrendelingsknop (Afb. 47,1) indrukken en ingedrukt houden.
 - De vergrendelingshendel (Afb. 47,2 of Afb. 48,3) een kwartslag naar het midden van het raam draaien.

Afb. 49 Uitzetbaar raam met draaibare uitzetters

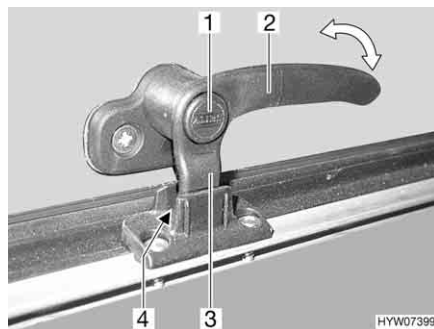
Afb. 50 Uitzetbaar raam met automatische uitzetters

- Uitzetbaar raam met draaibare uitzetters: Het uitzetbaar raam tot de gewenste stand openen en met kartelknop (Afb. 49,1) vastzetten.
- Uitzetbaar raam met automatische uitzetters: Het uitzetbaar raam tot de gewenste vergrendelstand openen. De automatische uitzetter (Afb. 50,1) vergrendelt automatisch.

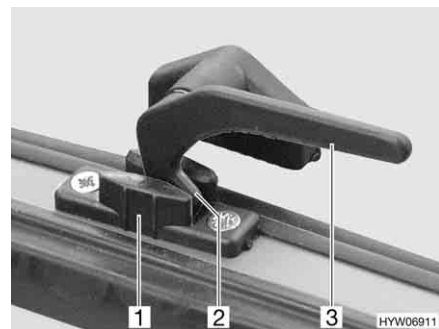
Het uitzetbaar raam blijft vergrendeld in de gewenste stand.

Sluiten:

- Uitzetbaar raam met draaibare uitzetters: Kartelknop (Afb. 49,1) draaien tot de bevestiging los is.
- Uitzetbaar raam met automatische uitzetters: Het uitzetbaar raam zover openen, tot de vergrendeling is opgeheven.
- Het uitzetbaar raam sluiten.
- Indien aanwezig, de vergrendelingsknop (Afb. 47,1) indrukken en ingedrukt houden.
- De vergrendelingshendel (Afb. 47,2 of Afb. 48,3) een kwartslag naar het raamkozijn draaien. De vergrendelingsneus (Afb. 47,3 of Afb. 48,2) van de vergrendelingshendel ligt geheel aan de binnenzijde van de raamvergrendeling (Afb. 47,4 of Afb. 48,1).

Afb. 51 Vergrendelingshendel met vergrendelingsknop in stand "continue ventilatie"

Afb. 52 Vergrendelingshendel in stand "continue ventilatie"

Continue ventilatie

Met de vergrendelingshendel kan het uitzetbaar raam in twee verschillende standen worden gezet:

- In stand "continue ventilatie" (Afb. 51 en Afb. 52)
- In stand "vast afgesloten" (Afb. 47 en Afb. 48)

Om het uitzetbaar raam in de stand "continue ventilatie" te brengen:

- Indien aanwezig, de vergrendelingsknop (Afb. 51,1) indrukken en ingedrukt houden.
- De vergrendelingshendel (Afb. 51,2 of Afb. 52,3) een kwartslag naar het midden van het raam draaien.
- Het uitzetbaar raam licht naar buiten duwen.
- De vergrendelingshendel weer terugdraaien. De vergrendelingsneus (Afb. 51,3 of Afb. 52,2) van de vergrendelingshendel daarbij in de uitsparing van de raamvergrendeling (Afb. 51,4 of Afb. 52,1) schuiven.
- Indien aanwezig, de vergrendelingsknop (Afb. 51,1) loslaten.
- Zorg ervoor, dat de vergrendelingsknop niet is ingedrukt, maar de vergrendelingshendel borgt.

Het uitzetbare raam mag tijdens de rit niet in de stand "continue ventilatie" staan.

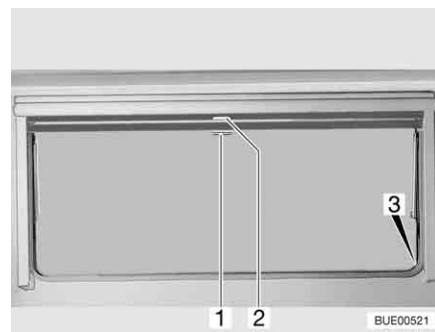
Bij regen kan er spatwater in de woonruimte binnendringen, als het uitzetbare raam in de stand "continue ventilatie" staat. Daarom de uitzetbare ramen volledig sluiten.

6.9.2 Verduisteringsrollo en rolhor

- ▷ De rolgordijnen voor het begin van de rit openen. Als de rolgordijnen gesloten zijn, kan de veeras door de schokken worden beschadigd.

De ramen zijn uitgerust met verduisteringsrollo en rolhor. Verduisteringsrollo en rolhor zijn los van elkaar bedienbaar.

Afb. 53 Uitzetbaar raam

Verduisteringsrollo

Het verduisteringsrollo bevindt zich in de rolgordijnbehuizing bovenaan.

Sluiten:

- Verduisteringsrollo aan de greep (Afb. 53,2) naar beneden trekken. Als het verduisteringsrollo helemaal wordt gesloten, het verduisteringsrollo aan beide kanten aan het raamkozijn in de vergrendeling (Afb. 53,3) hangen.

- Openen:*
- Als het verduisteringsrollo helemaal is gesloten: De greep (Afb. 53,2) naar beneden drukken en de greep daarbij licht naar binnen trekken. Het verduisteringsrollo uit de vergrendeling links en rechts aan het raamkozijn nemen.
 - Als het verduisteringsrollo zich in een tussenstand bevindt: De greep (Afb. 53,2) lichtjes naar beneden trekken tot het rolgordijn uit de vergrendeling komt.
 - Verduisteringsrollo aan de greep langzaam terug laten lopen.

Rolhor De rolhor bevindt zich in de rolgordijnbehuizing bovenaan.

- Sluiten:*
- Rolhor aan de greep (Afb. 53,1) naar beneden trekken en aan beide zijden van het raamkozijn in de vergrendeling (Afb. 53,3) hangen.

- Openen:*
- Greep (Afb. 53,1) naar beneden drukken en de greep daarbij licht naar binnen trekken. De rolhor uit de vergrendelingen links en rechts aan het raamkozijn nemen.
 - Rolhor met de greep langzaam terugschuiven.

6.9.3 Vouwverduisteringen voor voorruit, bestuurdersraam en passagiersraam

Afhankelijk van het model wordt de bestuurderscabine met vouwgordijnen of vouwverduisteringen Remis (speciale uitvoering) verduisterd.

Vouwgordijn De vouwgordijnen worden bij het voertuig geleverd.

Afb. 54 Vouwgordijn aan passagiersraam

Afb. 55 Bevestiging vouwgordijn

De vouwgordijnen (Afb. 54,2) worden met drukknoppen (Afb. 54,1 en Afb. 55,1) bevestigd.

Vouwverduistering Remis (speciale uitvoering)

De vouwverduisteringen worden met magneetstroken bevestigd en zijn in het kozijn vast aan het voertuig gemonteerd.

Als volgt te werk gaan om de vast gemonteerde vouwverduistering te sluiten of te openen.

Voorruit

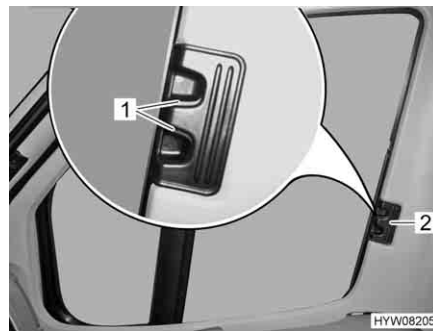

Afb. 56 Vouwverduistering voor de voorruit

Verduisteren:

- Ontgrendelingsgrepen (Afb. 56,1) indrukken en ingedrukt houden.
- De vouwverduistering voor de voorruit bij de greep (Afb. 56,2) naar het midden van het raam trekken.
- De tweede vouwverduistering voor de voorruit op dezelfde wijze sluiten. Een magneetsluiting houdt de beide delen van de vouwverduistering in het midden samen.

Vouwverduistering openen:

- Ontgrendelingsgrepen (Afb. 56,1) indrukken en ingedrukt houden.
- De beide helften van de vouwverduistering voor de voorruit bij de greep (Afb. 56,2) tot de aanslag naar buiten schuiven. Greep daarbij tot de hoogte van de vergrendelingsuitsparing optillen.
- Ontgrendelingsgrepen (Afb. 56,1) loslaten en laten vastklikken.

Bestuurdersraam en passagiersraam

Afb. 57 Vouwverduistering voor bestuurders-/passagiersraam

Verduisteren:

- Ontgrendelingsgrepen (Afb. 57,1) indrukken en ingedrukt houden.
- De vouwverduisteringen voor het bestuurdersraam en het passagiersraam aan de greep (Afb. 57,2) naar de andere raamzijde trekken en met de magneetstrips vastzetten.

Vouwverduistering openen:

- Ontgrendelingsgrepen (Afb. 57,1) indrukken en ingedrukt houden.
- De vouwverduisteringen voor het bestuurdersraam en het passagiersraam aan de greep (Afb. 57,2) tot aan de aanslag inschuiven.
- Ontgrendelingsgrepen (Afb. 57,1) loslaten en laten vastklikken.

6.10 Dakluiken

Afhankelijk van het model zijn in het voertuig dakluiken met of zonder kunstmatige ventilatie ingebouwd. Als er een dakluik zonder kunstmatige ventilatie is ingebouwd, vindt de ventilatie plaats met de paddestoeldakventilatoren.

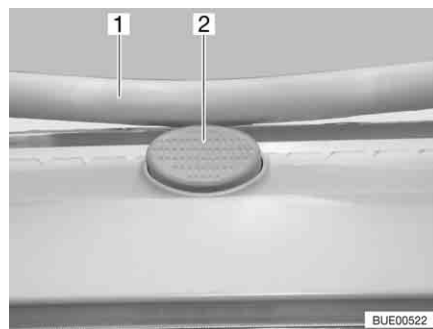
- ▶ De ventilatieopeningen van de kunstmatige ventilatie altijd open houden. Kunstmatige ventilatieopeningen nooit afdekken, bijv. met een wintermat, of dichtzetten. Kunstmatige ventilatieopeningen vrijhouden van sneeuw en bladeren.

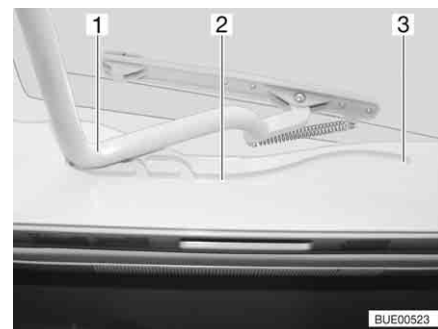
- ▷ De dakluiken zijn uitgerust met verduisteringsrollo of vouwverduistering en met rolhor of vouwbare hor. Verduisteringsrollo en rolhor springen na het losmaken van de vergrendeling door trekkracht automatisch terug in de uitgangspositie. Om het trekmechanisme niet te beschadigen het verduisteringsrollo of rolhor vasthouden en langzaam in de uitgangspositie terugbrengen. De vouwverduistering en de vouwbare hor bestaan uit dun weefsel. Om de vouwverduistering of de hor niet te beschadigen, de vouwverduistering of de hor voorzichtig aan de greep in de uitgangspositie terugbrengen.
- ▷ Rolgordijnen niet gedurende langere tijd gesloten houden, anders kan er materiaalvermoeidheid optreden.
- ▷ Als het verduisteringsrollo resp. de vouwverduistering helemaal is gesloten, kan er bij sterke zonnestraling warmteopbouw tussen het verduisteringsrollo/de vouwverduistering en het dakluik optreden. Het dakluik kan beschadigd worden. Daarom bij sterke zonnestraling het verduisteringsrollo/de vouwverduistering maar voor 2/3 sluiten. Het dakluik iets openen of in ventilatiestand brengen.
- ▷ Al naargelang het weer de dakluiken zo ver sluiten, dat er geen vocht kan binnendringen.
- ▷ Niet op de dakluiken gaan staan.
- ▷ Voor het begin van de rit de dakluiken sluiten.
- ▷ Voor het begin van de rit de vergrendeling van de dakluiken controleren.
- ▷ Bij het verlaten van het voertuig altijd de dakluiken sluiten.

6.10.1 Heki-dakluik (mini en midi) (gedeeltelijk speciale uitvoering)

Afb. 58 Vergrendelingsknop aan het Heki-dakluik

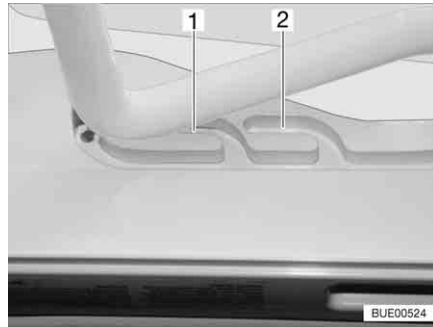

Afb. 59 Heki-dakluik, geleiding

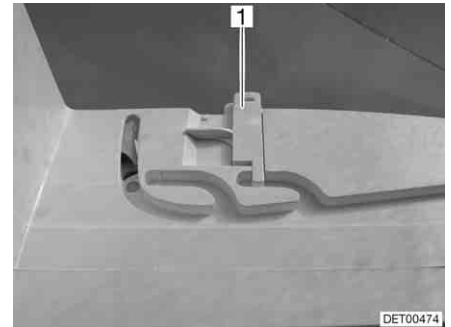
Het Heki-dakluik wordt aan één kant omhoog gezet.

- Openen:*
- De vergrendelingsknop (Afb. 58,2) indrukken en de beugel (Afb. 58,1) met beide handen naar beneden trekken.
 - De beugel (Afb. 59,1) in de geleidingen (Afb. 59,2) tot in de achterste positie (Afb. 59,3) trekken.

- Sluiten:*
- De beugel (Afb. 59,1) met beide handen licht naar boven drukken.
 - De beugel in de geleidingen terugschuiven.
 - De beugel met beide handen naar boven drukken, tot de beugel boven de vergrendelingsknop (Afb. 58,2) ligt.

Afb. 60 Heki-dakluik in ventilatiestand

Afb. 61 Vergrendeling ventilatiestand

Ventilatiestand

Het Heki-dakluik kan in twee ventilatiestanden worden gezet: Stand voor slecht weer (Afb. 60,1) en middelste stand (Afb. 60,2). Afhankelijk van het model kan het dakluik in de middelste stand met de beide grendels (Afb. 61,1) links en rechts aan het frame van het dakluik worden vergrendeld.

- De vergrendelingsknop (Afb. 58,2) indrukken en de beugel (Afb. 58,1) met beide handen naar beneden trekken.
- De beugel in de geleidingen (Afb. 59,2) tot de gewenste stand trekken.
- De beugel licht naar boven drukken en in de gekozen geleiding (Afb. 60,1 of 2) schuiven en evt. vergrendelen.

Vouwverduistering

Om de vouwverduistering te sluiten en te openen:

- Sluiten:*
- De vouwverduistering aan de greep uittrekken en in gewenste stand loslaten. De vouwverduistering blijft in deze positie staan.

- Openen:*
- De vouwverduistering aan de greep langzaam in uitgangspositie schuiven.

Hor

Om de hor te sluiten en te openen:

- Sluiten:*
- De hor met de greep naar de tegenoverliggende greep van de vouwverduistering trekken.

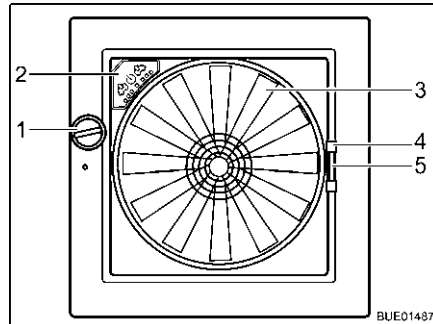
- Openen:*
- De greep aan de hor achteraan indrukken. De vergrendeling wordt ontgrendeld.
 - De hor met de greep langzaam terugschuiven.

6.10.2 Dakluik Omni-Vent met ventilator (speciale uitvoering)

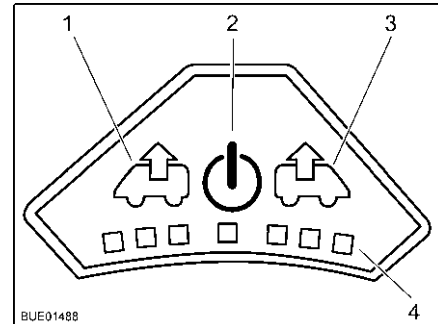

- ▷ Ter bescherming van de accu schakelt de ventilator na één uur van stand 6 terug naar stand 1.

Het dakluik is met rolhor, verduisteringsrollo en een instelbare ventilator voor ventilatie en ontluchting uitgerust.

Afb. 62 Dakluik Omni-Vent

Afb. 63 Bedieningsveld van de ventilator

Openen: ■ Draaiknop (Afb. 62,1) draaien tot de gewenste openingshoek is bereikt.

Sluiten: ■ Draaiknop (Afb. 62,1) draaien tot het dakluik helemaal is gesloten.

Hor Om de hor te sluiten en te openen:

Sluiten: ■ Hor aan de greep (Afb. 62,4) naar de tegenoverliggende kant van het raam trekken.

Openen: ■ Greep aan rolhor samendrukken. De vergrendeling wordt ontgrendeld.
■ Hor met de greep langzaam terugschuiven.

Verduistering Om de verduistering te sluiten en te openen:

Sluiten: ■ Greep (Afb. 62,5) van de verduistering samendrukken.
■ Verduistering tot de gewenste positie uittrekken en loslaten. De verduistering blijft in deze positie staan.

Openen: ■ Greep van de verduistering samendrukken.
■ Verduistering langzaam in uitgangspositie schuiven.

Ventilator Wanneer het dakluik is geopend, kan het interieur met behulp van de ventilator met 6 standen (Afb. 62,3) worden geventileerd en ontlucht. De ventilator wordt via het bedieningsveld (Afb. 62,2) bediend.

Inschakelen: ■ Toets Aan/Uit (Afb. 63,2) indrukken. De ventilator loopt in comfortmodus (ontluchten op laagste ventilatortoerental).

Ontluchten: ■ Het ventilatortoerental verhogen: Toets voor ontluchten (Afb. 63,1) indrukken. Het ventilatortoerental gaat één stand hoger voor ontluchten. LED's (Afb. 63,4) geven de standen weer.
■ Het ventilatortoerental verlagen: Toets voor ventileren (Afb. 63,3) indrukken. Het ventilatortoerental gaat één stand lager.

- Ventileren:*
- Het ventilatortoerental verhogen: Toets voor ventileren (Afb. 63,3) indrukken. Het ventilatortoerental gaat één stand hoger voor ventilatie. LED's (Afb. 63,4) geven de standen weer.
 - Het ventilatortoerental verlagen: Toets voor ontlichten (Afb. 63,1) indrukken. Het ventilatortoerental gaat één stand lager.

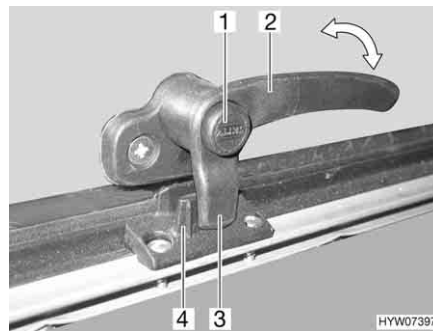
- Boost-functie:*
- Toets voor ventileren ongeveer 3 seconden ingedrukt houden. De ventilator wordt in de hoogste ventilatiestand gezet en vervolgens na ongeveer 5 minuten automatisch teruggezet in de stand die daarvoor was ingesteld.
 - Toets voor ontlichten ongeveer 3 seconden ingedrukt houden. De ventilator wordt in de hoogste ontlichtingsstand gezet en vervolgens na ongeveer 5 minuten automatisch teruggezet in de stand die daarvoor was ingesteld.

- Uitschakelen:*
- Toets Aan/Uit (Afb. 63,2) indrukken. De ventilator stopt. De LED's gaan uit.

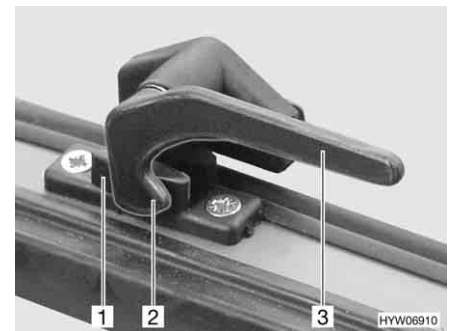
6.10.3 Dakluik Skyroof (gedeeltelijk speciale uitvoering)

- ▷ Bij het openzetten van het dakluik erop letten dat er geen vervormingen optreden. Dakluik gelijkmatig openen en sluiten.
- ▷ Als de vergrendelingshendel met een vergrendelingsknop uitgerust is, bij elke bediening van de vergrendelingshendel de vergrendelingsknop indrukken.

Afb. 64 Vergrendelingshendel met vergrendelingsknop in stand "gesloten"

Afb. 65 Vergrendelingshendel in stand "gesloten"

- Openen:*
- Indien aanwezig, de vergrendelingsknop (Afb. 64,1) indrukken en ingedrukt houden.
 - Alle vergrendelingshendels (Afb. 64,2 of Afb. 65,3) een kwartslag naar het midden van het dakluik draaien.
 - Indien aanwezig, de vergrendelingsknop loslaten.

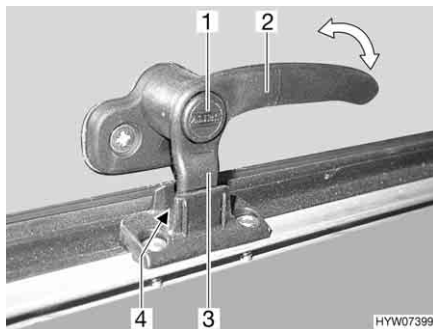
Afb. 66 Dakluik met draaibare uitzetters, geopend

- Dakluik tot de gewenste stand openen en met kartelknop (Afb. 66,1) vastzetten.

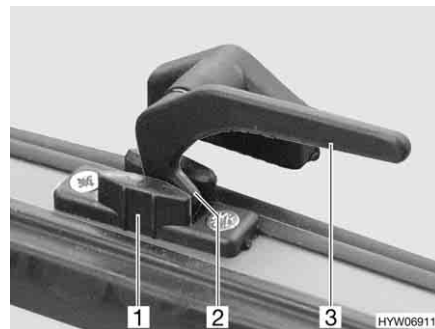
Dakluik blijft vergrendeld in de gewenste stand.

Sluiten:

- Kartelknop (Afb. 66,1) draaien tot bevestiging los is.
- Dakluik sluiten.
- Indien aanwezig, de vergrendelingsknop (Afb. 64,1) indrukken en ingedrukt houden.
- Alle vergrendelingshendels (Afb. 64,2 of Afb. 65,3) een kwartslag naar het frame draaien. De vergrendelingsneus (Afb. 64,3 of Afb. 65,2) ligt aan de binnenzijde van de luikvergrendeling (Afb. 64,4 of Afb. 65,1).
- Indien aanwezig, de vergrendelingsknop loslaten.

Afb. 67 Vergrendelingshendel met vergrendelingsknop in stand "continue ventilatie"

Afb. 68 Vergrendelingshendel in stand "continue ventilatie"

Continue ventilatie

Met de vergrendelingshendels kan het dakluik in twee verschillende standen worden gezet:

- In stand "continue ventilatie" (Afb. 67 en Afb. 68)
- In stand "vast afgesloten" (Afb. 64 en Afb. 65)

Om het dakluik in de stand "continue ventilatie" te brengen:

- Indien aanwezig, de vergrendelingsknop (Afb. 67,1) indrukken en ingedrukt houden.
- Alle vergrendelingshendels (Afb. 67,2 of Afb. 68,3) een kwartslag naar het midden van het dakluik draaien.

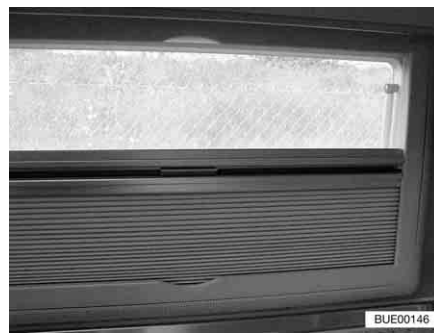
- Dakluik licht naar buiten duwen.
- Alle vergrendelingshendels weer terugdraaien. De vergrendelingsneus (Afb. 67,3 of Afb. 68,2) daarbij in de uitsparing van de luikvergrendeling (Afb. 67,4 of Afb. 68,1) schuiven.
- Indien aanwezig, de vergrendelingsknop loslaten.

Het dakluik mag tijdens de rit niet in de stand "continue ventilatie" staan.

Bij regen kan spatwater in de woonruimte binnendringen, als het dakluik in de stand "continue ventilatie" staat. Daarom het dakluik volledig sluiten.

- ▷ Als de vouwverduistering helemaal is gesloten, kan er bij sterke zonnestraling warmteopbouw tussen de vouwverduistering en het dakluik optreden. Het dakluik kan beschadigd worden. Daarom bij sterke zonnestraling de vouwverduistering maar voor 2/3 sluiten. Het dakluik iets openen of in ventilatiestand brengen.

Afb. 69 Dakluik Skyroof

Vouwverduistering

De vouwverduistering is onderaan in de kozijn aangebracht.

- Sluiten:*
- De vouwverduistering in het midden van de afsluitstaaf vastpakken en voorzichtig naar boven trekken.
 - De vouwverduistering op de gewenste positie loslaten. De vouwverduistering blijft in deze positie staan.
- Openen:*
- De vouwverduistering aan de afsluitstaaf voorzichtig omlaag tot aan de aanslag van het kozijn terug laten lopen.

Hor De hor is bovenaan in het kozijn verzonken.

- Sluiten:*
- De hor in het midden van de afsluitstaaf vastpakken en voorzichtig naar beneden trekken.
 - Hor traploos door het verschuiven van de afsluitstaaf verstellen.
- Openen:*
- De vouwverduistering aan de afsluitstaaf voorzichtig omhoog tot aan de aanslag van het kozijn terug laten lopen.

6.11 Tafels

6.11.1 Hangtafel met steunpoot

Afb. 70 Hangtafel met demonteerbare steunpoot

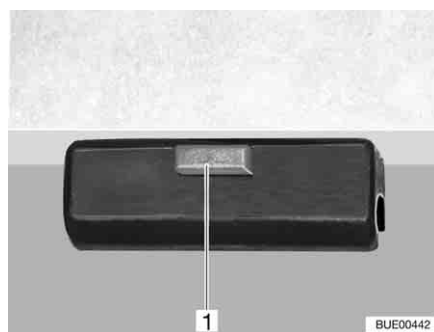

Afb. 71 Hangtafel met steunpoot

Het tafelblad kan door het naar buiten klappen van een tafelbladverlenging worden vergroot.

- Vergroten:**
- De knop (Afb. 70,2 resp. Afb. 71,3) van de vergrendeling naar beneden trekken en de tafelbladverlenging (Afb. 70,1 resp. Afb. 71,2) naar buiten klappen.
- Verkleinen:**
- De tafelbladverlenging (Afb. 70,1 resp. Afb. 71,2) onder het tafelblad (Afb. 70,6 resp. Afb. 71,1) draaien tot de vergrendeling hoorbaar vastklikt.

De hangtafel met deelbare steunpoot kan als bedstang worden gebruikt.

Afb. 72 Vergrendeling

*Ombouw tot bed-onderstel
(hangtafel met
demonteerbare steunpoot):*

- Het tafelblad (Afb. 70,6) vooraan ca. 45° optillen.
- Het onderste deel van de steunpoot (Afb. 70,4) naar beneden uittrekken en terzijde leggen.
- De vergrendeling (Afb. 72,1) aan het tafelblad losmaken.
- Het tafelblad uit de bovenste houder nemen.
- Het tafelblad in een hoek van 45° met de houders in de onderste houder (Afb. 70,3) haken en met het bovenste deel van de steunpoot (Afb. 70,5) op de bodem neerzetten.
- Het tafelblad vergrendelen.

6.11.2 Zwenktafel

- ▷ De zwenktafel voor het begin van de rit naar beneden zwenken en vastzetten om wegglijden te voorkomen.

Afb. 73 Zwenktafel

De zwenktafel kan door zijn zwenkmechanisme als bed-onderstel worden gebruikt.

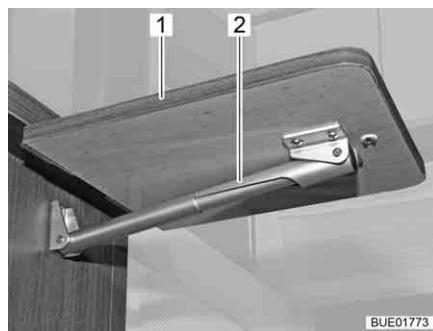
Ombouw tot bed-onderstel:

- Greep (Afb. 73,2) naar boven schuiven.
- Het tafelblad (Afb. 73,1) met een boog naar beneden zwenken.
- Greep (Afb. 73,2) laten vastklikken. Het zwenkmechanisme is vergrendeld.

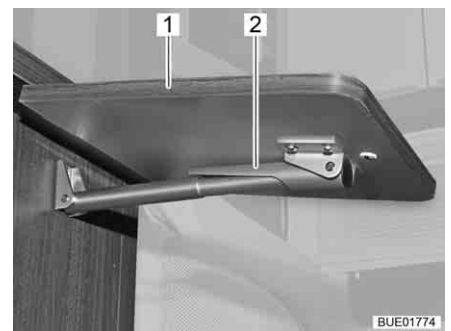
6.11.3 Vouwtafeltje (modelafhankelijk)

- ▷ Het vouwtafeltje is alleen op kleine belastingen (bijv. keukengereedschap) berekend. Vouwtafeltje niet als tableau voor grote, zware voorwerpen gebruiken.

Afb. 74 Vouwtafeltje, uitgeklaapt

Afb. 75 Vouwtafeltje, ontgrendeld

Aan de zijkant van het keukenblok kan een vouwtafeltje naar boven worden geklaapt om het werkgebied in de keuken te vergroten.

Vouwtafeltje in werkstand klappen:

- Vouwtafeltje (Afb. 74,1) voorzichtig uit de magneethouder losmaken.
- Tafelblad naar boven draaien tot het in de grendelschuif van de telescoophouder (Afb. 74,2) grijpt.

Vouwtafeltje in rijpostie klappen:

- Vouwtafeltje (Afb. 75,1) licht optillen. Met de andere hand het fixatiepunt (Afb. 75,2) op de telescoophouder naar boven drukken.
- Tafelblad naar beneden klappen tot het door de magneethouder wordt vastgehouden.

6.12 Bedden

6.12.1 Opklapbaar bed met gasdrukveer (T 600)

Het voertuig is in het achterste gedeelte met twee opklapbare éénpersoonsbedden uitgerust. De bedden kunnen naar de zijkant worden geklapt om de doorgangruimte tijdens de rit vrij te houden, of om dingen die veel ruimte innemen (bijv. fietsen) te kunnen vervoeren.

Afb. 76 Bed, uitgeklaapt

Afb. 77 Lattenbodem

Bed uitklappen:

- Lattenbodem (Afb. 77,1) langzaam naar beneden zwenken.
- De kussens op de lattenbodem leggen. De afgeschuinde kant van het middelste kussen moet in de richting van de bestuurderscabine wijzen.

Bed naar de zijkant klappen:

- De kussens rechtop zetten.
- Lattenbodem naar boven draaien.

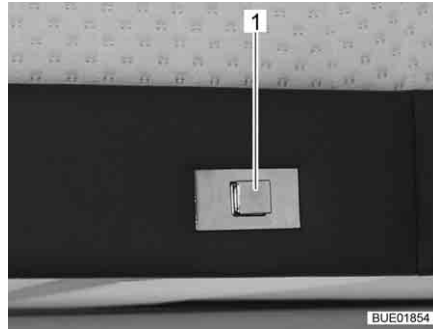
6.12.2 Hefbed (Brevio T 601, T 641 en T 646)

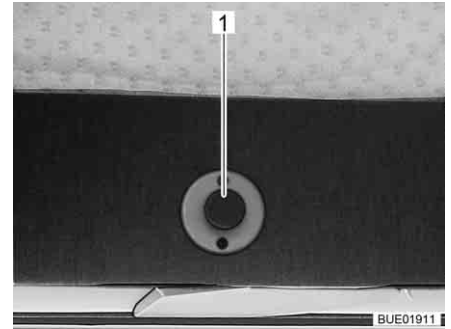
- ▶ De leeslampen in het hefbed uitschakelen, als het hefbed naar boven wordt geschoven. Brandgevaar!
- ▶ De leeslampen aan de onderkant van het hefbed uitschakelen, als het hefbed wordt neergelaten. Brandgevaar!
- ▶ Het hefbed met maximaal 200 kg belasten.
- ▶ Voor begin van de rit het hefbed beveiligen. Hiervoor het hefbed vergrendelen.
- ▶ Hefbed voor gebruik in de onderste eindpositie trekken. Ervoor zorgen dat het hefbed niet op hindernissen zoals hoofdstenen, kussens of dergelijke ligt.
- ▶ Het hefbed alleen gebruiken als de beveiligingsplaten zijn aangebracht.
- ▶ Kleine kinderen nooit zonder toezicht in het hefbed laten.
- ▶ Met name bij kleine kinderen onder de 6 jaar altijd erop letten dat ze niet uit het hefbed kunnen vallen.
- ▶ Voor kinderen passende, afzonderlijke kinderbedden of reiswiegen gebruiken.

- ▷ Het hefbed moet zonder veel kracht gesloten kunnen worden, zodat het in de vergrendelstand vrij van spanningen is. Voorwerpen op het hefbed kunnen aan het hefmechanisme aan één kant tot spanningen leiden en beschadigingen veroorzaken.

Afb. 78 Ontgrendelingsknop

Afb. 79 Ontgrendelingsknop (alternatief)

Het hefbed bevindt zich boven de achterste zitgroep.

Het hefbed is traploos verstelbaar.

Hefbed neerlaten:

- Hindernissen in het uitschuifbereik van het hefbed verwijderen (bijv. kussens verwijderen of omklappen).
- Lampen onder het hefbed uitschakelen.
- Ontgrendelingsknop (Afb. 78,1 resp. Afb. 79,1) indrukken en ingedrukt houden.
- Het hefbed met beide handen naar beneden trekken.

Hefbed optillen:

- Leeslampen in hefbed uitschakelen.
- Bedladder uithaken en veilig opbergen.
- De ontgrendelingsknop indrukken en ingedrukt houden.
- Hefbed met beide handen naar boven drukken.
- Controleren of het hefbed veilig is vergrendeld. Daarvoor het hefbed omlaag trekken.

Afb. 80 Beveiligingsplaat

Beveiligingsplaten

De beveiligingsplaten liggen in het hefbed onder het matras. Beveiligingsplaten voor gebruik van het hefbed uitnemen, maar pas weer aanbrengen als de personen zich al in het hefbed bevinden.

Beveiligingsplaten aanbrengen:

- Beveiligingsplaten (Afb. 80,1) tussen het matras en de bedrand insteken.

Bedladder

Het hefbed uitsluitend opgaan met de meegeleverde bedladder.

Bedladder vasthaken:

- Bedladder met de beide beugels in de greeplijst aan het hefbed vasthaken.

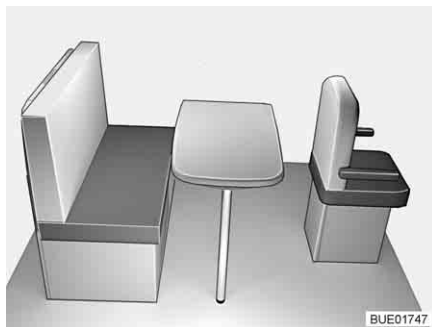
6.13 Zitgroepen ombouwen om te slapen (speciale uitvoering)

Afhankelijk van het model en de uitvoering kunnen zitgroepen omgebouwd worden om te slapen.

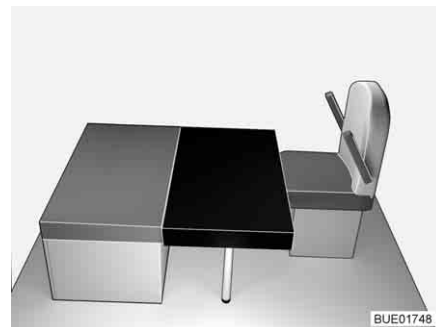

▷ In hoofdstuk 16 zijn de plattegronden van de verschillende modellen afgebeeld.

6.13.1 Ombouw half-dinette tot noodbed

Afb. 81 Voor de ombouw

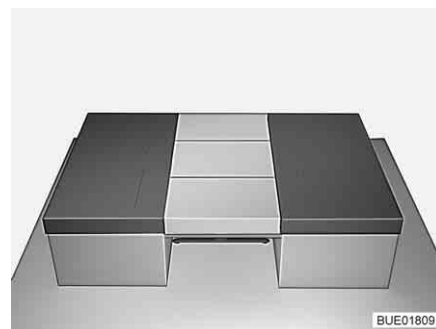
Afb. 82 Na de ombouw

- Bestuurdersstoel naar de tafel draaien.
- Bestuurdersstoel helemaal naar voren schuiven (van de tafel weg).
- De hangtafel tot bed-onderstel ombouwen (zie sectie 6.11.1).
- Het rugkussen van de zitbank terzijde leggen.
- Het rechthoekige extra kussen op de tafel leggen (voor het zitkussen van de zitbank, zie Afb. 82). De uitsparing in het extra kussen ligt daarbij tegen de voorste steunwand.
- Bestuurdersstoel richting de tafel schuiven tot een gesloten ligvlak ontstaat.

6.13.2 Ombouw van zitgroep achter tot 2-persoonsbed (T 645 en T 646)

Afb. 83 Voor de ombouw

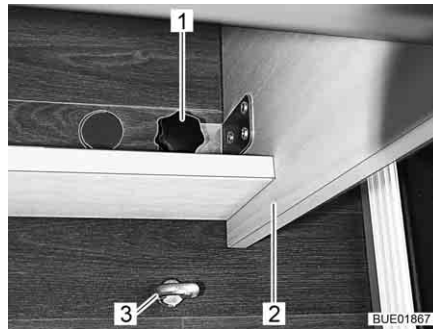

Afb. 84 Na de ombouw

- Alle rugkussens terzijde leggen.
- Tafel in bed-onderstel ombouwen (zie sectie 6.11).
- Extra plaat voor de tafel op de randen van de zitkist leggen.
- Drie rugkussens op de tafel leggen (zie Afb. 84).

6.14 Uitbouwbaar sideboard (T 600, T 601 en T 641)

Afhankelijk van het model kan het sideboard worden uitgebreid. Daardoor wordt de opbergruimte achterin groter.

Afb. 85 Bevestiging van sideboard en sjoorog

Afb. 86 Sideboard uitbouwen

Sideboard uitbouwen:

- Sjorogen (Afb. 85,3) voor het sideboard (Afb. 85,2) losdraaien.
- Deuren van het sideboard openen.
- Kartelschroeven (Afb. 85,1) in het sideboard (Afb. 85,2) losdraaien en verwijderen.
- Deuren van het sideboard sluiten.
- Sideboard licht optillen en naar voren trekken.
- Sideboard met twee personen los tillen (Afb. 86).
- Sjorogen indien nodig weer vastdraaien.

Sideboard monteren:

- Sjorogen indien nodig losdraaien.
- Sideboard op de daarvoor bestemde plek plaatsen.
- Deuren van het sideboard openen.
- Sideboard met kartelschroeven bevestigen.
- Deuren van het sideboard sluiten.
- Sjorogen van het sideboard weer vastdraaien.

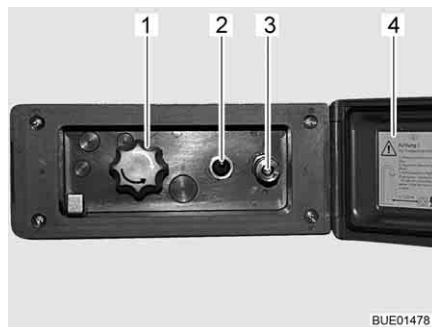
6.15 Doucheaansluiting voor buitendouche (speciale uitvoering)

- ▶ De buitendouche alleen gebruiken, wanneer de afstand tot de dichtstbijzijnde elektrische apparaten of aansluitingen ten minste 1,20 m bedraagt. Gevaar van elektrische schok!

- ▷ Bij langere stilstand en vorstgevaar de waterinstallatie leegmaken.

Afb. 87 Doucheaansluiting buiten

Buitendouche aansluiten:

- Deksel (Afb. 87,4) ontgrendelen en openen.
- Slang van de buitendouche op snelsluiting (Afb. 87,3) aansluiten.

Douche gebruiken:

- Waterpomp met schakelaar (Afb. 87,2) inschakelen.
- Watertemperatuur met draaiknop (Afb. 87,1) naar wens instellen.
- Waterpomp met schakelaar (Afb. 87,2) uitschakelen.

Doucheaansluiting sluiten:

- Waterpomp met schakelaar (Afb. 87,2) uitschakelen.
- Slang van snelsluiting loskoppelen. De snelsluiting is voorzien van een terugslagventiel, zodat er geen water meer naar buiten kan komen.
- Deksel (Afb. 87,4) sluiten en met sleutel vergrendelen.

Leegmaken:

- Slang van de buitendouche op snelsluiting aansluiten. Het terugslagventiel wordt geopend en de toevoerleidingen kunnen leeglopen.
- Draaiknop (Afb. 87,1) in de middelste stand zetten.
- Waterinstallatie leegmaken (zie sectie 10.2.7).

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de gasinstallatie van het voertuig. De instructies hebben betrekking op:

- de veiligheid
- het wisselen van gasflessen
- de gasafsluitkranen
- de externe gasaansluiting
- de automatische omschakelinstallatie

De bediening van de op gas werkende apparaten van het voertuig is in hoofdstuk 9 beschreven.

7.1 Algemeen

- ▶ Voor het begin van de rit, bij het verlaten van het voertuig of als de gastoestellen niet gebruikt worden, alle gasafsluitkranen en de hoofdafsluitkraan aan de gasfles sluiten.
- ▶ Bij het tanken, op veerboten en in de garage moeten alle op gas werkende apparaten uitgeschakeld zijn (al naargelang uitvoering: verwarming, kookplaat, bakoven, grill, koelkast). Explosiegevaar!
- ▶ Wanneer een op gas werkend apparaat wordt gebruikt, het apparaat niet in gesloten ruimtes (bijv. garages) in gebruik nemen. Vergiftigings- en verstikkingsgevaar!
- ▶ De gasinstallatie alleen door een geautoriseerde werkplaats laten onderhouden, repareren of wijzigen.
- ▶ De gasinstallatie voor de ingebruikname en conform de nationale bepalingen door een geautoriseerde werkplaats laten controleren. Dit geldt ook voor niet aangemelde voertuigen. Bij wijzigingen aan de gasinstallatie de gasinstallatie meteen door een geautoriseerde werkplaats laten controleren.
- ▶ Ook de gasdrukregelaar en de gasafvoerbuizen moeten worden gecontroleerd. De gasdrukregelaar moet na 10 jaar worden vervangen. De eigenaar van het voertuig is verantwoordelijk voor het initiatief van de maatregel.
- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie (gaslucht, hoog gasverbruik) bestaat explosiegevaar! Onmiddellijk de hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten. Ramen en deuren openen en goed ventileren.
- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie: Niet roken, geen open vuur en geen elektrische apparaten (lichtschakelaar enz.) bedienen. Dichtheid gasvoerende delen en leidingen niet met open vuur controleren.
- ▶ Op inwendige aansluitstukken mogen alleen de daarvoor bestemde apparaten aangesloten zijn. Een apparaat niet buiten het voertuig gebruiken wanneer het op een inwendig aansluitstuk is aangesloten.
- ▶ Voor ingebruikname van de kookplaat voor een toereikende ventilatie zorgen. Raam of dakluik openen.
- ▶ Gaskooktoestel of gasbakoven niet gebruiken voor verwarmingsdoel-einden.
- ▶ Als er meerdere gastoestellen voorhanden zijn, dan is voor ieder apparaat een gasafsluitkraan vereist. Wanneer gastoestellen niet worden gebruikt, moet de betreffende gasafsluitkraan worden gesloten.

- ▶ Ontstekingsbeveiligingen moeten na uitgaan van de gasvlam binnen een minuut sluiten. Daarbij is een klik te horen. Werking zo nu en dan controleren.
- ▶ De ingebouwde gastoestellen zijn uitsluitend ontworpen voor gebruik met propaangas, butaangas of een mengsel van beide gassen. De gasdrukregelaar alsmede alle ingebouwde gastoestellen zijn ontworpen voor een bedrijfsdruk van 30 mbar.
- ▶ Propaangas is gasvormig tot -42 °C, butaangas daarentegen slechts tot 0 °C. Bij lagere temperaturen is er geen gasdruk meer aanwezig. Butaangas is niet geschikt voor gebruik in de winter.
- ▶ De gas slang op de aansluiting van de gasflessen regelmatig op dichtheid controleren. De gas slang mag geen scheurtjes vertonen en niet poreus zijn. De gas slang uiterlijk 10 jaar na productiedatum in een erkende werkplaats laten vervangen. De gebruiker van de gasinstallatie moet voor de vervanging zorgen.
- ▶ De gaskast is door zijn functie en constructie een ruimte met opening naar buiten. De standaard ingebouwde kunstmatige ventilatie nooit afdekken of dichtzetten. Ontsnappend gas kan anders niet naar buiten worden weggeleid.
- ▶ De gaskast mag niet als opbergruimte worden gebruikt.
- ▶ De gaskast beveiligen tegen de toegang van onbevoegden. Daarvoor de toegang afsluiten.
- ▶ De hoofdafsluitkraan op de gasfles moet toegankelijk zijn.
- ▶ Alleen apparaten op gas (bijv. gasgrill) aansluiten die voor een gasdruk van 30 mbar zijn bedoeld.
- ▶ De gasafvoerbuis moet aan de verwarming en aan de schoorsteen goed afsluiten en stevig vastzitten. De gasafvoerbuis mag niet beschadigd zijn.
- ▶ De rookgassen moeten onbelemmerd naar buiten kunnen stromen en de verse lucht moet onbelemmerd toe kunnen treden. Daarom de gasafvoerschoorsteen en inlaatopeningen schoon houden en vrijhouden (bijv. van sneeuw en ijs). De onderrand van het voertuig mag niet met flappen of door sneeuwwallen worden afgesloten.

7.2 Gasflessen

- ▶ Gasflessen alleen in de gaskast meenemen.
- ▶ Gasflessen in de gaskast verticaal plaatsen.
- ▶ Gasflessen beveiligd tegen draaien en kantelen vastbinden.
- ▶ Gas slang spanningsvrij op de gasfles aansluiten.
- ▶ Als de gasflessen niet op de gas slang zijn aangesloten, altijd de beschermkap aanbrengen.
- ▶ Hoofdafsluitkraan aan de gasfles sluiten voordat de gasdrukregelaar of de gas slang van de gasfles wordt verwijderd.
- ▶ Gasdrukregelaar of gas slang op de gasfles alleen met de hand aansluiten. Geen gereedschap gebruiken.
- ▶ Voor het gebruik in voertuigen uitsluitend een speciale gasdrukregelaar met veiligheidsventiel gebruiken. Andere gasdrukregelaars zijn niet toegelaten en voldoen niet aan de hoge eisen.

- ▶ Bij temperaturen onder 5 °C ijsbestrijdingsinstallatie (Eis-Ex) voor gasdrukregelaar gebruiken.
- ▶ Alleen gasflessen van 11 kg of 5 kg gebruiken. Campinggasflessen met ingebouwd terugslagventiel (blauwe flessen met een inhoud van max. 2,5 resp. 3 kg) mogen in uitzonderingsgevallen met een veiligheidsventiel worden gebruikt.
- ▶ Voor buitengasflessen zo kort mogelijke slangen gebruiken (max. 150 cm).
- ▶ Blokkeer nooit de ventilatieopeningen in de vloer onder de gasflessen.

- ▷ Bij een aantal modellen bevindt de gaskast zich direct naast de ingang deur. Bij deze modellen de gaskast alleen openen als de ingang deur gesloten is. Gevaar voor beschadiging.

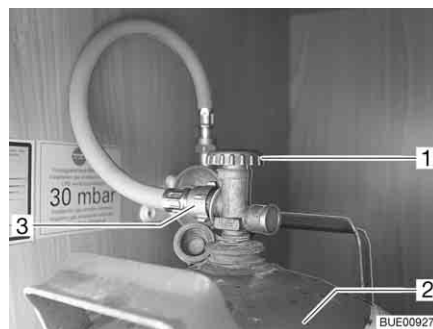

- ▷ Schroefverbindingen van de gasdrukregelaar hebben linkse schroefdraad.
- ▷ Voor apparaten op gas moet de gasdruk tot 30 mbar worden gereduceerd.
- ▷ De niet-verstelbare gasdrukregelaar direct op het flesventiel aansluiten met veiligheidsventiel.
De gasdrukregelaar reduceert de gasdruk van de gasfles tot de bedrijfsdruk van de gastoestellen.
- ▷ Voor het vullen en aansluiten van de gasflessen in Europa levert de toeberehandhandel de betreffende Euro-vulsets c.q. Euro-flessensets.
- ▷ Informatie bij de handelspartners of het servicepunt.
- ▷ Informatie over de gasvoorziening in Europa vindt u in hoofdstuk 17.

7.3 Gasflessen vervangen

- ▶ Bij het vervangen van de gasflessen niet roken en geen open vuur ontsteken.
- ▶ Na het vervangen van gasflessen controleren of er bij de aansluitpunten geen gas uitloopt. Daarvoor de aansluiting met lekzoek-spray inspuiten. De toeberehandhandel biedt deze middelen aan.

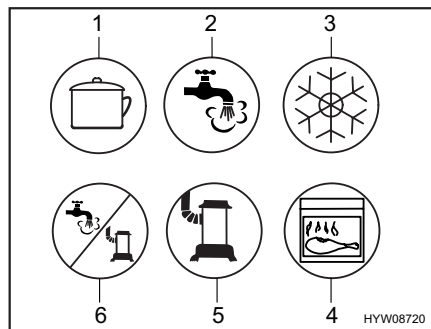

Afb. 88 Gaskast

- Serviceluik voor gaskast openen (zie hoofdstuk 6).
- Hoofdafsluitkraan (Afb. 88,1) op de gasfles (Afb. 88,2) sluiten. Let op de richting van de pijl.
- Gasslang (Afb. 88,3) met de hand van de gasfles schroeven (linkse schroefdraad).

- Bevestigingsriemen losmaken en gasfles uitnemen.
- Gevulde gasfles in de gaskast zetten.
- Gasfles met de bevestigingsriemen bevestigen.
- Gaslang met de hand op de gasfles schroeven (linkse schroefdraad).
- Serviceluik voor gaskast sluiten.

7.4 Gasafsluitkranen

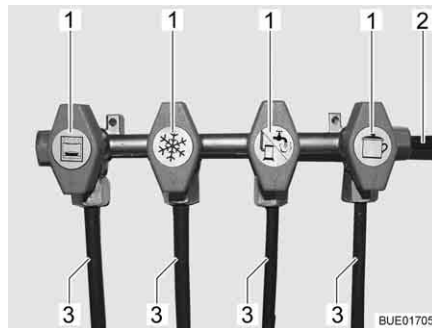

- 1 Kookplaat
- 2 Warm water
- 3 Koelkast
- 4 Bakoven/grill
- 5 Verwarming
- 6 Warmwater/verwarming

Afb. 89 Mogelijke symbolen van de gasafsluitkranen

In het voertuig is voor ieder gastoestel een gasafsluitkraan (Afb. 89) ingebouwd.

De gasafsluitkranen bevinden zich in het voertuig op verschillende plaatsen en kunnen ook afzonderlijk zijn ingebouwd. In de regel zijn de gasafsluitkranen in het keukenblok via een deur of een lade toegankelijk.

- 1 Gasafsluitkraan geopend
- 2 Gastoevoerleiding
- 3 Leiding naar het apparaat

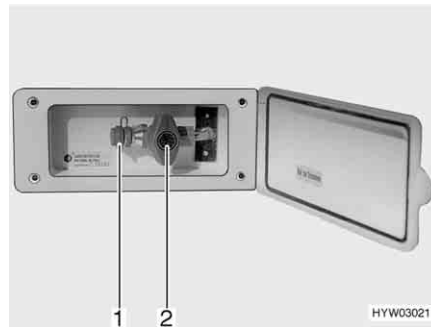
Afb. 90 Stand gasafsluitkranen (voorbeeld)

- Openen:**
- Gasafsluitkraan van het betreffende gastoestel parallel (Afb. 90,1) instellen met de leiding (Afb. 90,3) die naar het toestel leidt.
- Sluiten:**
- Gasafsluitkraan van het betreffende gastoestel dwars met de leiding instellen die naar het gastoestel leidt.

7.5 Externe gasaansluiting (speciale uitvoering)

- ▶ Als de externe gasaansluiting niet wordt gebruikt, altijd de gasafsluitkraan sluiten.
- ▶ Op de externe gasaansluiting alleen gasverbruikers aansluiten die de passende adapter hebben.
- ▶ Alleen externe gasverbruikers aansluiten die zijn ontworpen voor een bedrijfsdruk van 30 mbar.
- ▶ Erop letten dat na het aansluiten en na het openen van de gasafsluitkraan geen gas uit het aansluitpunt ontsnapt. Als de externe gasaansluiting niet dicht is, stroomt gas in de open lucht. Onmiddellijk de gasafsluitkraan en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten. De externe gasaansluiting door een geautoriseerde werkplaats laten nakijken.
- ▶ Tijdens het aansluiten van een externe gasverbruiker mag er zich geen open vuur in de buurt van de externe gasaansluiting bevinden.
- ▶ De externe gasaansluiting niet voor het bijvullen van de gasflessen gebruiken. De aanwijzingsstickers op de externe gasaansluiting in acht nemen.

Afb. 91 Externe gasaansluiting, gasafsluitkraan gesloten

De externe gasaansluiting (Afb. 91) bevindt zich, afhankelijk van het model, aan de achterkant of aan de linker of rechter zijde van het voertuig.

- Extern gastoestel op het aansluitpunt (Afb. 91,1) aansluiten.
- De gasafsluitkraan (Afb. 91,2) openen.

7.6 Omschakelinstallatie Crash-Protection-Unit (speciale uitvoering)

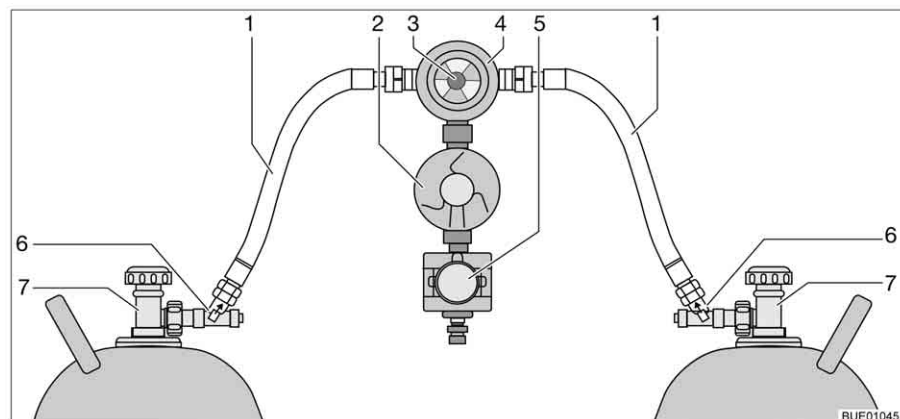

- ▶ De omschakelinstallatie niet gebruiken in gesloten ruimtes.

- ▷ Wanneer het voertuig is uitgerust met de Crash-Protection-Unit, mag tijdens de rit de woonruimteverwarming worden gebruikt.
- ▷ Wanneer het voertuig is uitgerust met een paneel uit de DT-serie en de bediening van de omschakelinstallatie via dit paneel plaatsvindt, vervalt het bedieningspaneel.
- ▷ Neem ook de gebruiksaanwijzing van de fabrikant in acht.

De Crash-Protection-Unit is een automatische omschakelinstallatie met bedieningspaneel voor een tweeflessen-gasinstallatie. De omschakelinstallatie schakelt automatisch de gastoevoer om van de bedrijfsfles naar de reservefles, als de bedrijfsfles leeg of niet meer bedrijfsklaar is. Daarbij kunnen de gasverbruikers aanblijven. De omschakelinstallatie is geschikt voor alle in de handel verkrijgbare gasflessen van 3 kg tot 33 kg. Bij een ongeval of bij te sterk hellen van het voertuig wordt de gasvoorziening automatisch onderbroken.

Afb. 92 Omschakelinstallatie Crash-Protection-Unit

Constructie van de installatie

De Crash-Protection-Unit bestaat uit twee doorstromingsbegrenzers met handmatige ontgrendeling (Afb. 92,6), een omschakelventiel (Afb. 92,4) met drukregelaar (Afb. 92,2), een elektroventiel (Afb. 92,5) en het bedieningspaneel met driekleurige LED. Het omschakelventiel is tussen de beide gaslangen (Afb. 92,1) gemonteerd.

Met de draaiknop (Afb. 92,3) op het omschakelventiel kan worden bepaald welke gasfles als bedrijfsfles en welke gasfles als reservefles wordt gebruikt.

Afb. 93 Bedieningspaneel

Afb. 94 Bedieningspaneel met afstandsindicatie

Aan het bedieningspaneel (Afb. 93) kunnen alleen de elektrische functies worden geschakeld. De hoofdafsluitkranen van de gasflessen (Afb. 92,7) en de ontgrendelingen (Afb. 92,6) moeten handmatig worden geopend.

Het omschakelventiel waarborgt een constante gasdruk, om het even welke gasfles gas levert. De indicatie in het omschakelventiel geeft het peil van de bedrijfsfles aan. Wanneer de indicatie groen is, vindt de gasvoorziening plaats via de bedrijfsfles. Wanneer de indicatie rood is, is de gasfles leeg. De gasvoorziening vindt dan plaats via de reservefles.

Zonder afstandsindicatie

Het controlelicht op het bedieningspaneel geeft de toestand van de gasinstallatie aan. Wanneer het controlelicht (Afb. 93,1) groen oplicht, is de installatie in orde. Wanneer het controlelicht rood knippert of oplicht, is er een storing. De gasvoorziening is onderbroken.

Met afstandsindicatie

Het controlelicht op het bedieningspaneel (Afb. 94,1) geeft de toestand van de gasinstallatie aan:

Controlelicht	Betekenis
Uit	Systeem uitgeschakeld, gastoevoer uitgeschakeld
Groen	Systeem ingeschakeld, gastoevoer ingeschakeld
Rood	Gastoevoer uitgeschakeld, schuine stand of te veel acceleratie heeft activering veroorzaakt, bijv. bij een ongeval
Geel	Systeem ingeschakeld, gastoevoer ingeschakeld, bedrijfsfles leeg
Knippert geel	Zelfcontrole, ca. 2 seconden lang na het inschakelen
Knippert eenmaal rood	Ventiel niet aangesloten op besturingsapparaat of interne fout
Knippert tweemaal rood	Overspanning geconstateerd, gastoevoer onderbroken
Knippert driemaal rood	Onderspanning geconstateerd, gastoevoer onderbroken

- In gebruik nemen:*
- Hoofdafsluitkranen van de gasflessen (Afb. 92,7) openen.
 - Ontgrendelingen (Afb. 92,6) na elkaar 10 seconden lang ingedrukt houden.
 - Met de draaiknop (Afb. 92,3) op het omschakelventiel (Afb. 92,4) de gasfles kiezen waaruit als eerste gas genomen moet worden (bedrijfsfles). Draaiknop altijd tot aanslag draaien.
 - Omschakelinstallatie op het bedieningspaneel inschakelen. Daarvoor de wipchakelaar (Afb. 93,2 of Afb. 94,2) op "ON" zetten. Het omschakelventiel is nu ontlucht. Het controlelicht (Afb. 93,1 resp. Afb. 94,1) knippert geel (systeemtest) en licht daarna groen op.

- Uitschakelen:*
- De wipchakelaar (Afb. 93,2 of Afb. 94,2) op "OFF" zetten. Het controlelicht (Afb. 93,1 resp. Afb. 94,1) gaat uit.
 - Hoofdafsluitkranen van de gasflessen (Afb. 92,7) sluiten.

- ▶ Bij het vervangen van de gasflessen niet roken en geen open vuur ontsteken.

- Gasflessen vervangen:*
- Draaiknop op het omschakelventiel omzetten. De indicatie wordt weer groen. Wanneer de indicatie rood blijft, is ook de reservefles leeg en moet deze worden vervangen.
 - Hoofdafsluitkraan op de lege gasfles sluiten.
 - Gaslang van de gasfles schroeven.
 - Bevestigingsriemen losmaken en gasfles uitnemen.
 - Nieuwe gasfles in de gaskast zetten.
 - Gasfles met de bevestigingsriemen bevestigen.
 - Volle gasfles aan de gaslang aansluiten.
 - Hoofdafsluitkraan op de gasfles openen.
 - Ontgrendeling 10 seconden lang ingedrukt houden.
 - Draaiknop op het omschakelventiel instellen op de vervangen fles. Wanneer de indicatie groen is, is de ontgrendeling geopend.
 - Draaiknop op het omschakelventiel met een halve slag zo instellen, dat de zojuist vervangen gasfles als reservefles dient.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de elektrische installatie van het voertuig.

De instructies hebben betrekking op:

- de veiligheid
- verklaringen van begrippen met betrekking tot de accu
- het 12-V-boordnet
- de radiokeuzeschakelaar
- de startaccu
- de woonruimteaccu
- het elektroblok
- het paneel
- de zonnepanelen
- het 230-V-boordnet
- de aansluiting op de 230-V-voorziening
- de zekeringenindeling
- de buitencontactdoos
- het verloop van de leidingen

De bediening van de op elektriciteit werkende apparaten van de woonopbouw is in hoofdstuk 9 beschreven.

8.1 Algemene veiligheidsinstructies

- ▶ Alleen vaklieden aan de elektrische installatie laten werken.
- ▶ Alle elektrische apparaten (bijv. mobiele telefoons, zend-ontvangapparaten, televisies of DVD-spelers), die naderhand in de camper zijn ingebouwd en tijdens de rit in gebruik zijn, moeten bepaalde kenmerken hebben: Dit zijn het CE-kenmerk, de EMC-keuring (elektromagnetische compatibiliteit) en de e-keuring.

Alleen zo is een goed functioneren van het voertuig tijdens de rit gegarandeerd. Anders is het mogelijk, dat de airbag wordt geactiveerd of de boordelektronica wordt gestoord.

- ▷ Er kunnen vertragingen optreden bij de uitgifte of het verder leiden van elektrische impulsen na de start van het voertuig.
De besturing van het basisvoertuig geeft het signaal D+ pas af wanneer de motor zijn volledige vermogen heeft bereikt. Dit kan (bijvoorbeeld bij een koude start in de winter) tot 15 seconden duren.
Om deze reden worden waarschuwingssignalen (zoals "opstap uitgekapt") onder omstandigheden met vertraging afgegeven.
Ook het automatisch inklappen van een SAT-antenne kan worden vertraagd.
- ▷ Tijdens onweer voor de zekerheid de 230-V-aansluiting ontkoppelen en de antennes induwen ter bescherming van de elektrische apparaten.

8.2 Begrippen

Rustspanning

De rustspanning is de spanning van de accu in rusttoestand, d.w.z. er wordt geen stroom opgenomen en de accu niet geladen.

- ▷ Voor de meting moet de batterij tot rust zijn gekomen. Daarom: Nadat deze voor het laatst is opgeladen of na de laatste stroomontname door verbruikers circa 2 uur wachten, totdat de rustspanning wordt gemeten.

Ruststroom

Sommige elektrische verbruikers, zoals bijv. klok en controlelichten hebben continu elektrische stroom nodig; deze worden daarom ook wel als stille verbruikers aangeduid. Deze ruststroom stroomt ook bij uitgeschakeld apparaat.

Diepontlading

Diepontlading van de accu dreigt wanneer een accu door ingeschakelde verbruikers en door ruststroom volledig wordt ontladen en de rustspanning onder 12 V daalt.

- ▷ Diepontlading is schadelijk voor de accu.

Capaciteit

Als capaciteit wordt de hoeveelheid elektriciteit aangeduid, die een accu kan opnemen.

De capaciteit van een accu wordt in ampère-uren (Ah) aangegeven. In de regel wordt daarbij de zogenaamde K20-waarde gebruikt.

De K20-waarde geeft aan, hoeveel stroom een accu over een periode van 20 uur kan afgeven, zonder dat deze wordt beschadigd, of hoeveel stroom er nodig is, om een lege accu binnen 20 uur te laden.

Wanneer een accu bijv. 20 uur lang 4 ampère kan afgeven, heeft deze een capaciteit van $4 \text{ A} \times 20 \text{ h} = 80 \text{ Ah}$.

Wanneer er meer stroom stroomt, wordt de ontlaadtijd van de accu evenredig gereduceerd.

Externe invloeden zoals temperatuur en leeftijd veranderen het opnamevermogen van de accu. Capaciteitsgegevens hebben betrekking op nieuwe, bij ruimtetemperatuur gebruikte accu's.

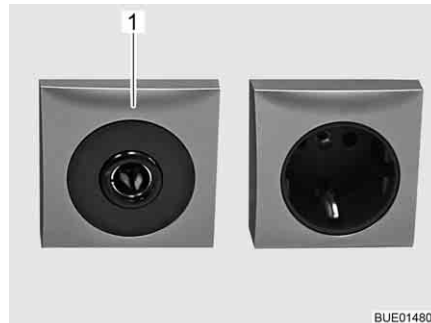

- ▷ Capaciteitsgegevens hebben afhankelijk van de accutechnologie een omrekeningsfactor van 1,3 tot 1,7, die de daadwerkelijke capaciteit met deze waarde laat dalen.

8.3 12-V-boordnet

- ▷ Aan de contactdozen (Afb. 95,1) van het 12-V-boordnet alleen apparaten met maximaal 10 A aansluiten.

Afb. 95 Contactdoos 12 V/10 A

8.3.1 Radiokeuzeschakelaar (speciale uitvoering)

- ▷ Afhankelijk van de uitvoering is een radio met een geïntegreerd navigatie-toestel of een multimediatation beschikbaar (hierna simpelweg radio genoemd).
- ▷ De keuzeschakelaar Radio is met een LCD-display van Pioneer in het voertuig ingebouwd.

Afb. 96 Keuzeschakelaar voor bedrijfsmodus

Radio samen met contact in- en uitschakelen:

- Keuzeschakelaar in stand "0" schakelen. De radio wordt samen met het contact in- en uitgeschakeld.

Radio gebruiken via woonruimteaccu:

- Keuzeschakelaar in stand "1" schakelen. De radio wordt voortdurend door de woonruimteaccu gevoed.

8.3.2 Startaccu

De startaccu dient voor het starten van de motor en voedt de elektrische verbruikers van het basisvoertuig met spanning. De inbouwplaats van de startaccu is te vinden in de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig.

- ▷ De radio in de bestuurderscabine is aangesloten op de woonruimteaccu.

Ontlading

In deze sectie vindt u instructies voor de ontlading van de startaccu.

- ▷ Diepontlading is schadelijk voor de accu.
- ▷ Wanneer een accu met zuurvulling leeg is, kan deze bij minustemperaturen invriezen. Daarbij wordt de accu vernietigd.
- ▷ Accu tijdig opladen.

De startaccu wordt door ruststroom (stille verbruikers) langdurig diepontladen. Stille verbruikers zijn bijvoorbeeld extra apparaten zoals radio, alarminstallatie, navigatietoestel of centrale vergrendeling. Stille verbruikers ontladen de startaccu, als de voertuigmotor is uitgeschakeld.

Bij lage buitentemperaturen verlaagt de beschikbare capaciteit.

Laden

In deze sectie vindt u instructies voor het laden van de startaccu.

- ▶ Accuzuur in de accu is giftig en bijtend. Ieder contact met de huid of de ogen vermijden.
- ▶ Bij het laden met een extern laadapparaat bestaat explosiegevaar. Bij het plaatsen van de poolklemmen kunnen vonken ontstaan. Accu alleen in goed geventileerde ruimtes en ver verwijderd van open vuur of mogelijke vonkbronnen laden. Accu's kunnen bij het laden gas ontwikkelen en afgeven.

- ▷ Voor een tijdelijke stilstand de accu volledig opladen.
- ▷ Accukabels niet op de verkeerde polen aansluiten.
- ▷ Het contact niet bedienen als de startaccu of de woonruimteaccu losgekoppeld zijn. Kortsluitingsgevaar door open kabeleinden!
- ▷ Voor het los- en vastklemmen van de accu de voertuigmotor uitschakelen, de 230-V- en de 12-V-voorziening alsmede alle verbruikers uitschakelen. Kortsluitingsgevaar!
- ▷ De gebruiksaanwijzingen van het basisvoertuig en het laadapparaat in acht nemen.

De startaccu kan alleen met een extern laadapparaat vol geladen worden. Als het voertuig op de 230-V-voorziening is aangesloten, krijgt de startaccu van het elektroblok alleen een druppellading. Ook tijdens het rijden is een volledig laden van de startaccu door de voertuigdynamo slechts beperkt mogelijk.

Bij het laden van de startaccu met een extern laadapparaat als volgt te werk gaan:

- Voertuigmotor afzetten.
- De 12-V-voorziening op het paneel uitschakelen. De controlelichten of de indicaties op het paneel gaan uit.
- Alle gasverbruikers uitschakelen, alle gasafsluitkranen en de hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

- De elektrische verbinding tussen startaccu en voertuig scheiden (bijv. poolklemmen verwijderen). Bij het afklemmen van de accupolen bestaat kortsluitingsgevaar. Daarom van de startaccu eerst de minpool en vervolgens de pluspool afklemmen.
- Controleren, of het externe laadapparaat is uitgeschakeld.
- Het externe laadapparaat aansluiten op de startaccu. Letten op de poling: Eerst de pooltang "+" aan de pluspool van de startaccu klemmen, vervolgens de pooltang "-" aan de minpool van de startaccu klemmen.
- Extern laadapparaat inschakelen.
- Informatie over de laadduur van de accu ontleen aan de gebruiksaanwijzing van het aangebrachte laadapparaat.
- Informatie over de sterkte van de accu vindt u op de accu.
- Laadapparaat in omgekeerde volgorde losklemmen (eerst de minpool).
- Accupolen weer opklemmen (eerst de pluspool).

8.3.3 Woonruimteaccu

- ▷ Voor het laden van de woonruimteaccu alleen het ingebouwde elektroblok gebruiken.
- ▷ Na de reis de woonruimteaccu volledig opladen.
- ▷ Voor een tijdelijke stilstand de accu volledig opladen.
- ▷ Bij het vervangen van de woonruimteaccu alleen accu's van dezelfde bouwwijze en dezelfde capaciteit gebruiken.
- ▷ Wanneer meerdere woonruimteaccu's aanwezig zijn, altijd alle accu's samen vervangen. De accu's moeten **altijd** dezelfde leeftijd en dezelfde capaciteit hebben.
- ▷ Bij het vervangen van de woonruimteaccu alleen accu's gebruiken die overeenkomen met de minimale capaciteit van het laadapparaat. De afzonderlijke gebruiksaanwijzing van het laadapparaat in acht nemen. Accu's met te geringe capaciteit verhitten bij het laden te sterk. Explosiegevaar!
- ▷ Wanneer de woonruimteaccu wordt vervangen en het laadapparaat niet ten minste 10 % van de nominale capaciteit van de nieuwe accu als laadstroom levert, een extra laadapparaat monteren. Voorbeeld: Bij een accu-capaciteit van 80 Ah moet het laadapparaat ten minste 8 A laadstroom leveren.
- ▷ Voor het los- en vastklemmen van de accu de voertuigmotor uitschakelen, de 230-V- en de 12-V-voorziening alsmede alle verbruikers uitschakelen. Kortsluitingsgevaar!
- ▷ Het contact niet bedienen als de startaccu of de woonruimteaccu losgekoppeld zijn. Kortsluitingsgevaar door open kabeleinden!

- ▷ Indien mogelijk aan de reis beginnen met een volledig opgeladen woonruimteaccu. Daarom de woonruimteaccu voor het begin van de reis opladen.
- ▷ Tijdens de reis iedere gelegenheid benutten om de woonruimteaccu op te laden.
- ▷ De radio in de bestuurderscabine is aangesloten op de woonruimteaccu.

Als het voertuig niet op de 230-V-voorziening is aangesloten of als de 230-V-voorziening is uitgeschakeld, voedt de woonruimteaccu de woonruimte met 12 V gelijkspanning. De woonruimteaccu heeft slechts een begrensde energievoorraad. Daarom elektrische verbruikers zoals bijvoorbeeld radio of lampen niet gedurende een langere periode zonder 230-V-voorziening gebruiken.

Inbouwplaats Zie hoofdstuk 16.

Ontlading Door de ruststroom, die sommige elektrische verbruikers permanent verbruiken, wordt de woonruimteaccu ontladen.

- ▷ Diepontlading is schadelijk voor de accu.
- ▷ Accu tijdig opladen.

Ook een vol geladen woonruimteaccu wordt na langere tijd door ruststroom (stille verbruikers) diepontladen.

Bij lage buitentemperaturen verlaagt de beschikbare capaciteit.

De zelfontlading van de accu is eveneens afhankelijk van de temperatuur. Bij 20 tot 25 °C bedraagt het zelfontladingspercentage ca. 3 % van de capaciteit/maand. Bij stijgende temperaturen neemt het zelfontladingspercentage toe: Bij 35 °C bedraagt het zelfontladingspercentage ca. 20 % van de capaciteit/maand.

Een oude accu beschikt niet meer over de volle capaciteit.

Hoe meer elektrische verbruikers ingeschakeld zijn, des te sneller is de energievoorraad van de woonruimteaccu verbruikt.

Laden De woonruimteaccu wordt via het elektroblok geladen.

Wanneer de voertuigmotor niet draait en het voertuig op een externe 230-V-voorziening is aangesloten, wordt de woonruimteaccu via de externe 230-V-voorziening geladen.

Als de voertuigmotor draait, worden de woonruimteaccu en de startaccu door een relais in het elektroblok aaneengeschakeld en door de voertuigdynamo geladen.

- ▷ Na een diepontlading de accu tenminste 48 uur laden.

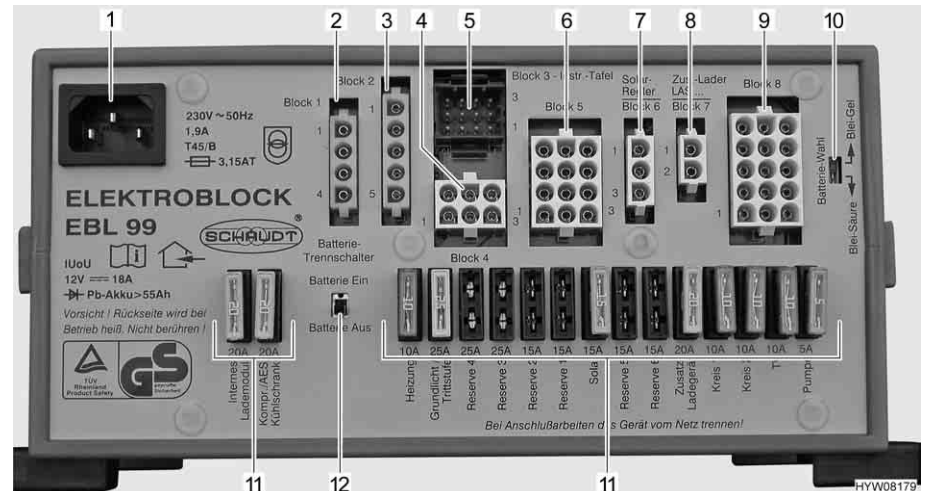
8.4 Elektroblok (EBL 99)

- ▷ Ventilatiesleuven niet afdekken. Gevaar voor oververhitting!

- ▷ Afhankelijk van het model zijn niet altijd alle stekkerplaatsen voor zekeringen uitgerust.
- ▷ Wanneer meerdere woonruimteaccu's aanwezig zijn, een extra laadapparaat gebruiken.
- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

Afb. 97 Elektroblock (EBL 99)

- 1 Netaansluitdoos 230 V~
- 2 Blok 1: Uitgang koelkast (D+, verwarmingspatroon)
- 3 Blok 2: Ingang koelkast uit startaccu, dynamo D+
- 4 Blok 4: Uitgang verwarming, basisverlichting (verlichting in het ingangsbereik), opstap
- 5 Blok 3: Uitgang paneel
- 6 Blok 5: Uitgang reserve 2, reserve 3, reserve 4, verbruikers met continu plus (bijv. satellietinstallatie, ijs-ex)
- 7 Blok 6: Ingang zonneregelaar (voor zover aanwezig)
- 8 Blok 7: Ingang extra laadapparaat, brandstofcel
- 9 Blok 8: Uitgang verbruikerscircuit 1, verbruikerscircuit 2, TV, waterpomp, reserve 1, reserve 5, reserve 6
- 10 Schakelaar accukeuze ("Blei-Säure/Blei-Gel" (lood-zuur/lood-gel))
- 11 Zekeringen
- 12 Accu-scheidingschakelaar ("Batterie Ein/Aus" (accu Aan/Uit))

Taken Het elektroblock heeft de volgende taken:

- Het elektroblock laadt de woonruimteaccu. De startaccu krijgt via het elektroblock alleen een druppellading.
- Het elektroblock bewaakt de spanning van de woonruimteaccu.
- Het elektroblock verdeelt de stroom naar de 12-V-stroomcircuits en beveiligt deze. Aan de contactdozen kunnen apparaten met maximaal 10 A worden aangesloten.
- Het elektroblock biedt aansluitingen voor een zonneregelaar, een extra laadapparaat evenals verdere besturings- en bewakingsfuncties.
- Het elektroblock scheidt de startaccu elektrisch van de woonruimteaccu als de voertuigmotor is uitgeschakeld. Zo kunnen de 12-V-verbruikers van de woonruimte de startaccu niet ontladen.
- De accu-scheidingschakelaar in het elektroblock scheidt alle verbruikers van de woonruimteaccu.

Het elektroblock functioneert alleen in combinatie met een paneel.

De stroom, die op het elektroblock beschikbaar is (> 18 A), is verdeeld in laadstroom en verbruikersstroom. De laadstroom is daarbij altijd slechts het aandeel, dat de verbruikers op dat moment niet nodig hebben. Wanneer de verbruikersstroom hoger is dan de beschikbare stroom, wordt de woonruimteaccu ontladen.

Inbouwplaats Zie hoofdstuk 16.

8.4.1 Accu-scheidingsschakelaar

De accu-scheidingsschakelaar schakelt **alle** verbruikers van de woonruimte uit, ook stille verbruikers. Zelfs verbruikers als opstap, basisverlichting of koelkast werken dan niet meer. Daardoor wordt een langzame ontlading van de woonruimteaccu vermeden als het voertuig gedurende langere tijd niet wordt gebruikt (bijv. tijdelijke stilstand).

Wanneer het voertuig is aangesloten op de 230-V-voorziening, kunnen de accu's verder door het elektroblok worden geladen, ook als de accu-scheidingsschakelaar is uitgeschakeld.

Hetzelfde geldt ook bij het laden via zonnepanelen of brandstofcel.

8.4.2 Accu-keuzeschakelaar

- ▶ Als de accu-keuzeschakelaar verkeerd is ingesteld, kan zich knalgas vormen. Explosiegevaar!

- ▷ Door een verkeerde stand van de accu-keuzeschakelaar kan de woonruimteaccu beschadigd worden.
- ▷ De fabrieksinstelling van de accu-keuzeschakelaar niet veranderen.

8.4.3 Accubewaking

- ▷ Een ontladen woonruimteaccu zo snel mogelijk weer volledig laden.

De accubewaking in het elektroblok bewaakt de spanning in de woonruimteaccu.

Als de accuspanning onder 10,5 V daalt, schakelt de accubewaking in het elektroblok alle 12-V-verbruikers uit.

Maatregelen:

- Alle elektrische verbruikers die niet strikt noodzakelijk zijn met hun schakelaar uitschakelen.
- Indien nodig met de hoofdschakelaar 12 V de 12-V-voorziening voor kortstondig bedrijf inschakelen. Dit is echter alleen mogelijk, wanneer de accuspanning boven 11 V ligt. Ligt de spanning daaronder, kan de 12-V-voorziening pas weer worden ingeschakeld als de woonruimteaccu werd opgeladen.

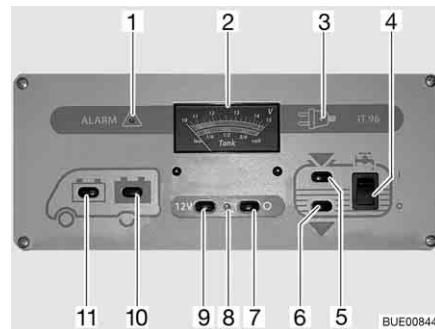
8.4.4 Acculading

Als de voertuigmotor draait, worden de woonruimteaccu en de startaccu door een relais in het elektroblok aaneengeschakeld en de voertuigdynamo bijgeladen. Als de voertuigmotor is uitgeschakeld, worden de accu's automatisch door het elektroblok weer van elkaar gescheiden. Daardoor wordt voorkomen dat de startaccu door elektrische verbruikers in de woonruimte wordt ontladen. Daardoor ontstaan er geen problemen bij het starten van het voertuig. De poolspanning van de woonruimteaccu, resp. de startaccu kan op het paneel worden afgelezen.

Als het voertuig op de 230-V-voorziening is aangesloten, worden de woonruimteaccu en de startaccu via de laadmodule in het elektroblok bijgeladen. De startaccu wordt hierbij alleen met een druppellading geladen. De laadstroom wordt aan de laadtoestand van de accu aangepast. Daardoor is overladen niet mogelijk.

Om de volle capaciteit van de laadmodule in het elektroblok te gebruiken, dienen alle elektrische verbruikers tijdens het laden uitgeschakeld te worden.

8.5 Paneel IT 96-2

Afb. 98 Paneel IT 96-2

- 1 Waarschuwingslicht "ALARM" voor woonruimteaccu
- 2 Indicatie-instrument V/tank
- 3 230-V-controlelicht
- 4 Wipschakelaar voor waterpomp Aan/Uit
- 5 Schakelaar voor opvragen van het peil in de watertank
- 6 Schakelaar voor opvragen van het peil in de afvalwatertank
- 7 Hoofdschakelaar 12 V UIT
- 8 12-V-controlelicht
- 9 Hoofdschakelaar 12 V AAN
- 10 Schakelaar voor opvragen van de accuspanning van de woonruimteaccu
- 11 Schakelaar voor opvragen van de accuspanning van de startaccu

8.5.1 Hoofdschakelaar 12 V

De hoofdschakelaar 12 V (Afb. 98,7 en 9) schakelt het paneel en de 12-V-voorziening van de woonruimte aan en uit.

Uitzondering: Afhankelijk van het model blijven verwarming, basisverlichting (verlichting in het ingangsbereik), opstap en reserve 4 en een koelkast met automatisch energiekeuze-systeem (AES) bedrijfsklaar.

Inschakelen: ■ Schakelaar (Afb. 98,9) indrukken "12 V": De 12-V-voorziening van de woonruimte is ingeschakeld. Het controlelicht (Afb. 98,8) licht groen op.

Uitschakelen: ■ Schakelaar (Afb. 98,7) indrukken "0": De 12-V-voorziening van de woonruimte is uitgeschakeld. Het controlelicht (Afb. 98,8) gaat uit.

- ▷ Bij het verlaten van het voertuig de 12-V-voorziening via het paneel uitschakelen. Zo kan een onnodige ontlading van de woonruimteaccu worden vermeden.
- ▷ Verbruikers als regelapparaten (bijv. zonneregelaar, ijs-ex of paneel) of inbouwapparatuur (bijv. verwarming, koelkast of opstap) halen verder stroom van de accucapaciteit, ook wanneer de 12-V-voorziening op het paneel is uitgeschakeld. Daarom de woonruimteaccu met de schakelaar op het elektroblok loskoppelen van het 12-V-boordnet, als het voertuig langere tijd niet wordt gebruikt.

8.5.2 Indicatie-instrument V/tank voor accuspanning en water- of afvalwaterhoeveelheid

Accuspanning Met het indicatie-instrument V/tank kan de accuspanning van de startaccu of de woonruimteaccu worden getoond.

Bij het indicatie-instrument V/tank (Afb. 98,2) letten op de bovenste schaalverdeling. Het indicatie-instrument wordt automatisch verlicht, zodra een schakelaar wordt ingedrukt.

- Indicaties:*
- Schakelaar (Afb. 98,11) indrukken "": De accuspanning van de startaccu wordt getoond.
 - Schakelaar (Afb. 98,10) indrukken "": De accuspanning van de woonruimteaccu wordt getoond.

De volgende tabellen helpen u de op paneel IT 96 getoonde accuspanning van de woonruimteaccu juist te interpreteren.

Diepontlading dreigt (accu-alarm)

Accuspanning (waarden bij lopende werking)	Rijden (voertuig rijdt, geen 230-V-aansluiting)	Accugebruik (voertuig staat stil, geen 230-V-aansluiting)	Netgebruik (voertuig staat stil, 230-V-aansluiting)
11 V of minder ¹⁾	12-V-boordnet overbelast	Indien verbruikers uitgeschakeld: Accu leeg	12-V-boordnet overbelast
	Accu wordt door de dynamo niet geladen, regelaar van de dynamo defect	Indien verbruikers ingeschakeld: Accu overbelast	Accu wordt door het elektroblok niet geladen, elektroblok defect
11,5 V tot 13,2 V	12-V-boordnet overbelast ²⁾	Normaal bereik	12-V-boordnet overbelast ²⁾
	Accu wordt door de dynamo niet geladen, regelaar van de dynamo defect		Accu wordt door het elektroblok niet geladen, elektroblok defect
13,3 V tot 13,7 V	Accu wordt geladen (hoofdlading)	Treedt slechts kortdurend na het laden op	Accu wordt geladen (hoofdlading)
13,8 V tot 14,4 V	Accu wordt geladen (druppellading)	–	Accu wordt geladen (druppellading)
Meer dan 14,5 V	Accu wordt overladen, regelaar van de dynamo defect	–	Accu wordt overladen, elektroblok defect

¹⁾ Accubewaking schakelt alle verbruikers uit (bij 10,5 V).

²⁾ Indien de spanning dit bereik meerdere uren niet overschrijdt.

Waarden voor rustspanning	Laadtoestand van de accu
Minder dan 11 V	Diepontladen
12,0 V	0 %
12,2 V	25 %
12,3 V	50 %
12,5 V	75 %
Meer dan 12,8 V	100 %

- ▷ Langere diepontlading beschadigt de accu onherstelbaar.

- ▷ De rustspanning het beste meerdere uren na de laatste lading (bijv. 's ochtends) en niet direct na het stroomverbruik meten.

Waterhoeveelheid/ afvalwaterhoeveelheid

Met het indicatie-instrument V/tank kan de waterhoeveelheid of de afvalwaterhoeveelheid worden getoond.

Bij het indicatie-instrument V/tank (Afb. 98,2) letten op de onderste schaalverdeling. Het indicatie-instrument wordt automatisch verlicht, zodra een schakelaar wordt ingedrukt.

Indicaties:

- Schakelaar (Afb. 98,5) indrukken "": De waterhoeveelheid wordt getoond.
- Schakelaar (Afb. 98,6) indrukken "": De afvalwaterhoeveelheid wordt getoond.

- ▷ Tankpeil slechts kort aflezen. Als de indicatie langere tijd ingeschakeld blijft, kunnen de meetvoelers beschadigd raken.

8.5.3 Schakelaar voor waterpomp

Inschakelen:

- Wipschakelaar (Afb. 98,4) boven indrukken "I": De watervoorziening is ingeschakeld.

Uitschakelen:

- Wipschakelaar (Afb. 98,4) beneden indrukken "O": De watervoorziening is uitgeschakeld.

- ▷ Als het voertuig niet op de 230-V-voorziening is aangesloten en de waterpomp langere tijd niet wordt gebruikt: Stroomvoorziening van de waterpomp uitschakelen. Het pomprelais verbruikt per dag ongeveer 4 Ah stroom.

8.5.4 Accu-alarm voor woonruimteaccu

Het rode waarschuwingslicht "ALARM" (Afb. 98,1) knippert zodra de spanning van de woonruimteaccu (meting bij lopende werking) minder dan 11 V bedraagt en daardoor diepontlading dreigt op te treden.

- ▷ Diepontlading is schadelijk voor de accu.

- ▷ Als de accuspanning onder 10,5 V daalt, schakelt de accubewaking in het elektroblok alle 12-V-verbruikers uit. De accu-scheidingsschakelaar activeert.

Maatregelen:

- Bij accu-alarm verbruikers uitschakelen en woonruimteaccu laden, ofwel door te rijden of door aansluiting op een 230-V-voorziening.

8.5.5 12-V-controlelicht

Het 12-V-controlelicht (Afb. 98,8) licht op, als de hoofdschakelaar 12 V (Afb. 98,9) is ingeschakeld.

8.5.6 230-V-controlelicht

Het gele 230-V-controlelicht (Afb. 98,3) licht op, als aan de ingang van het elektroblok netspanning aanwezig is.

- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

8.6 Zonnepanelen (speciale uitvoering)

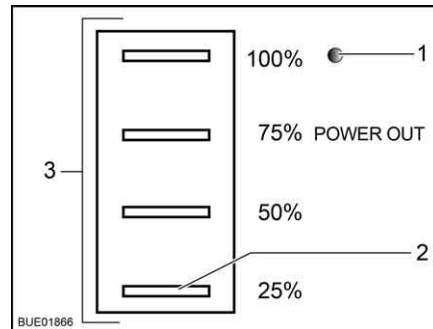
- ▷ De zonnecollectors (zonnecelmodule) beschermen tegen mechanische belasting.

- ▷ De zonnepanelen leveren bij maximale zoninstraling de hoogste stroom.
- ▷ Zorg ervoor dat de zonnecollectors (zonnecelmodule) direct zonlicht kunnen ontvangen.
- ▷ Onder bomen en bruggen is de zoninstraling geringer dan op een open plek.
- ▷ Dekzeilen belemmeren de zoninstraling.
- ▷ Collectoroppervlakken altijd vrijhouden van vuil.
- ▷ Neem ook de gebruiksaanwijzing van de fabrikant in acht.

De zonnepanelen dienen voor milieuvriendelijke en net-onafhankelijke spanningsvoeding. Zij zetten energie uit de zoninstraling om in elektrische spanning. De zonnepanelen leveren stroom, waarmee de accu extra kan worden geladen en de verbruikers kunnen worden verzorgd.

In de zonneregelaar zijn beveiligingen tegen overlading en diepontlading geïntegreerd.

Afb. 99 Statusweergave zonneregeelaar

Vier LED-lampjes (Afb. 99,3) duiden de actuele operationele toestand aan. Een ander LED-lampje (Afb. 99,1) toont aan of er uitgangsspanning is.

LED	Toestand	Betekenis
LED-lampjes operationele toestand (Afb. 99,3)	Knipperen cyclisch	Accu wordt geladen
	Branden	Accu is volledig geladen
LED 25 % (Afb. 99,2)	Knippert	Accu is diep ontladen
LED uitgangsspanning (Afb. 99,1)	Brandt	Uitgangsspanning is aanwezig
	Brandt niet	Uitgangsspanning is niet aanwezig

8.7 230-V-boordnet

- ▶ Alleen vaklieden aan de elektrische installatie laten werken.
- ▶ De elektrische installatie van het voertuig elke drie jaar door een geautoriseerde vakman laten controleren. Bij veelvuldig gebruik van het voertuig wordt een jaarlijkse controle aanbevolen.

Het 230-V-boordnet verzorgt:

- de contactdozen met randaarde voor apparaten met maximaal 16 A
- de koelkast
- het elektroblok
- het extra laadapparaat
- de klimaatregeling

De elektrische verbruikers, die op het 12-V-boordnet van de woonruimte aangesloten zijn, worden door de woonruimteaccu van spanning voorzien.

Het voertuig zo vaak mogelijk op een externe 230-V-voorziening aansluiten. Daarbij laadt de laadmodule in het elektroblok automatisch de woonruimteaccu. Bovendien wordt de startaccu met een druppellading van ca. 2 A geladen.

Al naargelang de uitrusting zijn de klimaatregeling en andere extra apparaten beveiligd door een eigen beveiligingsautomaat (16 A).

8.7.1 230-V-aansluiting

- ▷ Overspanning kan de aangesloten apparaten beschadigen. Oorzaken van overspanning kunnen zijn blikseminslag, onregelmatige spanningsbronnen (bijv. benzinegeneratoren) of stroomaansluitingen op veerboten.

Eisen m.b.t. de 230-V-aansluiting

- De aansluitkabel, de stekkerverbindingen aan de voorzieningsplaats en de stekkerverbinding aan het voertuig moeten voldoen aan IEC 60309. De in de handel gebruikelijke benaming voor de stekkerverbindingen is "CEE blauw".
- Snoer met rubber mantel H07RN-F met een leidingdiameter van tenminste 2,5 mm² en een lengte van maximaal 25 m gebruiken.
- Stekkerverbindingen met randaarde (Schuko) zijn niet toegestaan. Het tussenschakelen van CEE/randaarde-adapters is eveneens niet toegestaan.

8.7.2 230-V-voorziening aansluiten

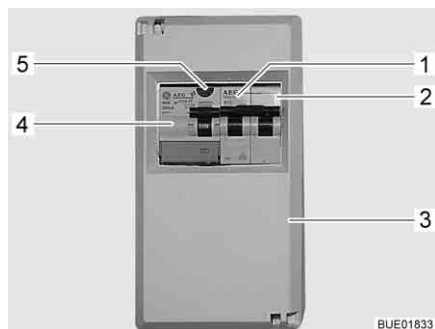

- ▶ De externe 230-V-voorziening moet beveiligd zijn met een aardlekschakelaar (FI-schakelaar, 30 mA).
- ▶ De kabel moet volledig van de kabelhaspel afgewikkeld zijn om oververhitting te voorkomen.
- ▶ Bij twijfel of indien de 230-V-voorziening niet beschikbaar of defect is, contact opnemen met de gebruiker van de voorzieningsinstallatie.

- ▷ De 230-V-aansluiting is in het voertuig met een aardlekschakelaar (FI-schakelaar) uitgerust.
- ▷ Voor de aansluitpunten op campings (campingverdelers) zijn aardlekschakelaars (FI-schakelaars, 30 mA) voorgeschreven.

Het voertuig kan op een externe 230-V-voorziening worden aangesloten.

Afb. 100 230-V-zekeringenkast met beveiligingsautomaat en FI-schakelaar

Afb. 101 230-V-aansluiting op het voertuig

Voertuig aansluiten:

- Controleren of het stroomvoorzieningsapparaat met betrekking tot de aansluiting, spanning, frequentie en stroom geschikt is.
- Controleren of de kabels en aansluitingen geschikt zijn.
- Stekkerverbindingen en kabels op zichtbare beschadigingen controleren.
- Beveiligingsautomaat (Afb. 100, 1 en 2) in de zekeringenkast (Afb. 100, 3) uitschakelen.
- Afdekking van de 230-V-aansluiting op het voertuig openen (Afb. 101) en stekkerverbinding aansluiten. Controleren of de vergrendelnok van de veergespannen klapdeksel vergrendeld is.

Aardlekschakelaar controleren:

- Stekker van de aansluitkabel in de contactdoos van het stroomvoorzieningsapparaat steken. Controleren of de vergrendelnok van de veerge-spannen klapdeksel vergrendeld is.
- Beveiligingsautomaat in de zekeringenkast inschakelen.
- Als het voertuig op de 230-V-voorziening aangesloten is, dan moet de testknop (Afb. 100,5) van de aardlekschakelaar (FI-schakelaar) (Afb. 100,4) in de zekeringenkast (Afb. 100,3) worden ingedrukt. De aardlekschakelaar moet activeren.
- De aardlekschakelaar weer inschakelen.

Verbinding loskoppelen:

- De beveiligingsautomaten (Afb. 100,1 en 2) in de zekeringenkast (Afb. 100,3) uitschakelen.
- De vergrendelnok aan het stroomvoorzieningsapparaat losmaken en de stekker van de aansluitkabel uit de contactdoos trekken.
- De vergrendelnok aan het voertuig losmaken, de stekerverbinding los-trekken en de afdekking van de 230-V-aansluiting sluiten.

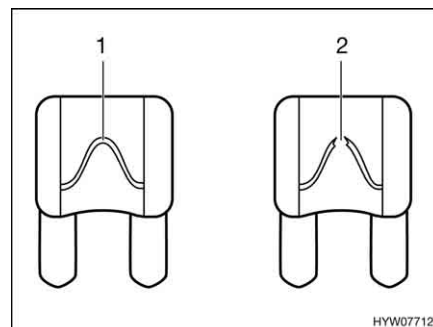
8.8 Zekeringen

- ▶ Defecte zekeringen alleen vervangen, als de foutoorzaak bekend en verholpen is.
- ▶ Defecte zekeringen alleen vervangen als de stroomvoorziening is uitge-schakeld.
- ▶ Zekeringen nooit overbruggen of repareren.
- ▶ Defecte zekeringen altijd vervangen door een nieuwe zekering met dezelfde zekeringswaarden.

8.8.1 Zekeringen 12 V

De verbruikers die in de woonruimte op de 12-V-voorziening zijn aangesloten, zijn beveiligd door aparte zekeringen. De zekeringen zijn toegankelijk in de bestuurderscabine, bij de accu's, op of bij het elektroblok en aan de inbouw-apparatuur.

- 1 Onbeschadigd zekeringselement
- 2 Onderbroken zekeringselement

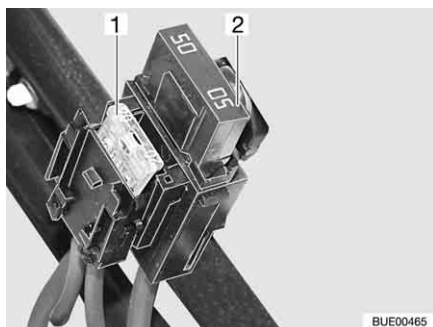
Afb. 102 Zekering 12 V

Een intacte 12-V-zekering is aan het onbeschadigde zekeringselement (Afb. 102,1) zichtbaar. Als het zekeringselement onderbroken is (Afb. 102,2) de zekering vervangen.

Om de zekeringen te vervangen werking, waarde en kleur van de betreffende zekeringen ontlenen aan de navolgende gegevens. Bij vervangen van de zekeringen uitsluitend platte zekeringen met de waarden gebruiken die hierna staan vermeld.

Zekeringen aan de startaccu

De zekeringen zijn in de buurt van de startaccu ingebouwd. De startaccu is op de vloer tussen de stoelen in de bestuurderscabine onder een afdekking toegankelijk.

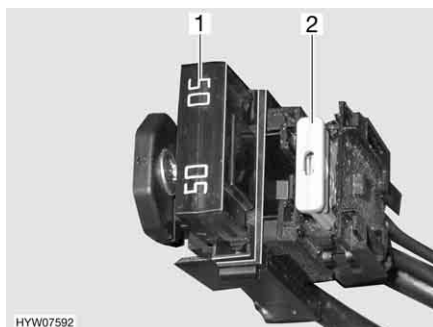

- 1 Platte zekering 20 A/geel
(voor koelkast)
- 2 Platte Jumbo-zekering 50 A/rood

Afb. 103 Zekeringen aan de startaccu

Zekeringen aan de woonruimteaccu

De zekeringen zijn naast de woonruimteaccu ingebouwd.

- 1 Platte Jumbo-zekering 50 A/rood
(voor elektroblok)
- 2 Platte zekering 2 A/grijs
(voor accuvoeler woonruimteaccu)

Afb. 104 Zekeringen aan de woonruimteaccu

Zekeringen aan de relaisbox AD01

In een van beide stoelconsoles is een relaisbox (AD01) ingebouwd. De relaisbox dient ervoor om de niet door het basisvoertuig beschikbaar gestelde signalen voor de chassisverlichting te genereren. De relaisbox is universeel inzetbaar.

De door ons gebruikte schakeling kan van de door de fabrikant aangebrachte schakeling afwijken. Daardoor kan de schakeling ook van de weergave op het typeplaatje van de relaisbox, dat de fabrikant heeft aangebracht, afwijken.

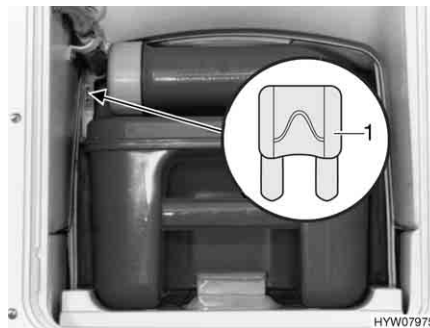
Ze-nr	Functie	Waarde/kleur
B2	Kl. 15 (contact Aan)	15 A blauw
B3	Kl. 30 (permanent plus)	15 A blauw
B5	D+ signaal	Interne polyswitch (2 A)
B6	Reserve	15 A blauw
B7	Contourlampen voor (wt/rood)	5 A lichtbruin

Zekeringen aan het elektroblok (EBL 99)

Functie	Waarde/kleur
Interne laadmodule	20 A geel
Compressor-/AES-koelkast	20 A geel
Verwarming	10 A rood
Basisverlichting/opstap, elektrisch/radio	25 A wit
Reserve 4	25 A wit
Reserve 3	20 A geel
Reserve 2	15 A blauw
Reserve 1	15 A blauw
Zon	15 A blauw
Reserve 5	15 A blauw
Reserve 6	15 A blauw
Extra laadapparaat	20 A geel
Circuit 1	10 A rood
Circuit 2	10 A rood
TV	10 A rood
Pomp voor water	5 A lichtbruin

Zekering van het Thetford-toilet (zwenkbaar toilet)

De zekering bevindt zich in het behuizingsframe van de Thetford-cassette.

1 Platte zekering 3 A/violet

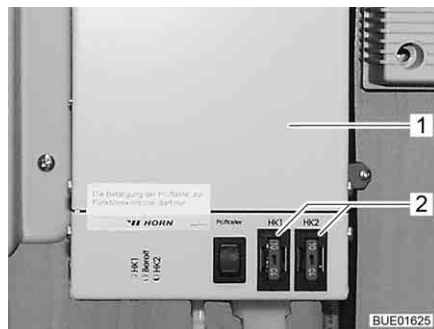
Afb. 105 Zekering van het Thetford-toilet

Vervangen:

- Het luik voor de Thetford-cassette buiten aan het voertuig openen.
- De Thetford-cassette er volledig uittrekken.
- De zekering (Afb. 105,1) vervangen.

Zekering van de verwarming voor afvalwaterleidingen

De zekeringen bevinden zich op de regelaar (Afb. 106,1).

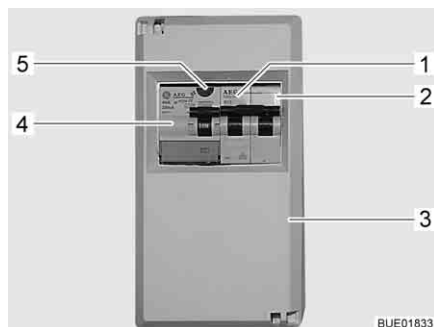
Afb. 106 Regelaar verwarming voor afvalwaterleidingen

- Vervangen:
- Verwarming uitschakelen
 - De zekering (Afb. 106,2) vervangen.

8.8.2 Zekering 230 V

- ▷ De aardlekschakelaar bij elke aansluiting aan de 230-V-voorziening, minstens echter om de 6 maanden controleren.

Afb. 107 230-V-zekeringenkast met beveiligingsautomaat en FI-schakelaar

Een aardlekschakelaar (FI-schakelaar) (Afb. 107,4) in de zekeringenkast (Afb. 107,3) beveiligd het volledige voertuig tegen lekstroom (0,03 A).

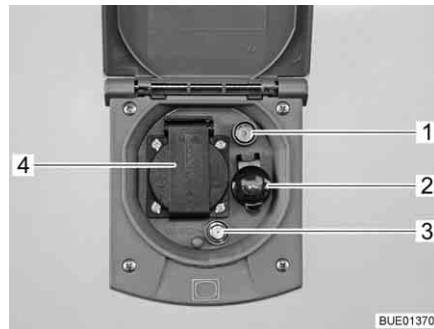
De nageschakelde beveiligingsautomaat (10 A) (Afb. 107,2) beveiligd de 230-V-contactdoos, het stroomvoorzieningsapparaat, het extra laadapparaat en de koelkast.

Bij voertuigen met speciale uitvoering, bijv. klimaatregeling, beveiligd een extra beveiligingsautomaat (16 A) (Afb. 107,1) het apparaat.

Inbouwplaats Zie hoofdstuk 16.

- Aardlekschakelaar controleren:**
- Als het voertuig aan de 230-V-voorziening is aangesloten, testknop (Afb. 107,5) indrukken. De aardlekschakelaar (FI) moet activeren.

8.9 Buitencontactdoos (speciale uitvoering)

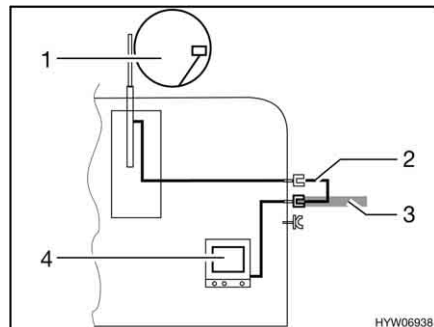
- 1 TV-contactdoos
- 2 12-V-contactdoos
- 3 SAT-contactdoos
- 4 230-V-contactdoos

Afb. 108 Buitencontactdoos

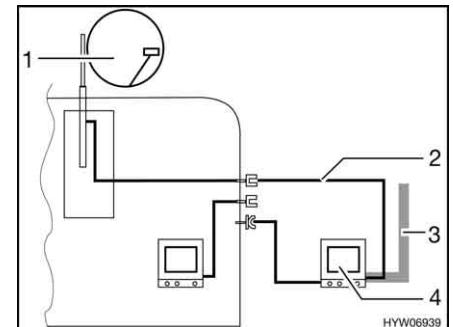
Met de 230-V-contactdoos en de 12-V-contactdoos kunnen elektrische apparaten in de voortent gebruikt worden.

Aansluitmogelijkheden

De TV-contactdoos en de SAT-contactdoos bieden meerdere mogelijkheden voor het gebruik van de TV:

Afb. 109 TV in het voertuig

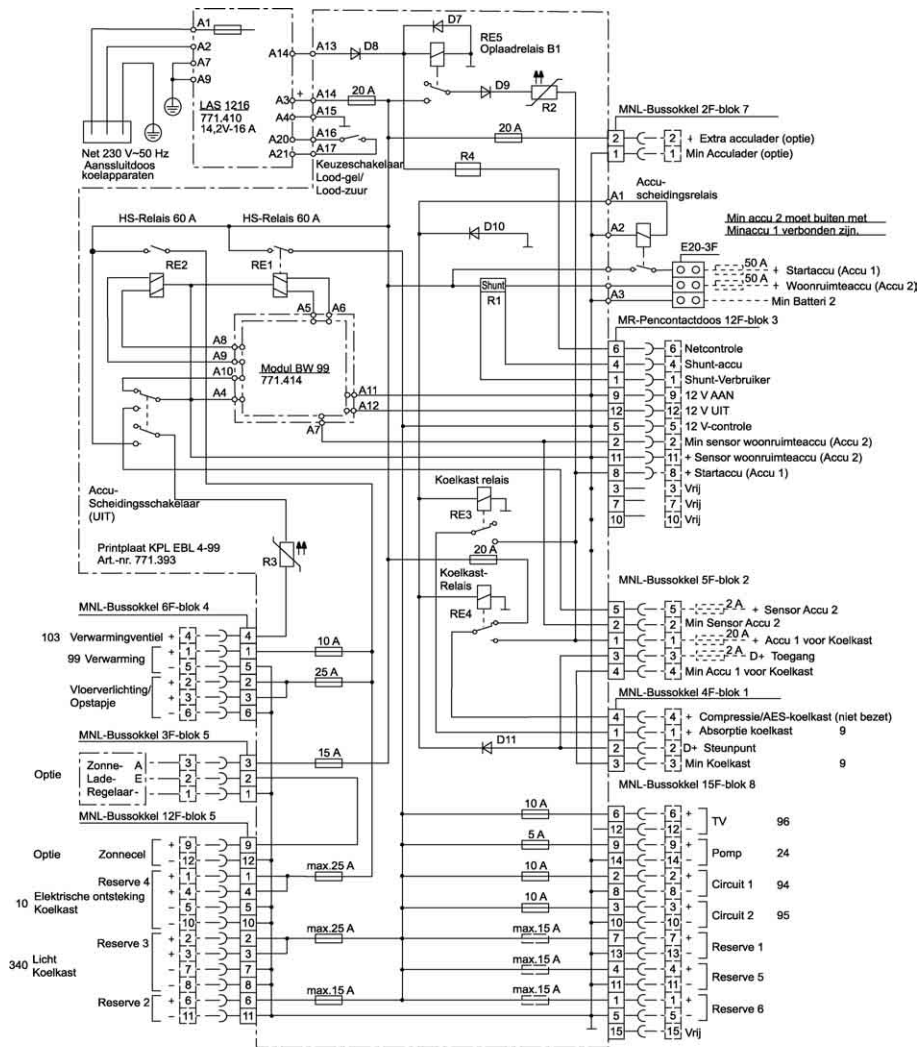

Afb. 110 TV in de voortent

- TV in het voertuig (Afb. 109,4): Aansluiting aan dakantenne (Afb. 109,1) met verbindingkabel (Afb. 109,2)
- TV in het voertuig (Afb. 109,4): Aansluiting aan externe antenne (Afb. 109,3)
- TV in de voortent (Afb. 110,4): Aansluiting aan dakantenne (Afb. 110,1) met verbindingkabel (Afb. 110,2)
- TV in de voortent (Afb. 110,4): Aansluiting aan externe antenne (Afb. 110,3)

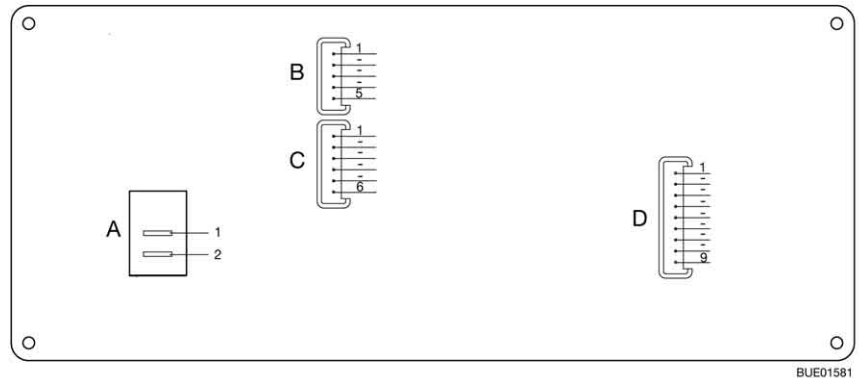
8.10 Stroomschema's

8.10.1 Stroomschema's binnen

BUE00746

Afb. 111 Stroomschema binnen (EBL 99)

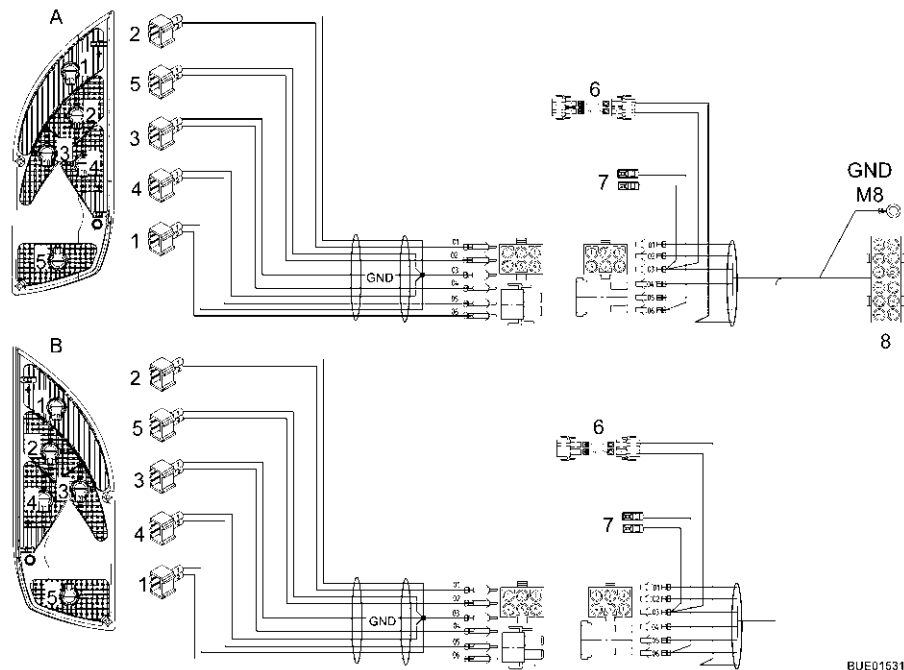

BUE01581

Afb. 112 Aansluitschema paneel (IT 96-2)

A	2 x AMP insteekklemmen 4,8 x 0,8
1	+ 12 V
2	Pomp
B	Lumberg MSFQ 5-voudig
1	Vol
2	3/4
3	1/2
4	1/4
5	Basis afvalwatertank
C	Lumberg MSFQ 6-voudig
1	Vol
2	3/4
3	1/2
4	1/4
5	Basis watertank
6	n. c.
D	Lumberg MSFQ 9-voudig
1	12-V-controle
2	Hoofdschakelaar 12 V Uit
3	Hoofdschakelaar 12 V Aan
4	+ Startaccu 12 V
5	+ Sensor woonruimteaccu
6	Min sensor woonruimteaccu
7	230-V-controle
8	n. c.
9	n. c.

8.10.2 Stroomschema buiten

Afb. 113 Stroomschema buiten

▷ Bij tweepolige stekkers is pen 1 altijd GND, op pen 2 zit het functiesignaal.

A (linkerkant)

Pos.	Funcie	Kabel	Stekkerpen
1	Achterlicht	Grijs	06
2	Richtingaanwijzer links	Geel	01
3	Achteruitrijlicht	Violet 1,5	04
4	Remlicht	Rood	05
5	Mistlamp achter	Blauw	02
-	Massa (GND)	Wit	03
6	Derde remlicht	-	-
7	Kentekenverlichting	-	-
8	Stekker Fiat 12-polig	-	-

B (rechterkant)

1	Achterlicht	Bruin	06
2	Richtingaanwijzer rechts	Groen	01
3	Achteruitrijlicht	Violet 1,5	04
4	Remlicht	Oranje	05
5	Mistlamp achter	Violet 0,5	02
-	Massa (GND)	Wit	03
6	Derde remlicht	-	-
7	Kentekenverlichting	-	-
8	Stekker Fiat 12-polig	-	-

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de inbouwapparatuur van het voertuig. De instructies hebben alleen betrekking op de bediening van de inbouwapparatuur.

Verdere informatie over de inbouwapparatuur kunt u in de gebruiksaanwijzingen van de inbouwapparatuur vinden, die apart bij het voertuig zijn meegeleverd.

De instructies hebben betrekking op:

- de verwarming
- de boiler
- de klimaatregeling
- het gaskooktoestel
- de afzuigkap
- de koelkast

9.1 Algemeen

- ▷ De warmtewisselaar van de heteluchtverwarming Truma moet na 30 jaar worden vervangen. De warmtewisselaar van de warmwaterverwarming Alde moet na 10 jaar worden vervangen. Alleen de fabrikant van de verwarming of een erkende werkplaats mag de warmtewisselaar vervangen. De gebruiker van de verwarming moet voor de vervanging zorgen.
- ▷ Uit veiligheidsoverwegingen moeten reserveonderdelen voor verwarmingsapparaten beantwoorden aan de opgaves van de producent en door hem als reserveonderdeel zijn toegelaten. Deze reserveonderdelen mogen alleen door de producent van het apparaat of een erkende werkplaats worden ingebouwd.

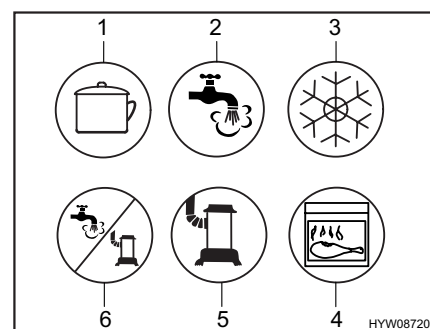

- ▷ Nadere informatie kan worden ontleend aan de aparte gebruiksaanwijzing van het betreffende inbouwapparaat.

In het voertuig zijn al naargelang uitvoering de inbouwapparaten verwarming, klimaatregeling, boiler, kookplaat en koelkast ingebouwd.

In deze gebruiksaanwijzing worden alleen de bediening en de bijzonderheden van de inbouwapparatuur beschreven.

Voor ingebruikname van een op gas werkend inbouwapparaat de hoofdafsluitkraan op de gasfles en de desbetreffende gasafsluitkraan openen.

- 1 Kookplaat
- 2 Warm water
- 3 Koelkast
- 4 Bakoven/grill
- 5 Verwarming
- 6 Warmwater/verwarming

Afb. 114 Symbolen van de gasafsluitkranen

9.2 Verwarming en boiler

De verwarming kan gebruikt worden om zowel het interieur van het voertuig te verwarmen (door verwarming van de lucht in de ruimte), als het warmwater (boilerfunctie). De volgende instructies gelden ook wanneer de verwarming alleen als boiler wordt gebruikt.

- ▶ Gas wegens explosiegevaar nooit onverbrand laten uitstromen.
- ▶ Bij het tanken, op veerboten en in de garage de verwarming nooit in gasgebruik laten werken. Explosiegevaar!
- ▶ In gesloten ruimtes (bijv. garages) de verwarming nooit op gas laten werken. Vergiftigings- en verstikkingsgevaar!
- ▶ De gasafvoerschoorsteen niet afsluiten of dichtbouwen.
- ▶ De ruimte achter de verwarming niet als opbergruimte gebruiken.
- ▶ Het water in de boiler kan tot 65 °C worden verwarmd. Gevaar voor brandwonden!

- ▷ Boiler nooit aanzetten zonder waterinhoud.
- ▷ Boiler bij vorstgevaar leegmaken, als de boiler niet in gebruik is.
- ▷ Boiler uitsluitend met maximale temperatuurinstelling gebruiken als er veel warm water nodig is. Hierdoor wordt de boiler beschermd tegen verkalking.
- ▷ De circulatieluchtventilator schakelt automatisch in, als de heteluchtverwarming in gebruik wordt genomen, en blijft continu in bedrijf. Daardoor wordt de woonruimteaccu extreem belast, als het voertuig niet op een externe 230-V-voorziening is aangesloten. Houdt er rekening mee, dat de woonruimteaccu maar een beperkte energievoorraad heeft.

- ▷ Het water uit de boiler niet als drinkwater gebruiken.
- ▷ De heteluchtverwarming kan ook worden gebruikt wanneer de boiler leeg is.
- ▷ Wanneer de stroomvoorziening naar de verwarming is onderbroken, moet de tijd opnieuw worden ingevoerd.

Eerste ingebruikname

Bij de eerste ingebruikname van de verwarming treedt er kortstondig een lichte rook- en geurhinder op. Onmiddellijk de verwarming met de bedieningschakelaar op de hoogste stand zetten. Ramen en deuren openen en goed ventileren. Rook en geur verdwijnen na korte tijd vanzelf.

9.2.1 Modeluitvoeringen met gasafvoerschoorsteen aan de rechter voertuigkant

- ▶ Als de voortent is opgebouwd en de verwarming of de boiler in gasgebruik is ingeschakeld, kunnen de afvoergassen van het verwarmingstoestel of de boiler zich ophopen in de ruimte van de voortent. Verstikkingsgevaar! Zorgen voor een toereikende ventilatie.

9.2.2 Juist verwarmen

Afb. 115 Luchtuitstroomopening van de heteluchtverwarming

Verdeling van de hete lucht

In het voertuig zijn verschillende luchtuitstroomopeningen (Afb. 115) aangebracht. Buizen leiden de warme lucht naar de luchtuitstroomopeningen. De luchtuitstroomopeningen zo draaien, dat de warme lucht daar naar buiten gaat, waar het gewenst is. Om tocht te vermijden de luchtuitstroomopeningen op het dashboard sluiten en de luchtverdeling van het basisvoertuig op circulatielucht zetten.

Instelling van de luchtuitstroomopeningen

- Helemaal geopend: Volle warme luchtstroom
- Half of slechts gedeeltelijk geopend: Verminderde warme luchtstroom

Als er 5 luchtuitstroomopeningen volledig zijn geopend, dan komt er bij elke opening minder warme lucht naar buiten. Als er echter slechts 3 luchtuitstroomopeningen zijn geopend, dan stroomt uit elke opening meer warme lucht.

9.2.3 Heteluchtverwarming en boiler met digitaal bedieningspaneel CP plus

▷ Als de verwarming bij vorstgevaar niet wordt gebruikt, de boiler leegmaken.

Bedieningspaneel

Het bedieningspaneel bestaat uit twee gedeeltes:

- Display
- Bedieningstoetsen

- 1 Display
- 2 Draai-/drukknop
- 3 Toets Terug

Afb. 116 Bedieningspaneel

Na het inschakelen worden de laatst ingestelde waarden/werkingsparameters geactiveerd.

Als geen toets wordt ingedrukt, schakelt het bedieningspaneel na enkele minuten over naar een stand-bymodus.

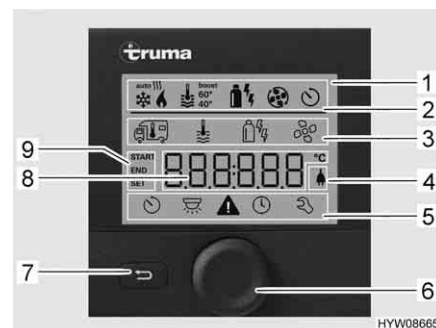
Wanneer de tijd is ingesteld, schakelt de weergave op het display in de stand-bymodus tussen tijd en ingestelde ruimtetemperatuur.

Na het uitschakelen kan de weergave op het bedieningspaneel vanwege het nalopen van de verwarming nog enkele minuten actief zijn.

Bedieningstoetsen

De bedieningstoetsen hebben de volgende functies:

Toets	Bediening	Functie
Draai-/drukknop (Afb. 116,2)	Naar rechts draaien	Menu wordt van links naar rechts doorlopen
		Waarden worden verhoogd
	Naar links draaien	Menu wordt van rechts naar links doorlopen
		Waarden worden verlaagd
Aantippen	Indrukken (3 seconden)	Geselecteerde waarde wordt opgeslagen
		Menupunt wordt geselecteerd voor het wijzigen van waarden (gekozen menupunt knippert)
Toets Terug (Afb. 116,3)	Indrukken	Uit een menupunt terugspringen, zonder waarden op te slaan

Afb. 117 Bedieningspaneel met aanduidingen

- 1 Indicatie
- 2 Statusregel
- 3 Bovenste menuregel
- 4 Aanduiding netspanning 230 V
- 5 Onderste menuregel
- 6 Draai-/drukknop
- 7 Toets terug
- 8 Weergavebereik instellingen en waarden
- 9 Aanduiding tijdschakelklok

Display

Het display bestaat uit vier gedeeltes:

- Statusregel (Afb. 117,2)
- Bovenste menuregel (Afb. 117,3)
- Weergavebereik (Afb. 117,8)
- Onderste menuregel (Afb. 117,5)

Bedieningspaneel in-/uitschakelen:

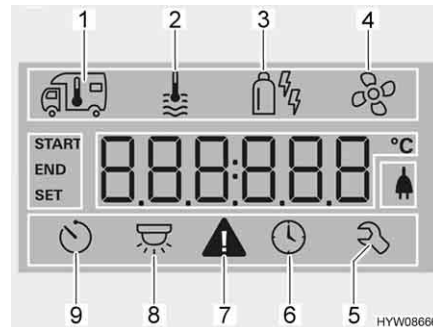
- Draai-/drukknop (Afb. 117,6) ca. 3 seconden lang indrukken. De beide menuregels (Afb. 117,3 en Afb. 117,5) worden weergegeven. Het eerste symbool knippert.

- ▷ Het bedieningspaneel in-/uitschakelen betekent eigenlijk schakelen tussen stand-bymodus en instelmodus. In de stand-bymodus worden de ingestelde ruimtetemperatuur en de tijd afwisselend weergegeven.

Instellingen uitvoeren:

- Draai-/drukknop (Afb. 117,6) draaien tot het gewenste menusymbool knippert.
- Draai-/drukknop indrukken.
- Draai-/drukknop draaien tot de gewenste waarde wordt weergegeven.
- Draai-/drukknop indrukken om de ingestelde waarde op te slaan. Als de oorspronkelijk ingestelde waarde toch niet gewijzigd moet worden: Toets Terug (Afb. 117,7) indrukken.

- 1 Verwarming
- 2 Warm water
- 3 Gebruikswijze
- 4 Ventilator
- 5 Servicemenu
- 6 Tijdschakelklok
- 7 Waarschuwingssymbool
- 8 Verlichting (hier niet gebruikt)
- 9 Tijd instellen

Afb. 118 Display

Verwarming inschakelen:

- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en de gasafsluitkraan "Verwarming/Boiler" openen.
- Draai-/drukknop (Afb. 117,6) draaien tot menusymbool Verwarming (Afb. 118,1) knippert.
- Draai-/drukknop indrukken.
- Draai-/drukknop draaien tot de gewenste waarde wordt weergegeven.
- Draai-/drukknop indrukken om de ingestelde waarde op te slaan. Het symbool in de statusregel (Afb. 117,2) knippert tot de ingestelde ruimtetemperatuur is bereikt. Als de oorspronkelijk ingestelde waarde toch niet gewijzigd moet worden: Toets Terug (Afb. 117,7) indrukken.

Verwarming uitschakelen:

- Temperatuurwaarde terugdraaien tot OFF wordt weergegeven. Draai-/drukknop indrukken om op te slaan.
- ▷ De gewenste ruimtetemperatuur kan ook in de stand-bymodus worden gewijzigd door de draai-/drukknop te verdraaien.

Warmwatervoorziening inschakelen:

- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en de gasafsluitkraan "Verwarming/Boiler" openen.
- Draai-/drukknop (Afb. 117,6) draaien tot menusymbool Warm water (Afb. 117,2) knippert.
- Draai-/drukknop indrukken.

- Draai-/drukknop draaien tot de gewenste waarde wordt weergegeven:
 - OFF: Warmwatervoorziening is uitgeschakeld.
 - 40°: Warm water wordt tot 40 °C verhit.
 - 60°: Warm water wordt tot 60 °C verhit.
 - BOOST: Snelle verwarming van warm water (boilerprioriteit) voor max. 40 minuten. Vervolgens wordt de watertemperatuur voor twee verwarmingscycli op de hogere stand (ongeveer 62 °C) gehouden.
- Draai-/drukknop indrukken om de ingestelde waarde op te slaan. Het symbool in de statusregel (Afb. 117,2) knippert tot de ingestelde warmwatertemperatuur is bereikt. Als de oorspronkelijk ingestelde waarde toch niet gewijzigd moet worden: Toets Terug (Afb. 117,7) indrukken.

Warmwatervoorziening uitschakelen:

- Draai-/drukknop draaien tot OFF wordt weergegeven. Draai-/drukknop indrukken om op te slaan.

Veiligheids-/aftapventiel

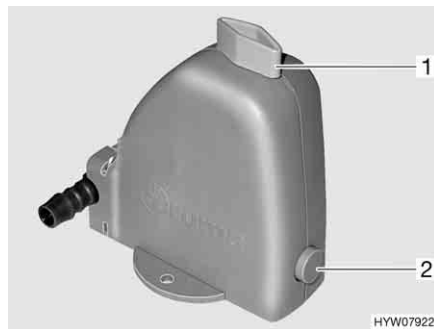
De boiler is uitgerust met een veiligheids-/aftapventiel (Afb. 119). Het veiligheids-/aftapventiel voorkomt, dat het water in de boiler bevroert als bij vorst de verwarming niet is ingeschakeld.

- ▷ Veiligheids-/aftapventiel openen en de boiler leegmaken, als het voertuig langere tijd niet wordt gebruikt.
- ▷ Bij temperaturen onder 2 °C gaat het veiligheids-/aftapventiel automatisch open. Pas wanneer de temperatuur bij het veiligheids-/aftapventiel boven 6 °C ligt, kan het veiligheids-/aftapventiel weer afgesloten worden.
- ▷ De waterpomp en de waterarmaturen zijn niet tegen vorst beschermd door het veiligheids-/aftapventiel.

- ▷ De aftapaansluiting van het veiligheids-/aftapventiel moet altijd vrij van verontreinigingen (bijv. bladeren, ijs) zijn.

Afb. 119 Veiligheids-/aftapventiel van de boiler

Inbouwplaats

Zie hoofdstuk 16.

Boiler vullen/leegmaken

De boiler wordt uit de watertank van water voorzien.

Boiler met water vullen:

- 12-V-voorziening op het paneel inschakelen.
- Veiligheids-/aftapventiel sluiten. Hiervoor de draaiknop (Afb. 119,1) dwars ten opzichte van het veiligheids-/aftapventiel draaien en de drukknop (Afb. 119,2) indrukken.
- Alle waterkranen op "Warm" zetten en openen. De waterpomp wordt ingeschakeld. De warmwaterleidingen worden gevuld met water.

- Waterkranen zolang geopend laten tot het water zonder luchtbelletjes uit de waterkranen stroomt. Alleen zo is gegarandeerd dat de boiler met water is gevuld.
- Alle waterkranen sluiten.

Boiler leegmaken:

- Warmwatervoorziening uitschakelen.
- Het veiligheids-/aftapventiel openen. Hiervoor de draaiknop (Afb. 119,1) parallel ten opzichte van het veiligheids-/aftapventiel draaien. De drukknop (Afb. 119,2) springt naar buiten. De boiler wordt via het veiligheids-/aftapventiel naar buiten toe afgetapt.
- Controleren, of het water uit de boiler volledig wegloopt (ca. 10 liter).

Gebruikswijze instellen:

- Draai-/drukknop (Afb. 117,6) draaien tot menusymbool Gebruikswijze (Afb. 118,3) knippert.
- Draai-/drukknop indrukken.
- Draai-/drukknop draaien tot de gewenste gebruikswijze wordt weergegeven:
 - Gasgebruik
 - Elektragebruik (900 W)
 - Elektragebruik (1800 W)
 - Gas- en elektragebruik (900 W)
 - Gas- en elektragebruik (1800 W)
- Draai-/drukknop indrukken om de ingestelde gebruikswijze op te slaan. Als de oorspronkelijk instelling toch niet gewijzigd moet worden: Toets Terug (Afb. 117,7) indrukken.

- ▷ Het 230-V-elektragebruik is alleen mogelijk, als het voertuig op de 230-V-voorziening is aangesloten.
- ▷ De capaciteitsstand bij het 230-V-elektragebruik zo kiezen dat deze met de beveiliging van de 230-V-aansluiting overeenkomt (900 W bij 3,9-A-zekering, 1800 W bij 7,8-A-zekering).

De combinatie van gasgebruik en 230-V-elektragebruik verkort de verwarmingstijd van het voertuig.

Ventilator instellen:

- Draai-/drukknop (Afb. 117,6) draaien tot menusymbool Ventilator (Afb. 118,4) knippert.
- Draai-/drukknop indrukken.
- Draai-/drukknop draaien tot de gewenste waarde wordt weergegeven:
 - OFF: Ventilator is uitgeschakeld.
 - VENT: Circulatielucht
 - ECO: Lage ventilatorstand
 - HIGH: Hoge ventilatorstand
 - BOOST: Snelle ruimteverwarming. Boost is beschikbaar wanneer de huidige ruimtetemperatuur ten minste 10 °C onder de geselecteerde ruimtetemperatuur ligt.
- Draai-/drukknop indrukken om de ingestelde waarde op te slaan. Als de oorspronkelijk ingestelde waarde toch niet gewijzigd moet worden: Toets Terug (Afb. 117,7) indrukken.

- Tijdschakelklok instellen:*
- Draai-/drukknop (Afb. 117,6) draaien tot menusymbool Tijdschakelklok (Afb. 118,6) knippert.
 - Draai-/drukknop indrukken. De begintijd wordt weergegeven, de weergave van de uren knippert.
 - Draai-/drukknop draaien tot het uur van de gewenste begintijd wordt weergegeven.
 - Draai-/drukknop indrukken. De weergave van de minuten knippert.
 - Draai-/drukknop draaien tot de minuten van de gewenste begintijd worden weergegeven.
 - Draai-/drukknop indrukken.
 - Op dezelfde manier achterelkaar de uitschakeltijd, de gewenste ruimtemtemperatuur, warmwaterstand en ventilatorstand instellen.
 - Draai-/drukknop indrukken. De tijdschakelklok is geactiveerd. Het symbool Tijdschakelklok (Afb. 118,6) knippert wanneer de tijdschakelklok geprogrammeerd en actief is.

- ▷ Het servicemenu bevat elementen die meestal slechts één keer moeten worden ingesteld (taal, helderheid van achtergrond, kalibratie), en informatie voor servicepunten (versienummers).

Storingsindicatie

Bij een waarschuwing knippert het waarschuwingssymbool (Afb. 118,7). De verwarming blijft werken. Wanneer het slechts een tijdelijke storing betreft, gaat het waarschuwingssymbool vanzelf uit.

Bij een storing geeft het bedieningspaneel onmiddellijk de foutcode van de storing aan. De verwarming wordt uitgeschakeld. Draai-/drukknop indrukken om de verwarming opnieuw aan te zetten.

- ▷ Verdere informatie ontlene aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

9.2.4 Extra warmtewisselaar (speciale uitvoering)

- ▷ De ventilator aan de extra warmtewisselaar kan als ventilatie worden gebruikt.
- ▷ De verwarmingscapaciteit wordt traploos ingesteld.

De extra warmtewisselaar is ingebouwd in de zitkist.

Met de extra warmtewisselaar kan de woonruimte van het voertuig tijdens de rit extra worden verwarmd.

De extra warmtewisselaar is in het verwarmingscircuit van het basisvoertuig geïntegreerd en daarom alleen in gebruik als de voertuigmotor draait.

Afb. 120 Bedieningselementen extra warmtewisselaar

- Inschakelen:**
- De schuifregelaar (Afb. 120,1) van de doorstromingsregelaar tot de gewenste positie naar beneden draaien. Het watercircuit is open.
 - De ventilatorschakelaar (Afb. 120,2) van de circulatieluchtventilator met de klok mee draaien.
- Uitschakelen:**
- De ventilatorschakelaar (Afb. 120,2) op "O" draaien.
 - De schuifregelaar (Afb. 120,1) van de doorstromingsregelaar volledig naar boven schuiven.

9.2.5 Elektrische vloerverwarming (speciale uitvoering)

- ▶ Bij modellen met elektrische vloerverwarming mogen in geen geval gaten in de vloer geboord of schroeven ingedraaid worden. Let op met puntige voorwerpen. Gevaar voor een stroomschok of kortsluiting door beschadiging van een verwarmingsdraad.

- ▷ De transformator niet afdekken. Gevaar voor oververhitting!

- ▷ De elektrische vloerverwarming werkt alleen als het voertuig aan de 230-V-voorziening is aangesloten.
- ▷ De capaciteit van de elektrische vloerverwarming is niet voldoende om de woonruimte te verwarmen.

Afb. 121 Transformator voor de elektrische vloerverwarming

Afb. 122 Schakelaar voor de elektrische vloerverwarming

De transformator (Afb. 121,1) voor de elektrische vloerverwarming is al naargelang het model in de zitkist of in de bedkast ingebouwd.

- Inschakelen:*
- Het voertuig op de 230-V-voorziening aansluiten (zie hoofdstuk 8).
 - De wipchakelaar (Afb. 122,2) indrukken. Het controlelicht (Afb. 122,1) in de schakelaar brandt.

- Uitschakelen:*
- De wipchakelaar (Afb. 122,2) indrukken. Het controlelicht (Afb. 122,1) in de schakelaar gaat uit.

Na het uitschakelen blijft de vloer nog een tijdje warm door restwarmte.

Als de transformator overbelast wordt, spreekt de overbelastingsbeveiliging aan. De pen (Afb. 121,2) springt eruit.

- Overbelastingsbeveiliging inschakelen:*
- De pen (Afb. 121,2) aan de overbelastingsbeveiliging indrukken als de transformator is afgekoeld.

9.3 Klimaatregeling (speciale uitvoering)

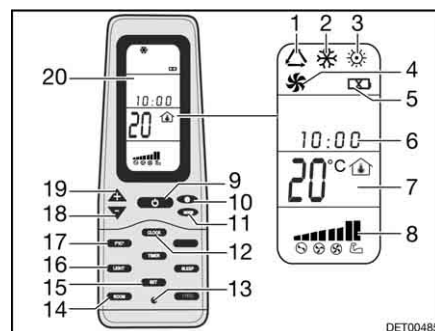
9.3.1 Dometic

- ▷ Als het apparaat in gebruik is, altijd ten minste één ventilatieklep openen.

- ▷ De verwarming van het voertuig kan in de winter door de klimaatregeling worden ondersteund, maar niet hierdoor worden vervangen.
- ▷ Neem ook de gebruiksaanwijzing van de fabrikant in acht.

Afb. 123 Afstandsbediening

- 1 Symbool gebruikswijze automatisch
- 2 Symbool gebruikswijze koud
- 3 Symbool gebruikswijze warm
- 4 Symbool gebruikswijze ventilatie
- 5 Symbool accu's ontladen
- 6 Tijd
- 7 Indicatie temperatuur
- 8 Indicatie ventilatiesnelheid
- 9 Toets ON/OFF
- 10 Toets ventilatiesnelheid
- 11 Toets gebruikswijze "MODE"
- 12 Toets tijd "CLOCK"
- 13 Toets Reset
- 14 Toets binnentemperatuurindicatie "ROOM"
- 15 Toets opslaan "SET"
- 16 Toets licht "LIGHT" (optie)
- 17 Toets wissel temperatuureenheid "F/C"
- 18 Toets temperatuurverlaging "-"
- 19 Toets temperatuurverhoging "+"
- 20 Display

Voor het uitvoeren van de aparte schakelcommando's de afstandsbediening altijd op de dakunit richten.

Gebruikswijzen De klimaatregeling heeft de volgende gebruikswijzen:

- Automatisch
- Ventilatie, handmatig
- Koeling, handmatig
- Verwarming, handmatig

- Inschakelen:*
- De toets ON/OFF (Afb. 123,9) indrukken.
 - De toets "Mode" (Afb. 123,11) net zo vaak indrukken, tot de gewenste bedrijfsmodus (Afb. 123,1, 2, 3 of 4) op het display (Afb. 123,20) wordt weergegeven.
 - Met de toetsen "+" (Afb. 123,19) en "-" (Afb. 123,18) de gewenste temperatuur instellen.
 - Met de toets ventilatorsnelheid (Afb. 123,10) de gewenste ventilatorstand kiezen.

- Uitschakelen:*
- De toets ON/OFF (Afb. 123,9) indrukken.

Afb. 124 Klimaatregeling (Dometic)

Lichtdiode De lichtdiode (LED) (Afb. 124,4) aan de dakunit (Afb. 124,1) duidt de gebruikswijze van de klimaatregeling aan:

Toestand LED	Betekenis
Uit	Klimaatregeling uit
Oranje	Klimaatregeling bedrijfsklaar
Groen	Klimaatregeling in gebruik
Rood (permanent)	230-V-stroomaansluiting ontbreekt
Rood (enkel knipperend)	Storing van de temperatuursensor binnen
Rood (dubbel knipperend)	Storing van de temperatuursensor buiten

Luchtstroom De luchtstroom kan in verschillende richtingen gestuurd worden. De verdeling van de luchtstroom naar voren of achteren is traploos instelbaar.

- Luchtstroom instellen:*
- De beide omkeerders (Afb. 124,3 en 5) in de gewenste stand zetten.
 - Draaiknop (Afb. 124,2) aan de schuifregelaar een kwartslag tegen de klok in draaien. De schuifregelaar voor de luchtverdeling is ontgrendeld.
 - De schuifregelaar naar voren of achteren in de gewenste stand schuiven. Die kant waaraan de schuifregelaar zich bevindt, wordt gesloten.
 - Draaiknop met de klok mee vastdraaien.

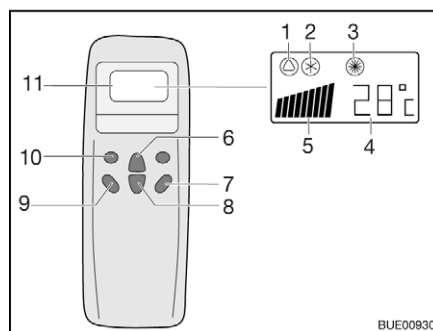
9.3.2 Telair

- ▷ Tussen het uitschakelen en het herinschakelen altijd ten minste 2 minuten wachten. Anders wordt de compressor beschadigd.
- ▷ Als het apparaat in gebruik is, altijd ten minste één ventilatieklep openen.

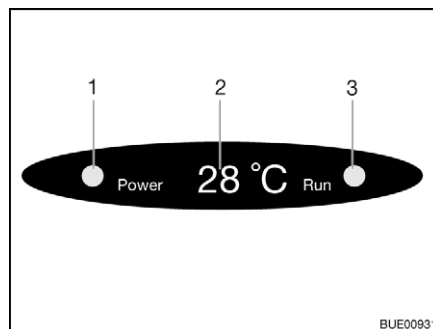

- ▷ De klimaatregeling is alleen actief, als het voertuig op een 230-V-voorziening is aangesloten.
- ▷ De verwarming van het voertuig kan in de winter door de klimaatregeling worden ondersteund, maar niet hierdoor worden vervangen.
- ▷ Na het inschakelen heeft de klimaatregeling ca. 3 minuten nodig, tot de compressor is gestart en koude of warme lucht zal afgeven.
- ▷ Neem ook de gebruiksaanwijzing van de fabrikant in acht.

- 1 Symbool automatisch
- 2 Symbool koeling
- 3 Symbool verwarming
- 4 Weergave temperatuur (ingesteld)
- 5 Indicatie ventilatiesnelheid
- 6 Toets temperatuurverhoging
- 7 Toets "ON/OFF"
- 8 Toets temperatuurverlaging
- 9 Toets ventilatortoerental
- 10 Toets bedrijfsmodus ("Mode")
- 11 Display

Afb. 125 Afstandsbediening

- 1 Controlelicht netaansluiting
- 2 Weergave temperatuur (actueel)
- 3 Controlelicht bedrijfsmodus
Groen: Koeling
Rood: Verwarming

Afb. 126 Weergave op de diffusor

Voor het uitvoeren van de aparte schakelcommando's de afstandsbediening altijd op de ontvanger richten.

Gebruikswijzen

- Automatisch
- Koeling
- Verwarming

Inschakelen:

- De toets "ON/OFF" (Afb. 125,7) indrukken.
- De toets "Mode" (Afb. 125,10) net zo vaak indrukken, tot de gewenste gebruikswijze (Afb. 125,1, 2 of 3) op het display wordt weergegeven. Het betreffende controlelicht op de weergave op de diffusor (Afb. 126,3) brandt.
- Met de toetsen temperatuurverhoging (Afb. 125,6) of temperatuurverlaging (Afb. 125,8) de gewenste temperatuur instellen.
- Met de toets ventilatortoerental (Afb. 125,9) de gewenste ventilatorstand kiezen.

Uitschakelen:

- De toets "ON/OFF" (Afb. 125,7) indrukken.

- ▷ Als de klimaatregeling voor verwarming is gebruikt, loopt de ventilator nog enkele minuten na, om de warmte volledig af te voeren.

9.4 Gaskooktoestel

- ▶ Gas wegens explosiegevaar nooit onverbrand laten uitstromen.
- ▶ Voor ingebruikname van de kookplaat voor een toereikende ventilatie zorgen. Raam of dakluik openen.
- ▶ Gaskooktoestel of gasbakoven niet voor het verwarmen gebruiken.
- ▶ In de directe omgeving van de kookplaat geen gordijnen aanbrengen. Brandgevaar!
- ▶ Voor het hanteren van hete pannen en dergelijke voorwerpen ovenwanten of pannenlappen gebruiken. Verwondingsgevaar!
- ▶ Tijdens het inschakelen en als het gaskooktoestel wordt gebruikt, mogen er geen brandbare of licht ontvlambare voorwerpen zoals theedoeken, servetten enz. in de buurt van het gaskooktoestel zijn. Brandgevaar!
- ▶ Bij aansteken moet het ontstekingsproces zichtbaar zijn en mogen er nog geen pannen neergezet worden.
- ▶ De afdekking van het gaskooktoestel wordt door veerkracht dichtgetrokken. Bij het sluiten bestaat verwondingsgevaar!

- ▷ Geen hete voorwerpen zoals pannen op de afdekking van de spoelbak zetten. De kunststof kan vervormen.
- ▷ De glazen afdekking van het gaskooktoestel niet als kookveld gebruiken.
- ▷ De afdekking van het gaskooktoestel niet sluiten als het gaskooktoestel wordt gebruikt.
- ▷ De afdekking van het gaskooktoestel niet belasten wanneer deze gesloten is.
- ▷ Geen hete pannen op de afdekking van het gaskooktoestel zetten.
- ▷ De afdekking van het gaskooktoestel na het koken zolang de branders warmte afgeven open laten staan. De glasplaat kan anders barsten.

- ▷ Alleen pannen gebruiken waarvan de diameter geschikt is voor het rooster van de brander van het gaskooktoestel.
- ▷ Als de vlam uitgaat, blokkeert het ontstekingsbeveiligingsventiel automatisch de gastoevoer.
- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant van de apparatuur.

Het keukenblok van het voertuig is uitgerust met een 2-pits-gaskooktoestel. De bedieningselementen voor het gaskooktoestel bevinden zich direct op het kooktoestel.

Elektronische ontsteking Het gaskooktoestel is uitgerust met een ontstekingsknop.

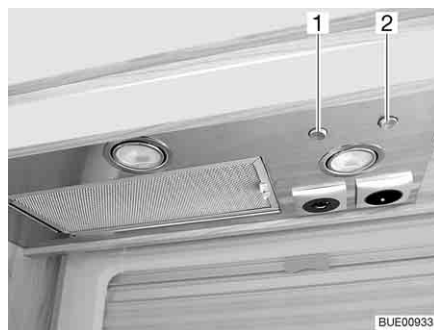

Afb. 127 Gaskooktoestel

- Inschakelen:*
- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkraan "Kookplaat" openen.
 - Afdekking (Afb. 127,1) van het gaskooktoestel openen.
 - Draairegelaar (Afb. 127,2) van de gewenste brander in de ontstekingsstand (grote vlam) draaien.
 - De draairegelaar indrukken en ingedrukt houden.
 - Wipschakelaar (Afb. 127,3) indrukken. Aan de brander worden ontstekingsvonken opgewekt.
 - Als de vlam brandt, de draairegelaar nog 10 tot 15 seconden ingedrukt houden tot het ontstekingsbeveiligingsventiel de gastoevoer open houdt.
 - Draairegelaar loslaten en in de gewenste instelling draaien.
 - Als het aansteken niet is gelukt, de procedure vanaf het begin herhalen.

- Uitschakelen:*
- Draairegelaar in 0-stand draaien. De vlam dooft.
 - Gasafsluitkraan "Kookplaat" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

9.5 Afzuigkap (speciale uitvoering)

Afb. 128 Afzuigkap

De kookplaat is voorzien van een afzuigkap. De ingebouwde krachtige ventilator transporteert de kookdampen rechtstreeks naar buiten. Voor het inschakelen van de afzuigkap de rechter tuimelschakelaar (Afb. 128,2) drukken. Met de linker tuimelschakelaar (Afb. 128,1) kunnen de beide lampen in de afzuigkap worden ingeschakeld.

9.6 Koelkast

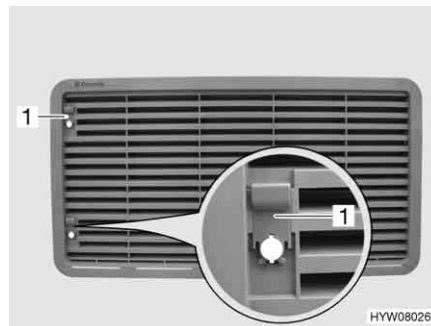
Tijdens de rit de koelkast alleen via het 12-V-boordnet gebruiken. Bij hoge omgevingstemperaturen bereikt de koelkast geen volle koelcapaciteit meer.

- ▷ Bij het verlaten van het voertuig altijd de koelkast-ventilatieroosters in elkaar zetten. Bij regen kan er anders water binnendringen.
- ▷ De koelcapaciteit van de koelkast is afhankelijk van de stand van het voertuig. Reeds vanaf een schuine stand van 5° kan de koelcapaciteit dalen. Daarom het voertuig op de opstelplaats altijd horizontaal zetten.
- ▷ Absorbeerkoelkasten werken bij normale kamertemperatuur (ca. 21 °C) in het aangegeven temperatuurbereik. Bij duidelijke hogere omgevingstemperaturen (> 30 °C) daalt de koelcapaciteit. De reden daarvoor is, dat de "verdampertemperatuur" van het koudemiddel bij absorbeerkoelkasten lager is dan bij compressorkoelkasten.

9.6.1 Koelkast-ventilatierooster

Bij hoge buitentemperaturen is de volledige koelcapaciteit van het koelaggregaat alleen gegarandeerd, als de koelkast voldoende wordt geventileerd. Om een betere ventilatie te verkrijgen, kunnen de koelkast-ventilatieroosters worden weggenomen.

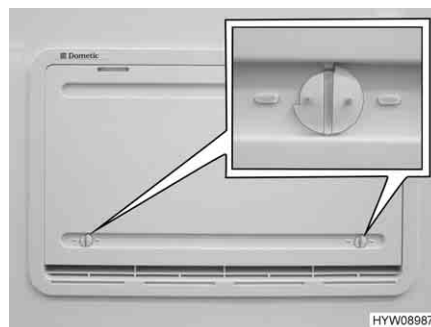
Afb. 129 Koelkast-ventilatierooster (met schuif)

Afb. 130 Koelkast-ventilatierooster (met schroef)

Verwijderen:

- Afhankelijk van de uitvoering: De schuif (Afb. 129,1) naar boven schuiven of de schroef (Afb. 130,1) met behulp van een munt een kwartslag draaien.
- Koelkast-ventilatierooster wegnemen.

Afb. 131 Winterafdekking

Winterafdekking

Wanneer de koelkast bij lage buitentemperaturen moet worden gebruikt, raadt de fabrikant u aan een winterafdekking (Afb. 131) voor het koelkast-ventilatierooster te gebruiken.

In de volgende tabel worden de temperatuurbereiken aangegeven waarin de winterafdekking of de geïsoleerde winterafdekking gebruikt mag worden.

Temperatuur	Afdekking
Onder 10 °C	Winterafdekking (bij koelkasten met een volume van minder dan 130 liter: alleen bij onderste ventilatierooster aanbrengen)
Onder -5 °C	Isolerende winterafdekking (alleen bij onderste ventilatierooster aanbrengen)

- ▷ Wanneer de temperaturen boven de aangegeven waarden liggen, moet de winterafdekking absoluut verwijderd worden. Het voertuig kan anders beschadigd worden.

Aanbrengen:

- Beide vergrendelingen (Afb. 131) openen (groef staat horizontaal).
- Winterafdekking voor het ventilatierooster plaatsen.
- Vergrendelingen met een kleine munt vergrendelen (groef staat verticaal).

Verwijderen:

- Beide vergrendelingen (Afb. 131) openen (groef staat horizontaal).
- Winterafdekking van ventilatierooster verwijderen.

- ▷ De winterafdekking kan tijdens de rit blijven zitten.

9.6.2 Gebruik (Dometic met handmatig energiekeuzesysteem HES)

Gebruikswijzen

De koelkast heeft 3 gebruikswijzen:

- Gasgebruik
- 230 V wisselspanning
- 12 V gelijkspanning

De gebruikswijze wordt ingesteld via het bedieningspaneel aan de voorzijde van de koelkast.

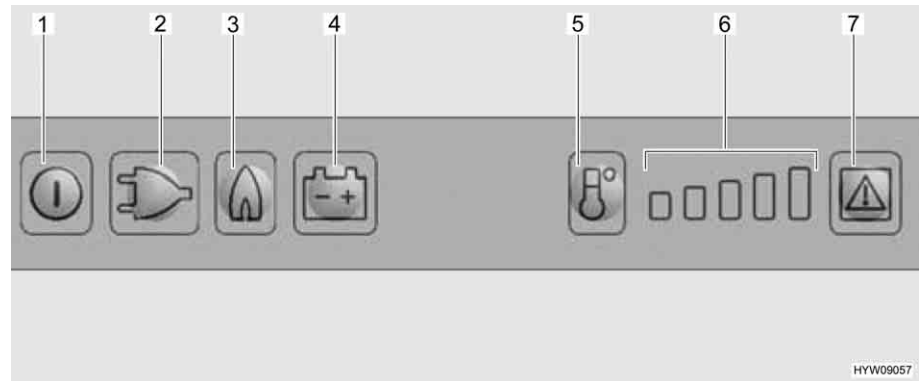

- ▷ Slechts één energiebron inschakelen.
- ▷ De koelkast heeft altijd 12-V-regelspanning nodig, onafhankelijk van de omstandigheid met welke energiesoort hij wordt gebruikt. De regelspanning is aanwezig, als het elektroblok is ingeschakeld. Daardoor stroomt er ook bij uitgeschakelde koelkast altijd een ruststroom. Bij een tijdelijke buitenbedrijfstelling van de koelkast altijd het elektroblok uitschakelen.

Gasgebruik

- ▶ Gas wegens explosiegevaar nooit onverbrand laten uitstromen.

Afb. 132 Bedieningselementen voor de koelkast

- 1 Toets Aan/Uit
- 2 Lichttoets gebruikswijze "230 V"
- 3 Lichttoets gebruikswijze "Gas"
- 4 Lichttoets gebruikswijze "12 V"
- 5 Toets Temperatuurstandenkeuze
- 6 Indicatie Temperatuurstanden
- 7 Lichttoets "Storing"

- Inschakelen:**
- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkraan "Koelkast" openen.
 - Toets Aan/Uit (Afb. 132,1) ca. 2 seconden lang indrukken. De koelkast wordt ingeschakeld. De toets van de laatst gekozen gebruikswijze licht op.
 - Evt. toets voor de gebruikswijze "Gas" (Afb. 132,3) indrukken. De toets licht op. De gastoevoer is geopend. Ontsteken gaat automatisch. Er klinkt een tikkend geluid tot het gas ontstoken is.
 - Koeltemperatuur met de toets Temperatuurstandenkeuze (Afb. 132,5) instellen.

- Uitschakelen:**
- Toets Aan/Uit ca. 2 seconden lang indrukken. De koelkast is uitgeschakeld.
 - Gasafsluitkraan "Koelkast" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

Elektrisch gebruik

- ▷ De gasafsluitkraan "Koelkast" sluiten als de koelkast op elektriciteit werkt.

De koelkast kan werken met de volgende spanningen:

- 230 V wisselspanning
- 12 V gelijkspanning

- 230-V-gebruik inschakelen:**
- Toets Aan/Uit (Afb. 132,1) ca. 2 seconden lang indrukken. De koelkast wordt ingeschakeld. De toets van de laatst gekozen gebruikswijze licht op.
 - Evt. toets gebruikswijze "230 V" (Afb. 132,2) indrukken. De toets licht op.
 - Koeltemperatuur met de toets Temperatuurstandenkeuze (Afb. 132,5) instellen.

- 230-V-gebruik uitschakelen:**
- Toets Aan/Uit ca. 2 seconden lang indrukken. De koelkast is uitgeschakeld.

- 12-V-gebruik inschakelen:**
- Toets Aan/Uit (Afb. 132,1) ca. 2 seconden lang indrukken. De koelkast wordt ingeschakeld. De toets van de laatst gekozen gebruikswijze licht op.
 - Evt. toets gebruikswijze "12 V" (Afb. 132,4) indrukken. De toets licht op.
 - Koeltemperatuur met de toets Temperatuurstandenkeuze (Afb. 132,5) instellen.

- 12-V-gebruik uitschakelen:**
- Toets Aan/Uit ca. 2 seconden lang indrukken. De koelkast is uitgeschakeld.

Bij 12-V-gebruik wordt de koelkast uitsluitend door de startaccu van het voertuig met stroom gevoed. De startaccu voedt de koelkast echter alleen dan met 12 V als de voertuigmotor draait. Als de voertuigmotor is uitgeschakeld, wordt de koelkast elektrisch afgesloten van de spanningsvoeding in de woonruimte. Bij langere pauzes daarom omschakelen op gasgebruik.

- ▷ Verdere informatie ontlenuen aan de aparte gebruiksaanwijzing "Koelkast".

9.6.3 Gebruik (Thetford met handmatig energiekeuze)

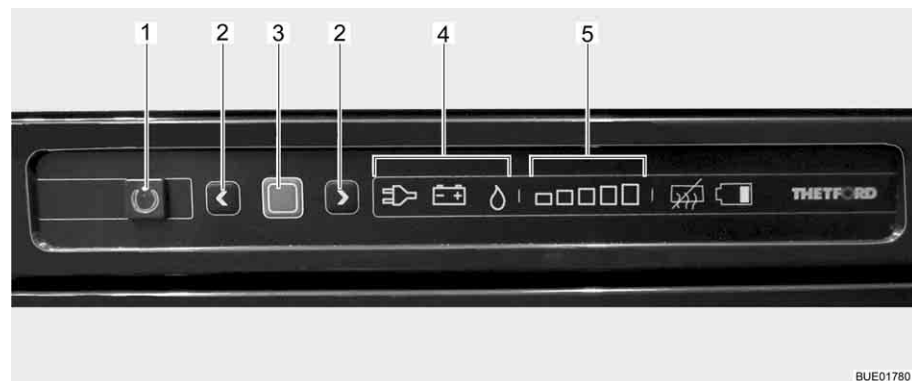

- ▷ De koelkast start bij het inschakelen met de laatst geselecteerde instelling.
- ▷ Knipperende lichten op het bedieningspaneel wijzen op een storing (zie afzonderlijke gebruiksaanwijzing "Koelkast").

Gebruikswijzen

De koelkast heeft 3 gebruikswijzen:

- Gasgebruik
- 230-V-gebruik
- 12-V-gebruik

Afb. 133 Bedieningselementen voor de koelkast

- 1 Toets Aan/Uit
- 2 Pijltjestoetsen
- 3 Bevestigingsknop
- 4 Indicatie voor gebruikswijze (230-V-gebruik/12-V-gebruik/gasgebruik)
- 5 Indicatie voor koelniveau (laagste - hoogste koelniveau)

De huidige gebruikswijze wordt door een verlicht symbool (Afb. 133,4) op het bedieningspaneel aangegeven.

- ▷ De koelkast heeft altijd 12-V-regelspanning nodig, onafhankelijk van de omstandigheid met welke energiesoort hij wordt gebruikt. De regelspanning is aanwezig, als het elektroblok is ingeschakeld. Daardoor stroomt er ook bij uitgeschakelde koelkast altijd een ruststroom. Bij een tijdelijke buitenbedrijfstelling van de koelkast altijd het elektroblok uitschakelen.

- ▷ Wij adviseren de koelkast tijdens de rit in 12-V-gebruik te gebruiken. Wanneer het voertuig stilstaat, adviseren wij de koelkast in 230-V-gebruik te gebruiken, voor zover een 230-V-aansluiting beschikbaar is. In alle andere gevallen kan de koelkast in gasgebruik worden gebruikt.

Koeltemperatuur-regeling

Na het inschakelen kiest de koelkast automatisch de laatst geselecteerde thermostaatinstelling. Deze instelling kan handmatig worden bijgesteld met de pijltjestoetsen (Afb. 133,2). De lichtbalken van de koelniveau-indicatie (Afb. 133,5) tonen de geselecteerde thermostaatinstelling. Met de pijltjestoetsen wordt de koeltemperatuur voor alle drie de energiesoorten ingesteld. Het duurt een paar uur, tot de koelkast de normale bedrijfstemperatuur heeft bereikt. Bij het omschakelen van de gebruikswijze blijft de thermostaatinstelling behouden. De koeltemperatuur blijft onafhankelijk van de energiesoort behouden.

Gasgebruik

- ▶ Gas wegens explosiegevaar nooit onverbrand laten uitstromen.

Inschakelen:

- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkraan "Koelkast" openen.
- Toets Aan/Uit (Afb. 133,1) 1 seconde lang indrukken. Toets (Afb. 133,1) licht groen op. Na ca. 10 seconden wordt de indicatie voor energiebesparing gedimd.
- Bevestigingsknop (Afb. 133,3) indrukken. De actuele instelling van de gebruikswijze wordt getoond.
- Wanneer de gebruikswijze gas niet is ingesteld: De bevestigingsknop (Afb. 133,3) 2 seconden lang indrukken om de instelling te wijzigen.
- Met de pijltjestoetsen (Afb. 133,2) de gebruikswijze gas kiezen. De gastoevoer is geopend. Ontsteken gaat automatisch. Er klinkt een tikkend geluid tot het gas ontstoken is.
- Bevestigingsknop (Afb. 133,3) ca. 2 seconden lang indrukken.
- Bevestigingsknop (Afb. 133,3) opnieuw indrukken. Het huidige koelniveau wordt door de lichtbalken (Afb. 133,5) aangegeven.
- Om de instelling te wijzigen de pijltjestoetsen (Afb. 133,2) indrukken tot de gewenste instelling wordt getoond.

Uitschakelen:

- Toets Aan/Uit (Afb. 133,1) ca. 2 seconden lang indrukken. Alle lichten gaan uit. De koelkast is uitgeschakeld.
- Gasafsluitkraan "Koelkast" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

Elektrisch gebruik

- ▷ De gasafsluitkraan "Koelkast" sluiten als de koelkast op elektriciteit werkt.

De koelkast kan werken met de volgende spanningen:

- 230 V wisselspanning
- 12 V gelijkspanning

- 230-V-gebruik inschakelen:*
- Toets Aan/Uit (Afb. 133,1) 1 seconde lang indrukken. Toets (Afb. 133,1) licht groen op. Na ca. 10 seconden wordt de indicatie voor energiebesparing gedimd.
 - Bevestigingsknop (Afb. 133,3) indrukken. De actuele instelling van de gebruikswijze wordt getoond.
 - Wanneer de gebruikswijze 230-V-gebruik niet is ingesteld: De bevestigingsknop (Afb. 133,3) 2 seconden lang indrukken om de instelling te wijzigen.
 - Met de pijltjestoetsen (Afb. 133,2) de gebruikswijze 230 V kiezen.
 - Bevestigingsknop (Afb. 133,3) ca. 2 seconden lang indrukken.
 - Bevestigingsknop (Afb. 133,3) opnieuw indrukken. Het huidige koelniveau wordt door de lichtbalken (Afb. 133,5) aangegeven.
 - Om de instelling te wijzigen de pijltjestoetsen (Afb. 133,2) indrukken tot de gewenste instelling wordt getoond.

- 230-V-gebruik uitschakelen:*
- Toets Aan/Uit (Afb. 133,1) ca. 2 seconden lang indrukken. Alle lichten gaan uit. De koelkast is uitgeschakeld.

- 12-V-gebruik inschakelen:*
- Toets Aan/Uit (Afb. 133,1) 1 seconde lang indrukken. Toets (Afb. 133,1) licht groen op. Na ca. 10 seconden wordt de indicatie voor energiebesparing gedimd.
 - Bevestigingsknop (Afb. 133,3) indrukken. De actuele instelling van de gebruikswijze wordt getoond.
 - Wanneer de gebruikswijze 12-V-gebruik niet is ingesteld: De bevestigingsknop (Afb. 133,3) 2 seconden lang indrukken om de instelling te wijzigen.
 - Met de pijltjestoetsen (Afb. 133,2) de gebruikswijze 12 V kiezen.
 - Bevestigingsknop (Afb. 133,3) ca. 2 seconden lang indrukken.
 - Bevestigingsknop (Afb. 133,3) opnieuw indrukken. Het huidige koelniveau wordt door de lichtbalken (Afb. 133,5) aangegeven.
 - Om de instelling te wijzigen de pijltjestoetsen (Afb. 133,2) indrukken tot de gewenste instelling wordt getoond.

- 12-V-gebruik uitschakelen:*
- Toets Aan/Uit (Afb. 133,1) ca. 2 seconden lang indrukken. Alle lichten gaan uit. De koelkast is uitgeschakeld.

Bij 12-V-gebruik wordt de koelkast uitsluitend door de startaccu van het voertuig met stroom gevoed. De startaccu voedt de koelkast alleen met 12 V als de voertuigmotor draait. Als de voertuigmotor is uitgeschakeld, vindt er geen koeling meer plaats. De koelkast wordt echter nog steeds via het elektroblok met een regelspanning uit de woonruimteaccu verzorgd. Bij langere pauzes daarom omschakelen op gasgebruik.

- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing "Koelkast".

9.6.4 Vergrendeling van de koelkastdeur

Afhankelijk van het model heeft de koelkast een apart vriesvak. De informatie in deze sectie geldt ook voor de deur van het vriesvak.

- ▷ Tijdens de rit moet de koelkastdeur altijd gesloten en in de gesloten stand gearreteerd zijn.

- ▷ Als de koelkast is uitgeschakeld, de koelkastdeur in ventilatiestand vastzetten. Zo kan schimmelvorming worden vermeden.

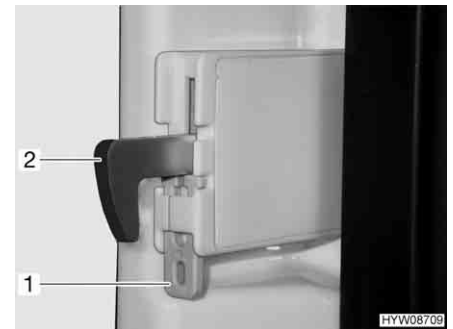
De koelkastdeur kan in twee standen worden vergrendeld:

- Gesloten koelkastdeur tijdens de rit en als de koelkast wordt gebruikt
- Licht geopende koelkastdeur als ventilatiestand, als de koelkast is uitgeschakeld

Dometic 8-serie

Afb. 134 Ontgrendelingsknop van de koelkastdeur (Dometic 8-serie)

Afb. 135 Vastzetten vergrendelingshaak

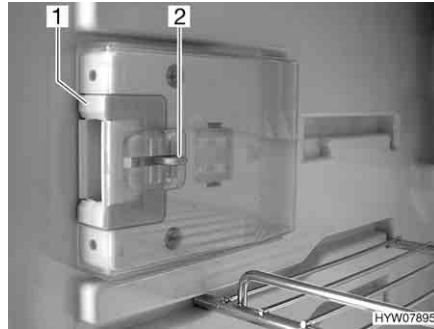
Openen: ■ De ontgrendelingsknop (Afb. 134, 1) indrukken en de koelkastdeur openen.

Sluiten: ■ De koelkastdeur sluiten. De vergrendelingshaak klikt hoorbaar vast.

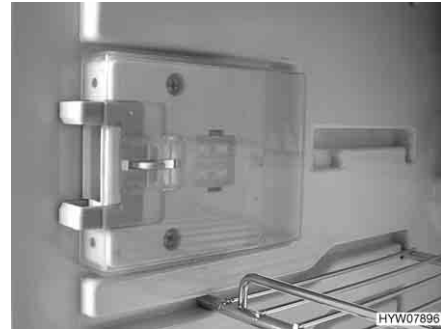
Als het voertuig is opgesteld, kan de vergrendelingshaak worden vastgezet. De koelkastdeur kan dan worden geopend, zonder dat de ontgrendelingsknop ingedrukt hoeft te worden.

Vergrendelingshaak vastzetten: ■ De grendelschuif (Afb. 135, 1) naar boven drukken. De vergrendelingshaak (Afb. 135, 2) wordt naar boven gedrukt en is buiten werking.

Vergrendelingshaak losmaken: ■ De vergrendelingshaak (Afb. 135, 2) naar beneden drukken. De vergrendelingshaak werkt weer.

Afb. 136 Sluiting in normale stand

Afb. 137 Sluiting in ventilatiestand

In ventilatiestand vergrendelen:

- De koelkastdeur openen.
- De ontgrendeling (Afb. 136,2) indrukken.
- De sluiting (Afb. 136,1) naar voren schuiven (Afb. 137).

Als de koelkastdeur nu wordt gesloten, blijft de koelkastdeur op een kier geopend staan.

Thetford De koelkast wordt met de greep aan de deur geopend en gesloten.

Openen: ■ De greep opzij drukken, ingedrukt houden en de koelkastdeur openen.

Sluiten: ■ Koelkastdeur sluiten. De vergrendelingshaak klikt hoorbaar vast.

Ventilatiestand De koelkastdeur kan met een zwenkbare beugel in de ventilatiestand worden vergrendeld.

Afb. 138 Sluiting in normale stand

Afb. 139 Sluiting in ventilatiestand

Vergrendelen:

- Koelkastdeur openen.
- De beugel (Afb. 138,1) naar voren zwenken (Afb. 139).

Als de koelkastdeur nu wordt gesloten, blijft de koelkastdeur op een kier geopend staan.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de sanitaire inrichtingen van het voertuig.

De instructies hebben betrekking op:

- de complete waterinstallatie
- de watertank
- de drinkwatervulopening
- de afvalwaterinstallatie
- de afvalwatertankverwarming
- de toiletruimte
- het toilet

10.1 Watervoorziening, algemeen

- ▶ Watertank alleen vullen uit verzorgingsinstallaties met aantoonbare drinkwaterkwaliteit.
- ▶ Voor het vullen alleen slangen of reservoirs gebruiken, die zijn goedgekeurd voor drinkwater.
- ▶ Vulslang of reservoir vóór het gebruik grondig spoelen met drinkwater (2- tot 3-voudige hoeveelheid van de inhoud).
- ▶ Vulslang of reservoir na het gebruik volledig leegmaken en openingen van de vulslang of het reservoir afsluiten.
- ▶ Staand water in de watertank of in waterleidingen wordt na korte tijd ondrinkbaar. Daarom voor ieder gebruik van het voertuig de waterleidingen en de watertank grondig reinigen. Na ieder gebruik van het voertuig de watertank en alle waterleidingen volledig leegmaken.
- ▶ Bij stilstand van meer dan één week de waterinstallatie vóór het gebruik van het voertuig ontsmetten (zie hoofdstuk 11).

- ▷ Als het voertuig gedurende meerdere dagen niet wordt gebruikt of bij vorstgevaar niet wordt verwarmd, de totale waterinstallatie leegmaken. Ervoor zorgen dat de waterpomp op het paneel is uitgeschakeld. De waterpomp loopt anders warm en kan beschadigd worden. De waterkranen in de middelste stand geopend laten. Het veiligheids-/aftapventiel (indien aanwezig) en alle aftapkranen geopend laten. Zo kunnen vorstschade aan de inbouwapparatuur, vorstschade aan het voertuig en afzettingen in watervoerende componenten worden vermeden.
- ▷ De waterpomp loopt zonder water warm en kan beschadigd worden. Waterpomp nooit gebruiken als de watertank leeg is.

Het voertuig is uitgerust met een ingebouwde watertank. Een elektrische waterpomp pompt het water naar de afzonderlijke waterwinplaatsen. Door het openen van een waterkraan wordt de waterpomp automatisch ingeschakeld en pompt ze water naar de waterwinplaats.

De afvalwatertank vangt het vervuilde water op. Op het paneel kan worden afgevraagd hoe vol de watertank of de afvalwatertank is.

- ▷ Voordat de waterarmaturen kunnen worden gebruikt, moeten de 12-V-voorziening en de waterpomp via het paneel zijn ingeschakeld. De waterpomp werkt anders niet.
- ▷ Wanneer de watertank met vers water wordt gevuld kan onderin de pomp een luchtbel worden gevormd. Deze luchtbel het aanzuigen van het water. De waterpomp krachtig in het water heen en weer schudden.

10.2 Waterinstallatie

10.2.1 Watertank

- ▷ In de watertank past 100 l. De vulhoeveelheid is om bijladingsredenen tijdens het rijden beperkt tot 50 l (geïnstalleerde overloop). Het paneel is niet op deze vulhoeveelheid aangepast. De vulpeilindicatie op het paneel toont het daadwerkelijk vulpeil van de watertank.

Indien nodig resp. als de resterende bijlading groot genoeg is, kan de watertank tot zijn daadwerkelijke volume worden gevuld. Daarvoor de overloop sluiten. De draaigreep bevindt zich op de watertank.

10.2.2 Drinkwatervulopening met deksel

Afb. 140 Afsluitdeksel voor drinkwatervulopening

De drinkwatervulopening is al naargelang de uitvoering van het model aangebracht aan de linker- of rechterkant van het voertuig.

De drinkwatervulopening is gekenmerkt met het symbool "☰" (Afb. 140,1). De afsluitdeksel wordt met de sleutel voor de sloten van de serviceluisen aan de buitenkant geopend en gesloten.

- Openen:**
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 140,2) steken en een kwartslag tegen de klok in draaien.
 - Afsluitdeksel verwijderen.
- Sluiten:**
- Afsluitdeksel weer op de drinkwatervulopening plaatsen.
 - Sleutel een kwartslag met de klok mee draaien.
 - De sleutel eruit trekken.
 - Controleren, of het afsluitdeksel vast in de drinkwatervulopening zit.

10.2.3 Waterinstallatie vullen

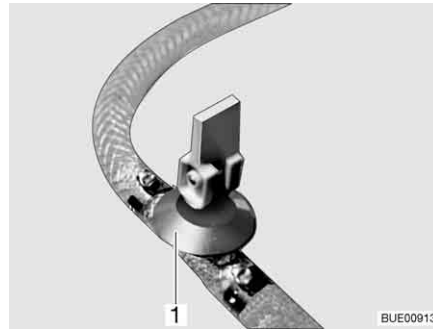
- ▶ Bij het vullen van de watertank de technisch toegelaten totale massa van het voertuig in acht nemen. Als de watertank vol is, moet de bagage overeenkomstig worden gereduceerd.

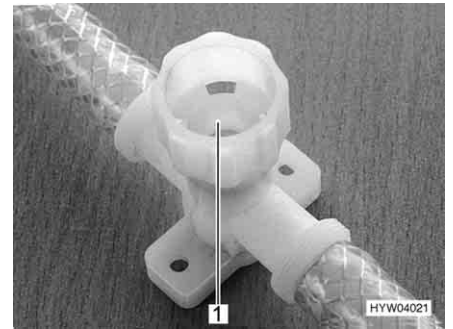
- ▷ De waterpomp loopt zonder water warm en kan beschadigd worden. Waterpomp nooit gebruiken als de watertank leeg is.

- ▷ De Truma installatie (verwarming/boiler) heeft een veiligheids-/aftapventiel en afhankelijk van het model een of twee aftapkranen voor het legen.
- ▷ De Alde-installatie (verwarming/boiler) heeft afhankelijk van het model een of twee aftapkranen voor het legen.
- ▷ Terwijl de watertank wordt gevuld, kan de waterhoeveelheid op het paneel worden gecontroleerd.

Afb. 141 Aftapkraan (met kiphendel)

Afb. 142 Aftapkraan (met draikap)

- Voertuig horizontaal zetten.
- 12-V-voorziening op het paneel inschakelen.
- Evt. de waterpomp op het paneel inschakelen.
- Waterinstallatie reinigen resp. ontsmetten.
- Veiligheids-/aftapventiel (Truma) sluiten. Daarvoor de draaiknop dwars ten opzichte van het veiligheids-/aftapventiel draaien en de drukknoop indrukken.
Bij temperaturen onder de 6 °C kan het veiligheids-/aftapventiel niet worden gesloten. Daarom de woonruimteverwarming inschakelen en wachten tot de temperatuur bij het veiligheids-/aftapventiel boven 6 °C ligt.
- Alle aftapkranen sluiten. Daartoe de kiphendel van de aftapkraan (Afb. 141, 1) horizontaal zetten of de kap van de aftapkraan (Afb. 142, 1) met de klok mee draaien.
- De aftapopening van de watertank sluiten.
- Alle waterkranen sluiten.
- Drinkwatervulopening buiten aan het voertuig openen.
- Watertank met drinkwater vullen. Voor het vullen een waterslang, waterjerrycan met trechter o.d. gebruiken.
- Alle waterkranen op "Warm" zetten en openen. De waterpomp wordt ingeschakeld. De warmwaterleidingen worden gevuld met water.

- Waterkranen zolang geopend laten tot het water zonder luchtbelletjes uit de waterkranen stroomt. Alleen zo is gegarandeerd dat de boiler met water is gevuld.
- Alle waterkranen op "Koud" zetten en geopend laten. De koudwaterleidingen worden gevuld met water.
- Waterkranen zolang geopend laten tot het water zonder luchtbelletjes uit de waterkranen stroomt.
- Alle waterkranen sluiten.
- Drinkwatervulopening sluiten.
- Controleren of de afsluitdeksel van de watertank dicht is.

**Inbouwplaats van de
aftapkranen en het
veiligheids-/aftapventiel**

Zie hoofdstuk 16.

10.2.4 Water bijvullen

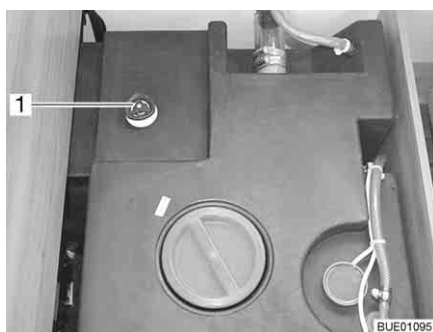
- ▶ Bij het vullen van de watertank de technisch toegelaten totale massa van het voertuig in acht nemen. Als de watertank vol is, moet de bagage overeenkomstig worden gereduceerd.

- Drinkwatervulopening openen.
- Watertank met drinkwater vullen. Voor het vullen een waterslang, waterjerrycan met trechter o.d. gebruiken.
- Drinkwatervulopening sluiten.

10.2.5 Overloop sluiten/openen

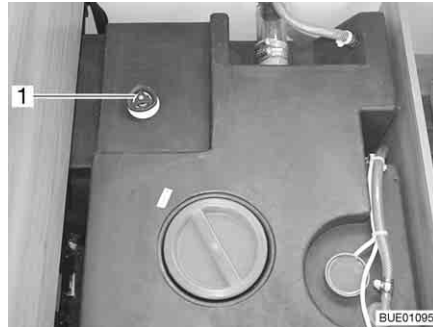
- ▶ Bij het vullen van de watertank de technisch toegelaten totale massa van het voertuig in acht nemen. Als de watertank vol is, moet de bagage overeenkomstig worden gereduceerd.

Afb. 143 Watertank met draaigreep

- Sluiten:**
- Op de watertank de draaigreep (Afb. 143,1) met de klok mee tot de aanslag draaien.
 - Watertank met drinkwater vullen.
- Openen:**
- Op de watertank de draaigreep (Afb. 143,1) tegen de klok in tot de weerstand draaien. Het water loopt weg tot er nog 50 liter over is.

10.2.6 Water aftappen (draaigreep met overloop)

Afb. 144 Watertank met draaigreep

- Op de watertank de draaigreep (Afb. 144,1) tegen de klok in over de weerstand heen tot aan de aanslag draaien om de afvoeropening volledig te openen.

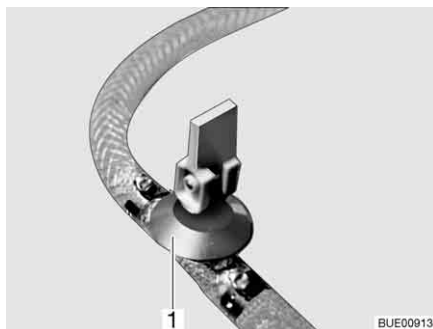
10.2.7 Waterinstallatie leegmaken

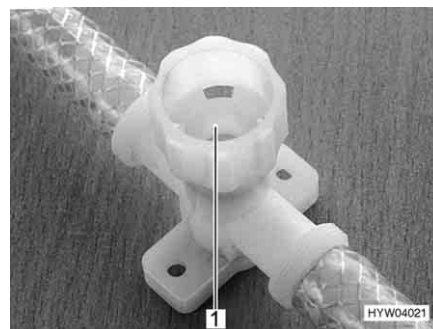
- ▷ Als het voertuig gedurende meerdere dagen niet wordt gebruikt of bij vorstgevaar niet wordt verwarmd, de totale waterinstallatie leegmaken. Ervoor zorgen dat de waterpomp op het paneel is uitgeschakeld. De waterpomp loopt anders warm en kan beschadigd worden. De waterkranen in de middelste stand geopend laten. Het veiligheids-/aftapventiel (indien aanwezig) en alle aftapkranen geopend laten. Zo kunnen vorstschade aan de inbouwapparatuur, vorstschade aan het voertuig en afzettingen in watervoerende componenten worden vermeden.
- ▷ Als de waterpomp via het paneel kan worden uitgeschakeld, dan voor het leegmaken van de waterinstallatie altijd de waterpomp op het paneel uitschakelen. De waterpomp draait anders door tot de pomp oververhit raakt, of de accu leeg is.

- ▷ De Truma installatie (verwarming/boiler) heeft een veiligheids-/aftapventiel en afhankelijk van het model een of twee aftapkranen voor het legen.
- ▷ De Alde-installatie (verwarming/boiler) heeft afhankelijk van het model een of twee aftapkranen voor het legen.

Afb. 145 Aftapkraan (met kiphendel)

Afb. 146 Aftapkraan (met draaikap)

Als volgt te werk gaan om de waterinstallatie voldoende leeg te maken en te ventileren. Zo wordt vorstschade vermeden:

- Voertuig horizontaal zetten.
- Waterpomp op het paneel uitschakelen.
- De 12-V-voorziening op het paneel uitschakelen.
- Boiler uitzetten (zie sectie 9.2).
- Alle aftapkranen openen. Daartoe de kiphendel van de aftapkraan (Afb. 145, 1) verticaal zetten of de kap van de aftapkraan (Afb. 146, 1) tegen de klok in draaien.
- Het veiligheids-/aftapventiel (Truma) openen. Daarvoor de draaiknop parallel ten opzichte van het veiligheids-/aftapventiel draaien. De drukknop springt naar buiten.
- Open de afvoer van de watertank.
- Alle waterkranen openzetten en in de middelste stand zetten.
- Handsproeier naar boven in douchestand hangen.
- Controleren of de watertank volledig is leeggemaakt.
- Het water dat in de waterleidingen is achtergebleven, eruitblazen (max. 0,5 bar). Daarvoor de slang van de waterpomp trekken en in de slang blazen.
- De afvalwatertank leegmaken. Milieu-instructies in dit hoofdstuk in acht nemen.
- Toilet-cassette of fecaliëntank leegmaken. Milieu-instructies in dit hoofdstuk in acht nemen.
- Watertank reinigen en vervolgens grondig doorspoelen.
- Waterinstallatie zo lang mogelijk laten drogen.
- Na de lediging alle waterkranen in de middelste stand geopend laten.
- Alle aftapkranen geopend laten.

**Inbouwplaats van de
aftapkranen en het
veiligheids-/aftapventiel**

Zie hoofdstuk 16.

10.3 Afvalwatertank

- ▷ Nooit kokend water direct in de afvoer gieten. Kokend water kan tot vervormingen en lekken in het afvalwater-buizensysteem leiden.

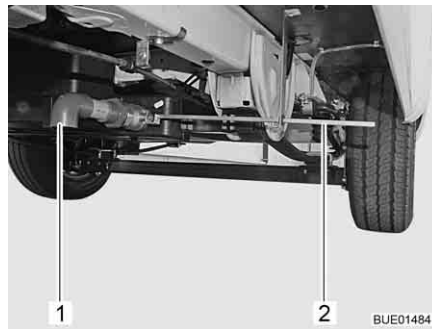
- ▷ De afvalwatertank alleen leegmaken op daarvoor aangewezen sanitairstations op campings of staanplaatsen.

In de afvalwatertank past 90 liter.

10.3.1 Afvalwater aftappen

- ▷ Bij vorstgevaar de afvalwatertank met zo'n hoeveelheid antivries (bijv. keukenzout) vullen, dat het afvalwater niet kan bevriezen.

Afb. 147 Aftapkraan

Afb. 148 Greep voor aftapkraan

De afvalwatertank bevindt zich in het achterste gedeelte van het voertuig. Hij is onder de voertuigbodem aangebracht.

Het afvalwater van de keuken en het wasgedeelte stroomt via kunststofleidingen in de afvalwatertank.

De aftapkraan en de reinigungsopening bevinden zich aan de onderkant van de afvalwatertank.

Leegmaken:

- Afvalwaterslang op de afvoerbuis (Afb. 147,1) steken.
- Meegeleverde greep (Afb. 148) in het vierkant (Afb. 147,2) steken en een kwartslag tegen de klok in draaien.
- Afvalwatertank volledig leegmaken.
- Greep een kwartslag met de klok mee draaien.
- Greep afnemen en veilig opslaan.
- Afvalwaterslang aftrekken.

10.3.2 Verwarming voor afvalwatertank en afvalwaterleidingen (speciale uitvoering)

Ter voorkoming van bevriezing van de afvalwaterinstallatie, kunnen de afvalwatertank en de afvalwaterleidingen gescheiden van elkaar, elektrisch worden verwarmd.

Als de verwarming ingeschakeld is, bewaken temperatuursensoren de oppervlaktetemperatuur bij de afvalwatertank en de omgevingstemperatuur bij de afvalwaterleidingen. Als de temperatuur onder de 5 °C komt, worden de verwarmingselementen ingeschakeld en de afvalwatertank en afvalwaterleidingen verwarmd. Als de temperatuur boven een bepaalde waarde komt, worden de verwarmingselementen weer uitgeschakeld. Bij de afvalwaterleidingen is deze waarde 7 °C, bij de afvalwatertank 30 °C.

Afb. 149 Regelapparaat

Afb. 150 Schakelaar controlelichten

Het regelapparaat (Afb. 149) is in de kledingkast of in een zitkist ingebouwd. De controlelichten op het regelapparaat hebben de volgende betekenis:

- Controlelicht (Afb. 149,2) licht groen op: Regelaar in gebruik.
- Controlelicht (Afb. 149,1) licht rood op: Afvalwatertank wordt verwarmd.
- Controlelicht (Afb. 149,3) licht rood op: Afvalwaterleidingen worden verwarmd.

De schakelaar (Afb. 150) voor het in- en uitschakelen is aan de voorkant van de kist of van het bed ingebouwd. Voor het inschakelen de schakelaar naar boven drukken, voor het uitschakelen de schakelaar naar beneden drukken.

10.4 Toiletruimte

- ▷ Geen zware lasten in de douchebak zetten. De douchebak of andere delen in de toiletruimte kunnen beschadigd raken.

- ▷ Om te ventileren tijdens of na het douchen of om natte kleding te drogen de deur van de toiletruimte sluiten en het raam of het dakluik van de toiletruimte openen. De lucht kan dan beter circuleren.
- ▷ Het douchegordijn bij het douchen volledig sluiten, zodat er geen water tussen de wasruimtemwand en de douchebak kan komen.
- ▷ Na het douchen dienen de zeepresten uit de douchebak gespoeld te worden, anders ontstaan er te zijner tijd scheuren in de bak.
- ▷ Douche na gebruik droogvegen, anders kan er zich vocht afzetten.
- ▷ Verdere informatie over de reiniging van de toiletruimte vindt u in de paragraaf 11.2.

10.5 Toilet

- ▷ Fecaliëntank (cassette) leegmaken als er vorstgevaar bestaat en het voertuig niet is verwarmd.
- ▷ Niet op het toiletdeksel gaan zitten. Het deksel is niet berekend op het gewicht van personen en kan breken.
- ▷ Voor het toilet een geschikt chemisch middel gebruiken. De ventilatie verwijdert uitsluitend geurtjes, geen bacteriën of gassen. Deze bacteriën en gassen vreten het rubber van de afdichting aan.
- ▷ Toiletvloeistof nooit direct in de toiletpot gieten.
- ▷ Niet rijden indien de fecaliëntank (cassette) voor meer dan drievierde gevuld is, omdat anders vloeistof via het ventilatiesysteem uit de fecaliëntank kan sijpelen.

- ▷ Verdere informatie ontlene aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant van de apparatuur.

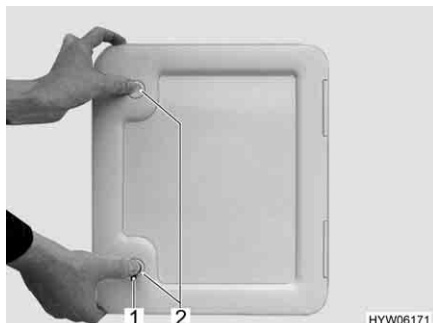
- ▷ Fecaliëntank (cassette) alleen leegmaken op daarvoor aangewezen sanitairstations op campings of staanplaatsen.

De spoeling van het toilet verloopt rechtstreeks via de waterinstallatie van het voertuig.

10.5.1 Toilet voorbereiden

- ▷ De fecaliëntank (cassette) kan alleen worden verwijderd als de schuif is gesloten.

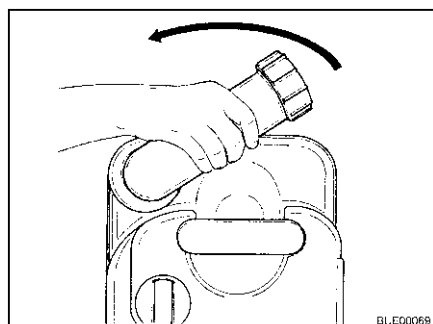

Afb. 151 Luik voor fecaliëntank

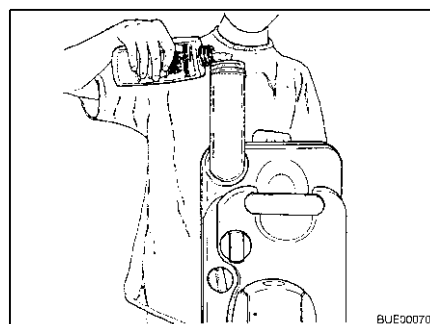

Afb. 152 Fecaliëntank (voorbeeld)

- Luik voor de fecaliëntank buiten aan het voertuig openen. Daarvoor de sleutel in cilinderslot van het drukslot (Afb. 151,1) steken en een kwartslag draaien.
- De sleutel eruit trekken.
- Beide druksloten (Afb. 151,2) tegelijkertijd met de duimen indrukken en het luik openen.
- Bevestigingsbeugel (Afb. 152,1) omhoog trekken en fecaliëntank (Afb. 152,2) tot aan de aanslag recht naar buiten trekken.
- Fecaliëntank licht kantelen en daarna geheel uitnemen.

Afb. 153 Aftapaansluiting draaien

Afb. 154 Toiletvloeistof vullen

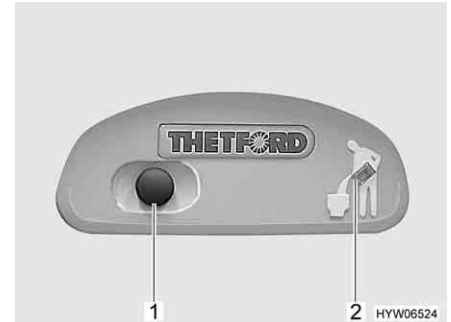
- Fecaliëntank verticaal zetten.
- Aftapaansluiting naar boven draaien (Afb. 153).
- Het afsluitdeksel van de aftapaansluiting verwijderen.
- Aangegeven hoeveelheid toiletvloeistof in de fecaliëntank gieten (Afb. 154).
- Daarna zoveel water bijvullen, tot de bodem van de fecaliëntank in horizontale stand helemaal is bedekt.
- Aftapaansluiting met de afsluitdeksel sluiten.
- Aftapaansluiting terugdraaien.
- Fecaliëntank zonder overmatig veel kracht te gebruiken op zijn plaats terugschuiven.
- Let erop, dat de fecaliëntank met een bevestigingsbeugel is vergrendeld.
- Luik voor de fecaliëntank afsluiten.

10.5.2 Zwenkbaar toilet

De spoeling van het Thetford-toilet verloopt rechtstreeks via het watersysteem van het voertuig. Indien nodig kan de toiletpot in de gewenste positie worden gedraaid.

Afb. 155 Thetford-toiletpot, zwenkbaar

Afb. 156 Spoelknop/controlelicht Thetford-toilet

Het bedieningspaneel bevindt zich in de buurt van de toiletpot.

Spoelen:

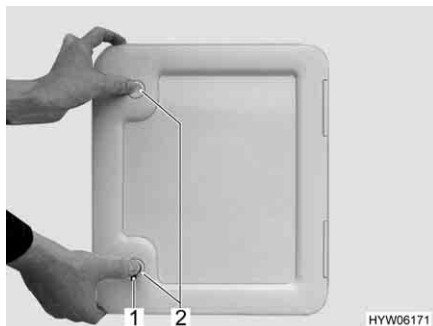
- Alvorens te spoelen de schuif van het Thetford-toilet openen. Daarvoor de schuifhendel (Afb. 155,1) tegen de klok in schuiven.
- Om te spoelen de blauwe spoelknop (Afb. 156,1) indrukken.
- Na het spoelen de schuif sluiten. Hiervoor de schuifhendel met de klok mee schuiven.

Het controlelicht (Afb. 156,2) brandt als de fecaliëntank moet worden geleegd.

10.5.3 Fecaliëntank leegmaken

▷ De fecaliëntank kan alleen worden verwijderd als de schuif is gesloten.

Afb. 157 Luik voor de fecaliëntank

Afb. 158 Fecaliëntank (voorbeeld)

- De schuifhendel op de toiletpot met de klok mee schuiven. De schuif wordt gesloten.
- Het luik voor de fecaliëntank buiten aan het voertuig openen. Daarvoor de sleutel in cilinderslot van het drukslot (Afb. 157,1) steken en een kwartslag met de klok mee draaien.
- De sleutel eruit trekken.
- Beide druksloten (Afb. 157,2) tegelijkertijd met de duimen indrukken en het luik voor de fecaliëntank openen.
- Bevestigingsbeugel (Afb. 158,1) naar boven trekken en fecaliëntank (Afb. 158,2) eruit trekken.
- De fecaliëntank naar een daarvoor aangewezen sanitairstation brengen en volledig leegmaken.

▷ Voor volledig leegmaken met de duimen de beluchtingsknop van de fecaliëntank bedienen.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de verzorging van het voertuig.

De instructies hebben betrekking op:

- de buitenkant van het voertuig
- het interieur
- de waterinstallatie
- de afzuigkap
- de klimaatregeling
- het wintergebruik

Aan het einde van het hoofdstuk vindt u checklists met maatregelen, die u moet uitvoeren als u het voertuig lange tijd niet gebruikt.

De checklists hebben betrekking op:

- de tijdelijke stilstand
- de stilstand in de winter
- de ingebruikname na een stilstand

11.1 Uitwendige verzorging

11.1.1 Algemeen

De normale uitwendige verzorging bestaat uit regelmatig wassen. Daarbij hangt het van de gebruiks- en omgevingsvoorwaarden af, hoe vaak het voertuig moet worden gewassen. In gebieden met een sterke luchtvervuiling of wanneer er over wegen wordt gereden, die met strooizout zijn behandeld, het voertuig vaker wassen. Ook wanneer het voertuig is blootgesteld aan zouthoudende en vochtige lucht (kustgebieden, vochtigwarm klimaat), het voertuig vaker wassen.

Indien mogelijk niet onder bomen parkeren. De harsachtige uitscheidingen die van veel bomen naar beneden druppen, zorgen ervoor dat de lak er mat gaat uitzien en stimuleren ook het mogelijke corrosieproces.

Uitwerpselen van vogels meteen en grondig afwassen, aangezien deze bijzonder bijtend werken.

11.1.2 Wassen met hogedrukreiniger

- ▷ Banden niet reinigen met hogedrukreiniger. De banden kunnen beschadigd worden.
- ▷ Buitentoepassingen (decoratiefolies) niet direct met de hogedrukreiniger besproeien. De buitentoepassingen kunnen loskomen.

Alvorens het voertuig te wassen met een hogedrukreiniger, de gebruiksaanwijzing van de hogedrukreiniger in acht nemen.

Bij het wassen met de rondstraalbuis tussen het voertuig en de reinigingsbuis een minimum afstand van ca. 700 mm in acht nemen.

Houd er rekening mee, dat de waterstraal met kracht uit de reinigingsbuis komt. Door verkeerd gebruik van de hogedrukreiniger kunnen er beschadigingen aan het voertuig ontstaan. De watertemperatuur mag 60 °C niet overschrijden. De waterstraal tijdens het hele wasproces blijven bewegen. De waterstraal niet direct op deurspleten, elektrische aanbouwonderdelen, stekerverbindingen, dichtingen, het ventilatierooster of de dakluiken richten. Het voertuig kan beschadigd worden of er kan water in het interieur binnendringen.

11.1.3 Voertuig wassen

- ▷ Het voertuig nooit in wasstraten laten reinigen. In de koelkast-ventilatie-roosters, gasafvoerschoorstenen, de ontluchtingsopeningen van de afzuigkappen of in de kunstmatige ventilatieopeningen kan water binnendringen. Het voertuig kan beschadigd worden.
- Het voertuig alleen op een wasplaats reinigen, die voor het wassen van voertuigen is bestemd.
Direct zonlicht vermijden. Maatregelen ter bescherming van het milieu in acht nemen.
- Buitenarmaturen en aanbouwonderdelen van kunststof alleen schoonmaken met veel warm water, afwasmiddel en een zachte doek.
- Voertuig afwassen met zo veel mogelijk water, een schone spons of met een zachte borstel. Bij hardnekkig vuil afwasmiddel bij het water doen.
- Gelakte buitenwanden kunnen bovendien met een caravanreiniger worden gereinigd.
- Aanbouwonderdelen van glasvezelversterkte kunststof (GVK) regelmatig met een polijstmiddel nabehandelen. Daarmee wordt een vergeling van de aanbouwdelen uit glasvezelversterkt kunststof voorkomen en de aflakking van het oppervlak blijft behouden.
- Rubberen dichtingen aan deuren en serviceluiken inwrijven met talk.
- Cilindersloten aan deuren en serviceluiken behandelen met grafietstof.

11.1.4 Vensterruiten uit plexiglas

Plexiglasruiten eisen vanwege hun gevoeligheid een heel bijzondere, zorgvuldige behandeling.

- ▷ Vensterruiten uit plexiglas nooit droog afwrijven omdat stofkorrels het oppervlak beschadigen.
- ▷ Vensterruiten uit plexiglas alleen schoonmaken met veel warm water, een beetje afwasmiddel en een zachte doek.
- ▷ In geen geval glasreiniger met chemische, schurende, alcoholhoudende additieven gebruiken. Een voortijdig bros worden van de ruiten en daarna scheurvormingen zouden het gevolg zijn.
- ▷ Reinigers die worden gebruikt voor carrosserie (bijv. teer- of siliconeverwijderaars) niet in aanraking brengen met plexiglas.
- ▷ Niet in wasstraten rijden.
- ▷ Geen stickers op de venterruiten uit plexiglas plakken.
- ▷ Na de reiniging van de plexiglasruiten van het voertuig nog eens spoelen met veel schoon water.
- ▷ Rubberafdichtingen met talk insmeren.

- ▷ Voor de reinigingsnabehandeling is een plexiglasreiniger met antistatische werking geschikt. Kleine krassen kunnen met een plexiglaspolijst behandeld worden. De toebehorenhandel biedt deze middelen aan.

11.1.5 Onderkant

De vloer aan de onderkant van het voertuig is gedeeltelijk van een verouderingsbestendige bodembescherming voorzien. Bij beschadigingen aan de bodembescherming deze meteen laten herstellen. Vlakken die met bodembescherming zijn behandeld, niet behandelen met spray-olie.

- ▷ Alleen producten gebruiken die door de fabrikant zijn vrijgegeven. Onze geautoriseerde dealers en servicepunten adviseren u graag.

11.1.6 Opstap

Als de opstap wordt gesmeerd, kunnen zich tijdens de rit grotere verontreinigingen vastzetten en zo de werking van de opstap verstoren of de opstap beschadigen. Daarom de beweeglijke delen van de opstap niet met vet insmeren of oliën.

11.2 Inwendige verzorging

- ▷ Als het mogelijk is, vlekken altijd onmiddellijk behandelen.
- ▷ Plexiglasruiten eisen vanwege hun gevoeligheid een heel bijzondere, zorgvuldige behandeling (zie sectie 11.1.4).
- ▷ Kunststof onderdelen in toilet en woonruimte vergen vanwege hun gevoeligheid een heel bijzondere, zorgvuldige behandeling. Gebruik geen oplosmiddelen of alcoholhoudende reinigingsmiddelen en geen schuurmiddelen. Daarmee wordt verbrossing en scheurvorming voorkomen.
- ▷ Haarkleurmiddel, nagellak, sigarettenas en dergelijke stoffen kunnen op kunststofdelen vlekken of verkleuringen veroorzaken, die niet meer verwijderd kunnen worden. Om deze reden vermijden dat deze stoffen op kunststofdelen terecht komen. Deze stoffen direct verwijderen, indien ze toch op de kunststofdelen terecht gekomen zijn.
- ▷ Geen bijtende producten in de afvoeropeningen gieten. Geen kokend water in de afvoeropeningen gieten. Bijtende producten of kokend water beschadigen afvoerbuizen en sifons.
- ▷ Voor de reiniging van het toilet en de waterinstallatie alsook bij het ontkalken van de waterinstallatie geen azijnessence gebruiken. Azijnessence kan dichtingen of onderdelen van de installatie beschadigen. Voor het ontkalken in de handel verkrijgbare ontkalkingsmiddelen gebruiken.
- ▷ Zuinig met water omgaan. Alle waterresten opdweilen.
- ▷ Tapijten en kussens regelmatig met een geschikt borstelhulpstuk schoonzuigen.

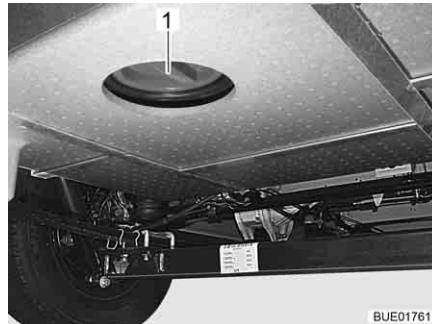
- ▷ Voor informatie over het gebruik van verzorgingsmiddelen staan onze servicepunten tot uw beschikking.

- Meubeloppervlakken, meubelgrepen, lampen en alle kunststof delen in het toilet en de woonruimte reinigen met water en een wollen doek. Bij het water kan een zacht reinigingsmiddel gedaan worden. Indien nodig gelakte oppervlakken met polijstmiddel voor meubels verzorgen.
- Reinig kussenstof met droog kussenschuim of met het schuim van een zacht wasmiddel. Kussenstoffen niet wassen, enkel laten reinigen. Kussens beschermen tegen zonnestraling, opdat ze niet verbleken.
- Kussenstoffen van novalife® enkel met schoon water schoonmaken.
- Lederen overtrekken alleen met een katoenen doek en een zacht zeepsop (huishoudzeep) schoonmaken. Erop letten, dat het leer niet vochtig wordt en dat er geen water door de naden van de lederen overtrekken sijpelt.
- Paneelgordijnen en vouwgordijnen wassen. Bij het wassen die wasvoorschriften in acht nemen. De staven kunnen voor het wassen verwijderd worden.
- Tapijtvloer indien nodig reinigen met tapijtschuim en stofzuigen.
- PVC-vloerbedekking met een mild, zeephoudend reinigingsmiddel voor PVC-vloeren afvegen. Tapijtvloer niet op de natte PVC-vloerbedekking leggen. Tapijtvloer en PVC-vloerbedekking kunnen aan elkaar vastkleven.
- Spoelafdekking met de hand reinigen met water en afwasmiddel. De spoelafdekking niet in de vaatwasser reinigen.
- Spoelbakken en gaskooktoestel nooit reinigen met een zandhoudend schuurmiddel. Alles vermijden, wat krassen en groeven zou kunnen veroorzaken.
- De branders van het gaskooktoestel alleen vochtig reinigen. Er mag geen water door de openingen van de branderdekkingen dringen. Water kan de branders van het gaskooktoestel beschadigen.
- Hor aan ramen, deuren en dakluiken afborstelen met een zachte borstel of schoonzuigen met het borstelhulpstuk van de stofzuiger.
- Verduisteringsrollo's met een zachte borstel schoonmaken of met het borstelhulpstuk van de stofzuiger schoonzuigen. Vet of hardnekkig vuil verwijderen met een 30 °C warm zeeploog (harde zeep).
- Vouwverduisteringen met een zachte borstel schoonmaken of met het borstelhulpstuk van de stofzuiger schoonzuigen. Vet of hardnekkig vuil verwijderen met een 30 °C warm zeeploog (harde zeep).
- Veiligheidsgordels kunnen afgerold met een warm zeeploog gereinigd worden. Voor het oprollen moeten de veiligheidsgordels volledig droog zijn.

11.3 Waterinstallatie

11.3.1 Afvalwatertank reinigen

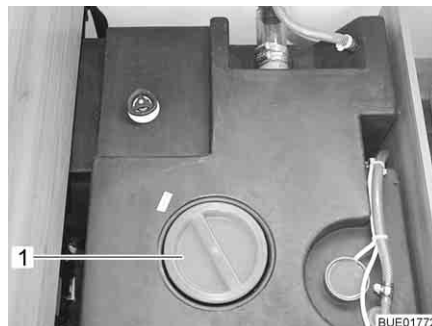
De afvalwatertank na ieder gebruik reinigen.

Afb. 159 Reinigingsopening afvalwater-tank

- Afvalwatertank leegmaken.
- De reinigingsopening (Afb. 159,1) op de afvalwatertank en de aftapkraan openen.
- Afvalwatertank grondig met vers water uitspoelen.
- Indien mogelijk de afvalwatersondes door de reinigingsopening met de hand reinigen.

11.3.2 Watertank reinigen

Afb. 160 Reinigingsopening watertank

- Watertank leegmaken en aftapopening van de watertank sluiten.
- Afsluitdeksel van de watertank (Afb. 160,1) afnemen.
- Watertank met water met een beetje afwasmiddel vullen (geen schuurmiddelen gebruiken).
- Met een in de handel verkrijgbare afwasborstel de watertank schrobben, tot er geen zichtbare aanslag meer aanwezig is.
- De pompbehuizing eveneens afschrobben.
- Indien mogelijk verswatersondes in de watertank door de reinigingsopeningen met de hand reinigen.
- Watertank met een ruime hoeveelheid drinkwater uitspoelen.

11.3.3 Waterleidingen reinigen

- ▷ Alleen geschikte reinigingsmiddelen uit de vakhandel gebruiken.
- ▷ Het reinigingsmiddel moet voldoen aan de nationale voorschriften en (indien voorgeschreven) voor gebruik toegestaan zijn.

- ▷ Uitstromend mengsel van water met reinigingsmiddel opvangen en vak-kundig als afval afvoeren.

- Waterinstallatie leegmaken.
- Alle aftapopeningen en aftapkranen sluiten.
- Watertank vullen met mengsel van water en reinigingsmiddel. Daarbij de mengverhouding uit de voorschriften van de fabrikant in acht nemen.
- De aftapkranen één voor één openen.
- De aftapkranen zolang geopend laten, tot het mengsel van water en reinigingsmiddel de betreffende afvoeropening heeft bereikt.
- De aftapkranen weer sluiten.
- Alle waterkranen op "Warm" zetten en openen.
- Waterkranen zolang geopend laten, tot het mengsel van water en reinigingsmiddel de afvoeropening heeft bereikt.
- Alle waterkranen op "Koud" zetten en openen.
- Waterkranen zolang geopend laten, tot het mengsel van water en reinigingsmiddel de afvoeropening heeft bereikt.
- Alle waterkranen sluiten.
- Toilet meermaals doorspoelen.
- Het reinigingsmiddel volgens de voorschriften van de fabrikant laten inwerken.
- Waterinstallatie leegmaken. Daarbij het mengsel van water en reinigingsmiddel opvangen en vakkundig als afval afvoeren.
- Voor het doorspoelen van de volledige waterinstallatie deze meermaals met drinkwater vullen en weer leegmaken.

11.3.4 Waterinstallatie ontsmetten

- ▷ Alleen geschikte ontsmettingsmiddelen uit de vakhandel gebruiken.
- ▷ Het ontsmettingsmiddel moet voldoen aan de nationale voorschriften en (indien voorgeschreven) voor gebruik toegestaan zijn.

- ▷ Uitstromend mengsel van water met ontsmettingsmiddel opvangen en vak-kundig als afval afvoeren.

Bij het ontsmetten van de waterinstallatie op dezelfde wijze te werk gaan als bij het reinigen van de waterleidingen (zie sectie 11.3.3). Hierbij echter ontsmettingsmiddel in plaats van reinigingsmiddel gebruiken.

11.4 Afzuigkap

De filter van de afzuigkap zo nu en dan reinigen. Hoe vaak een reiniging nodig is, is afhankelijk van hoe vaak de afzuigkap wordt gebruikt. De filter niet pas reinigen, als de capaciteit van de afzuigkap merkbaar minder wordt.

Filter reinigen: ■ De filter met warm water en een beetje afwasmiddel schoon wassen.

11.5 Klimaatregeling

11.5.1 Dometic

Afb. 161 Klimaatregeling (Dometic)

In het onderste deel van de dakunit van de klimaatregeling (Afb. 161,2) bevinden zich achter de ventilatiesroosters (Afb. 161,1 en 3) telkens een pluizenfilter en een adsorptiekoolfilter. De pluizenfilter moeten in regelmatige tijdschikspannes gereinigd en als nodig gewisseld worden. De fabrikant beveelt u aan de adsorptiekoolfilter jaarlijks te vervangen.

Aan de linker kant van de dakunit (buiten het voertuig) bevinden zich de afvoeropeningen voor het condenswater. Om ervoor te zorgen dat het condenswater onbelemmerd kan wegglopen, de afvoeropening vrij van vuil, bladeren en dergelijke houden.

11.5.2 Telair

De filter en de ventilatieroosters aan de buitenkant van de behuizing zo nu en dan reinigen. Hoe vaak een reiniging nodig is, is afhankelijk van hoe vaak de klimaatregeling wordt gebruikt. De filter en de ventilatieroosters niet pas reinigen als de capaciteit van de klimaatregeling merkbaar minder wordt.

▷ Voor het reinigen van de filter uitsluitend milde reinigungsoplossingen en nooit benzine of oplosmiddelen gebruiken.

Filter reinigen: ■ De filter met warm water en een beetje afwasmiddel schoon wassen.
■ De filter voor het weer inbouwen goed laten drogen.

Ventilatierooster reinigen: ■ Ventilatiooster aan de buitenkant met een borstel ontdoen van grovere vervuilingen en afzettingen. Bij het gebruik van een reinigungsoplossing er op letten, dat er geen water binnendringt in de behuizing.

11.6 Winterverzorging

Strooizout schaadt de onderkant en de delen, die zijn blootgesteld aan spatwater. Wij adviseren, het voertuig in de winter vaker te wassen. Vooral de mechanische en de aan de oppervlakte behandelde delen en de onderkant van het voertuig worden belast en dienen derhalve grondig te worden gereinigd.

- ▷ Bij vorstgevaar de verwarming altijd tot tenminste 15 °C laten verwarmen. Circulatieluchtventilator (indien aanwezig) op automatisch zetten. Bij extreme buitentemperaturen bovendien meubelluiken en -deuren iets openen. De binnenstromende warme lucht kan het bevriezen, bijv. van waterleidingen en de vorming van condenswater in de opbergruimten tegengaan.
- ▷ Bij vorstgevaar aanvullend aan de buitenkant van het voertuig de ramen afdekken met winter-isoleermatten.
- ▷ Gasafvoerschoorstenen en kunstmatige ventilatieopeningen sneeuwvrij houden. Evt. een schoorsteenverlenging gebruiken.

11.6.1 Voorbereidingen

- Voertuig controleren op lak- en roestschade. Schade evt. herstellen.
- Zorg ervoor, dat er geen water in de ventilatieopeningen in de vloer en in de verwarming terecht kan komen.
- De metalen delen aan de onderkant met een beschermmiddel op wasbasis beschermen tegen roest.
- Gelakte buitendelen met een hiervoor geschikt middel conserveren.

11.6.2 Wintergebruik

Bij wintergebruik ontstaat door het bewonen van het voertuig bij lage temperaturen condenswater. Om een goede luchtkwaliteit in de caravan te garanderen en schade aan het voertuig door condenswater te voorkomen, is een toereikende ventilatie zeer belangrijk.

- In de opwarmfase van het voertuig de verwarming op de hoogste stand zetten en dakopbergkasten, gordijnen en rolgordijnen openen. Daardoor wordt een optimale be- en ontluchting bereikt.
- Alleen verwarmen als ook de circulatieluchtinstallatie is ingeschakeld.
- 's Ochtends alle kussens verwijderen, de opbergcompartimenten ventileren en vochtige plekken drogen.

- ▷ Als er ergens condenswater is ontstaan, veeg dit dan weg.
- ▷ Een onbeperkte geschiktheid voor winterse omstandigheden is bij modellen zonder dubbele bodem alleen in combinatie met het "winterpakket" uit de eerste uitrusting gegarandeerd.

11.6.3 Na het winterseizoen

- Bodem van de camper en de motoren grondig wassen. Daardoor worden corrosiebevorderende dooimiddelen (zout, loogresten) verwijderd.
- Voertuig aan de buitenkant reinigen en plaatstaal met in de handel verkrijgbare autowas conserveren.

11.7 Stilstand

11.7.1 Tijdelijke stilstand

- ▶ Na langere stilstand (ca. 10 maanden) reminstallatie en gasinstallatie door een geautoriseerde werkplaats laten controleren.
- ▶ Houd er rekening mee dat het water al binnen korte tijd ondrinkbaar is.
- ▶ Kabelschade door dieren kan tot kortsluiting leiden. Brandgevaar!

Voor de stilstand checklist doornemen:

	Activiteiten	Gedaan
Basisvoertuig	Brandstoftank helemaal vullen. Daardoor kunnen beschadigingen door corrosie aan de tankinstallatie worden vermeden	
	Voertuig opbokken zodat wielen ontlast zijn of voertuig om de 4 weken bewegen. Daardoor worden drukpunten op banden en wiel-lagers voorkomen	
	De banden tegen directe zonnestraling beschermen. Gevaar voor scheurvorming!	
	Banden tot de aanbevolen maximumdruk oppompen	
	Op de onderkant altijd zorgen voor voldoende luchtcirculatie	
	 ▶ Vocht of te weinig zuurstof, bijv. door afdekking met plastic, kunnen op de onderkant optische onregelmatigheden veroorzaken.	
	Neem bovendien de aanwijzingen in de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig in acht	
Opbouw	Alle schoorstenen met de passende afdekkappen afsluiten en alle andere openingen (behalve de kunstmatige ventilatie) afdichten. Zo wordt het binnendringen van dieren (bijv. muizen) verhinderd	
	Om de vorming van condenswater en daaruit resulterende schimmelvorming te voorkomen, het interieur, alle van buitenaf toegankelijke opbergruimten en de staanplaats (bijv. garage) om de drie weken ventileren	
Interieur	Kussens zo plaatsen dat ze geventileerd worden en afdekken	
	Koelkast schoonmaken	
	Koelkastdeur en vriesvak licht geopend houden	
	Naar sporen van binnengedrongen dieren zoeken	
	Flatscreen van het net scheiden en evt. uit het voertuig verwijderen	
Gasinstallatie	Hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten	
	Alle gasafsluitkranen sluiten	
	Gasflessen altijd uit de gaskast halen, ook als ze leeg zijn	

	Activiteiten	Gedaan
Elektrische installatie	Woonruimteaccu en startaccu vol laden	
	 ▷ Voor een tijdelijke stilstand de accu ten minste 20 uur laden. Woonruimteaccu loskoppelen van het 12-V-boordnet. Daarvoor de accu-scheidingsschakelaar op het elektroblok uitschakelen (zie hoofdstuk 8)	

Waterinstallatie	Complete waterinstallatie leegmaken. Het restwater uit de waterleidingen blazen (max. 0,5 bar). De waterkranen in de middelste stand geopend laten. Veiligheids-/aftapventiel (indien aanwezig) en alle aftapkranen geopend laten. Letten op instructies uit hoofdstuk 10	
-------------------------	---	--

11.7.2 Stilstand in de winter

Bij stilstand in de winter zijn aanvullende maatregelen nodig:

	Activiteiten	Gedaan
Basisvoertuig	Carrosserie en onderkant grondig reinigen en met hete was behandelen of met een middel voor lakonderhoud conserveren	
	Brandstoftank met winterdiesel vullen	
	Vorstbeveiliging in het koelwater controleren	
	Schade aan de lak herstellen	
	Ruitenwisservloeistof met vorstbeveiliging vullen	

Opbouw	Voertuig van buiten grondig reinigen	
	Kunstmatige ventilatieopeningen open laten	
	Aangebouwde steunen reinigen en smeren	
	Alle deur- en luikenscharnieren reinigen en smeren	
	Vergrendelingen met olie of glycerine insmeren	
	Alle dichtrubbers inwrijven met talkpoeder	
Cilinderslot met grafietpoeder behandelen		

Interieur	Luchtontvochtiger opstellen	
	Kussens uit het voertuig halen en droog bewaren	
	Iedere 3 weken de binnenruimte ventileren	
	Alle kasten en opbergcompartimenten leegmaken en kleppen, deuren en laden openen	
	Interieur grondig reinigen	
	Bij vorstgevaar het flatscreen uit het voertuig verwijderen	

Elektrische installatie	Startaccu en woonruimteaccu verwijderen en vorstvrij bewaren (zie hoofdstuk 8) resp. het voertuig op een 230-V-voorziening aansluiten	
--------------------------------	---	--

	Activiteiten	Gedaan
Waterinstallatie	Waterinstallatie met speciale reinigingsmiddelen uit de vakhandel reinigen	

Totale voertuig	Dekzeilen zo leggen dat de ventilatieopeningen niet worden afgedekt of luchtdoorlatende zeilen gebruiken	
------------------------	--	--

11.7.3 Ingebruikname van het voertuig na tijdelijke stilstand of na stilstand in de winter

Voor ingebruikname checklist doornemen:

	Activiteiten	Gedaan
Basisvoertuig	Bandenspanning controleren	
	Bandenspanning van het reservewiel controleren	

Opbouw	Draailager van de opstap schoonmaken	
	Werking van de aangebouwde steunen controleren	
	Werking van de deuren, ramen en dakluiken controleren	
	Werking controleren van alle buitensloten, bijv. voor serviceluisen, vulopening en ingang deur	
	Afdekking van de gasafvoerschoorsteen van de verwarming verwijderen (indien aanwezig)	
	Winterafdekking van de koelkast-ventilatie roosters verwijderen (indien aanwezig)	

Gasinstallatie	Gasflessen in de gaskast plaatsen, vastbinden en op de gasdrukregelaar aansluiten	
-----------------------	---	--

Elektrische installatie	230-V-voorziening via buitencontactdoos aansluiten	
	Woonruimteaccu en startaccu vol laden	
	 ▷ Accu na stilstand tenminste 20 uur laden.	
	Woonruimteaccu aansluiten op het 12-V-boordnet. Daarvoor de accu-scheidingsschakelaar op het elektroblok inschakelen (zie hoofdstuk 8)	
	Werking controleren van de elektrische installatie, bijv. binnenverlichting, contactdoos en de geïnstalleerde elektrische apparaten	

Waterinstallatie	Waterleidingen en watertank ontsmetten	
	Werking van de bedieningshendel voor de afvalwatertank controleren	
	Veiligheids-/aftapventiel (indien aanwezig), aftapkranen en waterkranen sluiten	
	Dichtheid van de waterinstallatie controleren	

Inbouwapparatuur	Werking van de inbouwapparatuur controleren	
-------------------------	---	--

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor inspectie- en onderhoudswerkzaamheden aan het voertuig.

De onderhoudsinstructies hebben betrekking op:

- de deuren
- de woonruimteaccu
- het vervangen van gloeilampen

Aan het einde van het hoofdstuk vindt u belangrijke instructies voor het bezorgen van reserveonderdelen.

12.1 Inspectiewerkzaamheden

Zoals ieder technisch apparaat moet het voertuig met regelmatige intervallen worden geïnspecteerd.

Deze inspectiewerkzaamheden moeten door vaklieden worden uitgevoerd.

Voor deze werkzaamheden wordt speciale vakkennis vereist, die in het kader van deze gebruiksaanwijzing niet kan worden uiteengezet. Deze vakkennis staat bij al onze servicepunten ter beschikking. Ervaring en regelmatige technische instructies vanuit de fabriek alsmede voorzieningen en gereedschap bieden een garantie voor vakkundige inspectie van het voertuig, die aan de nieuwste eisen beantwoordt.

De "eerste geplande inspectie" 12 maanden na de aflevering van het kentekenbewijs bij een van onze servicepunten laten uitvoeren.

Alle andere inspecties jaarlijks laten uitvoeren.

Het dienstverlenende servicepunt bevestigt de uitgevoerde werkzaamheden.

De inspectiewerkzaamheden voor het chassis laten bevestigen in het klantenserviceboekje van de fabrikant van het chassis.

- ▷ De door de fabrikant voorgeschreven inspecties in acht nemen en binnen de voorgeschreven intervallen laten uitvoeren. Zo blijft de waarde van het voertuig behouden.
- ▷ De bevestiging van de uitgevoerde inspectiewerkzaamheden geldt tegelijk als bewijs bij eventueel optredende schade- en garantiegevallen.

12.2 Onderhoudswerkzaamheden

Zoals ieder technisch apparaat heeft het voertuig onderhoud nodig. De omvang en de frequentie van de onderhoudswerkzaamheden richten zich naar verschillende gebruiks- en inzetwaarden. Bij verzwaarde gebruiksomstandigheden het voertuig vaker laten onderhouden.

Het basisvoertuig en de inbouwapparatuur binnen de intervallen laten onderhouden die in de betreffende gebruiksaanwijzingen zijn opgegeven.

12.3 Deuren

Om de glij-eigenschappen tussen veer en scharnier te behouden, de scharnieren van de ingangsdeur regelmatig invetten.

- ▷ Wij adviseren als smeervet Molykote PG 65 of vaseline.

12.4 Woonruimteaccu

- ▷ Bij het vervangen van de accu, alleen accu's van hetzelfde type gebruiken (zelfde capaciteit en spanning, met vaste cyclus).
- ▷ In geen geval conventionele auto-accu's (startaccu's) gebruiken. Een loodzuur-accu mag niet worden vervangen door een lood-gel-accu.
- ▷ Geen zogenaamde verbeteringsmiddelen gebruiken.

Om een langere levensduur van de accu te bereiken, de volgende instructies in acht nemen:

- Oppervlak van de accu schoon en droog houden.
- Zuurstand regelmatig controleren en evt. ontzout of gedestilleerd water bijvullen. Nooit zuur bijvullen.
- Bij hoog waterverlies de reguleurspanning door een geautoriseerde werkplaats laten controleren.
- De laadtoestand van de accu met een zuurdichtheidsmeting controleren.

Zuurdichtheid

- Bij een zuurdichtheid onder 1,21 kg/l moet de accu worden bijgeladen. Als er accumulatorzuur met een dichtheid van 1,23 kg/l wordt gebruikt, moet de accu bij een zuurdichtheid onder 1,18 kg/l worden bijgeladen.
- Bij een zuurdichtheid van 1,21 kg/l is de accu tot -15 °C tegen bevriezing beschermd (bij 1,28 kg/l tot -70 °C).

De accu heeft een vaste cyclus en is daardoor speciaal geschikt voor de boordnetvoorziening. De vaste cyclus van de accu betekent dat er veel ontlaad-/laadprocedures mogelijk zijn.

12.5 Vervangen van gloeilampen, buiten

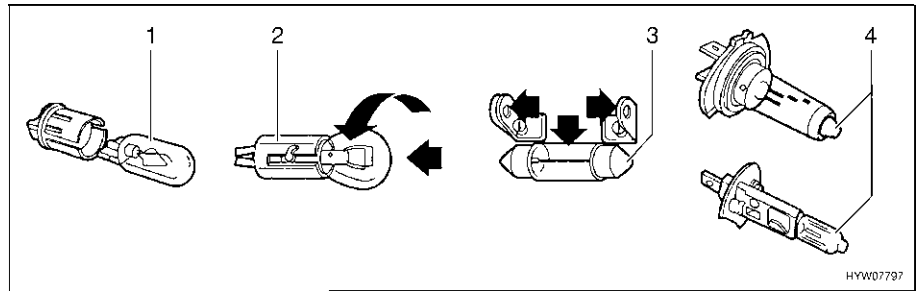

- ▶ Gloeilampen en lamphouders kunnen erg warm worden. Daarom voor het vervangen van gloeilampen de lamp laten afkoelen.
- ▶ Gloeilampen ontoegankelijk voor kinderen bewaren.
- ▶ Geen gloeilamp gebruiken die is gevallen of die krassen heeft in het glas. De gloeilamp zou kunnen springen.

- ▷ Een nieuwe gloeilamp niet vastpakken met de vingers. Om de nieuwe gloeilamp in te zetten een stoffen doek gebruiken.
- ▷ Gloeilampen alleen door lampen van hetzelfde type en het juiste vermogen gebruiken (zie sectie 12.5.4 "Gloeilamptypen voor buitenverlichting").
- ▷ Wanneer LED's in lampen defect zijn, een officiële dealer of een servicepunt opzoeken.

Gloeilamptypen In het voertuig worden verschillende gloeilamptypen gebruikt. Hierna wordt de vervanging van het betreffende gloeilamp type beschreven.

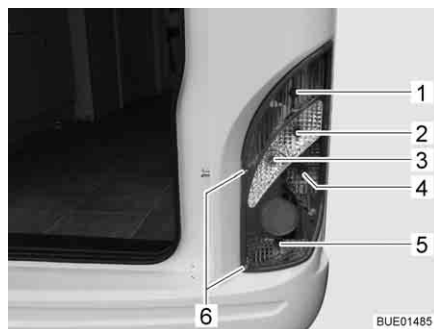
Afb. 162 Gloeilamptypen

Pos. in Afb. 162	Sokkeltype/gloeilamp type	Vervangen
1	Steeksokkel	Voor het uitnemen de gloeilamp eruit trekken
		Voor het inzetten de gloeilamp met lichte druk in de fitting schuiven
2	Bajonetsokkel	Voor het uitnemen de gloeilamp naar beneden drukken en tegen de klok in draaien
		Voor het inzetten de gloeilamp in de fitting zetten en met de klok mee draaien
3	Cilindrische gloeilampen	Voor het uitnemen en voor het inzetten de contacten van de lamphouder voorzichtig naar buiten buigen
4	Halogeengloeilamp	Voor het uitnemen de sluitveer losmaken
		Na het inzetten de sluitveer weer inhangen

12.5.1 Verlichting front

De lampen voor dimlicht, grootlicht en parkeerlicht alsmede voor de richtingaanwijzer zijn bestanddeel van het basisvoertuig. Het vervangen van de gloeilampen is in de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig beschreven.

12.5.2 Verlichting achter

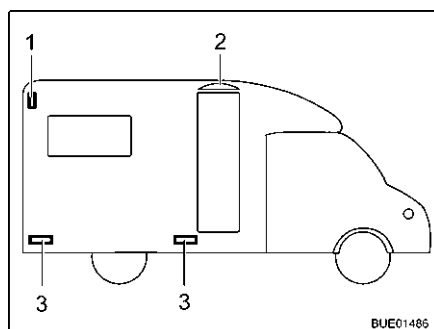

- 1 Achterlicht
- 2 Richtingaanwijzer
- 3 Achteruitrijlicht
- 4 Remlicht
- 5 Mistlamp achter
- 6 Behuizingsschroeven

Afb. 163 Verlichting achter

- Twee behuizingsschroeven (Afb. 163,6) losdraaien.
- Behuizing wegnemen.
- Gloeilamp verwijderen.
- Nieuwe gloeilamp plaatsen.
- Lamp in omgekeerde volgorde in elkaar zetten.

12.5.3 Verlichting zijkant

- 1 Contourverlichting
- 2 Voortentverlichting
- 3 Breedtelicht

Afb. 164 Verlichting zijkant

Contourverlichting

De contourverlichting (Afb. 164,1) is boven in het zijwandgedeelte van het voertuig aangebracht.

Breedtelichten

De breedtelichten (Afb. 164,3) zijn onderaan het voertuig aangebracht.

Voortentverlichting

De voortentverlichting (Afb. 164,2) is boven de ingang deur aangebracht.

- ▷ De lampen zijn voorzien van LEDs. Zoek voor vervanging van de LEDs een officiële dealer of een servicepunt op.

12.5.4 Gloeilamptypen voor buitenverlichting

	Buitenverlichting	Gloeilamptype
Achter	Remlicht	P 21 W
	Achterlicht	R 10 W
	Richtingaanwijzer	PY 21 W
	Mistlamp achter	P 21 W
	Kentekenplaatlampje	LED
	Achteruitrijlicht	P 21 W
	Derde remlicht	LED
	Zijde	Contourverlichting
Voortentverlichting		LED
Breedtelicht		LED

12.6 Vervangen van gloeilampen, binnen

- ▶ Wanneer LED's in lampen defect zijn, een officiële dealer of een servicepunt opzoeken.

12.7 Reserveonderdelen

- ▶ Elke wijziging van de toestand van het voertuig, zoals deze bij levering door de fabriek was, kan een negatieve invloed hebben op het rijgedrag en de verkeersveiligheid.
- ▶ Door ons aanbevolen speciale uitvoeringen en originele reserveonderdelen zijn speciaal voor uw voertuig ontwikkeld en vrijgegeven. De geautoriseerde dealer of het servicepunt biedt deze producten aan. De geautoriseerde dealer of het servicepunt is geïnformeerd over toegestane technische details en voert de noodzakelijke werkzaamheden vakkundig uit.
- ▶ Niet door ons vrijgegeven toebehoren-, aan-, om- of inbouwdelen kunnen het voertuig beschadigen en tot een verminderde verkeersveiligheid leiden. Zelfs als er voor deze onderdelen een goedkeuring van een deskundige, een algemene bedrijfstoelating of een goedkeuring van de constructie bestaat, bestaat daarmee nog geen zekerheid ten aanzien van de reglementaire kwaliteit van het product.
- ▶ Als producten die door ons niet werden vrijgegeven beschadigingen veroorzaken, kan daarvoor geen aansprakelijkheid worden aanvaard. Dit geldt ook voor niet goedgekeurde wijzigingen aan het voertuig.

Uit veiligheidsoverwegingen moeten reserveonderdelen voor apparaten beantwoorden aan de opgaves van de producent en door hem als reserveonderdeel zijn toegelaten. De reserveonderdelen mogen alleen door de producent van het apparaat of een erkende werkplaats worden ingebouwd. Voor reserveonderdelen staan de geautoriseerde dealers en servicepunten ter beschikking.

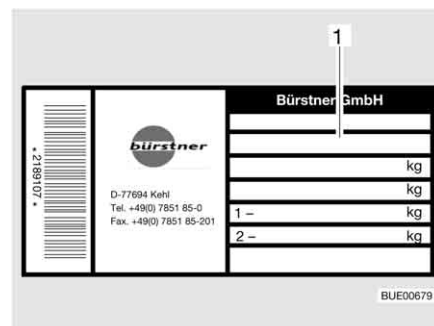
Hier zijn enige suggesties voor belangrijke reserveonderdelen:

- Zekeringen
- V-snaar
- Ruitenwischerbladen
- Gloeilampen
- Waterpomp (dompelpomp)

Bij bestellingen van reserveonderdelen het chassisnummer en het voertuigtype opgeven bij de dealer.

Het in deze gebruiksaanwijzing beschreven voertuig is volgens fabrieksnormen geconstrueerd en uitgerust. Al naargelang het doel van zijn inzet wordt er nuttig speciaal toebehoren aangeboden. Bij de aanbouw van speciaal toebehoren controleren of dit in de voertuigpapieren geregistreerd moet worden. Let op de technisch toegelaten totale massa. De geautoriseerde dealer of het servicepunt adviseert u graag.

12.8 Typeplaatje

1 Chassisnummer

Afb. 165 Typeplaatje

Het typeplaatje (Afb. 165) met het chassisnummer is binnen in het instage-deelte aangebracht.

Typeplaatje niet verwijderen. Het typeplaatje:

- Identificeert het voertuig
- Helpt bij het bestellen van reserveonderdelen
- Geeft in combinatie met de voertuigpapieren informatie over de eigenaar

- ▷ Bij navragen aan de klantenservice altijd het **chassisnummer** erbij vermelden.

12.9 Waarschuwings- en aanwijzingsstickers

Op en in het voertuig zijn waarschuwings- en aanwijzingsstickers aangebracht. Waarschuwings- en aanwijzingsstickers dienen de veiligheid en mogen niet worden verwijderd.

- ▷ Reservestickers kunnen bij de officiële dealer of bij het servicepunt besteld worden.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de banden van het voertuig.

De instructies hebben betrekking op:

- de keuze van de banden
- de omgang met de banden
- het verwisselen van de wielen

Aan het einde van het hoofdstuk vindt u een tabel, waarin de correcte bandenspanning voor uw voertuig kan worden gevonden.

13.1 Algemeen

- ▶ Regelmatig voor het begin van de rit of iedere 2 weken de bandenspanning controleren. Een verkeerde bandenspanning veroorzaakt overmatige slijtage en kan de banden beschadigen of zelfs doen klappen. Het voertuig kan uit controle raken (zie sectie 13.6).

- ▷ Bandenspanning controleren bij koude banden. Een verhoogde bandenspanning bij warme banden niet reduceren.
- ▷ Aan het voertuig zijn binnenbandloze banden gemonteerd. Monteer nooit binnenbanden in deze banden.
- ▷ Gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig in acht nemen.

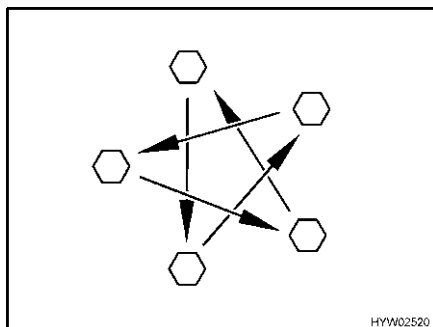

- ▷ Al naar gelang het basisvoertuig en de uitvoering zijn de voertuigen standaard alleen met een bandreparatieset uitgerust.
- ▷ Bij bandenpech het voertuig naar de rechter zijde van de weg rijden. Het voertuig beschermen met een gevarendriehoek. Waarschuwingssknipperlicht aanzetten.
- ▷ Banden dienen niet ouder te zijn dan 6 jaar omdat het materiaal mettertijd broos wordt. Na 6 jaar de banden laten controleren. Het viercijferige DOT-nummer op de zijkant van de band geeft de productiedatum aan. De eerste twee cijfers geven de week aan, de laatste twee het productiejaar.

Voorbeeld: (0115) Week 01, productiejaar 2015.

In acht nemen:

- Banden regelmatig (om de 14 dagen) nakijken op gelijkmatige profielslijtage, profieldiepte en uitwendige beschadiging.
- De door de wetgever voorgeschreven minimumprofieldiepte in acht nemen.
- Wij raden aan altijd banden van dezelfde bouwwijze, hetzelfde fabrikaat en dezelfde uitvoering (zomerbanden of winterbanden) te gebruiken.
- Alleen voor het velgtype toegelaten banden gebruiken. De toegelaten velgenmaten en bandenmaten staan in de voertuigpapieren van het voertuig, maar ook de geautoriseerde dealer of het servicepunt geeft u graag advies.
- Nieuwe banden op een traject van ca. 100 km met gematigde snelheid inrijden, aangezien pas dan de volledige grip is verkregen.

Afb. 166 Wielmoeren of wielschroeven kruisgewijs aandraaien

- Wielmoeren of wielschroeven regelmatig controleren op vastzitten. Wielmoeren of wielschroeven van een vervangen wiel na 50 km kruisgewijs aandraaien (Afb. 166).
Aandraaimoment zie sectie 13.5.2.
- Als er nieuwe of pas gelakte velgen worden gebruikt, dan de wielmoeren of wielschroeven extra na ca. 1.000 tot 5.000 km aandraaien.
- Bij stilstand of langere standtijden van het voertuig drukkunten op banden en wielagers voorkomen:
Het voertuig zo opbokken dat de wielen zijn ontlast of het voertuig om de 4 weken zo bewegen dat de stand van de wielen verandert.

13.2 Keuze van de banden

- ▶ De verkeerde bandenkeuze kan tijdens de rit beschadiging van de banden tot en met klappen tot gevolg hebben.

- ▷ Als er banden worden gemonteerd die niet voor het voertuig zijn toegestaan, kan de vergunning voor het voertuig en daarmee de verzekeringsdekking vervallen. De geautoriseerde dealer of het servicepunt adviseert u graag.

De voor uw voertuig vrijgegeven bandenmaten staan in de voertuigpapieren of kunnen bij de geautoriseerde dealers of servicepunten worden opgevraagd. Elke band moet bij het voertuig passen, waaraan hij aangebracht wordt. Dit geldt in eerste instantie voor de afmetingen van de buitenkant (diameter, breedte), die door de genormeerde maataanduiding worden aangegeven. Daarnaast moet de band aan de eisen van het desbetreffende voertuig voldoen met betrekking tot gewicht en snelheid.

Bij het gewicht wordt van de toegestane maximale asbelasting uitgegaan, die over twee banden wordt verdeeld. De maximale draagkracht van een band blijkt uit zijn load-index (= LI, getal voor draagkracht).

Ook de asgeometrie van een voertuig, zoals wielvlucht en spling, is voor de keuze van de banden belangrijk. De hoogste snelheid die voor een band is toegestaan (bij volle draagkracht) wordt door zijn speed-index (= GSY, snelheidssymbool) aangegeven. Load-index en speed-index vormen samen de code voor het gebruik van een band. Ze zijn bestanddeel van de volledige, genormeerde aanduiding die op elke band zelf staat. Deze aanduidingen op de band moeten met die in de voertuigpapieren overeenkomen.

13.3 Aanduidingen op de band

215/70 R 15C 109/107 Q
(voorbeeld)

Naam	Verklaring
215	Breedte van de band in mm
70	Verhouding hoogte tot breedte van de band in procent
R	Bandentype (R = radiaal)
15	Velgdiameter in inch
C	Commercial (Transporter)
109	Getal draagkracht enkele banden
107	Getal draagkracht dubbele banden
Q	Snelheidssymbool (Q = 160 km/u)

13.4 Omgang met banden

- Over stoepranden in een stompe hoek rijden. De band kan anders aan de zijkant ingeklemd worden. Het rijden over een stoeprand in een spitse hoek kan tot beschadiging van de band en als gevolg daarvan tot klappen van de band leiden.
- Over hoogliggende riooldeksels langzaam rijden. De band kan anders ingeklemd worden. Het snel rijden over een hoogliggende riooldeksel kan tot beschadiging van de band en als gevolg daarvan tot klappen van de band leiden.
- Schokdempers regelmatig laten controleren. Het rijden met slechte schokdempers leidt tot duidelijk verhoogde slijtage.
- Bij ongelijkmatige profielslijtage voorsprong en wielvlucht laten controleren. Het rijden met verkeerd ingestelde voorsprong of eenzijdig ingestelde wielvlucht leidt tot duidelijk verhoogde slijtage.
- Hard remmen vermijden. Bij hard remmen, waarbij de wielen blokkeren, slijten de banden sneller en onregelmatig. Dit vermindert het rijcomfort. De banden kunnen zelfs onbruikbaar worden.
- De banden niet reinigen met hogedrukreiniger. De banden kunnen binnen een paar seconden sterk beschadigd worden en als gevolg daarvan klappen.
- Banden ontzien bij het rijden. Hard remmen, start met plankgas en lange ritten op slechte straten vermijden.

13.5 Wiel vervangen

13.5.1 Algemene instructies

- ▶ Het voertuig moet op een effen, vaste en glijvaste ondergrond staan.
- ▶ In de eerste versnelling schakelen. Bij een automatische versnellingsbak in de stand "P" schakelen.
- ▶ Alvorens het voertuig op te tillen, de handrem vast aantrekken.
- ▶ Het voertuig met wielkeggen aan de tegenover gelegen kant beveiligen tegen weggrollen.
- ▶ Het voertuig in geen geval optillen met de aangebouwde steunen.
- ▶ Als er een aanhanger is aangekoppeld: De aanhanger afkoppelen voordat het voertuig wordt opgetild.
- ▶ De wagenkrik nooit onder de opbouw, maar onder de as zetten.
- ▶ De wagenkrik nooit overbelasten. De maximaal toegelaten belasting is op het typeplaatje op de wagenkrik aangegeven.
- ▶ De wagenkrik alleen voor het kortstondig optillen van het voertuig tijdens het verwisselen van de band inzetten.
- ▶ Terwijl het voertuig is opgetild, mogen zich geen personen in het voertuig bevinden.
- ▶ De motor niet starten, terwijl het voertuig is opgetild.
- ▶ Er mogen geen personen onder het opgetilde voertuig gaan liggen.

- ▷ Bij een wielwisseling de schroefdraad van de schroefdraadbout of van de wielschroef niet beschadigen.
- ▷ Wielmoeren of wielschroeven kruisgewijs aandraaien (Afb. 166).
- ▷ Bij overschakelen op andere velgen (bijv. lichtmetalen velgen of wielen met winterprofiel) moeten de bijbehorende wielschroeven met de juiste lengte en kraagvorm worden gebruikt. De veilige bevestiging van de wielen en de werking van de reminstallatie zijn daarvan afhankelijk.
- ▷ Velgen en banden die niet voor het voertuig zijn toegestaan kunnen de verkeersveiligheid beperken en moeten apart door een bevoegd keuringsbureau worden getest en goedgekeurd.
- ▷ Wielen niet kruisgewijs vervangen.

- ▷ Het voertuig conform de nationale voorschriften, bijv. met gevarendriehoek, beschermen.
- ▷ Voor de vervanging van de banden de velgen- en bandenmaat, de draagkracht van de banden en de snelheidsindex op de banden controleren. Alleen de in de voertuigpapieren opgegeven velgen- en bandenmaten gebruiken.
- ▷ Verdere informatie ontlenen aan de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig.

13.5.2 Aandraaimoment

Afhankelijk van het velgtype en de velgenfabrikant moeten de wielen met verschillende aandraaimomenten worden vastgedraaid.

Stalen velgen

Naam	Aandraaimoment
15"	160 Nm
16" Fiat X250 Light	160 Nm
16" Fiat X250 Heavy	180 Nm

Afb. 167 Stalen velg (serie)

Lichtmetalen velgen

Naam	Aandraaimoment
15" Tomason TN3F-6515	180 Nm
16" Tomason TN3F-6516	180 Nm
15" Irmischer IC-Line	180 Nm
16" Irmischer IC-Line	180 Nm
17" Irmischer wave star	180 Nm
16" Fiat X250 Light	160 Nm
16" Fiat X250 Heavy	180 Nm

Afb. 168 Tomason

Afb. 169 Irmischer IC-Line

Afb. 170 Irmischer wave star

Afb. 171 Fiat Light

Afb. 172 Fiat Heavy

13.6 Bandenspanning

- ▶ Een te lage bandenspanning leidt tot oververhitting van de band. Dit kan zware schade in de band tot gevolg hebben.
- ▶ Regelmatig voor het begin van de rit of iedere 2 weken de bandenspanning controleren. Een verkeerde bandenspanning veroorzaakt overmatige slijtage en kan de banden beschadigen of zelfs doen klappen. Het voertuig kan uit controle raken.
- ▶ Alleen ventielen gebruiken die voor de voorgeschreven bandenspanning zijn toegelaten.

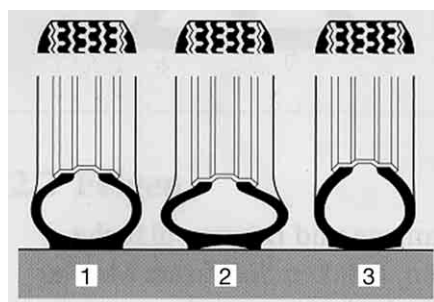

- ▷ Bandenspanning controleren bij koude banden. Een verhoogde bandenspanning bij warme banden niet reduceren.

De draagkracht en daarmee de houdbaarheid van een band hangt direct samen met de bandenspanning. Lucht is een vluchtig medium, dat onvermijdelijk ook uit de banden ontsnapt.

Als vuistregel kan ervan uitgegaan worden, dat bij een gevulde band na twee maanden een spanningsverlies van 0,1 bar optreedt. Om schade of klappen van de banden te vermijden, de bandenspanning regelmatig controleren.

Afhankelijk van de bandenspanning verandert het draagvlak van de band.

- 1 Juiste bandenspanning
- 2 Te lage bandenspanning
- 3 Te hoge bandenspanning

BUE00098

Afb. 173 Draagvlak van de band

- ▷ De opgaven van de bandenspanningswaarden gelden voor beladen voertuigen bij koude banden.
- ▷ Bij warme banden moet de spanning rond 0,3 bar hoger zijn dan bij koude banden. De juiste spanning bij koude banden opnieuw controleren.
- ▷ Opgave van de spanning in bar.
- ▷ De spanningstolerantie bedraagt +/- 0,05 bar.

Typen	Bandenmaat	Luchtdruk voor in bar	Luchtdruk achter in bar
Alle typen	215/70 R 15 C (109/107) Q	4,1	4,5
Alle typen met camperbanden	215/70 R 15 CP (109/107) Q	5,0	5,5
Alle typen met winterbanden (M+S)	215/70 R 15 C (109/107) Q of 215/70 R 15 CP (109/107) Q	4,3	4,75
Alle typen	225/70 R 15 C (109/107) Q	4,1	4,5
Alle typen met camperbanden	225/70 R 15 CP (109/107) Q	5,0	5,5
Alle typen met winterbanden (M+S)	225/70 R 15 C (109/107) Q of 225/70 R 15 CP (109/107) Q	4,3	4,75
Alle typen	225/75 R 16 C (116/114) Q	4,5	5,0
Alle typen met camperbanden	225/75 R 16 CP (116/114) Q	5,5	5,5
Alle typen met winterbanden (M+S)	225/75 R 16 C (116/114) Q of 225/75 R 16 CP (116/114) Q	5,2	5,2
Alle typen met Pirelli Chrono	235/60 R 17 C (117) R	4,5	4,5

De voertuigen worden voortdurend aan de laatste stand van de techniek aangepast. Het is mogelijk, dat er in deze tabel nog geen rekening is gehouden met nieuwe bandenmaten. In dit geval stelt de geautoriseerde dealer of het servicepunt u graag de nieuwste waarden ter beschikking.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor mogelijke storingen aan uw voertuig. De storingen zijn met hun mogelijke oorzaak en een suggestie voor de remedie vermeld.

De instructies hebben betrekking op:

- de reminstallatie
- de elektrische installatie
- de gasinstallatie
- de verwarming
- de boiler
- de klimaatregeling
- het gaskooktoestel
- de koelkast
- de watervoorziening
- de opbouw

De vermelde storingen kunnen zonder een uitgebreide vakkennis en in slechts enkele handelingen worden verholpen. Als de suggesties tot remedie die in deze gebruiksaanwijzing staan, niet helpen, moet een erkende werkplaats de oorzaak van de storing zoeken en verhelpen.

14.1 Reminstallatie

- ▶ Gebreken aan de reminstallatie meteen laten verhelpen door een geautoriseerde werkplaats.

14.2 Elektrische installatie

- ▷ Bij het vervangen van de woonruimteaccu alleen accu's van dezelfde bouwwijze en dezelfde capaciteit gebruiken.

- ▷ Voor het vervangen van de zekeringen zie hoofdstuk 8.

Storing	Oorzaak	Remedie
Verlichtingsinstallatie werkt niet meer volledig	Gloeilamp defect	Gloeilamp vervangen. Let op het vermogen (W) en de spanning (V)
Binnenverlichting werkt niet meer volledig	Gloeilamp defect	Gloeilamp vervangen. Let op het vermogen (W) en de spanning (V)
	Stekkerverbinding of bedrading defect	Klantenservice opzoeken
	Zekering op elektroblok defect	Zekering op elektroblok vervangen
De elektrische opstap kan niet in- of uitgeklaapt worden	Zekering op elektroblok defect	Zekering op elektroblok vervangen

Storing	Oorzaak	Remedie
230-V-controlelicht brandt niet, hoewel 230-V-netspanning aangesloten is	Netaansluiting heeft geen spanning	Netaansluiting (bijv. campingplaats) controleren
Geen 230-V-voorziening ondanks aansluiting	230-V-beveiligingsautomaat is geactiveerd	230-V-beveiligingsautomaat inschakelen
Startaccu of woonruimteaccu wordt bij aansluiting op 230 V niet opgeladen	Platte Jumbo-zekering (50 A) aan de startaccu of aan de woonruimteaccu defect	Platte Jumbo-zekering (50 A) aan de startaccu of aan de woonruimteaccu vervangen
	Laadmodule in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
Woonruimteaccu wordt door het voertuig niet opgeladen	Zekering van dynamo klem D+ defect	Zekering vervangen
	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
Woonruimteaccu wordt overladen ("kookt")	Accu-keuzeschakelaar verkeerd ingesteld	Accu-keuzeschakelaar omzetten
	Laadsensor of relais defect	Klantenservice opzoeken
12-V-voorziening werkt niet	12-V-voorziening uitgeschakeld	12-V-voorziening inschakelen
	Accu-scheidingschakelaar op elektroblok uitgeschakeld	Accu-scheidingschakelaar inschakelen
	Woonruimteaccu is ontladen	Woonruimteaccu laden
	Platte Jumbo-zekering (50 A) aan de woonruimteaccu defect	Platte Jumbo-zekering (50 A) aan de woonruimteaccu vervangen
	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
	12-V-voorziening werkt niet bij 230-V-gebruik	12-V-voorziening uitgeschakeld
12-V-voorziening werkt niet bij 230-V-gebruik	Accu-scheidingschakelaar op elektroblok uitgeschakeld	Accu-scheidingschakelaar inschakelen
	Laadmodule in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
	230-V-beveiligingsautomaat is geactiveerd	Klantenservice opzoeken
	Platte Jumbo-zekering (50 A) aan de woonruimteaccu defect	Platte Jumbo-zekering (50 A) aan de woonruimteaccu vervangen

Storing	Oorzaak	Remedie
Startaccu wordt bij 12-V-gebruik ontladen	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
	Accu-scheidingsschakelaar op elektroblok uitgeschakeld	Accu-scheidingsschakelaar inschakelen
Geen spanning op de woonruimteaccu	Woonruimteaccu is ontladen	Woonruimteaccu direct opladen
		 ▷ Diepontlading is schadelijk voor de accu. Wanneer het voertuig langere tijd stilstaat, de woonruimteaccu vol laden De ontlading vindt plaats door stille verbruikers (zie hoofdstuk 8)
Controlelicht 12 V brandt niet	12-V-voorziening uitgeschakeld	12-V-voorziening inschakelen
	Accu-scheidingsschakelaar op elektroblok uitgeschakeld	Accu-scheidingsschakelaar inschakelen
	Startaccu of woonruimteaccu niet geladen	Startaccu of woonruimteaccu laden
	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
	Platte zekering (2 A) aan de woonruimteaccu defect	Platte zekering (2 A) aan de woonruimteaccu vervangen
Afzuigkap functioneert niet	230-V-beveiligingsautomaat uitgeschakeld	230-V-beveiligingsautomaat inschakelen
	Zekering (15 A) op het elektroblok defect	Zekering (15 A) vervangen
	Afzuigkap defect	Klantenservice opzoeken

14.3 Gasinstallatie

- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie (gaslucht, hoog gasverbruik) bestaat explosiegevaar! Onmiddellijk de hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten. Ramen en deuren openen en goed ventileren.
- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie: Niet roken, geen open vuur en geen elektrische apparaten (lichtschakelaar enz.) bedienen. Dichtheid gasvoerende delen en leidingen niet met open vuur controleren.
- ▶ Defect aan de gasinstallatie door een geautoriseerde werkplaats laten verhelpen.

Storing	Oorzaak	Remedie
Geen gas	Gasfles leeg	Gasfles vervangen
	Gasafsluitkraan gesloten	Gasafsluitkraan openen
	Hoofdafsluitkraan op de gasfles gesloten	Hoofdafsluitkraan op de gasfles openen
	Buitentemperatuur te laag (-42 °C bij propaan-gas, 0 °C bij butaangas)	Wachten tot buitentemperatuur hoger wordt
	Inbouwapparaat defect	Klantenservice opzoeken

14.4 Verwarming/boiler

Bij een defect de dichtstbijzijnde servicewerkplaats van het betreffende apparaat informeren. Bij de papieren van het apparaat zit een adressenlijst. Alleen geautoriseerde vaklieden mogen het apparaat repareren.

14.4.1 Verwarming/boiler Truma met digitaal bedieningspaneel CP plus

Storing	Oorzaak	Remedie
Verwarming ontsteekt niet	Temperatuursensor aan het bedieningspaneel of afstandssensor defect	Stekker aan het bedieningspaneel aftrekken. De verwarming functioneert dan zonder thermostaat. Zo spoedig mogelijk klantenservice opzoeken
Geen weergave op het bedieningspaneel	Zekering op elektroblok defect	Zekering op elektroblok vervangen
	Zekering in de elektronische besturingsunit werd geactiveerd	Klantenservice opzoeken
	Woonruimteaccu defect	Woonruimteaccu (laten) laden of vervangen
Storing met foutcode wordt weergegeven	Zie tabel "Foutopsporingshandleiding"	Zie tabel "Foutopsporingshandleiding"

Storing	Oorzaak	Remedie
Boiler gaat vanzelf leeg, veiligheids-/aftapventiel is geopend	Binnentemperatuur onder 8 °C	Binnenruimte verwarmen
Veiligheids-/aftapventiel kan niet worden gesloten	Temperatuur bij veiligheids-/aftapventiel onder 8 °C	Binnenruimte verwarmen
Rotor loopt luidruchtig of niet regelmatig	Rotor vervuild	Truma service raadplegen

Foutopsporings-handleiding

Foutcode	Oorzaak	Oplossing
# 17	Zomergebruik met leeg waterreservoir	Apparaat uitschakelen en laten afkoelen. Boiler met water vullen
	Uitstroom warme lucht geblokkeerd	Afvoeropeningen controleren
	Circulatielucht-aanzuiging geblokkeerd	Blokkade van de circulatielucht-aanzuiging verwijderen
# 18	Gasdrukregelaar bevroren	Regelaarverwarming (EisEx) gebruiken (indien beschikbaar)
	Butaangasgehalte in de gasfles te hoog	Propaangas gebruiken (vooral bij temperaturen onder 10 °C is butaangas niet geschikt voor verwarmen)
# 21	Ruimtetemperatuursensor of kabel defect	Klantenservice opzoeken
# 24	Dreigende onderspanning Accuspanning te laag < 10,4 V	Accu laden
# 29	Kortsluiting in verwarmingselement voor FrostControl	Stekker van het verwarmingselement op de besturingsunit uittrekken. Verwarmingselement vervangen
# 41	Elektronica geblokkeerd	Klantenservice opzoeken
# 42	Veiligheidsschakelaar is geactiveerd	(Hier niet gebruikt)
# 43	Overspanning > 16,4 V	Accuspanning en spanningsbronnen (bijv. het laadapparaat) controleren
# 44	Onderspanning Accuspanning te laag < 10,0 V	Accu laden. Eventueel verouderde accu vervangen
# 45	Geen 230-V-voorziening	Externe netaansluiting controleren
	230-V-beveiligingsautomaat is geactiveerd	230-V-beveiligingsautomaat inschakelen
	Oververhittingsbeveiliging is geactiveerd	Oververhittingsbeveiliging resetten. Verwarming laten afkoelen, aansluitingsafdekking verwijderen en resetknop indrukken

Foutcode	Oorzaak	Oplossing
#112, #202, #121, #211	Gastekort	Hoofdafsluitkraan en gasafsluitkraan openen
		Volle gasfles aansluiten
#122, #212	Toevoer verbrandingslucht of uitstroom afvoergassen vergrendeld	Openingen op verontreiniging (sneeuw, ijs, bladeren enz.) controleren en eventueel reinigen
#255	Geen verbinding tussen verwarming en bedieningspaneel	Klantenservice opzoeken
	Kabel defect	Klantenservice opzoeken

14.5 Klimaatregeling

14.5.1 Dometic

Storing	Oorzaak	Remedie
Klimaatregeling start niet	Geen 230-V-voorziening	Voertuig aansluiten op de plaatselijke stroomvoorziening
	230-V-beveiligingsauto-maat is geactiveerd	230-V-beveiligingsauto-maat inschakelen
	Batterijen van de afstandsbediening leeg	Batterijen van de afstandsbediening vervangen
Klimaatregeling koelt niet	Temperatuur onder 16 °C	–
	Temperatuur verkeerd ingesteld	Temperatuur instellen
	Thermostaat defect	Klantenservice opzoeken
Klimaatregeling verwarmt niet	Temperatuur boven 30 °C	–
	Temperatuur verkeerd ingesteld	Temperatuur instellen
	Thermostaat defect	Klantenservice opzoeken
Water in het voertuig	Afvoergaten voor het condenswater verstopt	Klimaatregeling reinigen
	Dichting defect	Klantenservice opzoeken
Geen luchtcirculatie meer	Luchtfilter verstopt	Luchtfilter reinigen
	Rotor defect	Klantenservice opzoeken

14.5.2 Telair

Storing	Oorzaak	Remedie
Klimaatregeling start niet	Geen 230-V-voorziening	230-V-voorziening aansluiten
	230-V-beveiligingsauto-maat is geactiveerd	230-V-beveiligingsauto-maat inschakelen
	Batterijen in de afstands-bediening leeg	Batterijen vervangen (2 x AAA)
Klimaatregeling koelt niet	Ruimtetemperatuur lager dan de ingestelde temperatuur	Temperatuur opnieuw instellen
Klimaatregeling verwarmt niet	Ruimtetemperatuur hoger dan de ingestelde temperatuur	Temperatuur opnieuw instellen
Niet voldoende ventilatie-capaciteit	Ventilatiekleppen gesloten	Ten minste één ventilatieklep openen
	Filter vervuild	Filter reinigen
Water in het voertuig	Afvoergaten voor het condenswater verstopt	Klimaatregeling reinigen

14.6 Gaskooktoestel

Storing	Oorzaak	Remedie
Ontstekingsbeveiligingen reageren niet (vlam brandt na het loslaten van de regelgreep niet)	Te korte opwarmtijd	Na ontsteking de regelgreep ca. 15 tot 20 seconden ingedrukt houden
	Ontstekingsbeveiliging defect	Klantenservice opzoeken
Vlam dooft bij de lage instelling	Ontstekingsbeveiligingsvoeler niet correct	Ontstekingsbeveiligingsvoeler correct instellen (niet buiten). De sensorpunt moet 5 mm boven de brander uitsteken. De hals van de voeler mag niet meer dan 3 mm verwijderd zijn van de branderkrans; evt. contact opnemen met de klantenservice

14.7 Koelkast

Bij een defect de dichtstbijzijnde servicewerkplaats van het betreffende apparaat informeren. Bij de papieren van het apparaat zit een adressenlijst. Alleen geautoriseerde vaklieden mogen het apparaat repareren.

14.7.1 Dometic

- ▷ Bij een storing brandt ook altijd de controlelamp "Storing" en klink er ca. 20 seconden lang een akoestisch signaal.

Storing	Oorzaak	Remedie
LED " " knippert	Geen 230-V-voorziening	230-V-voorziening aansluiten
	230-V-beveiligingsautomaat is geactiveerd	230-V-beveiligingsautomaat inschakelen
	Te lage bedrijfsspanning 230 V	230-V-voorziening door werkplaats laten controleren
LED " " knippert	Zekering op elektroblok defect	Zekering op elektroblok vervangen
	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
	Te lage bedrijfsspanning 12 V	12-V-voorziening door werkplaats laten controleren
	Geen signaal D+	Klantenservice opzoeken
LED " " knippert ¹⁾	Gastekort	Hoofdafsluitkraan en gasafsluitkraan openen
		Volle gasfles aansluiten
	Spinnenwebben of verbrandingsresten in de verbrandingskamer	Buiten aan het voertuig het ventilatierooster verwijderen en de verbrandingskamer reinigen
LED's voor de indicatie van de temperatuurstand knipperen	Temperatuursensor defect	Klantenservice opzoeken
LED " " en LED's voor de indicatie van de temperatuurstand knipperen	230-V-verwarmingselement defect	Klantenservice opzoeken
LED " " en LED's voor de indicatie van de temperatuurstand knipperen	12-V-verwarmingselement defect	Klantenservice opzoeken
LED " " en LED's voor de indicatie van de temperatuurstand knipperen	Brander of aggregaat defect	Klantenservice opzoeken

Storing	Oorzaak	Remedie
Koelkast koelt niet naar behoren	Ventilatie van aggregaat ontoereikend	Controleren of ventilatierooster is afgedekt; evt. afdekkingen verwijderen
		Ventilatierooster afnemen en ruimte erachter schoonmaken (bijv. bladeren verwijderen)
	Omgevingstemperaturen te hoog	Ventilatierooster tijdelijk afnemen

1) Na het verhelpen van de storing de lichttoets "Storing/Reset" indrukken.

14.7.2 Thetford

Bij enkele storingen knipperen ook de aanduidingen op het bedieningsveld.

Storing	Oorzaak	Remedie
Storing 230-V-gebruik	Geen 230-V-voorziening	230-V-voorziening aansluiten
	230-V-beveiligingsautomaat is geactiveerd	230-V-beveiligingsautomaat inschakelen
	Te lage bedrijfsspanning 230 V	230-V-voorziening door werkplaats laten controleren
Storing 12-V-gebruik	12-V-gebruik is alleen mogelijk bij draaiende motor	Motor starten of andere gebruikswijze kiezen
	Zekering op elektroblok defect	Zekering op elektroblok vervangen
	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
	Te lage bedrijfsspanning 12 V	12-V-voorziening door werkplaats laten controleren
Storing gasgebruik	Gastekort	Hoofdafsluitkraan en gasafsluitkraan openen
		Volle gasfles aansluiten
	Lucht in de gasleiding	Koelkast 2 tot 3 keer starten
	Spinnenwebben of verbrandingsresten in de verbrandingskamer	Buiten aan het voertuig het ventilatierooster verwijderen en de verbrandingskamer reinigen

Storing	Oorzaak	Remedie
Koelkast koelt niet naar behoren	Ventilatie van aggregaat ontoereikend	Controleren of ventilatierooster is afgedekt; evt. afdekkingen verwijderen
		Ventilatierooster afnemen en ruimte erachter schoonmaken (bijv. bladeren verwijderen)
	Omgevingstemperaturen te hoog	Ventilatierooster tijdelijk afnemen
	Koelkast staat te schuin	Voertuig horizontaal zetten
	Te veel ijs op de koelribben	Koelkast ontdooien

14.8 Watervoorziening

Storing	Oorzaak	Remedie
Lekwater in voertuig	Lekkage	Plaats van lekkage opsporen, waterleidingen opnieuw vastklemmen
Geen water	Watertank leeg	Drinkwater bijvullen
	Aftapkraan niet gesloten	Aftapkraan sluiten
	12-V-voorziening uitgeschakeld	12-V-voorziening inschakelen
	Zekering van de waterpomp defect	Zekering op elektroblok vervangen
	Waterpomp defect	Waterpomp (laten) vervangen
	Waterleiding geknikt	Waterleiding recht leggen of vervangen
	Elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
	Waterpomp op het paneel uitgeschakeld	Waterpomp inschakelen
Toilet heeft geen spoelwater	Watertank leeg	Drinkwater bijvullen
	Zekering voor toilet defect	Zekering vervangen
Indicatie voor afvalwater en water geeft een onjuiste waarde aan	Meetsonde in afvalwatertank of watertank vervuild	Afvalwatertank/watertank reinigen
	Meetsonde defect	Meetsonde vervangen
Afvalwatertank kan niet worden geleegd	Aftapkraan verstopt	Reinigingsdeksel van afvalwatertank openen en afvalwater weg laten lopen. Afvalwatertank goed spoelen
Uitloop bij ééngreepsmengkraan verstopt	Perlator verkalkt	Perlator verwijderen, in water met azijn ontkalken (alleen bij producten van metaal)

Storing	Oorzaak	Remedie
Sproeier van douchekop verstopt	Sproeier verkalkt	Douchekop in water met azijn ontkalken (alleen bij producten van metaal) of zachte sproeinoppen schoonwrijven
Water loopt langzaam of helemaal niet uit de douchebak weg	Voertuig staat niet horizontaal	Voertuig horizontaal zetten
Vertroebeling van het water	Vervuild water bijgevuld	Watertank mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen
	Sediment in watertank of in de waterinstallatie	Waterinstallatie mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen
Smaak- en reukveranderingen van het water	Vervuild water bijgevuld	Waterinstallatie mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen
	Per ongeluk brandstof in de watertank gevuld	Waterinstallatie mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen. Indien zonder resultaat: Vakkundige werkplaats raadplegen
	Microbiologische afzettingen in de waterinstallatie	Waterinstallatie mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen
Afzettingen in de watertank en/of in watervoerende componenten	Te lange verblijfsduur van het water in de watertank en in de watervoerende componenten	Waterinstallatie mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen

14.9 Opbouw

Storing	Oorzaak	Remedie
Luikenscharnieren/deurscharnieren draaien zwaar	Luikenscharnieren/deurscharnieren niet/onvoldoende gesmeerd	Luikenscharnieren/deurscharnieren met zuurvrij en harsvrij vet smeren
Scharnieren/gewrichten in de natte cel/in de toiletruimte draaien zwaar/knarsen	Scharnieren/gewrichten niet/onvoldoende gesmeerd	Scharnieren/gewrichten met oplosmiddelvrije en zuurvrije olie smeren ▷ Spuitbussen bevatten vaak oplosmiddelen
Scharnieren opbergkasten draaien zwaar/knarsen	Scharnieren niet/onvoldoende gesmeerd	Scharnieren met zuurvrije en harsvrije synthetische olie smeren

- ▷ Voor reserveonderdelen staan de geautoriseerde dealers en servicepunten ter beschikking.

15.1 Gewichten van speciale uitvoeringen

- ▶ Niet door ons vrijgegeven toebehoren-, aan-, om- of inbouw delen kunnen het voertuig beschadigen en tot een verminderde verkeersveiligheid leiden. Zelfs als er voor deze onderdelen een goedkeuring van een deskundige, een algemene bedrijfstoelating of een goedkeuring van de constructie bestaat, bestaat daarmee nog geen zekerheid ten aanzien van de reglementaire kwaliteit van het product.
- ▶ Elke wijziging van de toestand van het voertuig, zoals deze bij levering door de fabriek was, kan een negatieve invloed hebben op het rijgedrag en de verkeersveiligheid.
- ▶ Als producten die door ons niet werden vrijgegeven beschadigingen veroorzaken, kan daarvoor geen aansprakelijkheid worden aanvaard. Dit geldt ook voor niet goedgekeurde wijzigingen aan het voertuig.

In de tabel is het gewicht voor in de fabriek aangeboden speciale uitvoeringen opgesomd. Als deze voorwerpen in of op het voertuig worden meegevoerd en niet tot de standaarduitrusting behoren, moet daar rekening mee worden gehouden bij het bepalen van het laadvermogen.

Alle gewichten zijn "circa"-gegevens.

Let op de technisch toegelaten totale massa.

Benaming artikel	Extra gewicht (kg)
Afvalwatertank kan worden verwarmd	6
Airbag (passagier)	3
Aluminiumvelgen	-15
Aanhangerkoppeling	50
Opbouwdeur eendelig met raam en hor	4
Buitendouche	1
Buitenspiegels, elektrisch	2
Buitencontactdoos	1
Automatische versnellingsbak	17
Autoradio met cd	1-2
Dakluik Heki midi	5
Dakluik Omni-Vent	4
Dakluik Skyroof	13
Afzuigkap	4
Elektronisch stabiliteitsprogramma (ESP)	1
Externe gasaansluiting	1
Fietsenrek, zwenkbaar	35
Vouwverduistering, bestuurderscabine	15
Afstandsindicatie CPU	1
Vloerverwarming	8
Gasfles (11 kg) van aluminium	11
Alarminstallatie voor gasgevaar	1
Houder voor flatscreen	1

Benaming artikel	Extra gewicht (kg)
Verwarming Truma Combi 4E	5
Verwarming Truma Combi 6E	5
Hor, deur (volledige hoogte)	4
Klimaatregeling (Dometic)	35
Klimaatregeling bestuurderscabine	9
Klimaatregeling (Telair)	34
Brandstoftank 120 l	28
Markies 300 cm	28
Markies 350 cm	49
Minisafe	5
Multimediasysteem Pioneer incl. achteruitrijcamera	5
Navigatiesysteem Zenec incl. achteruitrijcamera	4
Navigatie-accessoire Pioneer	1
Mistlampen	2
Achteruitrijcamera	2
Satellietinstallatie	16
Zonnepanelen 1 x 100 W	11
Zonnepanelen 2 x 100 W	20
Steunen voor	11
Steunen achter	6
Dagafdekking	2
Tempomat	1
Tapijtvloer in bestuurderscabine	3
Tapijtvloer in woonruimte en bestuurderscabine	14
Omschakelinstallatie, gas	2
Winterisoleermat, buiten	7
Centrale vergrendeling cabinedeur	1
Extra accu	26
Extra kussen (noodbed)	3

Motorvarianten De massa in rijklare toestand heeft betrekking op het basisvoertuig. Wanneer een krachtigere motor is ingebouwd, wordt de massa in rijklare toestand verhoogd.

Motorvariant	Extra gewicht (kg)
2,3 Mjet	15
3,0 Mjet	50
2,3 Mjet Maxi	55
3,0 Mjet Maxi	90

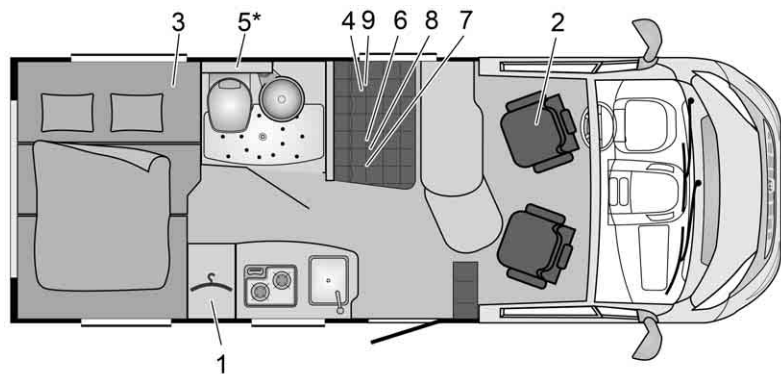
Uitrustingspakketten De uitrustingspakketten zijn modelafhankelijk. U kunt het extra gewicht berekenen door het extra gewicht van de afzonderlijke speciale uitvoeringen per pakket op te tellen.

16.1 Aanzicht plattegronden

Verklaringen

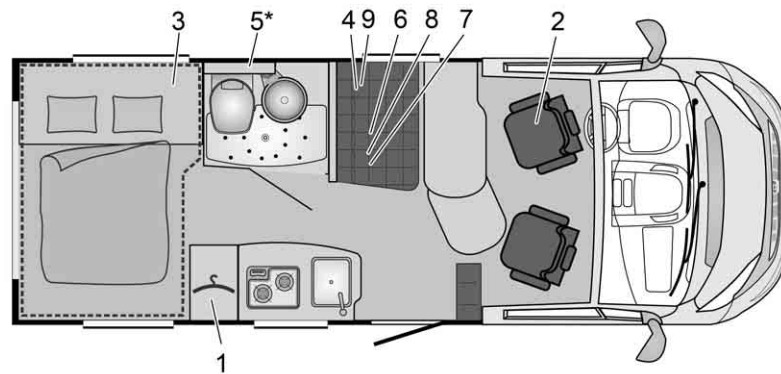
- (1) Zekering 230 V
- (2) Elektroblok met zekeringen 12 V
- (3) Woonruimteaccu met hoofdzekering
- (4) Waterpomp in het tankbereik gemonteerd
- (5) Aftapkraan afvalwatertank
- (6) Veiligheids-/aftapventiel
- (7) Boiler/verwarming
- (8) Aftapkraan water
- (9) Watertank
- * Onder het voertuig

Gegevens zonder garantie

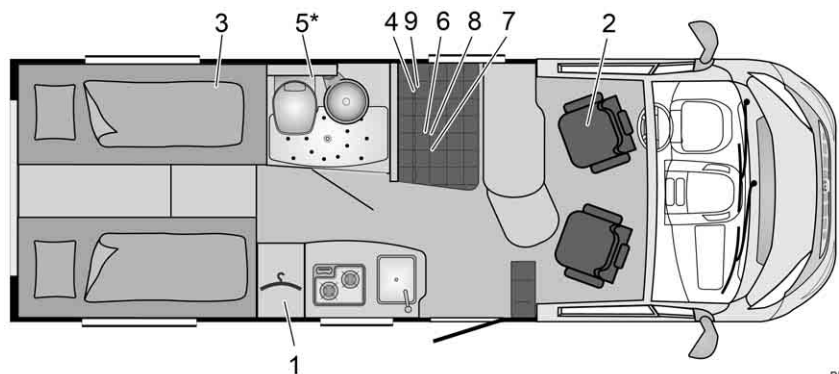
BUE01905

Afb. 174 Plattegrond T 600 Brevio

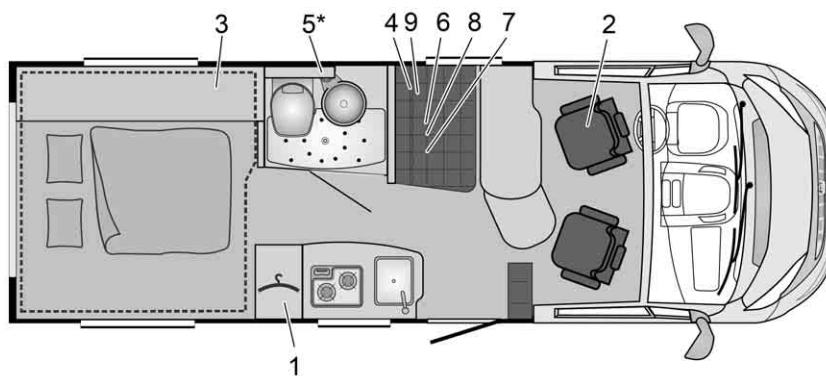
BUE01906

Afb. 175 Plattegrond T 601 Brevio

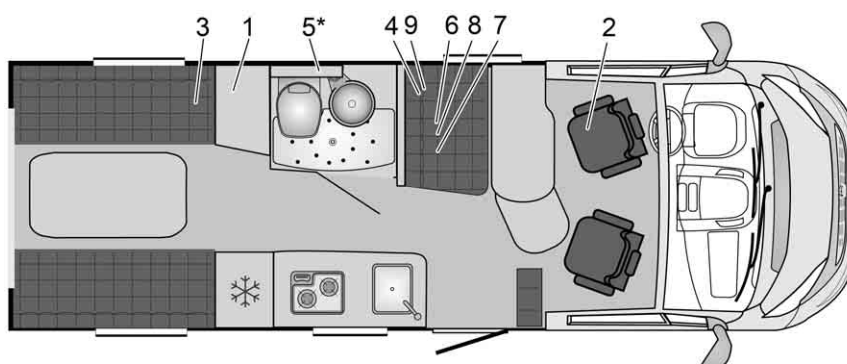
BUE01907

Afb. 176 Plattegrond T 640 Brevio

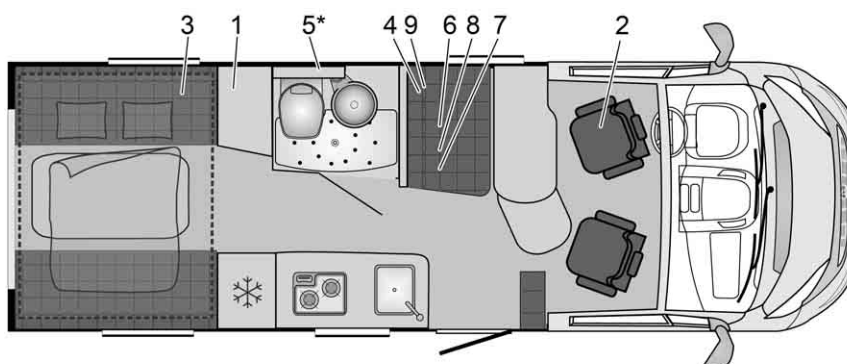
BUE01908

Afb. 177 Plattegrond T 641 Brevio

BUE01909

Afb. 178 Plattegrond T 645 Brevio

BUE01910

Afb. 179 Plattegrond T 646 Brevio

16.2 Lengtemaattabel

Type	Opbouw- breedte buiten	Totale lengte	Wielstand	Totale hoogte zonder anten- ne
T 600	2100	5990	3800	2750
T 601	2100	5990	3800	2750
T 640	2100	6530	3800	2750
T 641	2100	6530	3800	2750
T 645	2100	6530	3800	2750
T 646	2100	6530	3800	2750

16.3 Stroomvoorziening

Netaansluiting	Veiligheidsklasse I	230 V ($\pm 10\%$), 47 - 63 Hz
Netaansluitingswaarde		400 VA
Geschikte accu's	6-cellige lood-zuur- en lood-gel-accu's vanaf 55 Ah	
Laadkarakteristiek	IUoU	
Laadeindspanning		14,3 V
Laadstroom	18 A in totale netspanningsbereik, elektronisch begrensd	18 A
Druppelladingsspanning	Automatische omschakeling	13,8 V
Vernieuwde laadcyclus (omschakeling op "hoofdladen")	Bij < ca. 13,8 V accuspanning (met ca. 5 sec. vertraging)	
Keerstroom (zonder net en met aangesloten accu)	Na ca. 3 minuten "Net Uit"	< 0,3 mA
Veiligheidsstroomkringen	Beschermd tegen kortsluiting door ingebouwde autozekering (FKS)	
	Smeltzekering 3,15 AT in netingang	
	Oververhittingsbeveiliging	
Laadstroomverdeling bij netaansluiting	Druppellading van de startaccu met max. 2 A	Max. 2 A
	Lading van de woonruimteaccu met max. 18 A	Max. 18 A
Laadstroomverdeling tijdens de rit	Gelijktijdige lading van de start- en de woonruimteaccu door de dynamo	50 A
	Parallelschakeling van de accu's via scheidingsrelais	
	Maximaal toegelaten dynamolaadstroom naar de woonruimteaccu: 50 A (zie blokschema)	
Accubewaking	Uitschakeling	10,5 V \pm 0,1 V
Accubewaking	Minimale spanning voor inschakeling	11,0 V \pm 0,1 V

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk vindt u nuttige tips voor de reis.

De instructies hebben betrekking op:

- de hulp in Europese landen
- de verkeersbepalingen in Europese landen
- de gasvoorziening in Europese landen
- de bepalingen m.b.t. tol in Europese landen
- het veilig overnachten onderweg
- de wintercamping

Aan het einde van het hoofdstuk vindt u een checklist, waarin de belangrijkste uitrustingen en voorwerpen voor de reis kunnen worden gevonden.

17.1 Verkeersbepalingen in het buitenland

- ▷ De chauffeur is verplicht om zich voor de reis te informeren over de verkeersbepalingen in de landen waar de reis doorheen voert. Informatie is te verkrijgen bij de automobielclubs of de vertegenwoordigende instanties van het land.
- ▷ In enkele Europese landen moeten waarschuwingsvesten worden gedragen, als buiten de bebouwde kom in geval van pech of bij ongevallen het voertuig wordt verlaten.
- ▷ In veel landen gelden bepaalde en ten dele andere voorschriften en regels (bijv. andere waarschuwingsborden voor houders aan de achterkant, verplichting tot meenemen van alcoholtester, reservelampen, waarschuwingsvesten, toegelaten grootte van jerrycans). De chauffeur moet voor de rit informatie inwinnen over deze regelingen.
- ▷ De recentste informatie is over het algemeen op de websites van nationale autoclubs te vinden.

De informatie over de verkeersbepalingen is erg belangrijk, omdat in geval van schade het recht van het betreffende land geldt. Voor de eigen veiligheid bij reizen naar het buitenland altijd de volgende punten in acht nemen:

- De verzekeringspapieren meenemen.
- Bij ongelukken in elk geval door de politie een proces-verbaal laten opmaken.
- Geen documenten ondertekenen, die niet volledig zijn gelezen en begrepen.

17.2 Hulp op de Europese wegen

Land	+ Redding ★ Politie	☎ Wegenwacht
België	+ 112 ★ 112	☎ TCB Brussel (02) 2 33 22 11 RACB Brussel (02) 2 87 09 11
Bosnië en Herzegovina	+ 124 ★ 122	☎ BI HAMK 33 21 27 72
Bulgarije	+ 112 ★ 112	☎ UAB (02) 9 35 79 35 UAB (02) 9 11 46 146 ¹⁾

Land	+ Redding ★ Politie	☎ Wegenwacht
Denemarken	+ 112 Kosteloos ★ 112 Kosteloos	☎ FDM 45 27 07 07
Duitsland	+ 112 ★ 110	☎ ADAC München (01 80) 2 22 22 22 ADAC 22 22 22 1)
Estland	+ 112 ★ 112	☎ EAK 69 79 10 0 EESTI (0) 6 97 91 88/18 88 1)
Finland	+ 112 ★ 112	☎ ATCF Helsinki (09) 77 47 64 00
Frankrijk	+ 15/112 ★ 17	☎ AIT-Assistance (08 00) 08 92 22
Griekenland	+ 112 ★ 112	☎ ELPA (021) 06 06 88 00
Groot-Brittannië	+ 112 ★ 112	☎ AA (0 87 05) 44 88 66
Ierland	+ 112 ★ 112	☎ AA Dublin (0) 16 17 99 99
IJsland	+ 112 ★ 112	☎ F.I.B 414 99 99
Italië	+ 112 ★ 112	☎ TC1 (0 02) 8 52 61 (0 06) 4 99 81
Kroatië	+ 112 ★ 112	☎ HAK (01) 6 61 19 99
Letland	+ 112 ★ 112	☎ LAMB (0 67) 56 62 22
Litouwen	+ 112 ★ 112	☎ LAS (0 52) 10 44 33
Luxemburg	+ 112 ★ 112	☎ ACL (04) 50 04 51
Macedonië	+ 194 ★ 192	☎ AMSM (02) 3 18 11 81
Montenegro	+ 112 ★ 112	☎ AMS CG (0 20) 23 49 99
Nederland	+ 112 ★ 112	☎ ANWB (0 88) 2 69 71 47 KNAC (0 70) 3 83 16 12
Noorwegen	+ 113 ★ 112	☎ NAF (092) 60 85 05 KNA (0 21) 60 49 00
Oostenrijk	+ 112 ★ 112	☎ ÖAMTC (01) 71 19 90
Polen	+ 112 ★ 112	☎ PZM (0 22) 8 49 93 61

Land	+ Redding ★ Politie	☎ Wegenwacht
Portugal	+ 112 ★ 112	☎ ACP (02 13) 18 01 00
Roemenië	+ 112 ★ 112	☎ ACR (0 21) 3 15 55 10
Rusland	+ 03 ★ 02	☎ RAS (04 95) 6 29 07 07 ACAR (04 95) 9 25 50 00
Zweden	+ 112 ★ 112	☎ M Stockholm (08) 6 90 38 00
Zwitserland	+ 144 ★ 112	☎ TCS (0 22) 4 17 27 27 ACS (0 31) 3 28 31 11
Servië	+ 112 ★ 112	☎ AMSS (0 11) 3 33 11 00
Slowakije	+ 112 ★ 112	☎ SATC (02) 68 24 92 11
Slovenië	+ 112 ★ 112	☎ AMZS (01) 5 30 51 00
Spanje	+ 112 ★ 112	☎ RACE 9 02 40 45 45
Tsjechische Republiek	+ 112 ★ 112	☎ UAMK (02 61) 10 41 11
Turkije	+ 112 ★ 155	☎ TTOK (02 12) 2 82 81 40
Oekraïne	+ 112 ★ 112	☎ 112 UA (0 32) 2 97 01 12
Hongarije	+ 112 ★ 112	☎ MAK (01) 3 45 18 00
Cyprus	+ 112 ★ 112	☎ CAA (0 22) 31 32 33

¹⁾ In het mobiele netwerk

Stand 07/2014

Gegevens zonder garantie

17.3 Verkeersbepalingen voor campers

Ter informatie de snelheidsbeperkingen (in km/u), alcoholpromillages en verlichtingseisen van de meest bezochte landen:

Vakantie-land	Snelheidsbeperking in km/u					Promillage	Ver-eiste verlichting overdag
	Be-bouw-de kom	Buiten de be-bouwde kom		Snelweg			
	Tot/bo-ven 3,5 t ¹⁾	Tot 3,5 t	Bo-ven 3,5 t ¹⁾	Tot 3,5 t	Bo-ven 3,5 t ¹⁾		
België	50	90	90	120	90	0,5	Nee
Bosnië en Herzegovina	50	80	80	130	80	0,3	Ja
Bulgarije	50	90	70	130/ 140	100	0,5	Ja
Denemarken	50	80	70	130	80	0,5	Ja
Duitsland	50	100	80	130 ²⁾	100	0,5	Nee
Estland	50	90	70	110	90	0,2	Ja
Finland	50	80/ 100 ³⁾	80/ 100 ³⁾	80/ 100 ³⁾	80/ 100 ³⁾	0,5	Ja
Frankrijk	50	90 ⁴⁾	80	130 ⁴⁾	110	0,5	Nee
Griekenland	50	90- 110 ⁵⁾	80	130	80	0,5	Nee
Groot-Brittannië	48	96	80	112	112	0,8	Nee
Ierland	50	60- 80 ⁵⁾	60- 80 ⁵⁾	120	80	0,5	Nee
Italië	50	90	80	130 ⁶⁾	100 ⁷⁾	0,5 ⁸⁾	Ja
Kroatië	50	90 ⁹⁾	90 ⁹⁾	130 ¹⁰⁾	90	0,5 ¹¹⁾	Ja ¹²⁾
Letland	50 ¹³⁾	90	90	90 ⁵⁾	90 ⁵⁾	0,5 ¹⁴⁾	Ja
Litouwen	50	90 ⁵⁾ 15)	80 ¹⁵⁾ 5)	110	90	0,4 ¹⁴⁾	Ja
Luxemburg	50	90	75	130 ¹⁶⁾	90	0,5 ¹⁴⁾	Nee
Macedonië	50 ⁵⁾	80	80	80	80	0,5 ¹⁷⁾	Ja
Montenegro	50	80	80	100 ¹⁸⁾	80 ¹⁸⁾	0,3	Ja
Nederland	50	80- 100 ¹⁸⁾	80	130	80	0,5 ¹⁹⁾	Nee
Noorwegen	50	80- 100 ¹⁸⁾	80	90- 110 ⁵⁾	80	0,2	Ja

Vakantie-land	Snelheidsbeperking in km/u					Pro-milla-ge	Ver-eiste ver-lichting over-dag
	Be-bouw-de kom	Buiten de be-bouwde kom		Snelweg			
	Tot/bo-ven 3,5 t ¹⁾	Tot 3,5 t	Bo-ven 3,5 t ¹⁾	Tot 3,5 t	Bo-ven 3,5 t ¹⁾		
Oosten-rijk	50	100	70	110-130 ⁵⁾	80	0,5 ²⁰⁾	Nee
Polen	50 ²¹⁾	90-100 ⁵⁾ 18)	70-80 ⁵⁾	140	80	0,2	Ja
Portugal	50	90-100 ⁵⁾	70-90 ⁵⁾	120	110	0,5 ²²⁾	Nee
Roeme-nië	50	80-90 ¹⁸⁾ 23)	80-90 ¹⁸⁾ 23)	120 ²³⁾	110 ²³⁾	0,0	Ja
Zweden	_ 5)	_ 5)	_ 5)	_ 5)	_ 5)	0,2	Ja
Zwitser-land	50	80-100 ¹⁸⁾	80-100 ¹⁸⁾	120	100	0,5	Ja
Servië	50	80	80	80	80	0,3 ²⁴⁾	Ja
Slowakije	50	90	80	130	90 ²⁵⁾	0,0	Ja
Slovenië	50	90-100 ¹⁸⁾	80	100	80	0,5 ²⁶⁾	Ja
Spanje	50	80-90 ¹⁸⁾	80-90 ¹⁸⁾	100 ²⁷⁾	90 ²⁷⁾	0,5 ²⁸⁾	Nee
Tsjechi-sche Re-publiek	50	90-130 ¹⁸⁾	80	130	80	0,0	Ja
Turkije	50	80	80	90	90	0,0	Nee
Oekraïne	60 ¹³⁾	80 ²⁹⁾	80 ²⁹⁾	80 ²⁹⁾	80 ²⁹⁾	0,0	Ja ³⁰⁾
Hongarije	50	90-110 ¹⁸⁾	70	130	80	0,0	Buiten be-bouw-de kom, op snel-wegen
Cyprus	50	65-80 ¹⁸⁾	68-80 ¹⁸⁾	100	100	0,5	Nee

¹⁾ Campers tot 7,5 t totaal gewicht

²⁾ Adviesnelheid

³⁾ Bij aflevering van het kentekenbewijs vanaf 01.01.1995 en een leeg gewicht tot 1875 kg, campers tot 3,5 t toegelaten totale gewicht met de volgende uitrusting: ABS-remmen, airbag voor bestuurder, veiligheidsgordels voor alle zitplaatsen, door fabrikant voor Tempo 100 km/u toegestaan.

- 4) Bij regen buiten de bebouwde kom 80, op snelwegen 110 km/u
- 5) Volgens de borden
- 6) Bij regen of sneeuw op snelwegen 90 km/u tot 110 km/u
- 7) Op snelwegen met groene borden
- 8) Voor bestuurders met minder dan 3 jaar rij-ervaring is het alcoholpromillage 0,0.
- 9) Voor bestuurders onder 25 jaar geldt in het algemeen 80 km/u.
- 10) Voor bestuurders onder 25 jaar geldt in het algemeen 120 km/u.
- 11) Voor bestuurders onder 25 jaar, bestuurders van voertuigen over 3,5 t en beroepschauffeurs geldt het alcoholpromillage 0,0.
- 12) Van laatste zondag in oktober tot laatste zondag in maart
- 13) In de bebouwde kom 20 km/u
- 14) Voor bestuurders die hun rijbewijs nog geen 2 jaar hebben, geldt het alcoholpromillage 0,2.
- 15) Op niet-geasfalteerde wegen 70 km/u
- 16) Bij regen 110 km/u
- 17) Voor bestuurders die hun rijbewijs nog geen 2 jaar hebben, geldt het alcoholpromillage 0,0.
- 18) Op snelwegen
- 19) Voor bestuurders die hun rijbewijs nog geen 5 jaar hebben, geldt het alcoholpromillage 0,2.
- 20) Voor bestuurders die hun rijbewijs nog geen 2 jaar hebben, geldt het alcoholpromillage 0,1.
- 21) 60 km/u tussen 23.00 en 5.00
- 22) Voor bestuurders die hun rijbewijs nog geen 3 jaar hebben, geldt het alcoholpromillage 0,2.
- 23) Voor bestuurders die hun rijbewijs nog geen jaar hebben, geldt een met 20 km/u verlaagde maximumsnelheid buiten de bebouwde kom en op snelwegen.
- 24) Voor bestuurders die hun rijbewijs nog geen jaar hebben, geldt het alcoholpromillage 0,0.
- 25) Op stadssnelwegen 80 km/u
- 26) Voor bestuurders die hun rijbewijs nog geen 2 jaar hebben of nog geen 21 jaar oud zijn, geldt het alcoholpromillage 0,0.
- 27) Ook op snelwegachtige wegen. In enkele landen gelden voor beginnende chauffeurs aparte regels.
- 28) Voor bestuurders die hun rijbewijs nog geen 2 jaar hebben, geldt het alcoholpromillage 0,3.
- 29) Voor bestuurders die hun rijbewijs nog geen 2 jaar hebben, geldt een maximumsnelheid van 70 km/u.
- 30) Van 1 oktober tot 30 april

Stand 08/2014

Bron: ADAC

Gegevens zonder garantie

17.4 Overnachten in het voertuig buiten campings

Land	Overnachten op wegen en pleinen		Overnachten op privé-terrein		Opmerkingen
	ja	nee	ja	nee	
België		X	X		Op parkeerplaats langs de snelweg max. 24 uur toegestaan
Bulgarije		X		X	
Denemarken		X	X		
Duitsland	X		X		Eenmalig overnachten om daarna uitgerust verder te rijden is toegestaan. Regionale en lokale beperkingen zijn mogelijk
Finland		X		X	Met toestemming van de eigenaar van het grondstuk mogelijk
Frankrijk	(X)		X		Toestemming van de gemeentelijke instanties of van de eigenaar van het grondstuk noodzakelijk. Staan en overnachten in het open veld verboden
Griekenland		X		X	Eenmalig overnachten op gemarkeerde plekken toegestaan
Groot-Brittannië		X	X		Geregeld door lokale voorschriften
Ierland		X	X		Geregeld door lokale voorschriften
Italië	X		X		Eenmalig overnachten op parkeerplaatsen en parkeerplaatsen langs de snelweg toegestaan. Lokale beperkingen in acht nemen. Staan en overnachten in het open veld verboden
Kroatië		X		X	
Luxemburg		X		X	
Macedonië		X		X	
Nederland		X		X	Het overnachten op wegen en pleinen in enkele gemeenten toegestaan
Noorwegen	X		X		Officieel verbod op parkeerplaatsen langs de snelweg en op gecultiveerde terreinen. Verboden over landwegen te rijden; lokale voorschriften in acht nemen

Land	Overnachten op wegen en pleinen		Overnachten op privé-terrein		Opmerkingen
	ja	nee	ja	nee	
Oostenrijk		X		X	Eenmalig overnachten om daarna uitgerust verder te rijden toegestaan, maar niet in beschermde natuurgebieden. Regionale en lokale beperkingen in acht nemen. In Tirol in het algemeen verboden
Polen		X	X		Toestemming van de eigenaar van het grondstuk noodzakelijk
Portugal		X		X	Eenmalig overnachten op parkeerplaatsen langs de snelweg en parkeerplaatsen tot 10 uren getolereerd
Roemenië		X		X	
Rusland		X		X	
Zweden	X		X		Niet op landbouwterreinen en in de buurt van huizen. Verboden over het open veld te rijden; lokale voorschriften in acht nemen
Zwitserland		X	X		Een overnachting wordt op parkeerplaatsen langs de snelweg en in enkele kantons getolereerd
Servië en Montenegro		X		X	
Slowakije		X	X		Het overnachten op privé-terrein is alleen toegestaan als er een toilet aanwezig is
Slovenië		X		X	
Spanje	X		X		Gedeeltelijk zijn er regionale verboden, vooral bij stranden
Tsjechische Republiek		X	X		Het overnachten op privé-terrein is alleen toegestaan als er een toilet aanwezig is
Turkije	X		X		
Oekraïne	X		X		
Hongarije		X	X		Overnachting op privé-terrein alleen met aanmelding bij de politie toegestaan

Gegevens zonder garantie

17.5 Gasvoorziening in Europese landen

- ▷ In Europa bestaan er verschillende aansluitsystemen voor gasflessen. Het vullen of vervangen van de eigen gasflessen is in het buitenland niet altijd mogelijk. Laat u voor u op reis gaat informeren, bijv. bij de automobiellclub of door de vakbladen, over de aansluitsystemen in uw gastland.

Algemene tips

De volgende instructies altijd in acht nemen:

- Alleen met volle gasflessen op vakantie gaan.
- Maximaal mogelijke capaciteit aan gasflessen gebruiken.
- Adaptersets (verkrijgbaar in de campinghandel) voor het vullen van de gasflessen in het buitenland alsmede voor het aansluiten van de gasdrukregelaar aan buitenlandse gasflessen meenemen.
- In de koude seizoenen op vulling met propaangasgehalte letten (butaan neemt geen gasvorm meer aan onder 0 °C).
- Blauwe flessen van de firma Campingaz gebruiken (wereldwijd verkrijgbaar). De gasflessen alleen met een veiligheidsventiel gebruiken.
- Als er buitenlandse flessen worden gebruikt, de gaskast controleren of de gasflessen erin passen. Buitenlandse flessen zijn niet altijd even groot als de eigen gasflessen.
- De website www.mylpg.eu biedt een overzicht van gasaanbieders in Europa.

17.6 Bepalingen m.b.t. tol in Europese landen

In veel Europese landen bestaat tegenwoordig een tolplicht. De bepalingen voor de tol en de wijze van heffing zijn zeer verschillend. Onwetendheid beschermt echter niet tegen bekeuring en de bekeuringen kunnen behoorlijk hoog zijn.

Zoals bij de verkeersbepalingen is de chauffeur verplicht, voor de reis informatie in te winnen over de modaliteiten van de tol. Zo is bijvoorbeeld in Oostenrijk bij motorvoertuigen van meer dan 3,5 t totaal gewicht het vignet niet meer voldoende. Er moet een zogenaamde "Go-Box" worden gekocht en geladen.

Informatie is verkrijgbaar bij alle automobiellclubs of in het internet.

- ▷ Voorruitlen met solar filter kunnen de foutloze werking van automatische afschrijvingsystemen (bijv. Go-Box) verhinderen. Hiermee moet bij de aankoop van de apparaten rekening worden gehouden (bijv. Split-Go-Box).

17.7 Tips voor veilig overnachten onderweg

Bedachtzaam handelen is de beste maatregel voor een veilige nacht in de camper.

Het risico van diefstal wordt tot een minimum gereduceerd als de volgende basisregels in acht worden genomen:

- Alle ramen, deuren en dakluiken sluiten en vergrendelen.
- Tijdens het hoogseizoen niet op parkeerplaatsen langs de snelweg overnachten, die aan typische vakantieroutes liggen.
- Meerdere voertuigen op een plek zorgen niet per se voor bescherming tegen diefstal. Het eigen gevoel over de standplaats laten beslissen.
- Ook voor slechts één overnachting een campingplaats zoeken.
- Bij overnachten in het open veld vluchtmogelijkheid vrijhouden. De weg naar de bestuurdersstoel moet vrij zijn. De contactsleutel moet binnen handbereik liggen.
- Alleen waardevolle spullen meenemen die onderweg per se nodig zijn. Waardevolle spullen als dit mogelijk is in een kleine safe opbergen en niet direct in de buurt van ramen of deuren neerleggen.
- Het voertuig altijd afsluiten.

17.8 Tips voor winterkampeers

De volgende tips dragen ertoe bij dat winterkamperen aangename herinneringen achterlaat.

- Staanplaats op tijd reserveren. Goede wintercampings zijn vaak al snel volgeboekt.
- Niet zonder winterbanden starten.
- Sneeuwkettingen meenemen.
- Staanplaats doordacht kiezen. Op de ondergrond letten. Sneeuw en ijs kunnen eventueel dooien.
- Als het voertuig is opgesteld, handrem loszetten om bevriezen te voorkomen.
- Sneeuwwallen mogen nooit ingebouwde ventilatieopeningen afdekken.
- De ingebouwde ventilatieopeningen sneeuw- en ijsvrij houden.
- Op goede luchtcirculatie letten. Een goede luchtcirculatie vermijdt vocht en de woonruimte kan makkelijker verwarmd worden.
- De ramen van de bestuurderscabine met enkele beglazing met isoleermatten afdekken, zodat er geen plekken zijn waar de koude makkelijk binnen kan dringen.
- De instructies in sectie "Gasvoorziening in Europese landen" in acht nemen.
- Voor de gasinstallatie een systeem met twee gasflessen met omschakelautomaat gebruiken, zodat de voorraad niet tijdens de nacht opraakt.
- Gasinstallatie alleen met propaangas gebruiken.
- De ruimte achter de verwarming niet als opbergruimte gebruiken.
- In het voertuig nooit katalysator-kachels of infraroodstralers die op gas werken gebruiken aangezien deze zuurstof aan de ruimte onttrekken voor de verbranding.
- 230-V-voedingskabel zo aanleggen, dat de leiding niet vast kan vriezen of beschadigd kan worden (bijv. bij wegruimen van sneeuw).
- Als het hevig sneeuwt, regelmatig de sneeuw van het dak van het voertuig verwijderen. Enkele centimeters poedersneeuw dienen ter isolatie, maar natte sneeuw vormt snel een overmatige belasting.
- Voor de terugreis de sneeuw op het dak compleet verwijderen, zodat achteropkomend verkeer geen hinder ondervindt van sneeuw die van het dak afwaait.

17.9 Reischecklists

De volgende checklists helpen om belangrijke dingen niet thuis te vergeten, ook al is misschien niet alles nodig wat in deze checklists staat.

- ▷ De reisdocumenten (bijv. papieren en informatie) en de technische toestand van het voertuig niet pas kort voor de reis controleren. Het tijdig plannen en nakijken van de documenten maakt vakantie vanaf het begin mogelijk.

Keuken

✓	Voorwerp	✓	Voorwerp	✓	Voorwerp
	Dweil		Afwasmiddel		Saladebestek
	Bestek		Theedoeken		Snijplank
	Vleesvork		Glazen		Spoelborstel
	Blikopener		Grillbestek		Spoeldoeken
	Ijsblokjesvorm		Kurkentrekker		Lucifers
	Aansteker		Keukenpapier		Thermosfles
	Flessenopener		Afvalzakken		Potten
	Vershoudbakjes		Pannen		
	Servies		Roerlepels		

Bad/Sanitair

	Handdoeken		Sanitairproducten		Toiletpapier
	Sanitaire artikelen		Toiletborstel		Beker voor tandenpoetsen

Woonruimte

	Afvalemmer		Kaarten		Rugzak
	Autoatlas		Bezem		Slaapzakken
	Badhanddoeken		Blik		Schrijfgerei
	Badschoenen		Kaarsen		Schoenen
	Batterijen		Kleerhangers		Schoenpoetsproducten
	Beddengoed		Kleerborstel		Sportuitrusting
	Zak voor vuile was		Hoofdkussens		Stofzuiger
	Boeken		Landkaart		Zaklamp
	Campinggids/Lijst met standplaatsen		Medicijnen		Zakmes
	Verrekijker		Mobiele telefoon		Tafelkleed
	Brandblusser		Naaigerei		Drinkfles
	Gasfles		Regenkleding		Wasknijpers
	Insectenlamp		Reisapotheek		Waslijnen
	Insectwerende producten		Reisgids		

✓	Voorwerp	✓	Voorwerp	✓	Voorwerp
	Afvaljerrycan		Gaslang		Sneeuwkettingen (winter)
	Adaptercontactdoos		Weefselband		Schroevendraaier
	CEE-adapter		Gietkan voor drinkwater		Stroomcontroleur
	Draad		Kabelhaspel		Opstap
	Reservewiel		V-snaar		Wielkeggen
	Reservelampen		Lijm		Verbandtrommel
	Reservezekeringen		Combinatietang		Wagenkrik
	Reservewaterpomp		Compressor		Gevarendriehoek
	Hamer		Ogen		Waarschuwingspaneel
	Gaffelsleutel		Slangadapter		Waarschuwingvest(en)
	Gasvuladapter		Slangklemmen		Waarschuwingknipperlicht
Buitenbereik					
	Afspankoord		Campingtafel		Slot
	Blaasbalg		Bagagespin		Snoer
	Campingstoelen		Grill		Tentharingen/spanbanden
Documenten					
	Adressenlijst		Autopapieren		Reispas
	Aanmeldingsbevestiging(en)		Rijbewijs		Reis- en kredietbrief
	Allergiepas		Inentingspas		Verzekeringpapieren
	Gebruiksaanwijzingen		Creditcard		Vignet/tolkaart
	Gebruiksaanwijzing voor medicijnen		Paspoort		Visum

Pos.	Component	Activiteit	Interval
1	Extra steunen	Smeren	Jaarlijks
2	Banden en velgen	Luchtdrukcontrole (zie sectie 13.6). Zichtcontrole op beschadigingen	Jaarlijks
3	Verlichting buiten	Funcctiecontrole	Jaarlijks
4	Gewrichten, scharnieren	Smeren	Jaarlijks
5	Koelkast, verwarming, boiler, kooktoestel, verlichting, sluitingen van luiken en deuren, toilet, veiligheids gordels	Funcctiecontrole	Jaarlijks
6	Ramen, dakluiken	Funcctiecontrole, controle op lekkage	Jaarlijks
7	Kussens, gordijnen, rolgordijnen	Zichtcontrole	Jaarlijks
8	Dichtingslijsten, -randen, -rubber	Op beschadigingen controleren	Jaarlijks
9	Watervoorziening	Controle op lekkage	Jaarlijks
10	Warmeluchtinstallatie	Funcctiecontrole, evt. rotor reinigen	Jaarlijks
11	Bodembescherming, bevestiging van de bodemflap	Zichtcontrole	Jaarlijks
12	Hefbedophanging	Funcctiecontrole	Jaarlijks
13	Elektrische installatie	Funcctiecontrole	Jaarlijks
14	Gasinstallatie	Officiële gaskeuring	Om de 2 jaar
15	Verbindingen tussen chassis en opbouw	Controle	Om de 2 jaar
16	Onderkant	Zichtcontrole, evt. bodembescherming verbeteren	Om de 2 jaar

Over- dracht	Pos. 1-13

Stempel van Bürstner-dealer	
Datum	Handtek.

1e Jaar	Pos. 1-13

Stempel van Bürstner-dealer	
Datum	Handtek.

2e Jaar	Pos. 1-16

Stempel van Bürstner-dealer	
Datum	Handtek.

3e Jaar	Pos. 1-13

Stempel van Bürstner-dealer	
Datum	Handtek.

4e Jaar	Pos. 1-16

Stempel van Bürstner-dealer	
Datum	Handtek.

5e Jaar	Pos. 1-13

Stempel van Bürstner-dealer	
Datum	Handtek.

6e Jaar	Pos. 1-16

Stempel van Bürstner-dealer	
Datum	Handtek.

7e Jaar	Pos. 1-13

Stempel van Bürstner-dealer	
Datum	Handtek.

8e Jaar	Pos. 1-16

Stempel van Bürstner-dealer	
Datum	Handtek.

12-V-boordnet	85
12-V-controlelicht	94
12-V-voorziening	
Inschakelen	91
Storingsopsporing	166
230-V-aansluiting	41, 96
Serviceluik	51
Storingsopsporing	166
230-V-boordnet	95
230-V-controlelicht	94
230-V-voorziening zie 230-V-aansluiting	96
230-V-zekeringenkast	100

A

Aanbouwonderdelen zie speciale uitvoeringen	12
Aanbouwonderdelen, vergrendelen	28
Aandraaimoment, wielen	160
Aanduidingen op de band	159
Aanhangerkoppeling	26
Kogelkop	26
Met afneembare trekhaak	26
Aansluitkabel zie 230-V-voorziening	96
Aansluitschema, paneel (IT 96)	102
Aanwijzingsstickers	156
Aardlekschakelaar	96
Controleren	100
Accu zie startaccu of woonruimteaccu	86, 87
Accu-alarm	94
Accubewaking	90
Accu-keuzeschakelaar	90
Accu-scheidingsschakelaar	90
Accuspanning, tonen	92
Achterasbelasting	26
Achterklep	49
Achteruitrijcamera	32
Afmetingen zie lengtemaattabel	182
Afmetingen, toegelaten	188
Afsluitdeksel, drinkwatervulopening	52
Afstandsbediening, centrale vergrendeling	45
Aftapkraan, afvalwatertank	133
Inbouwplaats	181
Aftapkranen, inbouwplaats	181
Afvalwaterhoeveelheid, tonen	93
Afvalwaterslang	133
Afvalwatertank	133
Leegmaken	133
Reinigen	143
Reinigingsopening	133

Storingsopsporing	174
Verwarming	134
Verzorging	143
Vulstand, tonen	93
Afvoer	
Afvalwater	8
Fecaliën	8
Huisvuil	8
Afzuigkap	118
Filter, reinigen	145
Verzorging	145
Algemene instructies	8
Antenneafstelling	42
Automatisch	42

B

Band verwisselen zie wiel vervangen	160
Banden	157
Algemene instructies	157
Bandenkeuze	158
Bandenspanning	162
Draagkracht	160
Kenmerk	159
Omgang met	159
Overmatige slijtage	13, 29, 157, 162
Basisuitrusting	19
Bed opbouwen	72
Bedden	70
Bedieningspaneel, heteluchtverwarming	107
Bedverbreding, vergrendelen	28
Belading	22
Fietsenrek	24
Opbergruimte achter	23
Belading zie ook bijlading	22
Bepalingen m.b.t. tol in Europese landen	193
Bestuurdersstoel	35
Beveiligingsautomaat	100
Beveiligingsplaat, hefbed	71
Bijkomende uitrusting	20
Bijlading	18
Berekening	21
Samenstelling	19
Voorbeeld berekening	19, 21
Bijlading zie ook belading	18
Binnendeur, storingsopsporing	176
Binnenverlichting	
Gloeilampen, vervangen	155
Storingsopsporing	165

Trefwoordenlijst

Boiler	106, 107	Contourverlichting	154
Boiler (Truma)		Controlelicht, 12-V-voorziening	94
Inbouwplaats	181	Controlelicht, 230-V-voorziening	94
Leegmaken	110	Controlelicht, opstap	27
Storingsopsporing	168	Controlelicht, toilet	137
Veiligheids-/aftapventiel	110	Controles zie checklist	29, 147
Water, vullen	110	Conventionele belasting	20
Brand			
Bestrijding	11		
Handelen bij	11		
Voorkomen	11		
Brandstofvulopening	38		
Brandveiligheid	11		
Breedtelicht	154		
Buitenaansluiting zie 230-V-aansluiting	41		
Buitencontactdoos	101		
Buitendouche	74		
Aansluiten	74		
Leegmaken	74		
Buitenverlichting			
Controleren	29		
Gloeilampen, vervangen	152		
Storingsopsporing	165		
Butaangas	15, 76		
C		D	
Campinggasflessen, gebruiken	16, 77	Daadwerkelijke massa	18
Capaciteit van de accu	84	Dakluik Omni-Vent	64
Centrale vergrendeling	45	Boost-functie	65
Afstandsbediening	45	Ontluchten	64
Ontgrendelen	45	Openen	64
Vergrendelen	45	Sluiten	64
Chassisnummer	156	Ventilator, uitschakelen	64, 65
Checklist		Ventileren	65
Bij ingebruikname na stilstand	149	Dakluik Skyroof	65
Bij stilstand in de winter	148	Continue ventilatie	66
Bij tijdelijke stilstand	147	Hor	67
Verkeersveiligheid	29	Openen	65
Voor de reis	195	Sluiten	66
Voor het rijden	29	Vouwverduistering	67
Circulatieluchtventilator	106	Dakluiken	62
Condenswater	56, 57	Deuren	
Aan de schroefverbindingen aan		Ingang deur	46
de bodem van het voertuig	56	Onderhoudswerkzaamheden	151
Aan het dubbele plexiglasraam	57	Slot	46, 47
Contactdozen		Storingsopsporing	176
Buitencontactdoos	101	Deurslot	46, 47
SAT-contactdoos	101	Diepontlading	84
TV-contactdoos	101	Dimlicht	153
		Douche	135
		Doucheaansluiting, buitendouche	74
		Douchescheidingswand, vergrendelen	28
		Draaglasten	18
		Drinkwatervulopening	128
		Openen	128
		Sluiten	128
		E	
		Elektrische installatie	83
		230-V-aansluiting, storingsopsporing	166
		Opstap, storingsopsporing	165
		Storingsopsporing	165
		Veiligheidsinstructies	16
		Verklaring van de begrippen	84
		Verlichting, storingsopsporing	165

Elektroblok (EBL 99)	88	Gaslucht	14, 75, 168
Inbouwplaats	89	Gaslang, controleren	15, 76
Stroomschema	102	Gasvoorziening in Europese landen	193
Taken	89	Gebruik van een aanhanger	14
Elektroblok, inbouwplaats	181	Algemene instructies	26
Externe gasaansluiting	79	Veiligheidsinstructies	14
Extra warmtewisselaar		Gebruikswijzen, klimaatregeling	
Inschakelen	113	(Dometic)	115
Uitschakelen	113	Gebruikswijzen, klimaatregeling (Telair)	116
		Gebruikswijzen, koelkast (Dometic)	120
		Gebruikswijzen, koelkast (Thetford)	122
		Gewichten van speciale uitvoeringen	177
		Gloeilampen, vervangen	
		Binnenverlichting	155
		Buitenverlichting	152
		Gloeilamptypen, buiten	155
		Verlichting achter	154
		Verlichting zijkant	154
		Gordijnen, reinigen	142
		Grootlicht	153
		H	
		Half dinette, ombouw slapen	72
		Handrem	39
		Aantrekken	12
		Hefbed	70
		Bedladder	71
		Beveiligingsplaat, aanbrengen	71
		Neerlaten	71
		Optillen	71
		Hefsteunen	40
		Inklappen	41
		Lengte, verstellen	40
		Uitklappen	40
		Heki-dakluik	62
		Hor	63
		Openen	63
		Sluiten	63
		Ventilatiestand	63
		Vouwverduistering	63
		Heteluchtverwarming	107
		Bedieningspaneel	107
		Circulatieluchtventilator	106
		Inbouwplaats	181
		Storingsopsporing	168
		Hogedrukreiniger, wassen met	139
		Hoofdschakelaar 12 V	91
		Hoofdsteunen	36
		Hoog gasverbruik	14, 75, 168

Trefwoordenlijst

Hor, dakluik Omni-Vent		Klepslot	
Openen	64	Openen	51, 52
Sluiten	64	Serviceluik	51
Hor, dakluik Skyroof		Sluiten	51, 52
Openen	67	Klimaatregeling (Dometic)	
Sluiten	67	Gebruikswijzen	115
Hor, Heki-dakluik		Inschakelen	115
Openen	63	Lichtdiode	115
Sluiten	63	Luchtstroom, instellen	115
Hor, reinigen	142	Onderhoud	145
Hordeur		Storingsopsporing	170
Openen	49, 50	Uitschakelen	115
Sluiten	49, 50	Verzorging	145
Hulp op de Europese wegen	185	Klimaatregeling (Telair)	
		Filter, reinigen	145
I		Gebruikswijzen	116
Inbouwapparatuur	105	Inschakelen	116
Garantiekaarten	1	Storingsopsporing	171
Gebruiksaanwijzingen	12	Uitschakelen	117
Indicaties		Ventilatie-rooster, reinigen	145
Accuspanning	92	Verzorging	145
Vulstand afvalwatertank	93	Koelkast	41, 119
Vulstand watertank	93	12-V-gebruik, in-/uitschakelen	122
Ingangsdeur	46, 48	12-V-gebruik, inschakelen	124
Vouwverduistering, openen	48	12-V-gebruik, uitschakelen	124
Vouwverduistering, sluiten	48	230-V-gebruik, in-/uitschakelen	121
Ingangsdeur, binnen		230-V-gebruik, inschakelen	124
Openen	47, 48	230-V-gebruik, uitschakelen	124
Vergrendelen	47, 48	Deurvergrendeling	125
Ingangsdeur, buiten		Gasgebruik, inschakelen	121, 123
Openen	46, 47	Gasgebruik, uitschakelen	121, 123
Vergrendelen	46, 47	Gebruikswijzen	120, 122
Ingebruikname		Storingsopsporing	172
Na stilstand in de winter	149	Ventilatie-rooster, wegnemen	119
Na tijdelijke stilstand	149	Koelkastdeur,	
Inspecties	151	vergrendelen in ventilatiestand	126
Inspectieschema	197	Koelkast-ventilatie-rooster, wegnemen	119
Inspectiewerkzaamheden	151	Kunstmatige ventilatie	12, 56
Inwendige verzorging	141	Kunststofdelen in het toilet en	
		in de woonruimte, reinigen	142
K		Kussenstoffen, reinigen	142
Kabelhaspel	96		
Kentekenbewijs	17	L	
Kinderbedden	70	Laadtoestand, tonen	
Kinderzitjes	34	Startaccu	92
Kledingkastverlichting	54	Woonruimteaccu	92
		Lampen	155
		Reinigen	142
		Lederen overtrekken, reinigen	142

Leeg gewicht	19
Lekwater in voertuig	174
Lengtemaattabel	182
Lichtschakelaar	
Toiletruimte	54
Woonruimte	54
Luchtuitstroomopeningen, instellen	107

M

Markies	44
Massa in rijklare toestand	19, 21
Mechanische hefsteunen	
Inklappen	41
Lengte, verstellen	40
Uitklappen	40
Meubelluiken	52
Openen	52, 53
Sluiten	53
Meubelluiken, storingsopsporing	176
Meubeloppervlakken, reinigen	142
Milieu-instructies	8
Monitor, achteruitrijcamera	32

N

Noodbed	72
---------------	----

O

Ombouw slapen	
Half dinette	72
Zitgroep	72
Zitgroep achter	72
Omgang met banden	159
Omschakelautomaat, gasinstallatie	80
Onderhoud	151
Onderhoudswerkzaamheden	151
Deuren	151
Klimaatregeling (Dometic)	145
Klimaatregeling (Telair)	145
Woonruimteaccu	152
Onderkant, verzorgen	141
Opbergruimte achter	23
Opklapbaar bed	70
Oplegdruk	26
Oprijblokken	39
Opstap	39
Controlelicht	27
Elektrisch bedienbaar	26
Inklappen	27

Storingsopsporing	165
Uitklappen	27
Verzorging	141
Opstelling van de zitplaatsen	37
Overladen	22
Overnachten	
Buiten campings	191
Onderweg	194

P

Paneel (IT 96)	91
230-V-controlelicht	94
Aansluitschema	102
Accuspanning, tonen	92
Controlelicht 12 V	94
Hoofdschakelaar 12 V	91
Schakelaar voor waterpomp	93
Vulstand van de afvalwatertank, tonen	93
Vulstand van de watertank, tonen	93
Paneel zie ook indicaties	91
Parkeerlicht	153
Passagiersstoel	35
Peer zie gloeilampen, vervangen	152
Persoonlijke uitrusting	20
Persoonsbeveiligingsschakelaar (FI)	100
Pilotenstoel zie bestuurdersstoel en passagiersstoel	35
Plattegronden	181
Propaangas	15, 76
PVC-vloerbedekking, reinigen	142

R

Raam, ingang deur	
Vouwverduistering, openen	48
Vouwverduistering, sluiten	48
Radio	85
Radiokeuzeschakelaar	85
Ramen	56
Rolhor	59
Verduistering	60
Verduisteringsrollo	59
Vouwverduistering	60
Reinigen	
Afvalwatertank	143
Watertank	143
Reinigen zie verzorging	139
Reischecklists	195
Reiswiegen	70
Reminstallatie, storingsopsporing	165

Trefwoordenlijst

Remmen	33	Stilstand	
Controleren	33, 165	In de winter	148
Reserveonderdelen	155	Tijdelijk	147
Richtingaanwijzer	153	Stoelverwarming	35
Rijden met de camper	31	Stores, reinigen	142
Rijsnelheid	32	Storingsopsporing	165
Rolhor, raam		12-V-voorziening	166
Openen	60	230-V-aansluiting	166
Sluiten	60	Accu	166
Rolhor, reinigen	142	Afzuigkap	167
Rustspanning	84	Binnendeur	176
Ruststroom	84	Boiler (Truma)	168
		Elektrische installatie	165
S		Gasinstallatie	168
Sanitaire inrichting	127	Gaskooktoestel	171
SAT-contactdoos	101	Heteluchtverwarming	168
Satellietinstallatie	41, 42	Klimaatregeling (Dometic)	170
Met automatische antenneafstelling	42	Klimaatregeling (Telair)	171
Satellietmuis	43	Koelkast	172
Satellietmuis	43	Meubelluiken	176
Serienummer	156	Opbouw	176
Serviceluiken	50	Opstap	165
Klepslot	50, 51	Reminstallatie	165
Sideboard		Startaccu	166
Monteren	73	Toilet	174
Uitbouwen	73	Verlichting	165
Sleutels	17	Verwarming	168
Slot		Watervoorziening	174
Ingangsddeur	46, 47	Woonruimteaccu	166
Meubelluik	52	Stroomschema	
Serviceluik	51	Binnen	102
Sneeuwkettingen	29	Buiten	104
Snelheidsbeperkingen	188	Stroomvoorziening	183
Speciale uitvoeringen	177	Symbolen	
Beschrijving	7	Gasafsluitkranen	78, 105
Gewichten	177	Voor instructies	7
Kenmerk	7		
Veiligheidsinstructies	12	T	
Spoelbak, reinigen	142	Tafels	68
Startaccu	86	Tankdeksel zie brandstofvulopening	38
Instructies	86	Tanken	38
Laden	86	Tapijtvloer, reinigen	142
Ontlading	86	Technisch toegelaten totale massa	18, 21
Spanning, tonen	92	Technische gegevens	
Storingsopsporing	166	Afmetingen	182
Zekeringen	98	Stroomvoorziening	183
Steunen zie hefsteunen	40	Televisie	28
		Tijdens de rit	31

Trefwoordenlijst

Onderkant	141
Opstap	141
PVC-vloerbedekking	142
Rolhor	142
Spoelbak	142
Stores	142
Tapijtvloer	142
Uitwendige verzorging	139
Veiligheidsgordel	142
Vensterruiten	140
Verduisteringsrollo	142
Vouwverduistering	142
Wassen	140
Waterinstallatie	143
Waterleidingen	144
Vloerverwarming, elektrisch	
Inschakelen	114
Overbelastingsbeveiliging	114
Uitschakelen	114
Voertuig, wassen	140
Voertuigverlichting zie buitenverlichting	152
Voor het rijden	17
Vorstgevaar	16, 127, 131
Vouwverduistering Remis	38
Vouwverduistering, bestuurdersraam	
Openen	61
Sluiten	61
Vouwverduistering, dakluik Skyroof	
Openen	67
Sluiten	67
Vouwverduistering, Heki-dakluik	
Openen	63
Sluiten	63
Vouwverduistering, passagiersraam	
Openen	61
Sluiten	61
Vouwverduistering, raam ingangsdeur	
Openen	48
Sluiten	48
Vouwverduistering, reinigen	142
Vouwverduistering, voorruit	
Openen	61
Sluiten	61
Vouwverduistering/vouwgordijn	37
Vouwverduisteringen in de bestuurderscabine	37
Vulstand van de afvalwatertank, tonen	93
Vulstand van de watertank, tonen	93

W

Waarschuingsstickers	156
Warmtewisselaar	
Inschakelen	113
Uitschakelen	113
Warmtewisselaar, verwarming, vervangen	105
Wassen met hogedrukreiniger	139
Waterhoeveelheid, tonen	93
Waterinstallatie	128
Drinkwatervulopening	128
Leegmaken	131
Ontsmetten	144
Reinigen	143
Veiligheidsinstructies	16
Verzorging	143
Vullen	129
Waterleidingen, reinigen	144
Waterpomp	127, 129
Inbouwplaats	181
Schakelaar	93
Watertank	128
Inbouwplaats	181
Overloop	130
Reinigen	143
Vulhoeveelheden	128
Vulstand, tonen	93
Water, aftappen	131
Water, bijvullen	130
Watervoorziening	
Algemeen	127
Storingsopsporing	174
Wegenwacht in Europa	185
Wiel vervangen	160
Aandraaimoment	160
Wielen	157
Wielkeggen	39
Wintercamping	194
Wintergebruik	146
Winterverzorging	146
Woonruimteaccu	87
Accu-alarm	94
Inbouwplaats	181
Instructies	87
Laden	88
Onderhoudswerkzaamheden	152
Spanning, tonen	92
Storingsopsporing	166, 167
Zekeringen	98

Z

Zekering 230 V	100
Inbouwplaats	181
Zekeringen	
Aan de relaisbox AD01	98
Aan de startaccu	98
Aan de woonruimteaccu	98
Aan het elektroblok EBL 99	99
Voor Thetford-toilet	99
Voor verwarming afvalwaterleidingen	100
Zekering 230 V	95, 100
Zekeringen 12 V	97
Zekeringen 12 V	97
Aan de relaisbox AD01	98
Aan de startaccu	98
Aan de woonruimteaccu	98
Aan het elektroblok	99
Voor Thetford-toilet	99
Voor verwarming afvalwaterleidingen	100
Zekeringen zie zekeringen 12 V	
en zekering 230 V	97
Zekeringenkast	100
Zitgroep achter, ombouw slapen	72
Zitgroep, ombouw slapen	72
Zonnepanelen	94
Zonneregelaar	94
Zwenktafel	69
Ombouw tot bed-onderstel	69

